

ספר

זוהר קהלת

כרך ט מספר זוהר תורה
ובו חמשה ספרים נפתחים

ספר א: ילקוט מאמרי הרשב"י מכל ספר הזוהר הקדוש על מגילת קהלת

והוא ליקוטי זוהר: בו ליקט ההגה"ק רבי יודיל רוזנבערג זי"ע
המאמרים מכל הזוהר הקדוש, בלשון הקודש.

ספר ב: סיפורי הזוהר הקדוש על ספר קהלת והוא ליקוט: מכל ספרי הזוהר הקדוש.

ספר ג: סיפורי מגילת קהלת מהבעש"ט הקדוש ותלמידיו
והוא ליקוט: מקדושי עליון ארזי הלבנון, שרפי מעלה, מספרים
הקדושים, ומסיפורי חסידים, עם הוספות חדשות.

ספר ד: קובץ מאמרים על קהלת
והוא ליקוט: ממדרשים ומקדושי עליון שרפי מעלה מספרים
הקדושים, המקיפים כללים יסודיים ועיקריים הנוגעים לאמירת
קהלת, וגודל קדושתה ומעלתה.

ספר ה: ילקוט מדרשי חז"ל - קהלת
והוא ליקוט: מש"ס בבלי וירושלמי ומדרשים ועוד, במעלת
שלמה המלך עליו השלום, ומקיפים כללים יסודיים ועיקריים
הנוגעים לאמירת קהלת וגודל קדושתה ומעלתה.

א. מחלק ללמוד דף היומי, ב. לימות השנה, ג. מחולק לימות השבוע.

חלומד קהלת עם פירוש זהר הקדוש שומעים בשמים
את לימוד קהלת שהוא קודש קדשים, שמע ישראל והתפלות
שהוא מתפלל (תיקון תי' מ"ג), דאפילו ישראל מתפללין ואומרים
שמע ישראל, דאיהו קודשא בריה הוא אין עונה אותם וכו',
שמי שלומד זהר שומעים את הקהלת, התפלות, והשמע
ישראל, (הגר"א בתיקון תקון מ"ג). ובשואה האימה רחמנא ליצלן
עדרו לחיים אלו שהיו רגילים לומר כל יום פתח אליהו ז"ל בעל
פה קדם התפלה, וראו בעליל שכחו גדול מאד (עדות בעקב). ובכמה
דקות שלומד זוהר קהלת יכול להפך הכל לטובה ולהיות מבני
עליה, לזכות ל"עין לא ראתה אלקים זולתה יעשה למחנה לו",
ויטהר נשמתו ויזכה למעלות עליונות כידוע מדברי הארז"ל.

ובזה מקימים רצון התנא האלקי, כדאמר רבי שמעון (גיטין
ס"ו): "בני שנו מדותי" - למדו תורתי, וכחו גדול, כמו שאמר: יכולני
לפטור את כל העולם מן הדין. (סנהדרין מה:), אמר רבי שמעון: אנו קיימי
העולמות. (ח"ג, קכ"ח), אחי ורעי בואו נתאחד בדבר גדול וקדוש זה!
ועל ידי למוד הזהר הקדוש יחד עם קהלת נמצל מכל גזרות
קשות ורעות שלא תוכלנה לשלוט על עם ישראל. ונזכה במהרה
לביאת משיח צדקנו ברחמים, אמן.

יצא לאור בס"ד חודש סיון ה'תשע"ד
מפעל הזוהר העולמי
סניף בת ים 0527-651911

בשער

ברוך המקום ברוך הוא, אשר שמר הבטחתו לישראל הקדושים חבלים נפלו לנו בנעימים, אף נחלת שפּרה עלינו, לנו התלמידים, חברים מקשיבים, אשר אנו חוסים בצל כנפי השכינה הקדושה ומסתופפים בתבת נח הרשב"י ע"ה יחד שבטי ישראל, בלמוד זהר הקדוש, באהבה ובשמחה, בהתאחדות גמורה, למען הקים השכינה הקדושה מעפרא, ולקחנו על שכמנו להוציא לאור זהר תורה ה' חלקים, זהר תהלים, זהר משלי, זהר קהלת, זהר רות והמספּעף לתועלת הרבים, כבקשת טובים וידידים, לחזק הברכים, באמרים היקרים, מאירות כספירים, אשר זכינו לגומרה בשעה טובה ומצלחת, לאל גומר עלי, ויראו עינינו, וישמח לבנו, ותגל נפשנו, באור חדש אשר לנו האיר, בתורה ועבודה אור המאיר, בקדשת סודות התורה, למען נזכה לאור הגנוז מדי שבת בשבתו ומועד כהלכתו.

בספרים אלו נקבצו מאמרים של זוהר הקדוש עם כותרות בלשון הקדש, "וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום" (משלי פרק ד יח), לכל הבא לגשת אל הקדש פנימה, לחשב מחשבות, בכל ספרים הקדושים תורה, תהלים, משלי, קהלת, שיר השירים, רות, המובאים בספרי הזהר הקדוש, ובכתבי האריז"ל, ועוד, והלומד בזה בין יבין את אשר לפניו, הדרך ילך בה, והמעשה אשר יעשה, על ידי לימוד הזהר הקדוש שמטה כמו אפר פרה אדומה, וכמו מקנה (הרה"ק רבי פנחס מקאריץ) פראוי וכיאות בלי מגרעת, בהשכל ובדעת, ללמוד וללמד לשמור ולקיים ולעשות, כמו שכתב בספר אבודרהם - שמונה עשרה, וז"ל: עוד שמעתי פירוש אחר בשם הרא"ש א"ב ג יעלו ששה, והם משלשים שלש אותיות, ושני פעמים שלשה, בג"ד הם תשעה, והם משלשים. ג"ד הם י"ב והם משלשים. וכן עד סוף האותיות. שלשה תפלות ביום ערב ובקר וצהרים. וכן שלמה עשה שלש ספרים שיר השירים ומשלי וקהלת וזהו שאמר (משלי כב, ט) הלא כתבתי לה שלשים במעצות ודעת, להודיעה קשט אמרי אמת להשיב אמרים אמת לשלחה.

בואו ונקים דברי הרעיא מהימנא [הוא משה רבנו ע"ה] שמצנה אותנו ללמוד זוהר הקדוש דווקא, שתורת הרשב"י מאיר עד סוף הדורות, וצריכה ללמוד ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו (זוהר פנחס ר"ט).

ובזה נציל מכל המלחמות ואסונות כמו שכתוב (תהלים פרק ב יב) "נשקו בר - פן יאנף ותאבדו דרך פי יבער כמעט אפו - אשרי כל חוסי בו", ובזהר (חלק ג דף שז א), כתב: ואנת הוא רעיא מהימנא עלך אתמר (תהלים ב) נשקו בר ואנת רב לתתא רבן של כל ישראל רבן דמלאכי השרת בר לעילא בר לקדוש ברוך הוא ושכינתיה ועל ידי שדבקים בתורת הרשב"י בר יוחאי ובדברי הרעיא מהימנא הנקרא בר שהוא רבן של כל ישראל נזכה לאשרי כל חוסי בו, מאשרים ומגנים ושמחים כל החוסים בתורת הרשב"י.

איִתָּא בְּזוּהַר פְּרֻשַׁת חַיִּי שָׂרָה (ק"ל ע"ב) שְׂאִין מְקוּם פְּנִימֵי בְּכַל

הַמְקוּמוֹת בְּגֵן עֵדֶן כְּמוֹ הַמְקוּם הַגָּנוּז לְאֵלוֹ שְׂיֻדְעִים אֶת הַסּוּד וְיֻדְעִים לְהַדְבִּיק בְּשֵׁם יִתְבָּרֵךְ... וְאֵלוֹ שְׂעֵמְלִים לְהַבִּין אֶת תּוֹרַת הַסּוּד... הֵם אֵלוֹ שְׁהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ מִשְׁתַּבַּח בְּהֵם בְּכָל יוֹם, הֵם אֵלוֹ שְׂעוּלִים בֵּין הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוּשִׁים וְהֵם נִכְנָסִים בְּכָל הַשְּׁעָרִים שֶׁל גֵּן עֵדֶן הָעֲלִיוֹן וְאִין מִי שְׂיִמְחָה בִּיָּדָם, כְּמָה גְּדוֹל חֵלְקֵיהֶם וְזִכּוּתָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא

נְצִטְט בְּלִשׁוֹן הַקְּדָשׁ מָה שְׂכָתוּב בְּזוּהַר פְּרֻשַׁת וִירָא (דף צט ע"ב) רַבִּי אַבְבָּא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְיִמִּי יָקוּם בְּמְקוֹם קְדָשׁוֹ. בֵּא רְאֵה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא רוֹאִים עַל מָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם, וְהַיְמִים הוֹלְכִים וְעוֹלָיִם וְעוֹמְדִים לְפָנָי הַקְּב"ה כָּל אוֹתָם יָמִים שְׂבָנֵי אָדָם עוֹמְדִים בְּהֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁהֵרִי פִלְם נִבְרָאוּ וְכָלֵם עוֹמְדִים לְמַעְלָה. וּמִנְיֵן לָנוּ שְׂנִבְרָאוּ? שְׂפָתוּב (תהלים קלט) יָמִים יֵצְרוּ.

וְכִשְׂמַגִּיעִים הַיְמִים לְעֻלוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל הַיְמִים קָרְבִים לְפָנָי הַמְלֶכֶה הָעֲלִיוֹן. זֶהוּ שְׂפָתוּב (מלכים א ב) וְיִקְרְבוּ "יָמִי" דָּוִד לְמוֹת. וְיִקְרְבוּ "יָמִי" יִשְׂרָאֵל לְמוֹת. מִשׁוּם שְׂכָאָשֶׁר בֶּן אָדָם הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אִינּוּ מִשְׁגִּיחַ וְלֹא מִתְבּוֹנֵן עַל מָה הוּא עוֹמֵד, אֲלֹא כָּל יוֹם וְיוֹם חוֹשֵׁב כְּאֵלוֹ הוּא הוֹלֵךְ בְּרִיקְנוֹת, שְׁהֵרִי כְּשֶׁהִנְשִׁמָּה יוֹצֵאת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יוֹדַעַת לְאִיזוֹ דְרָךְ מַעֲלִים אוֹתָהּ. שְׁהֵרִי הַדְרָךְ לְעֻלוֹת לְמַעְלָה לְמְקוֹם שְׂאוֹר הַנְּשִׁמוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת מְאִירוֹת, לֹא נִתֵּן לְכָל הַנְּשִׁמוֹת, שְׁהֵרִי כְּמוֹ שֶׁהוּא מְמַשֵּׁף עֲלָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּדְ נִמְשָׁף לְאַחַר שְׂיֻצָא מִמֶּנּוּ.

בֵּא רְאֵה, אִם בֶּן אָדָם נִמְשָׁף אַחַר הַקְּב"ה וְתִשׁוּקְתוֹ אַחֲרָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, אַחֲרֵי זֶה כְּשִׂיֻצָא מִהָעוֹלָם, הוּא נִמְשָׁף אַחֲרָיו, וְנִתְנָם לוֹ דְרָךְ לְעֻלוֹת לְמַעְלָה אַחַר אוֹתָהּ מְשִׁיכָה שְׂנִמְשָׁף בְּרֻצוֹן כָּל יוֹם בְּעוֹלָם הַזֶּה.

מְבוֹאֵר בְּדַבְרֵי הַזּוּהַר כְּאֵן:

א: שְׂצָרִיךְ שְׂיִמְיוֹ בְּזוּהַר הָעוֹלָם יְהִי מְלֵאִים, וְלִכְּנֵן יֵשׁ לְמִלְאוֹת אוֹתָם עִם הַדְבָר הַיְקָר בְּיֹתֵר דְּהִינּוּ לְמוֹד הַזּוּהַר כְּאִשֶׁר בְּאַרְנוֹ

ב: שְׂאַחֲרֵי כָּל מָה שְׂנִמְשָׁף הָאָדָם בְּחַיָּיו כִּדְ נִמְשָׁף אַחֲרֵי פְטִירָתוֹ, וְכְאִשֶׁר יִתְקַשֵּׁר וְיִתְדַבֵּק בְּחַיָּיו לְנִשְׁמַת הַרְשָׁב"י עַל יְדֵי לִימוּד הַזּוּהַר הַקְּדוּשׁ יִזְכֶּה בְּעוֹלָם הַבָּא לְלִמּוּד בִּישִׁיבַת הַרְשָׁב"י זִי"ע. וּבִפְרָט מִי שְׂזוֹכֶה וּמְדַפֵּיס אֶת סִפְרֵי הַזּוּהַר זוֹכֶה לְהַדְבִּיק בְּרִשְׁב"י וְיִזְכֶּה לְהִיּוֹת עִמּוֹ בְּמַחְצָתוֹ.

מוֹרֵי וְרִבּוּתֵי יְהוּדִים יְקָרִים! הַזְּמַן הוֹלֵךְ וְאוֹזֵל, שְׁשֵׁת אֲלָפִים שָׁנוֹת בְּרִיאַת הָעוֹלָם הוֹלְכִים וּמְסַתִּימִים עוֹבְרִים, חוֹלְפִים בִּיעֵף תַּיְבִּים אָנוּ לְעֻצֵר וְלִהְתְּבּוֹנֵן: נִחְפְּשֶׁה דְרָכֵינוּ וְנִחְקוּרָהּ, עַל מָה וְלָמָּה כָּל יוֹם שְׂעוֹבֵר גְּרוּעַ מִחִבְרוֹ? מִדּוּעַ הַתּוֹרָה הַנְּלֻמְדָת, כְּכִיכּוֹל אִינָה מְגִינָה וּמְצִיֵּלָה מִכָּל הַפְּגָעִים הָרָעִים. לָמָּה הַשְׂכִּינָה בּוֹכָה וּמִיֵּלֵלָת וְצוּעָקָת וְאַנְחָנוּ לֹא נוֹשְׁעֵנוּ?

איתא בתקוני זהר, (תיקון מג): ועוד מי שגורם שתסתלק

הקבלה והחכמה (זוהר, פנימיות התורה). מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, וגורם שלא ישתדלו בה, ואומר שאין אלא פשט בתורה ובגמרא (לומדים רק פשט התורה והגמרא כל היום, והמבין ביזו), בודאי הוא יסלק את המים מההוא נהר ומההוא גן, אוי ואבוי לו, טוב שלא נברא בעולם, ולא ילמד אותה תורה שבכתב ושבבעל פה, ונחשב לו כאילו החזיר את העולם לתהו ובהו, וגורם עניות בעולם וארץ הגלות!! ובתקון ל' איתא: "אוי לאלה שעובדים את השכינה ביובש, ולא משתדלים בלימוד חכמת הקבלה, אבוי להם שגורמים עניות, וחרב ובזה (מלקמות) והרג ואבדן בעולם, ומסלקים את רוח המשיח".

במים הקשים האלו העוברים על כלל ישראל ה' יצילנו, ואין איש יודע מה ילד יום, ורבים שואלים ומבקשים עצה ותושיה במה לעורר רחמי שמים ולבטל כל גזרות קשות ה". בודאי צריכים להתחזק וללמוד בדברי קדשו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, המבטיח שבזכות הקריאה בספר הזוהר (אף ללא הבנה כלל פידוע מדברי רבותינו) נצא מן הגלות ברחמים, וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק. ורואים מזה בעליל שרק בזכות הקריאה והלמוד בספר הזוהר נזכה ונגאל ברחמים בלא צרות ויסורים רח"ל.

מורי ורבותי!!! אלו שלומדים זהר ינצלו מהמבול כמו נח בתבה וינצלו ממלחמת גוג ומגוג (תיקון ע"ב ע"ד, זהר נשא), נצולים מפל פגעים רעים. (תק"ז, פנו הירק). זוכים להשבת הקטרוגים, מבטלים את הקלפות ומביאים את המשיח (הגר"א-אבן שלמה, חסד לאברהם, דגמ"א שמיני) מטהר ומקדש הנפש. (פלא יועץ). מקרבים את הגאולה ועושים נחת רוח גדול ליוצרים (מק"מ לתיקון ז'). הם בלבד זוכים שתפלותיהם נשמעות ומתקבלות (ר"י אבוחצירא, "בגדי השדר"). רק הם נקראים עובדי ה' לשם שמים, שלא על מנת לקבל פרס. וזוכים לקבל פני שכינה, ומרואי פני המלך (רבי אברהם אזולאי, פרחי אבות). כשיבוא המשיח יאמר עליהם: "בזכותך הגעתו! לך יש חלק בגאולת העם!".

ערה למוד שעה אחת זהר הקדוש:

בחול: כמו שנה שלמה למוד נגלה, בשמחה: כמו אלף שנה, בצער: כמו מאה אלף שנה, בשבת: כמו אלף שנה תורה, בשמחה: כמו מליון שנה. בצער: כמו מאה מליון שנה תורה. (הר"ח הטוב, אוהרות צדיקים, אבדר"ג).

ממש תענוג לראות שמתאספים יהודים בכל בתי הפנסיות ובתי המדרשות, ללמד כל שבת קודש זהר הקדוש.

ובלמוד במנין מקבלים שכר כפול אלף, פי כל בי עשרה שכינתא שריא, וכל מה דיחבי משמיא גותנים באלף (זוה"ק פרשת ויצא דף קס"א עמוד א').

והמזכה את הרבים שילמדו בצבור זהר הקדוש בשבת קודש שעה עולה

לו כמו למוד תורת הנגלה 100,000,000,000 שנה ובמלים
מאה טריליון שנות תורה. [ויכל אתה לזכות לזה בקלות אם בעל נפש אתה]

הגר"א במשלי (י.י.), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חברו,
אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו
הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

ואם בזכותך ילמד אפילו יהודי אחד תורת הזוהר הרי תזכה למיליוני שנות תורה,
ומי יוכל לחשב את גדל השכר הנצחי שיזקפו לזכותך בנודאות!!!

וכל מי שמזכה את הרבים בלמוד תורת הרשב"י יזכו לכל הברכות האמורות בתורה
ברוחניות ובגשמיות עד עולם ויזכו להיות מן הראשונים לקבל פני משיח צדקנו, כידוע
שאלו שלמדו זוהר הקדוש, הם יהיו הראשונים לקבל פני משיח וכשיבוא לאמר להם
יישר כחכם שזרזתם הגאולה, ובזכותכם העולם קיים, ובא על תקונו השלם. שבזכות
לימוד הזוהר הקדוש, העולם בא על תקונו השלם.

ובזכות לימוד הזוהר הקדוש, נזכה שיתקיים דברי הרשב"י עליו השלום בראייתו
מן גלותא במהרה בימינו אמן. - ויתקבצו כל ישראל באחדות ובשמחה ואחזו באילן
החיים ללמוד הזוהר הקדוש "בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי", וכאשר ילמדו ויעסקו
כלם בתורת הסוד תכף תבוא הגאולה בכח התורה הקדושה! ובזהר רעיא מהימנא פרשת
נשא (דף קכד, ב) אמרו: דבגיניה וקראתם דרור בארץ, ובזכותיה תקיים "ה' בדרך ינחנו
ואין עמו אל נכר".

1. בספר אור תורה - ליקוטים: עוד מבואר בכמה מקומות בדבריהם, שעיקר ביאת משיח הוא בזכות התורה,
כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ח, א) מאי דכתיב, "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא
מלך שרים" (הושע ח, י), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "עתה כלהו אקבצם", ואם מעט
מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים". ואמרו שם מאי דכתיב, "אף חובב עמים כל קדושו בידך" (דברים לג, ג),
אפלו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו על תורה,
מעבירים ממנו על מלכות כו' (אבות פרק יג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים ידי עשו כו'
(בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (צח ב) שאלו תלמידי את רבי אלעזר, מה יעשה אדם וינצל
מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו', עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש
נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים באופן הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם כולו, ומתקשר לנשמת
הרשב"י ז"ע, וכמו שכתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלובן, מרא
דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זיע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו: גדולה זכות רבי
שמעון בר יוחאי בעולם העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל, (סוכה דף מ"ה ע"ב). ואמר
חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי
עד עתה ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא
העולם עד סופו ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין אם
אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן.

הלוואי שנזכרה להיות מן הזוכים המאשרים, שהמשיח
 בכבודו ובעצמו יעיד עלינו - "בזכותך הגעתי". על כן, יהודים יקרים, תנו למוד
 לשם שמים, הקריבו מדקותיכם למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרינו,
 לגרם לפדות נפשנו, ולמדו בכל יום זוהר הקדוש וכה נלה כלנו כאחד יחד לקבל את אור
 פני מלך המשיח. וכלנו כאחד נזכה שיקים בנו נבואת הרשב"י "זכאה דרא דהאי אתגליא
 ביה ובסגולתו ויקראתם דרור"

ותחזינה עינינו, בן דוד משיחנו מלך ביפיו יבוא ויגאלנו, ב"עז" והדר אליקינו,
 ובשכר זאת א-ל חי חלקנו, ונחה עליו רוח ה' צורנו מגננו, יגלה כבוד מלכותו עלינו,
 ואז ישמח לבנו, ותגל נפשנו, בישועת מלכנו.

נתפלל יחד להקב"ה שיעזור לנו גם השנה ללמוד את התורה הקדושה על כל
 חלקיה עם תורת הסוד מחדש מתוך טהרת הלב, מתוך אהדות, מתוך הכנעה וענוה,
 ועל ידי קדוש השם הגדול והנורא היוצא מהקבוץ הקדוש הזה, נזכה לברכת: "וקבצנו
 יחד מהרה מארבע כנפות הארץ לארצנו", בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

- יצא לאור
- על ידי מפעל הזוהר העולמי
- בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין
- רבי שלום יהודה גראס שליט"א
- חודש מר חשון תשע"ה

הקדמה

‘שִׁמְחוּ הַשְּׂמִימִים (ועיר אנפיו) וְתִגַּל הָאָרֶץ (מלכות) בהגלות נגלות מאמרי הזהר הקדוש על זהר תורה, זהר תהלים, זהר שיר השירים, זהר משלי, זהר קהלת זהר רות וסודותיה, ועוד, מתרגם ללשון הקדש, וקצת באורים שכתבנו בס”ד.

ייהי רצון שבזכות לימוד הזהר הקדוש וסודות התורה, נזכה עוד בשנה הזאת, פימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות בגאולה השלמה, כי כל קרוב הגאולה תלוי אך ורק בלימוד הזהר הקדוש וסודותיה, ובפרט בזמנים אלו שזכינו לפרסם את הזהר הקדוש למאות אלפי ישראל שהוגים ולומדים מידי יום ביומו, ומצוה על כל אחד ואחד להפיץ ולגלות הסודות, כי זה לעצמת זה עשה האלקים, ובפרט כעת שזכינו לסדר כל הזהר הקדוש לשבעים חלקים, וכה זכינו להגיע לקרוב לשבעים אלף איש להכניע ולבטל את כל השבעים ראשי האמות כמו שכתב בזהר”ק (בשלה נח:), ועל ידי לימוד הזהר הקדוש נזכה לבטל 70 אמות העולם שבמלחמת גוג ומגוג (זהר) להכריעם ולבערם מן העולם, ונזכה שעל יציאת הספרים הקדושים האלו בעזרת ה’ ובסייעתו, אשר על ידי זה יהיה תקונו חוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, ביום שהוא יהיה ה’ אחד ושמו אחד.

ובזכות לימודם, נזכה לקרוב הגאולה השלמה בב”א

ואתה בן אדם חגור חרבה על ירך גבור ותאזור חיל ללמד את הספרים האלו וסודותיה, ועל ידי זה יהיו תקוני המלכות בשלמות. ועל ידי זה ישפע שפע רב בכל העולמות ולתקן את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם ולטהרנו ולקדשנו בקדשתה העליונה ותטיב לנו החתימה ונזכה בהאי שתא לביאת משיחנו ולבנין מקדשינו ותפארתנו.

כה דברי המצפה להרמת קרן תורה לשמה שהוא רק על ידי לימוד תורת הסוד, ולביאת גואל צדק בב”א.

הוצאתי לאור בתמלת ה’ עלי חודש מרחשון תשע”ה

הק’ שלום יהודא גראס

אבדק”ק האלמין בית שמש

זוהר קהלת

ספר א': מספרי זוהר קהלת

ילקוט מאמרי הרשב"י מפל ספר זוהר הקדוש

על מגילת קהלת

דברים קדושים חוצבים להבות אש, מלהיבים נפש האדם, מדריו ומורה
דרך להתעלות בטורה וקדושה.

בו ימצאו רבנים, מגידי שיעור וראשי ישיבות, מלמדים ומחנכים את
הדרך אשר ילכו בה, ואת המעשה אשר יעשו, גם כל בני אדם ימצאו בו
הדרכה נפלאה איד להדריך את ביתם לתורה ויראת שמים.

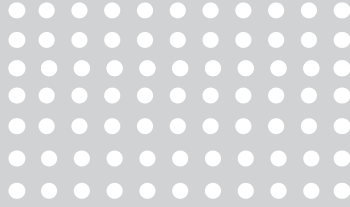
תפלתנו, כי הלימוד בספר הזה יעשה פרות, ויטהרו הלכות, ותרבה
הדעת להתקרב לאבינו שבשמים, כמאמר הבעש"ט הק' זי"ע, וזל"ק: כל
זי שמספר בשבחי צדיקים, כאלו עוסק במעשה מרובה, ונזכה שיחוש
באלו בקרוב ברחמים, ובזכות לימוד דברי התנא האלקי רבי שמעון בר
יוחאי יתקיים בנו ההבטחה בדא יפקון מן גלותא ברחמי, בב"א.

יצא לאור כס"ד חודש מר חשוון ה'תשע"ה

מפעל זוהר העולמי

סניף בת ים 0527-651911

יוצא לאור על ידי
מפעל הזוהר העולמי
בראשות האדמו"ר מהאלמין
הרב שלום יהודה גראם שליט"א

סניף בת ים רח' יהודה 50
טלפון: 0548436784

עימוד ועיצוב:
אומנות האותיות

052-7144672

YOS672@OKMAIL.CO.IL

ספר

זוהר קהלת

ספר א':

מספרי זוהר קהלת
ילקוט מאמרי הרשב"י
מכל ספר הזוהר הקדוש
על מגילת קהלת

יוצא לאור על ידי
מפעל הזוהר העולמי
כתובת: רח' בר יהודה 50 בת ים
052-7651911

הקדמה

יְשֻׁמָּה וְהַשְּׁמַיִם (עֵינֵי אֲנִי) וְתִגַּל הָאָרֶץ (מַלְכוּת) בהגלות נגלות מאמרי הזוהר הקדוש על זוהר תהלים, שיר השירים, משלי, וקהלת וסודותיה, ועוד, מתורגם ללשון הקודש, וקצת ביאורים שכתבנו בס"ד.

ויחי רצון שבזכות לימוד הזוהר הקדוש וסודות התורה, נזכה עוד בשנה הזאת, בימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות בגאולה השלימה, כי כל קירוב הגאולה תלוי אך ורק בלימוד הזוהר הקדוש וסודותיה, ובפרט בזמנים אלו שזכינו לפרסם את הזוהר הקדוש למאות אלפי ישראל שהוגים ולומדים מידי יום ביומו, ומצוה על כל אחד ואחד להפיץ ולגלות הסודות, כי זה לעומת זה עשה האלוקים, ובפרט כעת שזכינו לסדר כל הזוהר הקדוש לשבעים חלקים, וכך זכינו להגיע לקרוב לשבעים אלף איש להכניע ולבטל את כל השבעים ראשי האומות כמו שכתב בזוה"ק (בשלה נח), ועל ידי לימוד הזוהר הקדוש נזכה לבטל 70 אומות העולם שבמלחמת גוג ומגוג (זוהר) להכריתם ולבערם מן העולם, ונזכה לעל יציאת הספרים הקדושים האלו בעזרת ה' ובסייעתו, אשר על ידי זה יהיה תקון יחוד קודשא בריך הוא ושכ נתייה, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

ובזכות לימודם, נזכה לקירוב הגאולה השלמה בב"א

וַאֲתָהּ בֶן אָדָם הַגּוֹר הַרְבֵּה עַל יַד גְּבוּר וְתִאָזוֹר חֵיל לְלִמּוֹד אֶת הַסְּפָרִים הָאֵלֹו וסודותיה, ועל ידי זה יהיו תקוני המלכות בשל מתי. ועל ידי זה ישפע שפע רב בכל העולמות ויתקן את נפשותינו והחיותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם ולטהרנו ולקדש נ בקדשתך העליונה ותטיב לנו החתימה ונזכה בהאי שתא לביאת משיחנו ולבנין מקדשינו ותפארתנו.

כה דברי המצפה להרמת קרן תורה לשמה שהוא רק על ידי לימוד תורת הסוד, ולביאת גואל צדק בב"א.

הוֹצֵאתִי לְאוֹר בְּהַמְלַת ה' עָלַי

חודש מנחם אב תשע"ג

הק' שלום יודא גר א

אבדק"ק האלמין בית שמש

יצא לאור על ידי

מפעל הזוהר העולמי בית שמש

* זוהר קהלת *

* הַבְּרִי קְהֵלֶת בֶּן דָּוִד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם: הַבֵּל הַבְּלִים אָמַר *

זוהר קהלת

לפיכך אין קהל פחות מעשרה, וקהל אפילו מאה, וקהלת כולל של הכל, כמו שכתוב (דברים לג) קהלת יעקב, ולמדנו כי שמותיו על שם החכמה נקראים, ולפיכך עשה ג' ספרים, שיר השירים, קהלת, משלי, שיר השירים נגד חסד, קהלת נגד דין, משלי נגד רחמים¹ בשביל להשלים החכמה, והוא עשה כל מה שעשה בשביל להראות חכמה לעומת מדרגות העליונות. (ב-לח:)

ז' הבלים – ז' רקיעים

הבל הבלים אמר קהלת זגו, אמר רבי אלעזר שלמה המלך עשה ספר הזה והעמידו על שבעה הבלים שהעולם עומד עליהם, והם שבעה עמודים יסודי העולם, כנגד שבעה רקיעים, ואלו הם וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות, וכנגדם הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל, וכמו שאותן ז' הרקיעים יש רקיעים אחרים הדבקים

הכל בחכמה עליונה ובדרך משל
קהלת בן דוד מלך בירושלים, אמר רבי יוסי כתוב (מלכים א' ה) וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף, מקרא זה ביארו החברים, אבל וידבר שלשת אלפים משל, ודאי שעל כל דבור ודבור שהוא היה אומר, היה בו שלשת אלפים משל, כגון ספר קהלת שהוא בסוד עליון והוא בדרך משל, שאין בו מקרא שלא יהיה בחכמה עליונה ובדרך משל, אפילו מקרא טמן שבו. (ב-קמה:)

שיר השירים קהלת משלי – חסד דין רחמים

הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים
הכל הבל, אמר רבי שמעון למדנו ז' שמות נקרא שלמה, שלמה, ידידיה, אגור, בן יקא, איתיאל, לואל, קהלת כנגד כלם^{1א} וכלם נקראו כעין שלמעלה, קהלת, כנסת קדושה של בי עשרה,

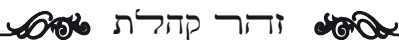
זיו זוהר

כנגד יסוד שנקרא שלום, קהלת כנגד מלכות שהיא מקהלת בתוכה השפע מכל הספירות כשמודווגת עם יעקב שאז נקראת קהלת יעקב. **ב.** שיר השירים כנגד חסד כי כל דבריו מעניני אהבת הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, קהלת כנגד דין כי כל דבריו עוים והרפים מלאים דין והשבון, ולפיכך לא נזכר בו שם הוי"ה רק השם אלהים, משלי כנגד רחמים שכל דבריו מילי דחסידות איך להתנהג בחסד וברחמים, ולפיכך נזכר בו רק השם הוי"ה שהוא רחמים, ואך פעם אחת נזכר בו השם אלהים בפסוק ומצא הן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם כי בזה יורה שאז גם השם אלהים יהיה רחמים וישפיע אך טוב.

א. יש לומר שהז' שמות הם כנגד ז' הספירות של ימי בנין העולם, ידידיה כנגד חסד שהוא לשון ידידות ואהבה, אגור כנגד גבורה ויראה מלשון יגרותי, בן יקא כנגד תפארת שנקרא בן, וגם כי יקא עם כולל התיבה בגימטריא הוי"ה אלהים דהיינו חסד ודין שהתפארת שהוא רחמים ממוג משניהם, איתיא"ל ולמוא"ל בגימטריא עצם השמים, וכך נקראין ב' הספירות נצח והוד לפיכך הם כנגד נצח והוד, ועוד יש לומר כי איתיא"ל למואל בגימטריא תקפ"ט כמספר השמות אלהים צבאות בצירוף מספר ארבעה של ד' אותיות השם הוי"ה שהם השמות של נצח והוד כידוע, שלמה

קִהְלֵת הַכֵּל הַבְּלִים הַכֵּל הַכֵּל: מִה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכֵל

שבשבילים הולכים האנשים בדרך הישר ויראים מהקדוש ברוך הוא, ועל כן רבים הם ההבלים שמתפשטים מאותן ז', ובהתחלה מדבר בסוד השמש שהוא הבל של קיום העולם¹ והוא הסוד שיכנס האדם תוך אמונה העליונה של הקדוש ברוך הוא, ולפיכך כל מה שתחת אותה המדרגה אין הוא סוד האמונה, ועל כן כתוב ואין יתרון תחת השמש, בכל אשר נעשה תחת השמש, שהרי במה שתחת השמש לא נצרך להתדבק, והשמש עם הלבנה אחד הם בלי התפרדות, ואף על פי שהלבנה היא תחת השמש הכל הוא שמש בלי התפרדות, ותחת זה הכל הוא רעות רוח, ואסור להתדבק בו. (א-קמז:)

ז' הבלים נגד שם מ"ב

הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים
הכל הבל, ודאי סוד עליון כאן, ז' הבלים הם במקרא הזה, הבל אחד, הבלים שנים הרי שלשה, הבל הבלים שלשה הרי ששה, הכל הבל הרי ז', והם בסוד ז' השמות אב"ג ית"ץ וכו', שיש בהם מ"ב אותיות כנגד ז' ימי בראשית, שיש בהם עשרה מאמרות ול"ב אלהים שהם מ"ב, ואלה ז' הבלים הם כפולים כנגד שבעת הנרות כפולים של המנורה, שנאמר בהם (זכר' ד') שבעה ושבעה מוצקות לנרות וגו'..

בהם ומתפשטים ויוצאים מהם, כך יש הבלים אחרים שמתפשטים ויוצאים מאלה, וכל הבלים אמר שלמה. (ב-י:)

הבלים טובים והבלים רעים

הבל הבלים אמר קהלת וגו', זוהר השמש ובא השמש וגו', מה היה רואה שלמה המלך שהתחלת ספר החכמה שלו מכאן היא, אלא אמר רבי אלעזר שלמה המלך העמיד לספר הזה על שבע הבלים שהעולם עומד עליהם, והם העמודים והיסודות של קיום העולם שבשביל זה נקראים הבלים, כמו שהגוף אינו מתקיים בלי הבל, אף כך אין העולם מתקיים אלא על אותן הבלים שאמר שלמה המלך, והם שבעה, שכתוב הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל, הרי שבעה, ואם תשאל אם כן שהן מרגליות טובות שהעולם עומד עליהן, הלא במקום אחר כתיב הבלים רעים, והם קלקול העולם, כגון זה הבל וחלי רע הוא, זה הבל ורעות רוח, אלא ודאי כמו שאותן שבעה הבלים שהם קדושים הם קיום העולם, כך יש כנגדם ז' הבלים שכל הדינים שבעולם מהם יוצאים ומהם מתפשטים, להעניש האנשים ולהתקינם שילכו בדרך הישר, ונקראים הבל ששורה בו חולי רע, הבל שהוא רעות רוח, וגם הם לקיום העולם

1. פירוש זה השמש היינו מדת התפארת ששרשו הוא השם הוי"ה ברוך הוא, ומזהיר ראשית לדעת ליכנס בסוד האמונה שהוא לגרום בעבודתנו יהוד השמש עם הלבנה שהם תפארת

1. פירוש זה השמש היינו מדת התפארת ששרשו הוא השם הוי"ה ברוך הוא, ומזהיר ראשית לדעת ליכנס בסוד האמונה שהוא לגרום בעבודתנו יהוד השמש עם הלבנה שהם תפארת

זוהר קהלת

(קהלת י') כי עוף השמים יוליד את הקול ובעל כנפים יגיד דבר, והקדוש ברוך הוא מקבל אותן הדיבורים ובונה בהם עולמות, שנאמר בהם (ישעי' סו) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה. (תיקוני זוהר תקון סט)

חטא אדם הראשון

מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל
תחת השמש, אמר רבי שמעון ודאי מי שלוקח סם המות בלבד¹ עליו כתוב בכל עמלו שיעמל תחת השמש בודאי, 'השמש' מדרגת משה הוא, ומי הוא תחת השמש, יש להשיב שזהו הלבנה, ומי שאוחז הלבנה בלי השמש עמלו תחת השמש בודאי וזהו חטא הראשון שהיה בעולם, ועל כן מה יתרון לאדם בכל עמלו, לאדם, זה אדם הראשון, וכן לכלם הבאים אחריו שחטאו במקום הזה. (ג-פב).

תורה לשמה עולה למעלה ושלא לשמה אינה עולה

מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל
תחת השמש, אמר רבי שמעון למדנו מה יתרון לאדם בכל עמלו, יכול אף עמלה של תורה, תלמוד לומר שיעמל תחת השמש, לא כן עמלה של תורה שלמעלה מן השמש היא, רבי חייא

היהודי בתפילותיו ובמעשיו נעשה שותף לה'

אשרי העם יודעים להעלות הבלים של תפלות בדבור ובמעשה, ועליו נאמר (ישעי' נא) ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה, וזה נתבאר אל תקרא עמי אלא עמי אתי בשותפות, כי כמו שנאמר בי (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וגו', כך אתה בשותפות עמי, שהרי בהבלים קדושים של דבורך נעשים שמים וארץ..

הבל צדיקים והבל הרשעים רח"ל

זכאים הם ישראל שמעלים הבלים של תפלות שמכוונים בהן אל אותיות של הקדוש ברוך הוא ושכינתו העליונה והתחתונה² ומפני זה (קהלת ח') יש הבל אשר נעשה על הארץ, ויש הבל של רשעים שהם הבלים של שקר, ולוקחים אותם מלאכי חבלה ונוטעים בהם רקיעים וארצות של שקר, ועליהם נאמר (ירמיה י') הבל המה מעשה תעתועים..

בהבל התפילות נעשים שמים וארץ חדשים

וכאשר האדם מוציא הבלים ודיבורים בתפלתו, הרבה עופות פותחין גדיפיהן ופיותן לקבל אותם³ וזה שכתוב

1. ישראל כמו מן ריח ועשן הקרבנות.
 2. סוד נסתר יש כאן שמרמז על טעות של שתי האמונות כו"מ, הראשונה אינה רוצה בקידוש לבנה ולוקחת השמש בלבדו, והשנייה לוקחת הלבנה בלי השמש, ותחת לקדשה יטמאה, ודי למכין.

3. שכינתא עלאה ותתאה היינו בינה ומלכות, ועל זה הכוונת של יהודא עלאה הוי"ה ואחיה, ושל יהודא תתאה הוי"ה ואדני או הוי"ה ואלהים.
 4. היינו המלאכים והאשים הנקראים עופות השמים שמתפרנסים מן הבלים של תפלות

עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּזוֹת הַשְּׁמַיִם: הַדּוֹר הַלֵּךְ וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ

זוהר קהלת

יעשה תולדות, שאלמלי יעשה תולדות יהיו מבלי העולם, ועל כן כתוב מה יתרון לאדם בכל עמלו. (ב-קיב.)

סוד הגלגול

דור הולך ודור בא והארץ לעולם עומדת, אמר רבי שמעון בוא וראה, כתוב (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר, הרי כאן סוד הגלגול, נשמה רוח ונפש בשביל זה יבאו בגלגול עד שישובו שלמים למקומם כמו שניתנו, זהו שכתוב (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה, ומן הרוח נלמד קל וחומר על האחרים שהם הנשמה והנפש.. וכל הנשמות הבאות ג' פעמים ולא נתתקנות, נקראין פושעי ישראל ערב רב, אבל הצדיקים שבכל פעם באים מתוקנים, הם באים בגלגול עד ד' פעמים, ואפילו עד ששים דורות, וזהו דור הולך ודור בא.

להמליך את ה' בכל אבריו

זכאי הוא מי שישרה לו להקדוש ברוך הוא בכל אבר ואבר שלו, לעשות לו מקום לשכון שם, ולהמליכו בכל אבר ואבר, שלא יהיה בו אבר פנוי ממנו, שאם חסר אבר אחד שאין הקדוש ברוך הוא שורה עליו, בשביל אבר החוא חוזר לעולם בגלגול, עד שנשתלם באברים שלו להיות כלם שלמים בצלמו של הקדוש ברוך הוא!¹ כי אם חסר אבר

אמר אף עמלה של תורה שיעמל האדם בשביל אנשים או בשביל כבודו, על זה כתוב תחת השמש, שהרי אינה עולה למעלה, למדנו שאמר רבי אלעזר אפילו אם יהיה איש אלף שנה, אותו יום שנפטר מן העולם דומה לו כאילו לא חי אלא יום אחד. (א-רכג.)

מי שעמלו לרעה לא יוליד בנים

מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש, פתח סבא ההוא ואמר, וכי מה בא שלמה המלך ללמדנו בפסוק הזה, ועוד אילו אמר בעמלו שיעמל היה נכון, שהרי נשאר עמל שיש בו יתרון, אבל כיון שאמר בכל עמלו זה כולל הכל שלא נשאר דבר שיש בו יתרון, אלא לאו לכל אדם אומר שלמה דבר זה, יש אדם בעולם שהוא יעמל תמיד ברעה ולהרע, ואינו עמל בטובה אפילו רגע אחד, ועל אדם זה כתוב מה יתרון לאדם בכל עמלו, ולא כתוב יגיעו, עמלו, כמו שכתוב (תהלים ז') ישוב עמלו בראשו, (במדבר כג) ולא ראה עמל בישראל, יגיעו כמו שכתוב (תהלים קכה) יגיע כפיך כי תאכל וגו', ונאמר (בראשית לא) ואת יגיע כפי ראה אלהים, אבל עמלו כתוב (תהלים י') עמל וכעס, וכיון שעמלו הוא תמיד לרעה על כן הוא תחת השמש, וכאשר אדם הזה עמלו ברעה כתוב עליו (איוב כח) לא נין לו ולא נכד בעמו וגו', שהרי הקדוש ברוך הוא רוצה שלא

זו זוהר

ברוך הוא הוא שהאדם מורכב מן רמ"ח אברים

ז. כוונתו בענין אברים שלמים בדיוקנא דקודשא

זוהר קהלת

השבטים שנמשלו לחיות, זה לאריה גור אריה יהודה, יוסף בכור שורו, יששכר המור גרם, יהי הן נחש עלי דרך, בנימין זאב ימרף.

צדיק מושל ביצרו ובשונאיו ורשע להיפך

ותדע בני שכל זה סוד הגלגול של היצר הרע, יש מי שיצר הרע נדמה לו לאריה, ויש מי שנדמה לו לנחש, ויש מי שנדמה לו כחמור, כל הבריות נשתנה כפי מעשיהם [הקודמים] וכפי השעה שנעשו [או שנולדו] בה, ועם כל זה יש ביכולת הנשמה לזכות לשלום על יצר הרע ולרכוב עליו, כאיש הרוכב על סוסו או על חמורו, אוי לזה שהנחש שולט עליו, זה נקרא רשע גמור, ומי שהוא שולט על יצרו הרי הוא נקרא

אחד אין הוא בצלמו של הקדוש ברוך הוא..

יש מתגלגלין בחיות

אמר לו רבי אלעזר, אבי שמעתי שיש נפש שמרכיבין לה בכלב, ובשביל זה אמר דוד (תהלים כב) הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי, מהו יחידתי, זו הנשמה, וכי הנשמת נרכבת בכלב, אמר לו בני נכון, באותו ערל נחש הקדמוני שפיתה לחוה ומפתה לאנשים שהוא כלב, וזהו יצר הרע שבא בעולם ההוא מורכב על הנשמה שתקבל עונשיך¹ ויש נשמות אחרות שהן באות בגלגול בכמה חיות, שנקראות מזל אריה, מזל שור, מזל נשר, מזל בתולה, מזל עקרב, מזל טלה, מזל מאדים, מזל נחש, מזל דגים, כמו שמצינו בשנים עשר

זו זוהר

או בכהמות טמאות, כי זה באמת דבר מתמיה כמו שתמה על זה רבי אלעזר, ואביו רבי שמעון השיבו שאין זה כפשוטו אלא שהיצר הרע המענישו לאחר מיתה או בשעת מיתה נדמה לו בכלב, כי היצר הרע הוא המסית והוא המקטרג והוא המעניש, ועוד נראה כן גם כן כוונת רבי שמעון באמרו על דבר גלגול הנשמות כדברים טמאים שענינם הוא שנולד במזל רע שניתן לו יצר הרע תקיף בעולם הזה לשלום עליו, ותוקפו הוא כעין אותן דברים הטמאים שנחשבים כאן, ואומר דגים היינו דגים הטמאים שטומאתם גדולה כל כך שאף שהם תמיד במים גם כן טמאים, ועל זה אומר ווי למאן דחויא שליט עליה שנקרא רשע גמור, ועל ידי זה אויביו מושלים עליו, וממילא אין חסר לו רדיפות וצרות רבות ורעות, וזהו עונשו בעולם הזה, ואל יחשוב אדם שכיון שנולד במזל רע כזה הוא מוכרח לחטוא, לפיכך אומר ועם כל דא, פירוש אף על פי כן שנולד במזל כזה, מכל מקום זכאה נשמתא דשליט עליה ורכיב עליה, כוונתו לזה להורות

ושם² גידים כמנין תרי"ג והן כנגד התרי"ג מצות, ודיוקנא דקודשא בריך הוא כאן היינו השכינה הקדושה ששורה בעולם הזה על מקומות הקדושים ועל אנשים צדיקים, ודיוקנא שלה היינו התרי"ג אורות שבה, וכאשר האדם מתקן התרי"ג שלו על ידי קיום התרי"ג מצות נעשה מרכבה להשכינה הקדושה, ואם אבר אחד פגוי מניח על ידי שהיסר מצוה אחת יש בו פגם והוא כמו בעל מום, ואין השכינה שורה במקום פגום, ולפיכך מוכרח לבוא בגלגול בשביל זה, אמנם ודאי שאין כוונתו קיום כל המצות בפועל ממש דוקא, כי זה דבר שאי אפשר, אבל על ידי תלמוד תורה מעניני המצות נחשב כאילו מקיים בפועל ממש, וגם ענין הגלגול דכאן לאו דוקא גלגול ממש אלא שדבר הזה יכול להתקן על ידי ענין עיבור הנשמה באדם החי על אותה שעה שמקיים מצוה זו שחסר לה, כמובא בספרים הקדושים.

ה. שמהיות דברי רבי שמעון משמעותם הוא שאין הדברים כפשוטן שהנשמה תתגלגל בחיות

לְעוֹלָם עֲמֹדֶת: הַ וְזָרְזוּ הַשְּׁמַשׁ וּבָא הַשְּׁמַשׁ וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף

זוהר קהלת

משה בא בגלגול בצדיק גמור

ועוד זורח השמש, זה משה כאשר יבא בגלגול בצדיק גמור, וכאשר אין הוא בצדיק גמור ובא השמש, נאסף ממנו והולך ובא בגלגול עד שמוצא מקומו¹ ולפיכך אל מקומו שואף זורח הוא שם.

השראת ה' באדם שהשכינה עמו

ועוד זורח השמש, זה הקדוש ברוך הוא, באיזה מקום, באדם שהשכינה עמו, כמו שכתוב (שמות כא) בכל המקום אשר אזכיר את שמי וגו', ותרגם אונקלוס באתר דאשרי שכינתי תמו, ואם אין שם השכינה ובא השמש, נאסף ממנו הקדוש ברוך הוא ונשאר בחשך, ושולטים עליו כמה משחיתים וכמה יסורים רעים, שאינן יסורין של

צדיק גמור, ועליו נאמר (ישעי' מג) ואתן אדם תחתיו, אדם בליעל איש און, ולאומים תחת נפשך, שכאשר האדם שולט על יצרו כמו כן הוא מושל על כל שונאיו, ואם יצרו שולט עליו אז שונאיו מושלים עליו. (תיקוני זוהר תיקון ע')

פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה שזורח מהשמש

זורח השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זורח הוא שם, פתח רבי שמעון ואמר, זורח השמש, זה עמוד האמצעי שהוא משה בצורתו, זורח, זהו שכתוב (דברים לג) ה' מסיני בא זורח משעיר למו, ובא השמש, כאשר נאסף משה, ועם כל זה שנאסף אל מקומו שואף זורח הוא שם² וזה יהושע שהיה בצורת הלבנה שהיא השכינה.

זו זוהר

הרוח, אבל הנשמה הלא היא מתרחקת מלשכון ברשעים כי היא נקראת חלק אלוה ממעל, אם כן מדוע תיענש הנשמה בגלגול טמא, והנה יש דעות שהגלגול טמא הוא רק להרוח או להנפש ולא להנשמה, קיצור הדבר שזה דבר נסתר מאד שקשה לעמוד על בירור הדבר ויש הרבה דעות מהולקות בענין הגלגולים, האריו"ל והרב ר' חיים ויטאל זכרונו לברכה הם המהמירים בזה, וכן גם הרמ"ק זכרונו לברכה בספרו שיעור קומה פרק הגלגול הארץ הרבה בענין זה.

ט. על פי זה יובן מה דאיתא פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני הלבנה שזה רמז לדעת ששורש משה בתפארת מלנו היינו בפנימויות ושורש יהושע במלכות.

י. וזהו שאמרו אתפשטותא דמשה בכל דרא, ועוד איתא בנמרא משה שפיר קאמרת.

שמכל מקום יש ביכולת האדם להתגבר על יצרו, וזהו תיקונו האמיתי לעמוד בנסיון קשה שיצרו פורש רשת לרגליו, כך יש להבין בדברי רבי שמעון דכאן, אבל יש גדולים מקובלים שמפרשים ענין זה לגמרי באופן אחר, באמרו שהדברים כפשטן שהנשמה מתגלגלת לפעמים לאחר מיתה בבהמות וחיות ודגים, לפעמים במהורים לפעמים בטמאים, וגם לפעמים ברשעים ופושעים הן זכרים והן נקבות הכל כפי רשעתם, וסובלים בזה צער ובוזיון גדול לכפרת עונם, וכן יש הרבה גדולים החולקים על שיטה זו, באמרו הלא כיון שעל ידי החטא נפגמה הנשמה, ותחת קדושתה שלט עליה רוח טומאה, אם כן הרי על ידי גלגולה בדברים טמאים תטמא יותר ויותר ומה זה תיקון לה, ועוד מקשים הלא יקרה החטא בא על ידי הנפש ואפשר גם על ידי

זוהר קהלת

על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע עליהם כמעשה הרשעים, אמרו לו החברים, רבי רבי אם כן שהם צדיקים, מדוע מגיע אליהם כמעשה הרשעים, אמר להם הגלגול גרם להם שיבוא להם כמעשה הרשעים כאילו הם רשעים, ובשביל הגלגול יבוא להם יסורים וצרות.. ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים, שיש להם עושר ושלום ואריכות ימים בעולם הזה, אמר לו החברים, וכי מאחר שהם רשעים מפני מה יש להם כל הכבוד הזה, אמר להם זה הטוב שלהם הוא הבל ורעות רוח, שהגלגול שלהם גורם להם שהיו רשעים גמורים ועשו הרבה טובות, הביאם הקדוש ברוך הוא בגלגול לשלם להם שכרם בעולם הזה, כמו שכתוב (דברים ז') ומשלם לשנאיו אל פניו להאבידו, ועליהם נאמר (קהלת ה') ובכך ראיתי רשעים קבורים ובאו וממקום קדוש יחלכו וגו'. (תיקוני זוהר תיקון סט)

מי שהוא זכאי זורח הוא בעולם הזה וגם לעולם הבא

זורח השמש זכא השמש זאל
מקומו שואף זורח הוא שב, אמר רבי יצחק מקרא זה נדרש וביארנו אותו על נשמת האדם, בזמן שהיא קיימת עם האדם בעולם הזה, אז זורח השמש זכא השמש^{יא} ובשעה שהאדם יוצא מעולם

אהבה, זהו שכתוב (דברים לא) הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה, שאלו הרעות ממונים על כל שעות ורגעים שעליהם נאמר (איוב ז') ותפקדנו לבקרים ולרגעים תבחננו, וזהו שאמר דוד, בידך עתותי הצילני וגו'.

מדבר דיבורים אסורים אין השכינה עמו

ומה גורם שלא תשרה השכינה עליו ולא יאיר עליו השמש, מפני הבל של שקר ודברי שקר שיוצאים מפיו, זהו שכתוב (קהלת ח') יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים, ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים, כי יש הבל ויש הבל, יש הבל של צד הטומאה מבעלי השקר נבלות הפה ודברים בטלים שאין בהם תועלת כלל, ונאמר בהם (ירמיה י') הבל המה מעשה תעתועים, שהם תועים בעבודה של שקר.

הבל של תורה

ויש הבל שנאמר בו (דברים ח') כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם, וזה הוא הבל של תורה, שהוא ה' חומשי התורה מן ב' של בראשית עד ל' של לעיני כל ישראל..

צדיק זרע לו רשע וטוב לו

ובשביל זה יש הבל אשר נעשה

זוהר זוהר

שאם נמצא זכאי על ידי התשובה תבוא מזה תועלת לנשמתו שתזרח שם במקום שהיא נמצאת אף על פי שלא היתה בגופו, ומכלל הן נשמע לאו שבאם לא עשה תשובה ולא נמצא זכאי מגיע פגם לנשמתו שאורה נחשך ולא תזרח שם.

יא. מאמר זה יובן על פי הידוע דלאו כל אדם זוכה שתשרה בו נשמתו, כדאיתא בזוהר הקדוש בכמה מקומות זכה יתיר יהבין ליה נשמתא, ומה שאמר רבי יצחק בשעתא דהיא קיימא עמיה דבר נש בהאי עלמא, זה מוסב על הצדיק ואדם כשר, ואחר כך מדבר מן בעל תשובה ואומר

זוהרן הוא שם: הולך אל הרום וסובב אל צפון סובב סבב

זוהר קהלת

ממנו ומתחברים שניהם. (ב-קלו.)

מרמז להמרכבה העליונה

הולך אל הרום וסובב אל צפון סובב סובב הולך הרוח ועל סביבותיו שב הרוח, אמר רבי שמעון מקרא זה קשה, סובב סובב הולך השמש היה צריך לומר, מה הולך הרוח, אלא כל דברי שלמה המלך כלם בחכמה, וכלם לתוך תוכו של היכל הקדוש, והאנשים אינם מבינים בהם, ורואים דבריו כדברי איש אחר, אם כן מה זה שבחו של שלמה המלך בחכמתו יותר משאר אנשים, ובוא וראה הולך אל הרום וסובב אל צפון, זהו שכתוב (דברים לג) מימינו אש דת למו, ימינו זה הרום, אש דת זה צפון, וזה נכלל בזה, סובב סובב הולך הרוח, איזהו רוח הזוה, זה הוא תחת השמש שנקרא רוח הקודש^{י"א} ורוח הזה הולך וסובב לאותן שני הצדדים

הזה ונמצא בתשובה, אז ואל מקומו שואף זוהר הוא שם, אם זכאי הוא, כמו שכתוב (ויקרא כב) ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים. (ג-גג.)

סוד זריחת השמש בהלבנה

זרחה השמש ובא השמש ואל מקומו שואף זוהר הוא שם, אמר רבי יצחק זוהר השמש, זה 'השמש' המאיר אל 'הלבנה'^{י"ב} שכאשר הוא נראה עמה אז היא מאירה ונוארת, זוהר ממקום העליון שקיים עליו משם זוהר תמיד, ובא השמש, להזדווג עם הלבנה, הולך אל הרום, שהוא בחינת הימין ויש תוקפו בו, ולפי שתוקפו בו כל הכח של הגוף בימין הוא ובו תולה, ואחר כך סובב אל צפון, מאיר לצד זה ומאיר לצד זה^{י"ג} סובב סובב הולך הרוח, בתחלה כתוב שמש ועכשו רוח, אלא הכל אחד וסוד אחד^{י"ד} וכל זה לפי שהלבנה נוארת

זוהר

שמש ורוח כלא חד ורזא חדא, רוצה לומר ששניהם מורים על התפארת, וכאן צריך לדעת כי מה שהתפארת נקרא גופא כמאמר פתח אליהו, היינו רק לענין סדר עמידתן של העשר ספירות שמתאר אותן בתואר של אדם הגשמי ראש וגוף עם דרועא ימינא, ודרועא שמאלא ותרין שוקין, כל זה רק לענין סדר עמידתן בחיצוניות שלהן, שלענין זה נקראין כלים, ובסדר עמידתן כך הוא שהתפארת נקרא גוף כיון שהוא המרכז של שאר הספירות, אבל לענין הפנימיות שלהן שנקראין אורות בשביל הארת אור אין סוף ברוך הוא בתוכן היינו כנזכר לעיל, ואין כאן מקום להאריך בזה והמבין יבין.

טו. רבי שמעון מכאן ענין זה הרוח באופן

יב. פירוש השפעת אור התפארת אל המלכות מה שמקבל במקום העליון, היינו מהזדווגות חכמה ובינה שמשם זוהר האור על התפארת בתמידות.

יג. פירוש שלמען הזדווגות התפארת עם המלכות הוא מתחזק תחלה עם שני הכחות של ימין ושל שמאל שהם אהבת חסד ואש הגבורה. **יד.** יש לפרש על פי הידוע שג' ספירות הראשונות הן בבחינת ראש ומוח, ולכך הארתן היא במדרגת נשמה כמו למשל הארת הנשמה שבמוח האדם, והתפארת שבו נקטן האור עד שנקרא זעיר אנפין שזהו פני קמנות לכך הארתו הוא בבחינת רוח, והארת המלכות עם השכינה הקדושה היא בבחינת נפש וגוף, וזהו שאומר

הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל סִבִּיבוֹתָיו שָׁב הָרוּחַ: כָּל הַנְּזוּלִים הַלְכִים
אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלֵא אֶל מְקוֹם שֶׁהַנְּזוּלִים הַלְכִים שָׁם

זוהר קהלת

הוא נכוני¹ ולמדנו שהנהר ההוא הוציא נחלים עמוקים בשמן המשחה להשקות את הגן, ולהרוות עצים ונטיעות, ככתוב (תהלים קד) ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נמע, ואותן הנחלים מתפשטים ונמשכים ונאספים בשני עמודים הנקראים יכין ובועז² ומשם יוצאים כל אותן הנחלים ונוחים במדרגה אחד שנקרא צדיק³ ככתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, וכלם הולכים ונאספים למקום ההוא שנקרא ים, והוא ים החכמה⁴ זהו שכתוב כל הנחלים הולכים אל הים וגו', ופן תאמר שהם מגיעים למקום הזה ונפסקים ואינם שבים אחר כך, כתוב אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, לפי שהנהר ההוא אינו פוסק לעולם, הם שבים, לאיזה מקום שבים, לאותן שני העמודים נצה והוד, ללכת בצדיק ההוא, להמציא ברכות וחדוה, וזהו הסוד שלמדנו (תהלים קד) ליתן זה יצרת לשחק בו, זה צדיק,

להתחבר בהגוף שהוא השמש, זה הידוע חלקם של ישראל, ועל סביבותיו שב הרוח, מי סביבותיו, אלו האבות שהם מרכבה קדושה, הם שלשה ודוד רוח הרביעי שמתחבר עמהם, הרי הם מרכבה קדושה שלימה, ועל דוד כתוב אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה.

(ג-פכב.)

השפע הנמשך מהחכמה דרך הבינה דרך ספירות ז"א עד מלכות

כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא אל מקום וגו', אמר רבי שמעון בוא וראה כתוב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ולמדנו מה שמו של אותו הנהר, 'יובל' שמו, שנאמר (ירמיה יז) ועל יובל ישלח שרשוי⁵ ובספרו של רב המנונא סבא 'חיים' שמו, כי משם יוצא חיים לעולם, והם נקראים חיי המלך, וזה נתבאר שאותו עץ הגדול והתקיף אשר מזון לכלם בו, נקרא עץ חיים, עץ ששרשו נמוע באותן החיים, והכל

זוהר קהלת

אחר ואומר שזה הרוח היינו מה שנקרא רוח הקודש, וזהו המלכות שורש דוד המלך והיא תחת התפארת שנקרא שמש, וזאת הרוח מוכב והולך להתחבר עם הגוף שהוא השמש תפארת שהוא הכולל של חסד גבורה ותפארת שורש אברהם יצחק ויעקב, ומה שמסיים על דוד הפסוק

אבן מאסו הבונים וגו' מוסב על הבונים אברהם יצחק ויעקב אשר השתוקקו להיות מרכבה לחסד גבורה ותפארת, וכודאי זה בשביל שורש נשמתך, והניחו המלכות עבור דוד להיותו מרכבה אליה בהשראת השכינה עליו במדרגה היותר גבוה,

וכלם יחד הם רתיכא קדישא שלימתא, והרוצה להכין ענין נפלא הזה יעיין בפרדס רמונים שער הכנויים פרק רביעי.

יז. במאמר עמוק הזה מבאר רבי שמעון בקיצור נפלא סדר המשכת השפע מהודונות חכמה ובינה עד המלכות, וזה ענינו ברמיזא, ונהר יוצא מעדן, ונהר בינה מעדן חכמה.

יז. עץ חיים הוא כולל תפארת עם חסד וגבורה.

יח. יכין ובוועז היינו נצה והוד.

יט. צדיק זה יסוד.

כ. ים החכמה היינו חכמה זעירא, זו מלכות.

כלם אליך ישברון לתת אכלם בעתו, איזו עתו, זו המטרונה שנקראת עתו של הצדיק^א ולפיכך כלם מהכים לעתו הזאת, כלם הניזונים למטה ממקום זה ניזונים, וסוד הזה ביארנו בהכתוב עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו, כמו שנתבאר. (ג-נה.)

יש מקום לכולם בתוך המלכות

כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו', זהו שכתוב (איכה ג) חדשים לבקרים רבה אמונתך, האנשים חדשים הם בכל יום ויום, מה הטעם, לפי שרבה אמונתך, רבה היא ולא מצער, שיכולה לקבל לכל בני העולם ולהכליל אותם בתוכה^ב עליונה ותחתונה ודאי מקום רב וגדול הוא שכולל הכל ואינו נתמלא יותר, וזהו הסוד כל הנחלים הולכים אל הים, והים מקבלם וכולעם בתוכו ולא נתמלא, ואחר כך מוציאם ממקדם והולכים, ולפיכך רבה אמונתך. (א-יט:)

רוח צפון מקפיא השפע ורוח דרום מתירם

כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, אמר רבי אבא,

בוא וראה, כאשר אותן הנחלים נכנסים לתוך הים, והים מקבלם ושואבם בתוכו, לפי שנקפאים המים בתוך הים, וקרירות הזאת תשאב כל המים שנכנסים בו^ג אחר כך יוצאים המים בתוקף של דרום ומשקה לכל היות השדה, כמו שכתוב (תהלים קד) ישקו כל היתו שדי, ולפי שהים מקפיא ושואב כל המים וניתרים בתוקף הדרום כמו שנתבאר, לפיכך נאמר איננו מלא, והרי העירו בזה החברים, אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, מפני מה הם שבים, לפי שאותו הנהר שנמשך ויוצא מן העדן אינו פוסק לעולם, והוא מוציא תמיד מים ליס^ד ועל כן המים שבים ללכת, שבים והולכים ושבים ואין פוסקים לעולם, וכאשר הם שבים ללכת בשביל לצאת ולהשקות לכל, ובא רוח צפון ומקפיא המים, אז רוח הדרום שהוא חם מתירם ללכת לכל צד, ולכך ים ההוא יושב בין שני הצדדים האלה ובשבילם מתקיים, והאניות יהלכון ונוסעים לכל צד. (ב-ל.)

השפע אינו נפסק לעולם

אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, אמר רבי חייה אל מקום שהנחלים הולכים, אף על פי שכל

כא. מטרוניתא עתו דצדיק זו המלכות.
כב. אמונתך זו המלכות סוד אמונת ישראל, ומה שאומר עליונה ותחתונה אפשר לפרש דהיינו המלכות והשכינה הקדושה.
כג. ענין הקרירות הוא משל על כח מדת הדין צד השמאל צפון שממנו בא כח הצמצום לעכב את השפע בעולם המלכות לבלתי תתפשט

לעולם הזה כמו למשל שכה הקרירות מצמצם את המים ומקריש אותם לבל יוכלו ללכת ולהתפשט, ומן צד הימין דרום נתעורר חסד ורחמים להשפיע השפע לעולם הזה.
כד. פירוש הזדוונות חכמה וכינה היא תמידיות, לכן אין נפסק השפע מעולם הכינה אל התפארת לקיום העולם.

הם שְׁבִים לְלֶכֶת: 11 כָּל הַדְּבָרִים יִגְעִים לֹא יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר
 לֹא תִשָּׁבַע עֵין לְרֵאוֹת וְלֹא תִמְלֹא אֶזְן מִשְׁמוּעַ: 12 מִה שֶׁהָיָה
 הוּא שֶׁהָיָה וּמִה שֶׁנֶּעֱשֶׂה הוּא שֶׁיֵּעָשֶׂה וְאִין כָּל זֹדֵשׁ תִּזְוֹת
 הַשָּׁמַיִם: 13 יֵשׁ דְּבָר שֶׁיֵּאמַר רָאָה זֶה זֹדֵשׁ הוּא כְּכָר הָיָה
 לְעֵלְמִים אֲשֶׁר הָיָה מִלְּפָנָיו: 14 אִין זְכָרוֹן לְרֵאשִׁימִים וְגַם
 לְאֲזֹרָנִים שֶׁהָיוּ לֹא יָהִי לָהֶם זְכָרוֹן עִם שֶׁהָיוּ לְאֲזֹרָנָה:

זוהר קהלת

ולא תמלא און משמוע, מה הטעם של שתי אלה דוקא, אלא לפי ששתים מהן שהן העינים והאזנים אין עומדין ברשותו של אדם, והפה הוא ברשותו, וכל אלו השלשה אין ביכולתן להבין בשלמות הכל ולהשיג הכלי' אמר רבי חייא כך הוא, שכח הדבור של האדם לא יוכל לדבר והעינים לראות והאזנים לשמוע ואין כל חדש תחת השמשי' ובוא וראה אפילו השרים הגבורים והממונים שעשה הקדוש ברוך הוא תחת השמש אינם ביכולת לדבר כל הדברים שבעולם, והעין אינה ביכולת לשלוט ולראות, והאזון לשמוע, ולפיכך שלמה שהיה יודע כל דבר אמר כך, ובוא וראה כל המעשים שבעולם בכמה ממונים הם תלויים, וכל בני העולם אין יודעים ואין משגיחים על מה מתקיימים בעולם, ואפילו שלמה המלך שהיה חכם מכל בני העולם לא היה יכול לעמוד עליהם. (ב-צצה.)

הנחלים נמשכים במדרגה ההוא שנקרא 'צדיק', ומדרגה ההוא ממשיכם לים ההוא, אל תאמר שהרי הריקם, ומעתה לא יבואו בו מים אחרים ולא יומשכו בו כמקדם, חוזר ואומר אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים, אל מקום אותה המדרגה שהנחלים הולכים פעם אחת, שם הם שבים להאסף שמה, הם שבים ממקום עליון ההוא ואין פוסקים לעולם, ונאספים כלם במקום ההוא, ולמה, ללכת, להמשך אל המקום שנקרא ים כמו שנתבאר. (ב-ג:)

אפילו שלמה לא היה יודע על מה מתקיימים בעולם

כל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר לא תשבע עין לראות ולא תמלא און משמוע. מה שהיה הוא שיהיה וגו' ואין כל חדש תחת השמש, אמר רבי יוסי כל הדברים יגעים, וכי כל הדיבורים יגעים הם מלדבר, שאומר לא יוכל איש לדבר' (ועוד) ולא תשבע עין לראות

זוהר זוהר

בז. רבי חייא מוסיף שבזה יובן התקשרות ב' הפסוקים, שלא תאמר שמה שאי אפשר להשיג הכל הוא מפני שגולד ונברא בכל פעם נמצאים של יסודות חדשים, לא כן אלא שאי אפשר להשיג כל הנמצאים אף על פי שאין כל חדש תחת השמש.

בז. פירוש שלכאורה משמעות של הדברים היינו דיבורים, וכי שייך בדיבורים ליאות ויגיעה. בז. מסיק שהדברים משמעותו כמו הפצים, ויגיעים משמעותו כמו קשים, רצה לומר שהם קשים להשיגם.

יב אֲנִי קִהַלְתִּי הַיְיְתִי מִלֶּךְ עַל יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַם: יג וְנָתַתִּי אֶת לְבִי לְדָרוּשׁ וְלָתוּר בְּזוֹכְמָה עַל כָּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַזוּת הַשָּׁמַיִם הוּא עֲנִין רַע נָתַן אֱלֹהִים לְבִנֵי הָאָדָם לַעֲנוּת בּוֹ: יד רָאִיתִי אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַזוּת הַשָּׁמַיִם וְהַגִּיהַ הַכֹּל הַכֹּל וְרַעוּת רוּחַ: טו מַעֲנוּת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן וְזוֹסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהַמְנוֹת: טז הִבְרַתִּי אֲנִי עִם לְבִי לֵאמֹר אֲנִי הִגִּיהַ הַגְּדֹלְתִי וְהוֹסַפְתִּי זוֹכְמָה עַל כָּל אֲשֶׁר הָיָה לְפָנַי עַל יְרוּשָׁלַם וּלְבִי רָאָה הַרְבֵּה זוֹכְמָה

זוהר קהלת

הבל ורעות רוח הדברים שאינן לעבודת ה'

ראיתי את כל המעשים שנעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח, אמר רבי יוסי שלמה המלך שנתעלה בחכמה יתרה על כל בני העולם איך אמר שכל המעשים הבל ורעות רוח, והרי ביארו יכול אף מעשה הצדקה, הלא כתוב (ישעי' לב) והיה מעשה הצדקה שלום, אלא כל המעשים שנעשו תחת השמש כתוב, ולא כן מעשה הצדקה שהוא למעלה מן השמש, אבל והנה הכל הבל ורעות רוח מה ענינו, אפשר תאמר שהכל הבל הוא כמו שביארנו שהוא בדרך סוד, כמו שכתוב הבל הבלים אמר קהלת, שהם ההבלים של קיום העולם שלמעלה ושלמטה, מה תאמר בזה שכתוב כאן הכל הבל

ורעות רוח, אמנם בוא וראה בזמן שהמעשים מוכשרים למטה, והאדם מתיגע בעבודת המלך הקדוש, דבר זה שעושה נעשה ממנו הבל למעלה, ואין לך הבל שאין לו קול שעולה ונתעמר למעלה, ונעשה מליץ טוב לפני הקדוש ברוך הוא, וכל אותן המעשים שמתיע בהם האדם שאין בהם עבודת הקדוש ברוך הוא, דבר זה שעשה נעשה ממנו הבל והולך ומשוטט בעולם, וכאשר תצא נשמתו מגלגל אותה הבל הוה בעולם כאבן בכף הקלע, ככתוב (שמואל א' כה) ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע, מי יקלענה, הבל ההוא שמגלגלה סביב העולם^{יג} והבל ההוא הוא שבר של הרוח, שמשבר להרוח שעולה ויורד ומתגלגל בעולם, זהו שכתוב הבל ורעות רוח.

זוהר

בחלל העולם ונאסף אחת אל אחת והם מענישים לרוח ונפש שהולידו אותם, כאן יש לראות כי סוד ה' אל יראיו, ומה שהחוקרים חכמי הטבע חדשו במשך אלפי שנה עד עתה איך שיש ביכולת להשיע קול הדבור מאדם לאוזן חברו

כח. תמצית דבריו הוא שמכל דבור ומעשה שאדם מדבר ועושה נעשה ממנו הבל למעלה בחלל העולם, ומן החבל נעשה קול שהולך וסובב ומשוטט בעולם, מה שהוא טוב עולה ונמשך למעלה ונתקבל בשמים, ומה שאינו טוב נשאר

וְדַעַת: יי וְאֶתְנֶה לְבִי לְדַעַת זִכְמוֹה וְדַעַת הוֹלְלוֹת וְשִׁכְלוֹת
וְדַעַתִּי שְׁעָם זֶה הוּא רַעִיוֹן רוּחוֹ: יי כִּי בָרַב זִכְמוֹה רַב כְּעַס
וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף בְּכֹאוֹב:

זוהר קהלת

ממוצות צדקה נעשה הבל שמעלה את הנשמה גבוה למעלה

אבל דבר זה שהוא עבודת רבנו, זה עולה למעלה מן השמש ונעשה ממנו הבל קדוש, וזה הוא הזרע שזורע האדם בעולם ההוא, ומה שמו צדקה, שנאמר (הושע י') זרעו לכם לצדקה, וזאת מנהג לו לאדם כאשר תצא נשמתו ממנו, ומעלה אותה במקום הכבוד

שלמעלה להצרר בצרור החיים, זהו שכתוב (ישעי' נח) והלך לפניך צדקך, למען תנהג לך להעלותך אל המקום שנקרא כבוד ה', ככתוב (שם) וכבוד ה' יאספך, וכל אותן הנשמות שההבל הקדוש ההוא מנהג אותן, זה שנקרא כבוד ה' מאספן בתוכו ונצרות בו, וזה נקרא נחת רוח, אבל האחר נקרא ורעות רוח. (ב-נט.)

זיו זוהר

במרחק של אלפים פרסאות על ידי כה המושך של "עלעקטיריצימנט" עם "ראדיא" ועל ידי המכונה המגדיל לקול הדבור אלפי אלפים יותר, כי כמו שיש ביכולת להגדיל אלפי אלפים יותר מה שנראה לעינים כך יש באפשרות להגדיל מה שנשמע לאזנים, אמנם כל החכמה הזאת יסודה הוא מה שנודע להחוקרים חכמי הטבע שהלל העולם מלא עם מין הבל שהם יקראו לו בשם "עטהער" מלבד אויר הנשימה, ומן הקול ודבור של אדם נעשה רעידות ודהיפות גלים אחר גלים באותו מין הבל במהירות יתירה עד שנודעו זה ההבל במרחק רב מאד, ומן רעידות הגלים של אותו ההבל יש באפשרות על ידי מכונה להחזיר ולהפוך אותן רעידות הגלים על אותן הדיבורים והקולות שהולידו את רעידת הגלים של אותו ההבל ושיהיו נשמעים לאוזן על ידי מכונה שיש לה כה המושך להמשיך לתוכה מן גובה האויר אותן הקולות והדיבורים, וכאן יש לראות שכל זה הסוד נכלל בדברי רבי יוסי בקיצור נמרץ בדרך רמוז, באמרו כי מן כל הקולות נעשה בחללו של עולם הבל, פירוש שנרעד

ונודעו אותו ההבל שהחוקרים יקראוהו בשם "עטהער" והוא משוטט וסובב בחלל העולם, ומן זה ההבל שנרעד ונודעו, ונעשה גלים גלים על ידי קול הדבור או המעשה של האדם חוזר ונעשה ממנו קול ודיבור, וקל להבין כי שם בשמים ממעל לא נצרך למכונה שתמשיך לתוכה את הקולות והדיבורים, כי כל רקיע השמים הוא מכונה אחת גדולה שיש לה כה המושך היותר גדול להמשיך לשם כל הקולות והדיבורים, ונקלט שם רק הטוב, והרע נדהה לשוטט בחלל העולם, וזה פלא הנראה בימינו אלה לעין כל, והתנאים הקדושים הבינו כל החכמות שבעולם.

ואם תאמר איזו חילוק יש בין דברי תורה ותפלה לדברים בטלים, מדוע דברים שבקדושה פורחים לשמים ודברים בטלים משוטטים בחלל העולם, על זה יש תירוץ נכון שיש מכונה מובה המוליך ופורה עמהם השמימה למקום שנשתלחים, הלא היא הכונה בדחילו ורחימו דאינון תרין גדיפין הפורחין לעילא עם דברי תורה ותפלה ועם כל דבר שבקדושה.

א אַמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי לִכְהַן זֶה אֲנִסְכָּה בְּשִׁמּוֹזָה וּרְאָה בְּטוֹב
 וְהִנֵּה גַם הוּא הֶבֶל: ב לְשׁוֹזוֹק אַמַרְתִּי מִהוֹלָל וּלְשִׁמּוֹזָה מִה
 זֶה עָשָׂה: ג תִּרְתִּי בְּלִבִּי לְמִשׁוֹךְ בֵּינָן אֶת בְּשָׂרִי וּלְבִי נִהְגַּ
 בְּזוֹכְמָה וּלְאַוּזוֹ בְּסִכְלוֹת עַד אֲשֶׁר אֲרָאָה אִי זֶה טוֹב לְבִנִי
 הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה תַזוּזַת הַשָּׁמַיִם מִסֹּפֶר יָבִי וְזִייהֶם: ד הִגְדַּלְתִּי י
 מִעֲשֵׂי בְּנֵיתִי לִי בָּתִּים זָטַעְתִּי לִי כְּרָמִים: ה עָשִׂיתִי לִי גִּנּוֹת
 וּפְרָרְסִים וְזָטַעְתִּי בָּהֶם עֵץ כָּל פְּרִי: ו עָשִׂיתִי לִי בְּרֻכּוֹת מַיִם
 לְהִשְׁקוֹת מֵהֶם יַעַר צֹבֵמוֹ עֵצִים: ז קִנֵּיתִי עֲבָדִים וּשְׁפֹזוֹת וּבְנֵי
 בַיִת הָיָה לִי גַם מִקְנֵה בָקָר וְצֹאן הַרְבִּיהַ הָיָה לִי מִכֹּל שֶׁהָיוּ
 לְפָנַי בִּירוּשָׁלַם: ח כָּנַסְתִּי לִי גַם כֶּסֶף וְזָהָב וּסְגָלַת מְלָכִים
 וְהִמְדִּינֹת עָשִׂיתִי לִי שָׂרִים וְשָׂרֹת וְתַעֲזוּגַת בְּנֵי הָאָדָם שֶׁהָיָה
 וְשִׁדּוֹת: ט וְגִדַּלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי מִכֹּל שֶׁהָיָה לְפָנַי בִּירוּשָׁלַם אֶף
 זוֹכְמַתִּי עַמּוּדָה לִי: י וְכֹל אֲשֶׁר שָׂאֻלוּ עֵינַי לֹא אֶצְלַתִּי מֵהֶם
 לֹא בִּנְעַתִּי אֶת לְבָבִי מִכֹּל שִׁמּוֹזָה כִּי לְבָבִי שָׁמַז מִכֹּל עַמְּלִי
 וְזֶה הָיָה זוֹלְקִי מִכֹּל עַמְּלִי: יא וּפְנִיתִי אֲנִי בְּכֹל מִעֲשֵׂי שֶׁעָשִׂוּ
 יָדַי וּבְעַמְּלִי שֶׁעַמְּלַתִּי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הֶבֶל וּרְעוּת רִוּוֹז וְאִין
 יִתְרוֹן תַּזוּזַת הַשָּׁמַיִם: יב וּפְנִיתִי אֲנִי לְרָאוֹת זוֹכְמָה וְהוֹלְלוֹת
 וּסִכְלוֹת כִּי מִה הָאָדָם שֶׁיָּבֹא אַזְזִירִי הַמְּלָךְ אֶת אֲשֶׁר כָּבַר
 עָשׂוֹהוּ: יג וּרְאִיתִי אֲנִי שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן לְזוֹכְמָה מִן הַסִּכְלוֹת כִּיִּתְרוֹן

זוהר קהלת

אני, אלא כך למדנו, מי החכם כשלמה
 שבשבע מדרגות של חכמה נקרא
 כדמיון שלמעלה, ששת ימים למעלה,
 והשביעי עליון עליהם¹¹⁰ ששת ימים
 למטה, והשביעי עליהם, שש מדרגות
 לכסא הכבוד והוא על הכסא, שכתוב
 (דה"א כט) וישב שלמה על כסא ה' למלך,

גדולתו של שלמה המלך וחכמתו
 וראיתי אני שיש יתרון לחכמה
 מן הסכלות כיתרון האור מן החשך,
 פתח רבי חייא ואמר מקרא זה יש
 לעיין בו, למה אמר וראיתי אני, וכי
 שאר בני עולם אין יודעים ואין רואים
 כך, והוא מתפאר עצמו ואמר וראיתי

זוהר זוהר

המלכות גבוה מהן, ולעומתם למטה ששת ימי
 המעשה ויום השבת מעליהם.

כט. אלו שש הספירות חסד גבורה תפארת
 נצח הוד יסוד והבינה עליהן, ולפעמים גם

הָאוֹר מִן הַזֹּשֶׁף: י' הַזֹּכֵם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בְּזוֹשֶׁף הַזֶּכֶף
וַיִּדְעֵתִי גַם אֲנִי שְׂמִקְרָה אֲזוֹד יִקְרָה אֶת כָּלָם: טו וְאִמְרֵתִי אֲנִי
בְּלִבִּי כְּמִקְרָה הַכְּסִיל גַם אֲנִי יִקְרָנִי וְלִמָּה זִכְמֵתִי אֲנִי אֲז
יוֹתֵר וְדַבְרֵתִי בְּלִבִּי שֶׁגַם זֶה הֶבֶל: טז כִּי אֵין זְכוּרֹן לְזֹכֵם עִם
הַכְּסִיל לְעוֹלָם בְּשִׁכְבָּר הַיָּמִים הַבָּאִים הַכֹּל נִשְׁכָּזֵז וְאִיךָ יְמוֹת
הַזֹּכֵם עִם הַכְּסִיל: יז וְשִׁנְאַתִּי אֶת הַזֹּזִיִּים כִּי רַע עָלִי הַמַּעֲשֵׂה

זוהר קהלת

כזה ההבל שמתקיים בו העולם, והבל
הזה שמתקיים בו העולם מן הבלים
שלמעלה הוא בא, זהו שכתוב הבל
הבלים, הבל מן הבלים שלמעלה, וכל
דבריו כך היו, ובהבלים שלמעלה כתוב
(דברים ה) כי על כל מוצא פי ה' יחיה
האדם, מהו מוצא פי ה', אלו ההבלים
שלמעלה.

מתוך הסכלות ניכרים דברי החכמה

למדנו כתוב וראיתי אני שיש יתרון
לחכמה מן הסכלות, מן הסכלות ממש
באה תועלת להחכמה, שאלמלא לא
נמצא שמות בעולם לא היו ניכרים דברי
החכמה, ולמדנו שהיוב הוא על האדם
הלמד חכמה שילמוד מעט מן שמות
ולדעת אותה^{י"א} לפי שתבוא תועלת
להחכמה בשבילה, כמו שבאה תועלת
להאור מן החשך, שאלמלא החשך לא
היה ניכר האור ולא היה נראה תועלת
להעולם ממנו.

שבעה כתרים של ימים למעלה, וכן
כנגדם שבע שמות לשלמה, להראות
בו חכמה הקדושה, ולפיכך נקרא
בשבע שמות, שלמה, ידידה, אגור, בן
יקא, למואל, איתיאל, קהלת^{י"ב} ואמר ז'
הבלים, מה שהוא ראה לא ראה איש
אחר, וכאשר אסף חכמה ונתעלה
במדרגות של חכמה נקרא קהלת, וז'
הבלים אמר כנגד ז' כתרים שלמעלה,
וכל הבל נעשה ממנו קול, והעולם אין
מתקיים אלא בהבל, ולמדנו משמו של
רבי שמעון הבל מוציא קול ברוח ומים
[ואש] שבו, ואין קול אלא בהבל, ולמדנו
שבשבעה הבלים מתקיימים עליונים
ותחתונים.

העולם לא מתקיים רק בהבל

ולמד רבי יצחק בוא וראה שעל
הבל נתקיים העולם, שאלמלא לא היה
ההבל שיוצא מן הפה לא נתקיים האדם
אפילו שעה אחת, וכדמיון זה אמר
שלמה דבריו שהעולם מתקיים בהם,

זוהר

לא. אפשר לומר המכוון על מעט מן חכמות
הטבעיות, ואפשר גם מעט מן החקירות כמו
שאמרו ודע מה שתשיב לאפיקורם.

ל. ז' שמות לשלמה כנגד ז' הספירות נתבאר
לעיל בפסוק הבל הבלים אמר קהלת, ויש
מפרשים באופן אחר, ומה שנראה לפי עניות
דעתי, כתבתי בסיעתא דשמיא.

שֶׁנַּעֲשֶׂה תַּזוּת הַשְּׁמַשׁ כִּי הַכֹּל הַכֹּל וְרַעוּת רוּחוֹ: יז וְשִׁנְאַת י
 אֲנִי אֶת כָּל עַמְּלֵי שְׁאֵנֵי עֵמֶל תַּזוּת הַשְּׁמַשׁ שְׁאֲנִיזוּנוֹ לְאֲדָם
 שִׁיְהִיָּה אֲזוּרִי: יח וּבִי יוֹדַע הַזֹּכֶם יְהִיָּה אוֹ סָכָל וְיִשְׁלַט בְּכָל
 עַמְּלֵי שְׁעַמְלֹתַי וְשִׁזְכַּמְתִּי תַּזוּת הַשְּׁמַשׁ גַּם זֶה הַכֹּל: כ וְסִבּוּתֵי
 אֲנִי לִיֵּאשׁ אֶת לְבָבִי עַל כָּל הָעֵמֶל שְׁעַמְלֹתַי תַּזוּת הַשְּׁמַשׁ: כא
 כִּי יֵשׁ אָדָם שְׁעַמְלוֹ בְּזֹכְמָה וּבְדַעַת וּבְכַשְׁרוֹן וּלְאֲדָם שְׁלֵא
 עֵמֶל בּוֹ יִתְנַנוּ זֹזְלָקוֹ גַּם זֶה הַכֹּל וְרַעַת רַבָּה: כב כִּי מִה הָיָה
 לְאֲדָם בְּכָל עַמְלוֹ וּבְרַעִיוֹן לְבָבוֹ שֶׁהוּא עֵמֶל תַּזוּת הַשְּׁמַשׁ: כג
 כִּי כָל יָמָיו מִכְּאָבִים וְכַעַס עֲנִינוּ גַּם בְּלִילָה לֹא שָׁכַב לְבָבוֹ גַּם
 זֶה הַכֹּל הוּא: כד אֵינן טוֹב בְּאָדָם שְׁיֵאכֹל וְשִׁתָּה וְהִרְאָה אֶת
 נַפְשׁוֹ טוֹב בְּעַמְלוֹ גַּם זֶה רְאִיתִי אֲנִי כִּי מִיַּד הָאֱלֹהִים הִיא:

זוהר קהלת

מכבוד סכלות מעמ'י: לפי שהסכלות היא תקון להחכמה ועל ידה מתכבדת החכמה. (ג-מז).

גוף האדם כפתילה והאור דולק למעלה

החכם עיניו בראשו והכפיל בחשך חולך, פתח עלם ההוא ואמר, החכם עיניו בראשו, וכי באיזה מקום עיני האיש אם לא בראשו, אבל מקרא זה כך הוא בודאי, שלמדנו לא יהלך אדם בגילוי הראש ד' אמות, מה הטעם, לפי שהשכינה שורה על ראשו, וכל חכם עיניו ודבריו בראשו הם, במה ששורה וקיים על ראשו, וכאשר עיניו שם צריך

על ידי הסכלות מתכבדת החכמה עוד למדנו שיש יתרון לחכמה, לחכמה סתם, שאמר רבי שמעון לרבי אבא בוא וראה סוד הדבר, אין החכמה שלמעלה מאירה ואינה נוארת, אלא מפני שטות שנתעורר ממקום אחר'י: ולולא זאת לא היה לה הארה ורוממות גדולה ויתרון, ולא היה ניכר תועלת החכמה, ומפני השטות נוארת יותר ונמשכים אליה יותר, זהו שכתוב שיש יתרון לחכמה, לחכמה סתם מן הסכלות סתם, וכך למטה אלמלא לא היה שטות נמצא בעולם, לא היתה חכמה נמצאת בעולם, זהו שכתוב (קהלת י') יקר מחכמה

זוהר זוהר

לג. נמצא משמעות הכתוב כך הוא שמן החכמה וכבוד החכמה מגיע יקר לסכלות מעט, כיון שעל ידי הסכלות מעט ניכר טוב החכמה וכבודה.

לב. זו מדת המלכות נוארת יותר ויותר כאשר יש תגבורת החיצונים להאחז בה עם החשכות שלהם, ועל ידי תגבורת אור דקדושה נדחה החשך מפני האור.

כה כִּי מִי יֵאָכֵל וּבְמִי יִזְוֶשׁ זְוִיץ מִמֶּנִּי: כו כִּי לְאָדָם שְׂטוּב לְפָנָיו
 נָתַן זְכָמָה וְרַעַת וְשִׂמּוֹזָה וְלִזְוֹטָא נָתַן עֵינָן לְאֶסוּף וְלִכְנֹס
 לְתַת לְטוּב לְפָנָי הָאֱלֹהִים גַּם זֶה הַכֹּל וְרַעוּת רוּז:

זוהר קהלת

לדעת שהמאור ההוא הדולק על ראשו נצרך לשמן, לפי שגוף האדם הוא כמו פתילה והמאור דולק למעלה, ושלמה המלך מכריז ואומר (קהלת ט') ושמן על ראשך אל יחסר, שהרי המאור שעל ראשו נצרך לשמן, שהם מעשים טובים, ועל כן החכם עיניו בראשו, ולא במקום אחר. (ג-קפז).

« לְכָל זְמַן וְעַת לְכָל זֹפֵן תְּזוּזַת הַשָּׁמַיִם: » עַת לְלֹדֶת וְעַת לְמוֹת עַת לְטַעַת וְעַת לְעִקּוֹר זָטוּעַ: ג עַת לְהַרְוֵג וְעַת לְרַפּוּא עַת לְפְרוּץ וְעַת לְבָנוֹת: ד עַת לְבָכוֹת וְעַת לְשִׁזּוּק עַת סְפוּד וְעַת רְקוּד: ה עַת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים וְעַת כְּנוּס אֲבָנִים עַת לְזוּבוֹק וְעַת לְרוּזֵק מִזּוּבֵק: ו עַת לְבַקֵּשׁ וְעַת לְאַבֵּד עַת לְשִׁבּוֹר וְעַת לְהַשְׁלִיךְ: ז עַת לְקָרוֹעַ וְעַת לְתַפּוֹר עַת לְזוּשׁוֹת וְעַת לְדַבֵּר: ח עַת לְאַהֲבַת וְעַת לְשִׁנְאָה עַת מְלוּזְמָה וְעַת שְׁלוֹם:

זוהר קהלת

לכל עשה ה' זמן

לכל זמן ועת לכל חפץ תחת השמים, אמר רבי חזקיה בוא וראה כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא למטה עשה זמן לכל וזמן קצוב, זמן עשה לאור ולחשך, זמן עשה להאור של שאר אומות המושלים עתה על העולם, וזמן עשה להחשך שהוא גלות ישראל תחת ממשלה שלהם, זמן עשה הקדוש ברוך הוא לכל, לפיכך לכל זמן ועת לכל חפץ, מהו ועת לכל חפץ, זמן ועת הוא לכלי' לכל הרצון ההוא שנמצא למטה.

העת – המלכות היא המנהיגה לכל חפץ

דבר אחר ועת לכל חפץ, ככתוב

(תהלים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך, ונאמר (ויקרא יז) ואל יבא בכל עת אל הקדש, והיא מדרגה השולטת^ל וזה נתבאר, ולפיכך ה'עת' היא מנהגת לכל חפץ תחת השמים. (ב-קצד).

העת – המלכות עולה ויורדת על ידי ישראל

עת לאהב ועת לשנא, אמר טייעא ההוא, 'עת' היא ענין שלמעלה, כי זאת ה'עת' סוד האמונה הוא^ל וזהו שנקרא עת רצון, וזה הוא שמחויב האדם לאהוב להקדוש ברוך הוא תמיד, כמו שכתוב ואהבת את ה' אלהיך וגו', ועל כן 'עת' לאהב, זאת היא 'עת' שמחויב האדם לאהב, ויש 'עת' אחר שהוא

זוהר זוהר

שעליה נאמר עת לעשות לה', היינו לייחדה עם שם הוי"ה ברוך הוא, וזהו שכתוב ואל יבא בכל עת אל הקודש, ומדת המלכות ניתנה לה הממשלה של הנהגת העולם בהשגחה הפרטיות, וזהו הפירוש של ועת לכל חפץ תחת השמים, כלומר שזאת העת היא ממונה על הכל. ל'. היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה.

לד. שקשה הלשון כפול, ומפורש המכוון כי חפץ היינו רצון האנשים למטה, וענינו שהגם שניתנה למטה החפץ והבחירה לאנשים שיתנהגו כרצונם אף על פי כן אין זה מוחלט, אלא שיש עת גם לכל חפץ היינו לכל רצון ובחירה למטה שאצל האנשים. לה. רצה לומר ש'עת' רמוז על מדת המלכות

ט בַּמָּה יִתְרוֹן הָעוֹשֶׂה בְּאִשֶּׁר הוּא עֹמֵל: י רְאִיתִי אֶת הָעֵנָן
אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לְבָנֵי הָאָדָם לְעֵנוֹת בּוֹ: יא אֶת הַכֹּל עָשָׂה
יִפְהַ בְּעֵתוֹ גַּם אֶת הָעֵלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא יִמָּצֵא

זוהר קהלת

הקדוש ברוך הוא, 'זאת', זה השמאל, למדנו שנטה הקדוש ברוך הוא ימינו וברא את השמים, ונטה שמאלו וברא את הארץ¹¹¹ והו שכתוב (ישעי' מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים קורא אני אליהם יעמדו יחדו, מהו יעמדו יחדו, האם תעלה על דעתך שמים וארץ, לא כן אלא ימין ושמאל שהם 'את' 'זאת', ואיך יעמדו יחדו, 'בזאת' זו השולטת בחצות הלילה, שנכללת 'את בזאת'¹¹² והו שכתוב את הכל עשה יפה בעתו, 'את', זו שאמרנא¹¹³ 'הכל' כמו שכתוב וה' ברך את אברהם 'בכל', ולמדנו שהיא הכתר שנקראת 'זאת' הנכללת מ'את ואת'¹¹⁴ ושולטת בחצות הלילה בשני הצדדים ברחמים ובדין, רחמים לישראל ודין לעמים עובדי כוכבים ומזלות. (ב-לז).

הסוד של אלהים אחרים, חייב אדם לשנוא לו ולא יהיה נמשך לכו אחריו, ולכך 'עת' לשנא, ולפיכך כתוב דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש¹¹⁵ בזמן שישראל עוסקים בתורה ובמצות התורה, 'עת' הזאת שהיא סוד האמונה הקדושה מתקנת בתיקוניה, ומתקשמת בשלימות כראוי, ובזמן שישראל בטלים מן התורה, כביכול זאת ה'עת' אין היא בתיקוניה, אינה נמצאת בשלימות ואין מאירה.. לפי שזאת ה'עת' כך קיימת, או שהיא עולה או שיורדת בשביל ישראל. (ב-קנה:)

רחמים לישראל ודין לעובדי כוכבים

את הכל עשה יפה בעתו, רבי שמעון פתח בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ, 'את' זה הימין של

זוהר קהלת

לז. פירוש שלא תהיה לו מחשבה זרה על עת אחרת.
לח. כי ואת הוא לשון טפל, והשמאל טפל להימין, החסדים עיקר והגבורות טפל, וכיון שהעונשין והדינים נוהגים ביותר על הארץ לכן נבראת הארץ בשמאל.
לט. רצה לומר שמדת המלכות שנקראת 'אני' קורא אליהם, למו, לאת ואת' דהיינו לחסד ולגבורה שיעמדו יחדו, במו, בזאת, היינו שמדת החסד השולט בחצות הלילה עד הבקר ישפיע חסדים במלכות הנקראת 'זאת', ובשביל זה נקראת המלכות 'זאת' כיון ש'את' נכלל ב'זאת', פירוש שבתוכה 'זאת' יש תיבת 'את' עם אות

זיין, והיינו שהחסד שנקרא 'את' משפיע באות זיין' שהיא המלכות ספירה השביעית.
מ. 'את' הא דאמרן, פירוש היינו מדת החסד, 'הכל' זה היסוד, והמכוון שכאשר מדת החסד משפיע להיסוד אז הוא עושה יפה בעתו, רצונו לומר במדת המלכות שנקראת 'עת', ועל זה מביא ראיה מהפסוק וה' ברך את אברהם בכל שספירות היסוד נקרא 'כל' וזה מבוואר במקומו.
נא. עתה מפרש יותר הפסוק את הכל עשה יפה בעתו, שענו היינו הכתר שנקראת 'זאת', וזו מדת המלכות הנכללת מן 'את ואת', פירוש מן חסדים וגבורות באופן שהחסדים עיקר והגבורות טפל, ובשביל זה נקראת המלכות בשם 'זאת'

הָאָדָם אֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף: י
יִדְעֵתִי כִּי אֵין טוֹב בָּם כִּי אִם לְשִׁמוּזָּה וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּזוּזָיו:

זוהר קהלת

הצדיקים מייחדים קודשא בריך הוא
ושכינתיה

גם את העלם נתן בלבם, כל העולם וכל המעשים שבקולם אין הם אלא ברצון הלב, כאשר עולה ברצון הלב של האדם.^[מ"ד] אשרי להם לצדיקים שמרבים מעשים טובים להטיב להם ולכל העולם, והם יודעים לחבר 'שלום בעת', ובכח הצדקה שעושים למטה הם ממשיכים למדרגה ההוא שנקרא 'כל' להאיר 'בעתו'.^[מ"ה] אוי להם לרשעים שאין יודעים העת של המעשה ההוא, ואין משגיחים לעשות מעשיהם בעולם לפי התיקון שנצרך להעולם, ולתקן המעשה במדרגה ההיא הראויה לו, מה הטעם, לפי שאין יודעים, ולכן ניתן הכל בבחירה כרצון האנשים, שכתוב מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף.^[מ"ו] ולפי שאותן המעשים לא נעשו לתקן במדרגות שלהם כראוי, שיתכליל מעשה הזה במדרגה הזו הכל בתקון, אלא שנעשו כפי שרירות לבו של האיש, מה כתוב אחריו, ידעתי כי אין טוב בם כי אם לשמוח ולעשות טוב בחייו,

הבא ליטהר מסייעין והבא...

את הכל עשה יפה בעתו גם את העלם נתן בלבם מבלי אשר לא מצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף. ידעתי כי אין טוב בם כי אם לשמוח ולעשות טוב בחייו, אמר רבי חייא, בוא וראה, זכאים הם העוסקים בתורה ויודעים להסתכל בסוד החכמה, את הכל עשה יפה בעתו, כל המעשים שעשה הקדוש ברוך הוא בעולם בכל מעשה ומעשה יש מדרגה הממונה על אותו המעשה בעולם הן לטוב הן לרע, מהם מדרגות לימין, ומהם מדרגות לשמאל.^[מ"ז] כשהולך האדם לימין מעשה ההוא שעשה אותה מדרגה הממונה שלצד ההוא תעזור לו, והרבה הם העוזרים לו, וכשהולך האדם לשמאל ועושה מעשיו של שמאל מעשה ההוא שעשה הממונה שהוא לצד ההוא מקטרג לו, ומנחיגו לצד השמאל ומסירו מדרך הטוב, ולכן מעשה הזה שעושה האדם כראוי ממונה ההוא שלצד הימין הוא עוזר לו, וזה הוא בעתו, יפה בעתו, שהמעשה הזה מתקשר בעתו כראוי.^[מ"ח]

זוהר קהלת

עת, כיון שהשתלשלותה מן המלכות שנקראת 'עת'.
מ"ד. פירוש שהכל ניתן בבחירת האיש.
מ"ה. 'שלום בעת' וכן 'כל בעת' פירוש יסוד במלכות.

מ"ו. פירוש שאין יכול האדם למעון שידיעת הבורא שהיא מראש עד סוף הכריחו למעשיו.

על שם העיקר כנזכר לעיל, ומפרש עוד שגם הגבורות נצרכין בה בשביל עמים עובדי כוכבים ומזלות שלא ירעו ולא ישחיתו בהר קדשו.

מ"ז. זה יצר הטוב וכל כת דיליה, ולשמאל יצר הרע וכל כת דיליה.

מ"ח. כל מדרגה הממונה למעלה נקראת בשם

וְגַם כָּל הָאָדָם עֵינָא כָּל וְשִׁתָּהּ וְרָאָה טוֹב בְּכָל עֲמָלוֹ מִתַּת
 אֱלֹהִים הִיא: יי יְדַעְתִּי כִּי כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה
 לְעוֹלָם עִלּוֹ אֵין לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אֵין לְגַרֵעַ וְהָאֱלֹהִים עֹשֶׂה

זוהר קהלת

הבינה משפיעה תמיד לעץ החיים
 – תפארת

ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים
 הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף
 וממנו אין לגרוע והאלהים עשה
 שיראו מלפניו, וכי אין ידוע כי כל
 אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם,
 ושלמה המלך שחכמתו יתירה על כל
 בני העולם אמר ידעתי מה שאין יודע
 איש אחר, אמר רבי יצחק ודאי שלמה
 המלך חכמתו עולה על כל בני העולם,
 ומקרא הזה סוד עליון הוא בין החברים
 וכך למדנו, מקרא זה כך היה צריך
 לומר, כי כל אשר עשה האלהים הוא
 יהיה לעולם, מהו כל אשר יעשה, והלא
 כתוב מה שהיה כבר הוא ואשר להיות
 כבר היה, ואתה אמרת כל אשר יעשה,
 אלא ממקרא אחר נשמע, כתוב (ישעי'^י)
 עֵין לֹא רֵאתָ אֱלֹהִים זולתך יעשה
 למחכה לו, יעשה, עשית היה צריך
 לומר, למחכה לו, לך היה צריך לומר,
 אלא שזה מקום העליון הוא שנמשך
 ויוצא ומדליק לכל המנורות מכל צד^י
 ונקרא עולם הבא, וממנו יוצא עץ אחד
 שנצרך להשקותו ולהתתקן^י וזה העץ

ידעתי כי אין טוב במ באותן המעשים
 שלא נעשו כראוי, כי אם לשמוח בכל
 מה שיבוא עליו וליתן הודאה להקדוש
 ברוך הוא ולעשות טוב בחייו, שהרי אם
 מעשה ההוא גרם לו רעה בשביל אותה
 המדרגה הממונה עליו^י, יש לו לשמוח
 בעונשו ולהודות עליו, כי הוא גרם לו
 לעצמו, והוא הלך בלי ידיעה כצפור
 הזאת בתוך הפח, וכל זה מניין שכתוב
 (קהלת ט') כי גם לא ידע האדם את עתו
 כדגים הנאחזים במצודה רעה וכצפרים
 האחוזות בפח כהם יוקשים בני האדם
 לעת רעה כשתפול עליהם פתאם, כי
 גם לא ידע האדם את עתו, מהו עתו,
 עתו של המעשה ההוא שהוא עושה,
 כמו שכתוב את הכל עשה יפה בעתו,
 ולפיכך הם כצפרים האחוזות בפח,
 ובשביל זה זכאים הם העוסקים בתורה
 ויודעים דרכי ונתיבות התורה של מלך
 העליון ללכת בה בדרך האמת, ובוא
 וראה אל יפתח אדם פיו לרעה, שהוא
 אינו יודע מי לוקח דיבור הזה, וכאשר
 אין האדם יודע נכשל בו, והצדיקים
 כאשר פותחים פיהם הכל בשלום.

(ב-קצה:)

זוהר קהלת

הפסק, לכן דורש זה על עולם הבינה שנקרא עולם הבא.
מט. זה התפארת שנקרא עץ החיים ונצרך
 שהבינה תשפיע עליו תמיד הארתה.

מז. ככתוב עונותיו ילכדנו את הרשע, וכן
 ממועשה הטוב נברא מלאך מליץ טוב.
מח. פירוש כי יעשה משמעותו עשיה תדירות בלי

שִׁירָאוּ מִלְפָּנָיו: טו בַּיָּהּ עֲשֵׂהָ כָּבֵד הוּא וְאֲשֶׁר לִהְיוֹת כָּבֵד

זוהר קהלת

אבל עוד יש לעיין, מדוע בתחלה יעשה ואחר כך והאלהים עשה^{טו} ומה בין זה לזה, אמנם ודאי נכון שיעשה ויתקן לעיץ הזה תמיד כיון שאין מימיו פוסקים לדורי דורות, אבל מה שכתוב אחר כך עשה, מהו עשה, אלא שעשה האלהים עץ אחר למטה ממנו, ולא יעשה כמו בעץ עליון ההוא^{טז} שזה עץ התחתון עשה לו והתקינו, בשביל שמי שירצה ליכנס לעץ העליון יכנס ברשות, וימצא תחלה לעץ התחתון ויפחד ליכנס אלא שיהיה כראוי, בוא וראה שזה עץ התחתון שומר הפתח הוא, ועל כן לא כתוב יעשה אלא עשה, מה הטעם, בשביל שיראו מלפניו בני העולם, ולא יקרבו אליו כי אם אותן הראוים ליקרב, אלה האנשים השומרים דרכי התורה ואין סרים לימין ולשמאל. (ג-דלמט)

על ידי מלאך המות כולם מתיראים מה'

והאלהים עשה שיראו מלפניו, אמר רועה הנאמן בוא וראה שהרי ביד המקטרג ההוא נתן הקדוש ברוך הוא שיתבע לפניו כל הדינים של העולם, שהרי הקדוש ברוך הוא עשה אותו והעמידו לפניו, להיות יראת הקדוש ברוך הוא עולה ושורה על הכל, וזהו

הוא עליון ונכבד על כל שאר העצים, ועולם הבא ההוא שנמשך ויצא מתקן לו לעיץ הזה תמיד, משקה אותו ומתקנהו במלאכתו ומעטר אותו בעטרות, ולא נפסק המעיין ממנו לעולם ולעולמי עולמים, בעץ ההוא תלויה האמונה^{טז} בו שורה מכל שאר העצים קיום של הכל, ועל זה כתיב כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם, ודאי הוא היה הוא הוה והוא יהיה, עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע, ועל כן כתוב בתורה (דברים יג) לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו, כי עץ הזה תורה שבכתב נקרא, ומקום הזה מתקן האלהים תמיד^{טז} האלהים סתם זו הגבורה מאין סוף ומאין חקר, כמו שכתוב (ישעי' מ) אין חקר לתבונתו, האלהים ולא אלהים, ועל כן עשה עושה ויעשה תמיד, כמעין שאין פוסקים מימיו לדורי דורות, ולפיכך כתוב והאלהים עשה שיראו מלפניו, התקין לו לעיץ ההוא בתיקון שלם שיאחו לכל צד למעלה ולמטה, בשביל שיראו מלפניו ולא יחלפו אותו בחלוף אחר לדורי דורות.

עץ התחתון שהיא המלכות היא שומרת הפתח

אמר לו רבי אבא ודאי יפה אמרת,

זוהר זיו הזוהר

זמן עבר, ועוד מה החילוק בין אותן ב' השמות אלהים, דמשמע שהן ב' מדרגות שבאחת יתכן לשון עתיד ובהשניה יתכן לשון עבר. **גז.** מתרץ דשניהם יסבו על הבינה אלא שיעשה היינו יתקן תמיד, ועשה היינו ברא כבר פעם

גזו המלכות והיא תלויה בהתפארת שישפיע בה. **נא.** מצא שדורש האלהים דכאן ב'ה"א הידיעה על הבינה שהיא מקבלת שפע מן 'אין סוף' ומאין חקר, והיינו מן כתר ומן חכמה. **נב.** ב' קושיות מקשה, דאיך יתכן זמן עתיד קודם

הָיָה וְהָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ אֶת נְרָדָף: טו וְעוֹד רָאִיתִי תְּזוּזַת הַשָּׁמֶשׁ
מִמְּקוֹם הַמְּשֻׁפָּט שְׁמָה הָרְשָׁע וּמִמְּקוֹם הַצִּדִּיק שְׁמָה הָרְשָׁע: יז
אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי אֶת הַצִּדִּיק וְאֶת הָרְשָׁע יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים

זוהר קהלת

כבר היה וגו', אמר רבי חייא מה שהיה כבר הוא, זהו שלמדנו עד לא ברא הקדוש ברוך הוא עולם הזה היה בורא עולמות ומחריבן, עד שעלה ברצונו של הקדוש ברוך הוא לברוא עולם הזה ונמלך בתורה, אז נתתקן הוא בתיקונו ונתעטר בכתריו וברא עולם הזהי"י.

הנשמות לפני שיוורדות לזה העולם

וכל מה שנמצא בעולם הזה היה תחלה לפניו ונתתקן לפניו, ולמדנו שכל אותן מנהיגי עולם הנמצאים בכל דור ודור, טרם שבאו לעולם הזה היו הם עומדים לפני הקדוש ברוך הוא בתבניתם, ואפילו כל נשמות אנשים טרם שיוורדים לעולם הזה כלן מצוירות לפניו ברקיע באותה הצורה ממש שהן בעולם הזה, וכל מה שמחדשין בתורה בעולם הזה ידעו הכל טרם שבאו לעולם, ולמדנו שכך הוא באותן הזכאים באמת, וכל אותן שאין נמצאים זכאים בעולם הזה, אפילו שם התרחקו מלפני הקדוש ברוך הוא ונכנסו בהקליפה שנקראת תהום רבהי"י ודחקו השעה וירדו לעולם, ואותה חלק הקדושה

הסוד שכתוב והאלהים עשה שיראו מלפניו, מה עשה, עשה לזה המקטרג והתקינו לפניו להיות חרב שנונה על כל העולם, וכל זה בשביל שיראו מלפני הקדוש ברוך הוא כולם, וזה הוא הסנטר שתובע על דבר חטאי האנשים, ותובע דין ולכוד אנשים והורגם ומכה אותם, הכל כמו שיוצא מן הדין. (ג-צח:)

אין כל חדש תחת השמש

מה שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה והאלהים יבקש את הנרדף, אמר רבי שמעון מה שהיה כבר הוא, מה שהיה קודם שיבא לזה העולם, כמו שכתוב אין כל חדש תחת השמש, כבר הוא מחויב לבוא בזה העולם, כמו שכתוב (ירמי' א') בטרם אצרך כבטן ידעתך, ואשר להיות כבר היה, ואשר הוא להיות בזה העולם, כבר הוא נתחייב קודם שיבוא לעולם להיות כאן בגלגול, והאלהים יבקש את הנרדף, זה הבל שהוא נרדף מקין שעמד קין והרג אותו. (תיקוני זוהר תקון טט)

בורא עולמות ומחריבן

מה שהיה כבר הוא ואשר להיות

זו זוהר

נה. זה פלא והפלא ואין מובן מניין שם לנשמה עוזת כזו ללכת בשרורית לבה למרוד לצאת מן הקדושה וליכנס למומאה, הלא אין שם יצר הרע להסית לחטוא, ואולי אפשר להיות שכאשר

אחת לעין התחתון זו המלכות מדת הדין למען יראו מלפניו.

נד. כתב הרב ז"ל כי סוד התיקון הוא המעטת האור כדי שיוכלו התחתונים לקבלו, מקדש מלך.

כִּי עַתָּה לְכָל זֹפוֹן וְעַל כָּל הַמַּעֲשֵׂה שָׁם: י"א אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי
עַל דְּבַרְתָּ בְּנֵי הָאָדָם לְבָרֵם הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שְׁהֵם בְּהִמָּה
הַמָּה לָהֶם: י"ב כִּי מִקְרָה בְּנֵי הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהִמָּה וּמִקְרָה
אֲזוּד לָהֶם כְּמוֹת זֶה כֵּן מוֹת זֶה וְרוּז אֲזוּד לְכָל וּמוֹתֵר הָאָדָם

זוהר קהלת

כשאר הדברים שלו, אלא שמביא אותן
הדברים של השומים שבעולם שאומרים
כך, ומה אומרים, כי מקרה האדם
ומקרה הבהמה וגו', השומים שאין
יודעים ואין מבינים בהכמה אומרים
שעולם הזה מתנהג במקרה, והקדוש
ברוך הוא אין משגיח עליהם, אלא
מקרה האדם ומקרה הבהמה ומקרה
אחד וגו', וכאשר הסתכל שלמה באותן
השומים שאומרים כך קראם בהמה,
שהם עושים עצמם בהמה ממש, לפי
שאומרים דברים כאלה, ומניין, מקרא
הקודם מוכיח, שכתוב אמרתי אני בלבי
על דברת בני האדם לברם האלהים
בלבדם: ולא יתחברו עם האנשים
האחרים שיש להם אמונה, ולראות
שהם בהמה המה להם, ולראות בהם
אותן בני האמונה שהם בהמה ממש
ודיעותם כבהמה, המה להם בלבדם,

שניתן להם משליכים אותם: והולכים
ומשומטים ונטמאים באותה הקליפה
של תהום רבה, ומקבלים חלקם משם
ודוחקים השעה ויורדים לעולם, [נאף על
פי כן] אם זוכה אחר כך וחוזר בתשובה
לפני רבונו, מהזירים לו אותו חלק
הקדושה שלו ממש, זהו שכתוב מה
שהיה כבר הוא ואשר להיות כבר היה
וכתוב (קהלת ו') מה שהיה כבר נקרא
שמו. (ג-אס.)

השומים הבהמות אומרים שכל
העולם מתנהג במקרה

כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה
ומקרה אחד להם וגו', אמר רבי חזקיה
למדנו שכל דברי שלמה המלך יש
לעיין בו, כי הלא פתח לאותן שאינם
בני אמונה נמצא בו, אמר לו רב חגי,
שלמה לא אמר מקרא הזה מעצמו

זו זוהר

כשלוז כה הסבל להמתין כי תשאף לקבל עונשה
במוקדם האפשרי.
ז. ההוא חולקא קדישא נראה שהוא המלבוש
שיש להם קודם בואם לעולם הזה שאי אפשר
שיהיו שם ערומים, מקדש מלך, ואפשר לומר
עוד דהיינו חלק אור דקדושה של הנשמה
שמקבלת כפי חלקה וחשיבותה, ועם זה חולקא
דקדושה אי אפשר לה ליכנס בהקליפה שפחת
גבירתה.
ז. לברם דורש על דרך הכתוב וברותי מכם
המורדים והפושעים בי.

נגזר על הנשמות לבוא בגלגול אין נשלחות
תיכף לעולם הזה אלא שנקבצות להיכל אחד
ושם ממתנות עד שתבוא שעתן של כל אחת
ואחת, ויכול להיות שיש נשמה שאין לה סבלנות
להמתין וברצונה למהר לרדת כדי שתקבל
עונשה במוקדם האפשרי, וכאשר לא תוכל
לרדת לעלם הזה אלא שתהיה תחלה במדת
המלכות בסוד העיבור, לכן מבקשת עצה לרדת
לעולם הזה על ידי שפחת גבירתה שהיא תארב
ללכוד ברשתה נשמות כאלה, ובכן נמצא שאין
זה מחמת הטא של הסתת יצר הרע אלא מחמת

מִן הַבְּהֵמָה אֵין כִּי הַכֹּל הֶבְלִי: • הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל מְקוֹם אָוֹד

זוהר קהלת

למקום עליון שהוא שנשאב בו כל אדם, שנאמר בו כי בצלם אלהים עשה את האדם, וכתוב (משלי כ') נר ה' נשמת אדם, ואם כן איך אומרים אותן השוטים שאינם מכני האמונה ורוח אחד לכל, תתנפה רוחם, עליהם כתוב (תהלים לה) יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה, הם ישארו בגיהנם באותן מדרגות התחתונות, ולא יעלו לדורי דורות, עליהם כתוב (שם קד) יתמו הטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה. (ג-קנז)

הכל מן העפר שתחת כסא הכבוד

הכל הולך אל מקום אחד הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר, אמר רבי אלעזר, הרי למדנו הכל היה מן העפר אפילו גלגל חמה, איזה עפר, אותו ששורה תחת כסא כבוד הקדוש^י בספרו של בי רבי ייסא סבא נמצא,

זו זוהר

כסא, סתם כסא זו המלכות שהיא כסא לתפארת, כסא רחמים הוא התפארת, וכסא כבוד לפעמים יסוב על התפארת שהוא כסא להבינה, ולפעמים יסוב על הבינה, אבל כשנתוסף תיבת קדוש כורסי יקרא קדישא כסא כבוד הקדוש זו בודאי הבינה, שהיא כסא להחכמה שמתפשטים ממנו ל"ב נתיבות פליאות חכמה אל הבינה 'כבוד' בגימטריא ל"ב.

עוד צריך לדעת שיש ב' מדרגות שנקראות בית המקדש, והן גם כן הבינה והמלכות, רק חילוק אחד יש שבית המקדש סתם היינו מלכות, והבינה נקראת בי מקדשא קדישא בית המקדש הקדוש ולא סתם בית המקדש, ועל פי אלו הקדמות נלך לבמה כביאור זה המאמר העמוק ולא נצרך

ואל יכנסו לבני האמונה בדעת האולת הזאת, ולכך המה להם ולא לאחרים, ומה דעת האולת שלהם, כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד לכלם וגו', תתנפה רוחם של אותן הבהמות, שוטים הם מחוסרי אמונה הם, אוי להם ווי לנפשותיהם, מוטב להם שלא יבואו לעולם, ומה משיב להם שלמה על זה, המקרא שאחריו אומר, ומי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ, מי יודע באותן השוטים שאין מבינים בכבודו של מלך העליון ואין מסתכלים בתורה, רוח בני האדם העולה היא למעלה, למקום עליון למקום יקר למקום קדוש, ליוזן מאור העליון מאורו של המלך הקדוש, להיות צרור בצרור החיים, להמצא לפני מלך הקדוש עולה תמימה, וזהו 'העולה' היא למעלה, ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ, ולא

נח. דברי רבי אלעזר כאן עמוקים מאוד, ומפרישי זוהר במחילת כבודם נדחקו בפירושיהם, ולאחר יגיעה גדולה מצאתי בסיעתא דשמיא לפרש כל דברי זה המאמר בפרשיות, כי כמעט כל תיבה ותיבה צריכה ביאור רחב מהמת שנאמרו בקיצור נמרץ, ראשית אקדים להודיע כי יש ב' מדרגות שנקראות בשם עפר, והן הבינה והמלכות, והשם עפר יתיחס להן יען כי זה משל טוב לכחות שלהן, כי כמו העפר נאסף בתוכו הזריעה ובו נשתנה הזרע המונח בתוכו בבחינת עיבור ואחר כך תצא משם תולדה חדשה בתכנית אחרת, והנמשל הוא ענין כזה בבינה ובמלכות.

עוד צריך לדעת שיש ג' מדרגות שנקראות בשם

הַכֹּל הָיָה מִן הָעֵפֶר וְהַכֹּל שָׁב אֶל הָעֵפֶר: כֹּא מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי
הָאָדָם הָעֵלָה הִיא לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיִּרְדָּת הִיא לְמַטָּה
לְאָרֶץ: כֵּן וְרֵאִיתִי כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׁמוּז הָאָדָם בְּמַעֲשָׂיו
כִּי הוּא זוֹלָקוֹ כִּי מִי יִבְיֵאֵנוּ לְרֵאוֹת בְּמָה שֶׁיְהִיֶּה אֲזוּרָיו:

זוהר קהלת

תולדות השמים והארץ בהבראם, בה
בראם, ולפיכך הכל היה מן העפר, איזו
עפר, אותו ששורה תחת כסא כבוד
הקדוש. (ג-לד:)

בניו של האדם הם כמותו לטהרה ולטומאה רח"ל

מי יודע רוח בני האדם העולה היא
למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה
לארץ, אמר רבי אבא מקרא זה הרבה
אופנים יש בו, וכך הוא כל דברי התורה
הרבה אופנים בכל דבור ודבור וכלם

הכל היה מן העפר, זה המקום המאסף
לכל, מלמד שיצאו נתיבות לצד זה ולצד
זה ונאספו להאיר בעפר הזה, שזורקים
לה לכל עבר, ועל כן הכל היה מן העפר
והכל שב אל העפר, ודאי אלא מן העפר
של בית מקדש הקדוש, וזה העפר
מעפר העליון הוא, כמו שכתוב (איוב
כח) ועפרות זהב לו, וכמו שנמצא עשיה
למטה כן גם הוא למעלה כדמיון זה,
וביארנו עפר, עפר של בית המקדש, כי
עולם הזה באות ה' נברא, ועל כן אפילו
גלגל חמה, כמו שכתוב (בראשית ב') אלה

זיו זוהר

עם המדרש רבא ריש פרשת בא, שאל אבנימוס
הגרדי ליוסף הבנאי האיך נבראת הארץ תחלה,
אמר לו נטל הקדוש ברוך הוא עפר מתחת כסא
הכבוד וזרק על המים ונעשה ארץ וכו', אחר כך
מביא רבי אלעזר ראייה לדבריו מספרא דבי רב
ייסא סבא שאומר "הכל היה מן העפר, אתר
דכנש לכלא", בזה רוצה לבאר יחס השם עפר
במאורות הרוחניים, ואומר שהוא בשביל הענין
אתר דכנש לכלא, וזה שייך על המדרגה שהיא
בבחינת נוקבא, כי כמו למשל עפר הגשמי הוא
אתר דכנש לכלא שמאסף הכל לתוכו, ויש בו
הכחות של עיבור ולידה, כן הוא למעלה ענין
אסיפת האורות באותה המדרגה להתתקן
בבחינת עיבור ולידה כדי שיוכלו התחתונים
לקבל הארת השפע, וכאשר אין מובן עוד באיזה
מדרגה מדבר אם בינה או מלכות כיון שבשניהן
שייך משל הזה, על זה אומר שם אחר כך "מלמד
דנפקו שבילין להאי סטרא ולהאי סטרא", ואלו
השבילין הן הנתיבות פליאות חכמה שמתפשטין

לדחוק בדעת המקדש מלך שרבי אלעזר פליג
אספרא דבי רב ייבא סבא, אלא אדרבא שמביא
ראיה מדבריו לדעתו, ויסוד זה המאמר הוא
שרבי אלעזר רוצה לתרץ כפל השם עפר, שהיה
יכול לומר והכל שב אליו, ולכך יבאר שהכתוב
מדבר משני מיני עפר שהן ב' מדרגות או
ספירות או עולמות, ובתחלה מביא רבי אלעזר
כעין הקדמה מאמר חכמינו זכרונם לברכה הכל
היה מן העפר אפילו גלגל חמה, וידוע שהחמה
רמוז על התפארת, וכיון שגלגל החמה היינו
התפארת נתהווה מן זה העפר הרי זו ראייה
שזה העפר רמוז על הבינה ולא על המלכות,
כיון שהתפארת גבוה ומוקדם להמלכות, והו
שאמר אחר כך רבי אלעזר בדרך שאלה "מאן
העפר", רצה לומר מאיזה עפר מדבר הכתוב
שהכל היה מן העפר, מן הבינה או מן המלכות,
ועל זה אומר בדרך תשובה "ההוא דשריא
תחות כורסי יקרא קדישא", זהו כסא כבוד
הקדוש היינו הבינה ולא המלכות, וזה מתאים

הסוד והטעם מדוע הבינה והמלכות שתיהן נקראות עפר, ואומר שכמו שנמצא עובדא דהיינו מלאכה ועשייה למטה, פירוש בעפר המלכות, וענין עשייה היינו תיקון על דרך הכתוב וכן הבקר אשר עשה, וענינו כי כמו שהאורות הנאספין בהעפר שלמטה שהיא המלכות יש בה עשייה ומלאכת התיקון בבחינת עיבור ולידה שיוכלו התחתונים לקבל שפע הארתה, כמו כן יש עשייה ומלאכת התיקון בהעפר שלמעלה שהיא הבינה, ובוהן מובן הטעם של שם העפר לשתייהן, והיינו על דרך שנזכר בספרא הטעם של אתר דכנש לכלא, ואומר עוד "ואוקימנא עפר, עפר דבי מקדשא", רצה לומר שעל פי זה מובן מה דכתיב והכל שב אל העפר, היינו עפר דבי מקדשא, שהיא המלכות, ולא העפר דבי מקדשא קדישא שהיא הבינה שנדרש קודם על הכל היה מן העפר, ואומר עוד "דעלמא דא בה אתברי", רוצה בזה להוסיף עוד לחזק את דבריו שהכל היה מן העפר מוסב על הבינה ולא על המלכות, וזהו שאומר הלא אפילו עלמא דא עולם הזה לא נברא מן המלכות שנוכל לומר בשביל עולם הזה הכל היה מן העפר שזהו המלכות, אלא שגם עולם הזה נברא באות ה' שהיא ה' הראשונה מן השם הוי"ה ברוך הוא שורש הבינה, וכמאמר חכמינו זכרונם לברכה על הפסוק כי ביה ה' צור עולמים, העולם הבא נברא ביו"ד ועולם הזה נברא בה"א, וידוע שהשם יה היינו חכמה ובינה, ולכך ודאי שהכל היה מן העפר אין זה המלכות אלא הבינה, ואומר עוד "ועל דא אפילו גלגל חמה", רצה לומר כמו שאמר רבי אלעזר בתחלת דבריו כעין הקדמה לראיה שמן העפר היינו בינה ולא מלכות, כי על פי דרך הזה יתכן שפיר אמרם אפילו גלגל חמה, רמז על התפארת שנקרא בן להבינה, אבל על המלכות לא יתכן לומר כך כיון שהמלכות היא תחת התפארת, אחר כך מביא עוד ראיה מן הפסוק אלה תולדות וגו' בהבראם, שרשו בה' בראם, והיינו כנזכר לעיל באות ה' מן יה, ומסיים דבריו "ובנין כך הכל היה מן העפר מאן עפר ההוא דשארית תחות כורסי יקרא קדישא", דקדק לומר ההוא ולא האי, וכונתו כנזכר לעיל מן העפר שתחת הבינה, והיינו כמו שהשיב יוסף הבנאי לאבנימום הגרדי, ויכול אני לומר ברוך השם שהנחני בדרך אמת בפירוש הזה, והמבין יבין.

מן החכמה אל הבינה ככל הצדדים שלה, כי יש בה הרבה צדדים ובהינות כידוע, והאורות באים מן החכמה אל הבינה להיותם שם בבחינת עיבור ולידה, "ואתכנשו לאנהרא בעפרא דא, דורקין לה לכל עיבר", כך צריך לומר בעפרא כגירסת אור החמה ולא כעפרא, ורצה לומר שהאורות של השבילין הבאים מן החכמה נאספים בעפר העליון שהיא הבינה להתקן בה עד שתוכל להולידם להאיר ולהזריח בעפרא דא, פירוש בעפר של מדרגה השנייה שהיא המלכות, ואומר דורקין לה לכל עיבר, רצה לומר שכמו שבאים האורות מן החכמה אל הבינה על ידי הנתיבות פליאות ונפקי השבילין להאי סטרא ולהאי סטרא של הבינה, כדמיון זה נעשה בעפר השני המלכות שנוזקים בה האורות מן הבינה גם כן על ידי נתיבות וצינורות שהן ששת הספירות לכל צד שבה, ומסיים "ועל דא הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר", רצה לומר שעל פי זה מובן למה כתוב ב' פעמים העפר, כי העפר הראשון היינו בינה והעפר הב' היינו מלכות, והיינו על דרך שנדרש לעיל בהפסוק אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, עד כאן דברי הספרא, ועל זה בא רבי אלעזר עתה להוסיף ולחזק דבריו הראשונים ואומר "ודאי אלא מן העפר דבי מקדשא קדישא", הנקודה בהזוהר משובשת וצריכה להיות קודם תיבת ודאי, ומשמעותו של "ודאי אלא" הוא כמו ודאי אין זה אלא כך. ורצה לומר כי מן דברי הספרא נראה ברור כי מן העפר היינו מן הבינה שנקראת בי מקדשא קדישא ולא בי מקדשא סתם, והיינו כמבואר לעיל, אחר כך אומר "והאי עפר מעפרא עלאה הוא", דקדק לומר האי עפר ולא ההוא עפר, כי ההוא עפר היינו הבינה, והאי עפר היינו מלכות, ורצה לומר שהאי עפר שהיא המלכות מעפרא עלאה היא, פירוש מהבינה, כידוע שהמלכות נקאת ברתא להבינה שנקראת אימא קדישא, ואומר עוד "כמה דאת אמרת ועפרות זהב לוי", בזה מביא ראיה מדכתיב עפרות בלשון רבים הרי שיש ב' מיני עפר ושניהם בבחינת זהב המורה על דין, כידוע שהבינה הגם שהיא חסד ורחמים מכל מקום דינין מתערין מינה, ומכל שכן המלכות, ואומר עוד "וכמה דאשתכח עובדא לתתא הכי נמי הוא לעילא כנוונא דא", רצה בזה לבאר

זוהר קהלת

ויהיה קדוש בקדושת ריבוננו, כמו שכתוב (שם כ') והתקדשתם והייתם קדושים וגו', וכאשר הוא הולך בצד השמאל וממשיך עליו רוח הטומאה ונדבק בו, הבן שיצא ממנו לעולם הוא ממשיך עליו רוח טמא, ויטמא בטומאת הצד החוא, ועל כן כתוב מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה, כאשר הוא בדבקות עם הימין עולה היא למעלה, וכאשר הוא בדבקות עם השמאל, אותו צד השמאל שהוא רוח טמא יורד מלמעלה למטה, ועושה מדורו באיש הזה ואינו סר ממנו, והבן שיוליד בטומאה הזו מאותו רוח הטומאה יהיה זה הבן. (א-נד.)

וראה כאשר האדם הולך בדרך אמת הולך הוא לימין, וממשיך עליו רוח קדוש עליון מלמעלה, וזה הרוח עולה ברצון הקדוש להתחבר למעלה, ולהתדבק בקדושה העליונה שלא תסיר ממנו, וכאשר האדם הולך בדרך רע ומעקש דרכיו, הוא ממשיך עליו רוח טומאה של צד השמאל, ומטמא אותו ונטמא בו, כמו שכתוב (ויקרא יא) ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם, בא להטמא מטמאין לו, ובוא וראה בשעה שהאדם הולך בדרך אמת, וממשיך עליו רוח קדוש עליון ונדבק בו, הבן שיוליד ויצא ממנו לעולם הוא ממשיך עליו קדושה עליונה,

הַיָּאֵל תִּשְׁכַּח מִפִּי אֲדָרְיָהוּ

הַלּוֹמֵד זֶהר הַקְּדוּשׁ עִם הַתְּלִים
שׁוֹמְעִים בַּשָּׁמַיִם אֶת הַתְּהִלִּים,
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְהַתְּפִלוֹת שֶׁהוּא מוֹתַלֵּל
(תְּמִקְוִי' ד' מ"ג)

דְּאֶפְּלִי יִשְׂרָאֵל מִתְּפִלָּתִי וְאֹמְרִים שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִין עוֹנָה
אוֹתָם וְכֹל, וְזֶה הִי-תְּעִידָתָא הַזֶּה בַּשָּׁמַיִם,
דְּאִשֵּׁי תְּבוּת "הַיָּאֵל זֶהר" שְׁמִי שְׁלוֹמֵד,
זֶהר שׁוֹמְעִים אֶת הַתְּהִלִּים, הַתְּפִלוֹת,
וְהַשְּׁמַע יִשְׂרָאֵל, (תְּמִקְוִי' ב' בְּתִקְוִי' תְּפִקוּ מ"ג).

יֵצָא לְאוּר בִּס"ד ז' נֶסֶן ה'תשע"ד
מִסְפַּעַת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס 0527-651940

תְּפִקוּ מִבְּרִי'ס יֵצָא לְאוּר בִּס"ד ז' נֶסֶן ה'תשע"ד
מִסְפַּעַת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס 0527-651940

דְּשִׁי אַ בְּמַצֵּת סִפְרֵי זוֹרֵר תְּהִלָּתִים

זוֹרֵר תְּהִלָּתִים בְּמַצֵּת דְּשִׁי אַ סִפְרֵי

(ר"ת: א' מרדת ל'יד שימרון)
וְהוּא: מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלָּתִים עִם זֹהר הַקְּדוּשׁ
בְּלִשׁוֹן הַקְּדוּשׁ עַל כָּל פְּרוֹק וּפְרוֹק
וְחוֹנָה עֵלְיוֹ הַסְּגוּלוֹת הַמִּיּוּחָדוֹת מִסְפַּר שִׁמוּשׁ תְּהִלָּתִים
א. מְחוּלְק לִלְמוּד תּוֹרָה, (לְסִימִים מְרִיד תּוֹרָה בְּחֻדְשׁ).
ב. לִימּוֹת הַשָּׁנָה, (לְסִימִים בְּשָׁנָה אַחַת).
ג. מְחוּלְק לִלְמוּד דִּן הַיּוֹמִי, עִם לִימוּד תְּמִקְוִי' גְּמָרָא, וְדִף הַיּוֹמִי זֹהר הַקְּדוּשׁ.

הַזֹּהר שֶׁהוּא בְּמַצֵּת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס יֵצָא לְאוּר בִּס"ד ז' נֶסֶן ה'תשע"ד
מִסְפַּעַת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס 0527-651940

הַזֹּהר שֶׁהוּא בְּמַצֵּת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס יֵצָא לְאוּר בִּס"ד ז' נֶסֶן ה'תשע"ד
מִסְפַּעַת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס 0527-651940

הַזֹּהר שֶׁהוּא בְּמַצֵּת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס יֵצָא לְאוּר בִּס"ד ז' נֶסֶן ה'תשע"ד
מִסְפַּעַת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס 0527-651940

הַזֹּהר שֶׁהוּא בְּמַצֵּת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס יֵצָא לְאוּר בִּס"ד ז' נֶסֶן ה'תשע"ד
מִסְפַּעַת הַזֹּהר הַעוֹלָמִי
בִּקְוָא בִּרְבִי'ס 0527-651940

א וּשְׁבַתִּי אֲנִי וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תְּזוּזָה
הַשָּׁמַיִם וְהַיָּהּ דְּבִמְעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם בְּנֵזוּם וּבְמִיד עֲשׂוּקֵיהֶם

זוהר קהלת

העשוקים בעולם

ועוד יש עשוקים בעולם שכתוב
(משלי כח) אדם עשוק בדם נפש עד בור
ינום אל יתמכו בו, כיון שהוא עשוק
בדם נפש, הוא או זרעו בנו או בן בנו
יהיו עשוקים במשקל¹ שכתוב עד בור
ינום אל יתמכו בו, עד בור רק ההוא
ינום ממקום הקדוש, ואל יתמכו בו
בעולם הזה.

גופות הממזרים נעשים בעל כרחם

עוד יש עשוק באותן העשוקים כמו
שנאמר (ויקרא יט) לא תעשק את רעך,
וכיון שהוא עבר ועשק יהיה הוא עשוק
בזרעו מצד הטומאה ההוא, ועל כן אמר
שלמה ראיתי את כל העשוקים, השבתי
בכל מיני עשוקים בכל צדדי העשק למה
הם עשוקים, אשר נעשים תחת השמש,
אשר נעשים, אשר גרו או אשר נמצאו
היה צריך לומר, מהו אשר נעשים, אלא
כאן היה מרמוז שלמה על אותן עשוקים
אחרים אשר נעשים, שמטריחים
אנשים לרבונם שיהיו נעשים בעשיה,
ומי הם, מי שעושק אשת חברו בסתר
או בפרהסיא, וזה הילד הנולד מהם
הטריחו להקדוש ברוך הוא לעשות לו
גוף ולצייר לו צורה, אלה הם העשוקים
אשר נעשים, שהגופות שלהם ודאי

שלמה רכב על נשר להרי החושך בשביל חכמה

ושבתי אני ואראה את כל העשוקים
אשר נעשים תחת השמש והנה דמעת
העשוקים ואין להם מנחם וגו', פתח
סבא ההוא ואמר שבתי אני, וכי מאיזה
מקום שב שלמה שאמר שבתי אני,
אבל למדנו שכאשר הפין שלמה המלך
לדעת אותן חכמות היצוניות, היה רוכב
על נשר גדול ותקיף, ופרח ארבע מאה
פרסאות עד שהגיע להרי חשך, ששם
נמצאים אותן שני המלאכים שהקדוש
ברוך הוא הפילם מן השמים, ונקראים
נופל וגלוי עינים, והם הודיעו לו לשלמה
כל מה שחפץ לדעת, ואחר כך רכב על
הנשר ההוא ופרח ושב למקומו, וכאשר
היה יושב על כסאו היה מתישב בדעתו
והיה מדבר בחכמתו דברי חכמה יקרה,
בשעה ההיא היה אומר שבתי אני
מדרך ההוא, ונתישבתי בלבי ובדעתי,
ובכן ואראה את כל העשוקים שהם
רבים בעולם, רואה אני אותן התינוקות
שמתים בחיק אמותיהם, שהם עשוקים
מכמה צדדים, עשוקים במקום עליון
שלמעלה ועשוקים למטה, כמו שכתוב
(שמות כ) פוקד עון אבות על בנים ועל
בני בנים על שלשים ועל רבעים.

זוהר זוהר

כי הטי"ת מתחלפת בתי"ו על פי המלנ"ת, וענינו
מדה כנגד מדה.

נב. מפרשי זוהר פרשו שהוא מלשון מאזנים
מדה ומשקל, ואפשר שהוא כמו תיקלא בתי"ו,

כֹּזֵב וְאִין לָהֶם מִנְזוּם: ־ וְשִׁבּוֹן אֲנִי אֶת הַמֹּתִים שְׂכָבָר מִתּוֹ
מִן הַזֹּזִים אֲשֶׁר הִמָּה זֹזִים עֲדָנָה: ־ וְטוֹב בּוֹשְׁזֵיהֶם אֶת אֲשֶׁר
עָדָן לֹא הָיָה אֲשֶׁר לֹא רָאָה אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַרְעֵ אֲשֶׁר נַעֲשָׂה

של עולם אם אבותי הטאו, אני איזה
הטא עשיתי, הנה דמעת העשוקים ואין
להם מנחם, אף כך כל אותן העשוקים
יש להם טענה לפני הקדוש ברוך הוא,
ואין משיב דבר על לבם, ואותן שמתים
בחיך אמותם הם עושים לשפוך דמעות
לכל בני העולם, שכל בני העולם תמהים
ואומרים, אלו ילדים עניים שלא הטאו
למה מתו, איה דין אמת שעושה רבון
העולם, ואם בחטאי אבותם נפטרו מן
העולם מפני מה הם אשמים, ודאי אין
להם מנחם. (ב-ק"ג).

לילי"ת הורגת את הילדים

ושבתי אני ואראה את כל העשוקים
אשר נעשים תחת השמש והנה דמעת
העשוקים ואין להם מנחם וגו', פתח
מנורה הקדושה ואמר, ואראה את
כל העשוקים, מי הם העשוקים¹⁰ אלו
הילדים שהם בחיך אימותם שנפטרים
מן העולם על ידי מלאך המות, וכי
מלאך המות הורג אותם שהוא עושק,
אלא לכך חוזר ואומר ומיד עושקיהם
כח ואין להם מנחם, מי זה כח ההוא, זה
הוא שכתוב יהי מארת ברקיע השמים,

שנעשים בעל כרחך.

צעירים שמתים

עוד יש עשוקים אשר נעשים, אותן
שכבר נעשים בשנות הערלה עד י"ג
שנים, שישגה הלוד וגדול הגוף, ואחר כך
עושקים ולוקחים אותם ממנו, על כולם
עמד שלמה המלך ואמר והנה דמעת
העשוקים ואין להם מנחם, כולם שופכים
דמעות עם טענה לפני הקדוש ברוך
הוא, אלה שופכים דמעות שהלא שנות
הערלה הגדילים עד י"ג שנים, ואחר כך
נעשקים מערלה ולוקחם הקדוש ברוך
הוא, ואם תאמר שמפני שעברו עבירה
מתו, הלא יש להם טענה לומר, רבנו
של עולם, תיננוק בן יומו שחטא האם
דנים אותו בדין, אני בן יומו נעשיתי
ביום הזה, שהלא מיום הזה שנעשיתי
בן שלש עשרה שנה קורא אותי הקדוש
ברוך הוא בן, שכתוב (תהלים ב') ה' אמר
אלי בני אתה אני היום ילדתיך, וכי
עושים דין לילד בן יומו, הרי דמעת
אותן העשוקים ואין להם מנחם, אף כך
זה העשוק שנקרא ממזר שופך דמעות
לפני הקדוש ברוך הוא וטוען לפניו רבנו

זה עסק שלו, ומתריץ שזהו שנקראת מארת,
והיא יש לה שליטה בשביל איזה הטא לעשוק
אותן לרשותה, אבל ידוע שסופה להחזירן בעל
כרחו.

פ. נראה שיש כאן ב' קושיות, חדא שאין אותן
ילדים הקטנים מתים על ידי מלאך המות, ועוד
שאין שייך עושק אצל מלאך המות, כי למה לו
לעשוק אותן הנשמות לקחת אותן לעצמו שאין

תְּזוֹת הַשְּׁמַיִם: - וְרָאִיתִי אֲנִי אֶת כָּל עֲמַל וְאֶת כָּל כְּשָׁרוֹן
הַמַּעֲשֵׂה כִּי הִיא קִנְיָת אִישׁ מִרְעֵהוּ עִם זֶה הַכֹּל וְרַעוּת רוּחוֹ:
- הַכֹּסִיל זוֹבֵק אֶת יָדָיו וְאֹכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ: - טוֹב מִלֵּא כֶּף זְזוּת

זוהר קהלת

הפץ בהם, ולפיכך כתוב ושבה אני את המתים שכבר מתו, דוקא¹³¹ מן החיים אשר המה חיים עדנה, מהו עדנה, כמו שכתוב אחרי בלותי היתה לי עדנה, וכתוב (איוב לד) ישוב לימי עלומיו, וטוב משניהם את אשר עדן לא היה וגו', שלא שב לימי עלומיו ולא נצרך להתתקן ולא סבל על הטאיו הראשונים לפי שהקדוש ברוך הוא נותן לו מקום מתוקן בעולם ההוא כראוי, בוא וראה מה כתוב (קהלת ח) ובכך ראיתי רשעים קבורים ובאו וגו', כמו שנתבאר, לפי שהקדוש ברוך הוא עושה טובה ואינו רוצה להשחית העולם, אלא כל דרכיו כולם אמת וזכות, להיטיב להם בעולם הזה ובעולם הבא. (א-132:)

מי שכבר מת פעם אחד עומד במקום יותר טוב ממי שעוד לא מת ושבה אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר המה חיים עדנה. וטוב משניהם וגו', אמר רבי הייא וכי שלמה המלך משבה למתים יותר מן החיים,

וזהו מארת חסר וא"ו, זו לילי"ת שהיא ממונה של עושק ההוא, והיא הולכת ומשחקת בילדים, ואחר כך תעשה בהם רוגז ודמעות לבכות עליהם. (ג-רלד).

ה' מסדר שהכל יבוא על תיקונו כראוי

ושבה אני את המתים שכבר מתו וגו', אמר רבי שמעון בוא וראה נטע הקדוש ברוך הוא עצים בעולם הזה, אם הצליחו הרי טוב, ואם לא הצליחו עוקרן ונוטען אפילו כמה פעמים¹³² ולפיכך כל דרכי הקדוש ברוך הוא לטוב ולתיקון העולם, ובשביל זה היא מצות יבום, ואף יהודה וכל השבטים היו יודעים זה, שנאמר בא אל אשת אחיך ויבם אותה, ועיקר הדבר והקם זרע לאחיק, לפי שאותה הזרע נצרך לתקן הדבר ולהכין חומר לתיקון¹³³ שלא יפרד הגזע משרשו כראוי, זהו שכתוב (איוב לד) ואדם על עפר ישוב, וכאשר נתתן אחר כך כראוי משתבחים אלה בעולם ההוא, לפי שהקדוש ברוך הוא

זוהר זוהר

לשון הטבה ולא לשון הלל, וטעמו שמטיב ומשביח את המתים שכבר מתו דוקא, פירוש אלו שעוד בחייהם היו נקראים מתים כיון שלא הולידו בנים, וממה באה להם הטבה, מן החיים אשר המה חיים עדנה, פירוש מזה שבאים בגלגול להחיות פעם שנית על ידי מצות יבום ואחרי בלותם בעפר היתה להם עדנה. **פד.** נמצא לפי זה ושבה לשון הלל, שמחלל את

פא. פירוש שבאים בגלגול אם לא הצליחו להוליד בנים.

פב. דכיון שהיבם הוא מן שורש אחד עם אחיו המת לפיכך זרע שלו חומר טוב להעשות ממנו גוף אחר עבור נשמת אחיו, כי כל דבר נמשך לשרשו ולמינו, כאמרם זכרונם לברכה זרוק חוטרא לאוירא אעיקרו קאי.

פג. נמצא לפי זה משמעות הכתוב הוא ושבה

זוהר קהלת

בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבודו של מלך עליון הקדוש, כמו שכתוב (תהלים כז) לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו, והם מדוריהם יותר עליון מכל אותן מלאכים הקדושים וכל המדרגות שלהם, שהרי מקום עליון ההוא אין זוכים עליונים ותחתונים לראותו, זהו שכתוב (ישעי' סד) עין לא ראתה אלהים זולתך וגו', ואותן שאין זוכים לעלות כל כך, מקום יש עבורם למטה לפי דרכיהם, ואלו אין זוכים למקום עליון ההוא ולראותו כמו שרואים אותן שלמעלה, ואלה עומדים בקיום של עדן התחתון ולא יותר, ואם תשאל איזהו עדן התחתון נקרא עדנה נקבה, עדן העליון נקרא עדן זכר, עליו כתוב עין לא ראתה אלהים זולתך, זה עדן התחתון נקרא גן לעדן העליון, וזה הגן נקרא עדן להגן שלמטה, ואלה הנמצאים בגן התחתון נהנים מאותו העדן שעליהם בכל שבת ושבת ובכל חודש וחודש, זהו שכתוב (שם טו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו וגו', ועל אלה אמר שלמה מן החיים אשר המה חיים עדנה¹¹ שהרי אלו במדרגה עליונה יותר מהם, מי הם, אותן שכבר מתו וקבלו עונש (המיתה) שני פעמים, אלו נקראים כסף מזוקק שנכנס לאש שני פעמים ויצא ממנו הזוהם ונתברר ונתלבן, וטוב משניהם את אשר עדן לא

והלל לא נקרא חי אלא מי שהוא בדרך האמת בעולם הזה, כמו שכתוב (שמואל ב' כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי, ורשע שאינו הולך בדרך האמת נקרא מת, ואיך הוא משבחה למתים יותר מן החיים, אלא ודאי כל דברי שלמה המלך בחכמה נאמרו, אילו לא נכתב יותר אלא ושבה אני את המתים הייתי אומר כך, אבל כיון שכתוב שכבר מתו נמצא בזה ענין אחר של חכמה, שכבר מתו, שבפעם אחר נפטר מן העולם ושכ לעולם הזה בשביל שיתקן, ולאחר שנשלם זמנו מת¹² ודאי זה הוא שבה שלו יותר משאר מתים העולם, שהרי קבל עונש של מיתה שני פעמים, ודאי מקומו נתקן בשבה יותר מאותן החיים שעוד לא קבלו עונש של מיתה, ועל כן כתוב ושבה אני את המתים שכבר מתו דוקא, אלה הם חיים ונקראים מתים¹³ מפני מה נקראים מתים, לפי שהרי מעמו טעם של מיתה כבר, ומתוך המתים חזרו להתקן, שבה שלהם יותר מן החיים אשר המה חיים עדנה, שעוד לא טעמו טעם של מיתה ולא קבלו עונשם, ואין יודעים אם יהיו זכאים בעולם ההוא או לא.

מדור הצדיקים למעלה

בוא וראה הצדיקים שזוכים להתקשר

זוהר זוהר

שהיו צריכים לתקן ומתו פעם שנית, להם יש להלל ולשבח יותר מאלו שמתו פעם אחת ולאחר מיתה הייהם הוא חיים של עדנה, רצונו לומר שנמצאים רק בגן עדן התחתון ואין זוכים לעלות יותר, אבל אותן שמתו שני פעמים ונקראים כסף מזוקק זוכים לעלות במדרגה

המתים שכבר מתו פעם אחת ובאו בגלגול ותקנו מה שהיו צריכים לתקן ומתו פעם שנית.

פה. פירוש שאפשר היה לקרוא להם מתים בחייהם יען כי כבר מתו פעם אחת ובאו בגלגול.

פו. נמצא לפי זה גם כן ושבה לשון הלל שאותן שכבר מתו פעם אחת ובאו בגלגול ותקנו מה

מִמֶּלֶא זֹפְנִים עֹמֵל וּרְעוֹת רוּחַ: וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאֶרְאֶה הַבָּל
תְּנוּזַת הַשְּׂמֹשֶׁשׁ: ^ז יֵשׁ אֶזְזֵד וְאִין שְׁנֵי גַם בֵּין וְאֶזֶז אִין לֹא וְאִין
קֶץ לְכָל עֹמְלוֹ גַם ^(עניי) עֵינֵינוּ לֹא תִשְׁבַּע עֶשֶׂר וּלְבָמִי אֲנִי עֹמֵל

זוהר קהלת

העדה שבארץ, ששם רוחות הצדיקים מלוכשים בעטרות של אור, ומתעצבים עמהם וגוזרים גזרה, והקדוש ברוך הוא עושה רצונם ומרחם על העולם. (ג-ע):

בלי זיווג ובלי בן כל עמלו לריק

יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו וגו', אמר רבי שמעון יש אחד זה הוא איש שהוא יחידי בעולם, ואין יחידי כראוי אלא שהוא בלי זיווג, ואין שני, שאין עמו עזר, גם בן, שיקים שמו בישראל, ואח, להביאו לידי תיקון לא הנית, ואין קץ לכל עמלו, שהוא עמל תמיד משכים ביום ומאחר בלילה, גם עינו לא תשבע עושר, ואין לו לב להתישב ולומר למי אני עמל ומחסר את נפשי מטובה, ואפשר תאמר שעמל בשביל שיאכל וישתה הרבה ויעשה משתה בכל יום תמיד, לא כן שהרי הנפש אינה נהנית ממנו, אלא ודאי שהוא מחסר לנפשו מן האור הטוב של עולם הבא, לפי שזאת היא נפש חסרה שאינה נשתלמת כראוי.

בשביל הבנים יש להוריהם חלק בעולם הבא

טובים השנים מן האחד אשר

היה, זה הרוח שעומד למעלה בקיומו ונתעכב מלרדת למטה, שאין לו לקבל עונש, ויש לו מזון מאותו מזון העליון שלמעלה, טוב מכולם מי שלא נתפרסם ולא נתגלה וכל דבריו בהצנע הם, זה הוא צדיק וחסיד השומר מצות התורה ומקיים אותן, ועמלו בתורה יומם ולילה, זה הוא שנאחו ונקשר במדרגה עליונה על כל שאר אנשים^ז וכולם נכונים מחפתו של זה. (ג-פב):

הצדיקים המגינים על הדור

ושבח אני את המתים שכבר מתו וגו', אמר רבי יצחק למדנו בסוד הסודות שבספר שלמה המלך, מקרא זה שכתוב ושבח אני את המתים שכבר מתו, כיון שכתוב ושבח אני את המתים, למה אמר שכבר מתו, אלא שמתו כבר בעולם הזה בעבודת רבונם^ח והן אותן נפשות הצדיקים שנמצאות בעולם הזה להשגיה ולדעת ולהגן על הדור, וזהו שאמרו החברים שהמתים יודעים בצער העולם, וכאשר נצרך העולם לרחמים ואלה החיים יושבים בצער, הם מתפללים תפלות עליהם, והולכים ומודיעים הדבר לאותן ישני חברון, ונתעוררים ונכנסים לגן

זיו הזוהר

פח. זהו על דרך שדרשו חכמינו זכרונם לברכה על הפסוק אדם כי ימות באהל, באהלה של תורה.

עליונה יותר מהם. פז. פירוש אף אם ימותו רק פעם אחת.

וּמְזוֹסֵר אֶת נַפְשֵׁי מֵטוֹבָה גַּם זֶה הַכֹּל וְעֵינַן רָע הוּא: ט טוֹבִים
הַשְּׂנִיִּים מִן הָאֲזוּד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם: י כִּי
אִם יִפְלוּ הָאֲזוּד יָקִים אֶת זַבְרוֹ וְאִילוּ הָאֲזוּד שְׂיָפוּל וְאִין שְׂנִי

זוהר קהלת

**יער הרע בא לפני יצר הטוב ולכן
אין שומעים ליער הטוב**

רבי שמעון אמר בוא וראה כתוב
טוב ילד מסכן וחכם, מי הוא ילד מסכן,
הרי ביארו ואמרו שהוא יצר הטוב,
אבל טוב ילד, זהו שכתוב (תהלים לו) נער
חייתי גם זקנתי, וזה הוא 'נער' שהוא
ילד מסכן שאין לו מעצמו כלום¹⁰¹ ומפני
מה נקרא 'נער', לפי שיש לו חידוש
הלבנה שנתחדשת תמיד, ותמיד
הוא ילד מסכן כמו שאמרנו, וחכם,
לפי שהחכמה שורה בו, ממלך זקן, זה
הוא יצר הרע כמו שאמרו, שהרי מן
היום שנברא לא יצא מטומאתו לעולם,
והוא כסיל, שכל דרכיו הם לדרך רע,
שהולך ומסית לאנשים ולא ידע להזהר,
והוא בא אל האיש בעלילות, בשביל
להסירם מן דרך הטוב לדרך רע, בוא
וראה שעל זה התקדם אל האיש ביום
שנולד בשביל שיאמינו לו, שהרי כאשר
בא יצר הטוב אין יכול איש להאמינו
ודומה עליו כמשא, כדמיון זה למדנו מי
הוא רשע ערום, זה הוא מי שמקדים
להטעים דבריו לפני הדיין קודם שבא
חבירו בעל הדין, כמו שכתוב (משלי

יש להם שכר טוב בעמלם, אלה הם
שעוסקים בעולם הזה להוליד בנים,
שבשביל אותן הבנים שהניח יש לו
שכר טוב בעולם ההוא, ובעבורם
נוחלים אבותיהם חלק בעולם הבא וזה
נתבאר. (א-קעו):

יער הטוב ויער הרע

**טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן
וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד, אמר**
רבי חייא טוב ילד, זה הוא יצר הטוב,
שהוא ילד מימים מועטים עם האיש,
שהרי מן י"ג שנה והלאה הוא בא אליו
כמו שנתבאר, ממלך זקן וכסיל, זה
הוא יצר הרע שהוא נקרא מלך ומושל
בעולם על האנשים, והוא זקן בודאי
כמו שביארו, שכאשר נולד האיש ויצא
לאויר העולם הוא נודמן עם האיש, כמו
שנאמר (בראשית ד) לפתח הטאת רובין,
והוא כסיל אשר לא ידע להזהר עוד,
להזהיר לא כתוב אלא להזהר, לפי שהוא
כסיל, ועליו אמר שלמה עליו השלום
והכסיל בחשך הולך, שהרי מעכירת
החשך הוא בא, ואין לו אורה לעולם.

זו זוהר

העולם, וכעין זה הלבנה שאין לה אור של עצמה
אלא מה שמקבלת הארה מן השמש כידוע.

פ"ט. פירוש כעין מדת המלכות והשכינה הקדושה
שמתלבשת במלאך הגדול הוזה לצורך הנהגת

לְהַקִּימוֹ: יא גַם אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְזוּם לָהֶם וּלְאַזּוּד אֵיךְ וְזוּם:
 יב וְאִם יִתְקַפוּ הָאֲזוּד הַשְּׁנַיִם יַעֲבֹדוּ נִגְדּוֹ וְהַזּוּט הַמְּשַׁלֵּשׁ לֹא
 בְּמַהֲרָה יִנְתַּק: יג טוֹב יָלַד מִסֶּכֶן וְזוּכָם מִמְּלֶכֶךְ זָקֵן וּכְסִיל אֲשֶׁר
 לֹא יָדַע לְהִזְהַר עוֹד: יד כִּי מִבֵּית הַסּוּרִים יֵצֵא לְמֶלֶךְ כִּי גַם
 בְּמַלְכוּתוֹ זוֹלָד רֵשׁ: טו רְאִיתִי אֶת כָּל הַזּוּיִים הַמְהַלְכִים תְּזוּת
 הַשְּׁמֵשׁ עִם הַיָּלָד הַשְּׁנַיִ אֲשֶׁר יַעֲבֹד תְּזוּתוֹ: טז אֵיךְ קֵץ לְכָל
 הָעַם לְכָל אֲשֶׁר הָיָה לִפְנֵיהֶם גַּם הָאֲזוּרוֹנִים לֹא יִשְׁמְזוּ בוֹ
 כִּי גַם זֶה הַכֹּל וְרַעֲיוֹן רוּזוֹ: יז שְׁבוּר (רַגְלִיק) רַגְלָךְ כַּאֲשֶׁר תִּלָּךְ
 אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרוֹב לִשְׁמֹעַ מִתַּת הַכְּסִילִים זָבוּז כִּי אֵינָם
 יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רָע:

זוהר קהלת

טרם שיבוא חבירו, כאילו מקבל עליו עבודה זרה לאמונתו, אלא ובא רעהו [ובכך] וחקרו, וכך הוא דרך איש זכאי, שהרי איש זכאי זה הוא שאינו מאמין לאותו רשע ערום שהוא יצר הרע, עד שיבוא חבירו שהוא יצר הטוב, ולפיכך אותן אנשים נכשלים הם לעולם הבא, אבל איש זכאי שהוא ירא שמים, כמה צרות הוא סובל בעולם הזה בשביל שלא יאמין ולא ישתתף עם יצר הרע, והקדוש ברוך הוא מצילו מכל הצרות, ככתוב (תהלים לד) רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ה'. (א' קע"ט.)

יה) צדיק הראשון בריבו וגו', כדמיון זה הוא זה רשע הערום, כמו שכתוב והנחש היה ערום, והוא מתקדם ושוכן עם האיש קודם שבא חבירו לשכון עליו, ולפי שהוא התקדם והטעים טענותיו אל האיש, כאשר בא חבירו שהוא יצר הטוב מרגיז לו לאיש עמו, ואינו יכול לזקוף ראשו כאילו עמוס על כתפו כל משאות שבעולם, בשביל רשע ערום ההוא שהתקדם אצלו, ועל זה אמר שלמה וחכמת המסכן בזויה ודבריו אינם נשמעים, לפי שהרי הקדימו אחר, ועל כן כל דיון שמקבל מן איש דבריו

המספר שנים נכבדים הפכו לאהלי קבר

אזרחי ישראל יצאו לים

ה' לא תשכח מפני זכר

הלומד זכר הקודש עם תהלים
שומעים בשמים את התהלים,
שמע ישראל והתפלות שהוא מתפלל
(תיקון תי"א מ"א)

האפילו ישראל מתפללן ואומרים שמע
ישראל ראינו קודש פריש הוא אין עונה
אולם וכו' זה ה-תעודת זהות פשוט
ראשי תבות "תהלים זכר" שמי שלומד
זכר שומעים את התהלים התפלות,
והשמע ישראל, (מגן"א בתקין" תפין מ"א).

יצא לאור בס"ד ז' ניסן ה'תשע"ד
מפעל תורת העולמי
0527-651941

ממנו זכר וזכר שלום עליהם היום שביניהם

למנו מן היום

א' דשי"א במאת זוהר תהלים

האליהו נשחטו ונחטו ונחטו ונחטו

זוהר תהלים מאת א"ה דשי"א

(ר"ת: אמרות דוד ש'מעון)

הוא: מזמורי תהלים עם זוהר הקודש
בלשון הקודש על כל פרק ופרק
וחונה עליו הסגולות המיוחדות מספר שימוש תהלים

- א. מחולק ללמוד חודשי, (לסיים מידי חודש בחישה).
- ב. לימות השנה, (לסיים בשנה אחת).
- ג. מחולק ללמוד דף היומי, עם לימוד דף התפין נגמרא, ודף היומי זוהר הקודש.

למנו מן היום

הוא

א אל תבהל על פיך ולבך אל ימהר להוציא דבר לפני האלהים כי האלהים בשמים ואתה על הארץ על כן יהיו דבריך מעטים: ב כי בא החלום ברב ענין וקול כסיל ברב דברים: ג כאשר תדר נדר לאלהים אל תאזר לשלמו כי אין זופץ בכסילים את אשר תדר שלם: ד טוב אשר לא

זוהר קהלת

היה רואה דברים שאינם אמת, אלא ודאי זה מפני שכל ימיו היה עוסק בשפיכות דמים ולהתגר מלחמות, וכל חלומותיו לא היו אלא חלומות רעים חורבן ושממה ודם ושפיכות דמים, ולא חלום של שלום.

מראים לצדיקים את העונשים של הרשעים

ואם תשאל הלא אמרו לאיש טוב מראין לו חלום רע¹ כך הוא בודאי, שכל אותן הרעות העתידות להתדבק על אותן העוברים על דברי התורה, ואותן העונשין העתידיים לענוש בעולם ההוא הכל הם רואים, בשביל שבכל עת תהיה יראת רבונם עליהם, והרי העירו שכתוב (קהלת ג) והאלהים עשה שייראו מלפניו, זה חלום רע, ועל כן לאיש זכאי מראין לו חלום רע כמו שנתבאר.

פתרון חלום לטוב

בוא וראה הרי למדנו שזה האיש שראה חלום נצרך לו לפתוח פיו ולספר החלום לפני אנשים אוהביו, בשביל שיעלה הרצון שלהם אליו לטוב, ויפתחו

צדיקים חולמים רק חלומות של אמת

כי בא החלום ברב ענין וקול כסיל ברב דברים, אמר רבי יוסי כי בא החלום ברוב ענין, הרי נתבאר שיש הרבה יסודות בחלום, ומונים מדרגות על מדרגות, עד שהחלומות יש בהם שכלם אמת, ומהם שיש בהם אמת ושקר, אבל לאותן צדיקי אמת אין מגלין להם דברי שקר כלל, אלא הכל אמת, בוא וראה דניאל מה כתוב בו (דניאל ב) אדין לדניאל בחווא די לילה רזא גלי, וכתוב (שם ז) דניאל הלם חזה וחזוי ראשיה על משכביה באדין חלמא כתב, ואם יש בו דברי שקר מדוע נכתב בין הכתובים, אלא אותן צדיקי אמת בשעה שנשמותיהם עולות אין מתחברים בהם אלא דברים קדושים, שמודיעים להם דברי אמת, דברים קיימים שאין משקרים לעולם.

דוד חלם חלומות של שפיכות דמים

ואם תשאל הלא למדנו שדוד המלך לא ראה חלום טוב, הרי נשמע שדוד

תִּדְרֹר מִשְׁתַּדּוֹר וְלֹא תִשְׁלַם: ה אֶל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְזוֹטִיָּא אֶת
בְּשָׂרְךָ וְאֶל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שִׁגְגָה הִיא לְבֹמֶה יִקְצַף
הָאֱלֹהִים עַל קוֹלְךָ וְזוֹבֵל אֶת מַעֲשֵׂה יְדִיךָ: ו כִּי בַת

זוהר קהלת

כן לאיש שאין הוא זכאי מודיעים לו חלום טוב שאין הוא אמת כולו, בשביל להטעותו להסירו יותר מדרך האמת, וכאשר הוא יסיר דרכו מדרך האמת מטמאין אותו, שכל מי שבא להטהר מטהרין לו, ומי שבא להטמא מטמאין לו, וזה ודאי כך נתבאר. (א-קצט:)

שלא להרהר הרהורים רעים

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך
וגו', כך אמר רב המנונא סבא, אל תתן את פיך שלא יתן האדם את פיו לבוא להרהר רע, ויהיה גורם להחטיא לבשר קודש שהוא שנחתם בו ברית הקדוש, שאילו עושה כך מושכים לו לגיהנם, ואותו הממונה על גיהנם 'דומה' שמו, וכמה רבבות מלאכי חבלה עמו, והוא עומד על פתחו של גיהנם, וכל אותן שנטרו ברית הקודש בעולם הזה אין לו רשות ליקרב אליהם.

ויכוח ה' עם 'דומה' על אודות דוד המלך

דוד המלך בשעה שאירע לו אותו מעשה של בת שבע, עלה 'דומה' לפני הקדוש ברוך הוא וקטרג על דוד שפגם בריתו בערוה, אמר לו הקדוש ברוך

הם את פיהם לטוב, ויהיה נמצא רצון ודיבור הכל לטוב, הרצון שהיא המחשבה זה התחלת הכל, והדיבור הוא גמר הכל, ועל כן נמצא בזה אותו השלימות שהיא בסוד העליון^{עא} ובשביל זה יתקיים הכל, ונצרך לזה אנשים אוהבים למען יתקיים זה הפתרון הטוב, והכל הוא כראוי, ולפיכך מודיע הקדוש ברוך הוא לאנשים בחלום לכל אחד ואחד באותה המדרגה שלו כמו שהוא, ובאותו הגוון של כל אחד ואחד כמו שהוא.

הבא ליטהר מטהרין אותו

אמר יהודי ההוא זה ודאי שענין החלום אינו אלא לאיש שהוא זכאי, שהוא רואה החלום כראוי, ובוא וראה שכאשר האדם ישן על מטתו, נשמתו יוצאה ומשוטטת בעולם למעלה ונכנסת במקום שנכנסת, וכמה מחנות של רוחות רעים עומדים ומתהלכים בעולם ופוגעים באותה הנשמה, אם זכאי היא יכולה לעלות למעלה ורואה מה שרואה, ואם לא נאחזת בצד הרע ומודיעים לה דברי כזב, או דברים העתידים לבא בזמן קרוב, וכשנתעורר מודיעה לו אותה הנשמה שבו מה שראתה, ועל

זו זוהר

מחשבה מלגאו והמלכות סוף מעשה הוא הדבור.

עא. כוונתו כמו בסוד העליון שהוא סוד העשר ספירות שחכמה מוהא איהי

זוהר קהלת

לחדש חידושים רק על פי מה ששמע מרבו

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך,
אמר רבי יצחק כמה יש לו לאדם להזהר בדברי תורה, כמה יש לו להזהר שלא יטעה בהם, ולא יוציא מן התורה מה שלא ידע ולא קבל מרבו, שכל מי שאומר בדברי תורה מה שלא ידע ולא קבל מרבו^י עליו כתוב לא תעשה לך פסל וכל תמונה, והקדוש ברוך הוא עתיד להפרע ממנו בעולם הבא, בזמן שנשמתו תחפץ ליכנס למקום העליון דוחים לה לחוץ, ותכרת ממקום ההוא שנצטרות בצרור החיים שאר הנשמות, זהו שכתוב למה יקצף האלהים על קולך, קולך, זו היא נשמתו של אדם. (ב-13.)

שלא לדבר דברים אסורים שיבוא מוזה להרהורים רעים

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך
ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידך, אמר רבי רחומאי מקרא זה מקשים בו החכרים שהיה צריך לכתוב אל תתן את פיך לחטיא את נפשך, כמו שנאמר נפש כי תחטא (ויקרא ה) ולא נמצא מקרא בלשון ובשר כי תחטא, ויפה הקשו, אבל כך הוא הענין שאסור

הוא דוד צדיק הוא וברית הקדוש על תיקונו קיים, שהרי גלוי לפני שזמינה לו בת שבע מיום שנברא העולם, ועוד שבהיתר היה מה שהיה, שהרי אוריה פטרה בגט, וכאשר נצח לו הקדוש ברוך הוא בדין נתבשר דוד (שמואל ב'-יב) גם ה' העביר הטאתך לא תמות, מהו לא תמות, לא תמות בידו של 'דומה', עוד אמר 'דומה', רבון העולמים הלא דבר אחד יש לי אצלו, כי הוא פתח פיו ואמר (שם) חי ה' כי בן מות האיש העושה זאת, והוא דן לנפשו, שליטה יש לי עליו, אמר לו הקדוש ברוך הוא אין לך רשות, שהרי התודה לפני ואמר חטאתי לה, ואף על פי שלא חטא, אבל כמה שחטא באוריה כתבתי עליו עונש וקבלו, מיד חזר 'דומה' למקומו בפחי נפש, ועל זה אמר דוד (תהילים צד) לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה 'דומה' נפשי.. ולפיכך צריך האדם להזהר שלא יאמר דבר כמו שאמר דוד, לפי שלא יוכל לומר ל'דומה' כי שגגה היא כמו שאמר דוד, זהו שכתוב ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא, למה יקצף האלהים על קולך, על אותו הקול שהוא אמר, וחבל את מעשה ידיך, זה בשר קודש^י ברית הקדוש שפגם ויהיה נמשך בגיהנם על ידי 'דומה'. (א-7.)

זוהר זוהר

בהלכה הן בחכמת הקבלה והם בנוים על יסודות של שקר, אבל ודאי שיש רשות לחדש חידושים מה שלא שמע מרבו אם אך הם בנוים על הקדמות ויסודות אמיתים, ועל זה אנו מתפללים ותן חלקנו בתורתך, והקדוש ברוך הוא הראה למשה אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש.

עב. כידוע שאברהם עומד בפתחו של גיהנם ואינו מניח לדון את הנימולים בגיהנם, אבל לפעמים יש רשות להממונה על גיהנם לחבל אות הברית שבבשרו ולמשוך ערלתו שיהיה נראה כערל.
עג. זה מוסב על המחדש חידושים בתורה הן

זֹלָמוֹת וְהַבְּלִים וּדְבָרִים הַרְבֵּה כִּי אֶת הָאֱלֹהִים יִרְאֶה:
 ; אִם עֵשֶׂק רָשָׁע וְגִזְלֵי מִשְׁפָּט וְצָדֵק תִּרְאֶה בְּמִדְיָנָה אֶל
 תִּתְמָה עַל הַזּוֹפֵץ כִּי גָבַהּ מֵעַל גָּבַהּ שְׁמֹר וּגְבַהֵים עֲלֵיהֶם:

זוהר קהלת

ידך בשביל חטא של הכשר, מה הטעם, מפני שכל אדם שיש לו ברית קודש אין יכולים אותן השולטים בגיהנם להכניסו שם, ובלבד אם ישמור אותו, ואם לא שמר אותו מעבירים את הברית ממנו ומשחיתים ומחבלים אותו, שזה מעשה ידיו של אדם, ואחר כך מכניסים אותו בגיהנם, כי אין להם על מה שישגיחו.

(זוהר חדש מדה"ג שיר השירים)

רזא דאצילות

כי גבוה מעל גבוה שמר וגבהים עליהם^{י"ד} אמר רבי שמעון בוא וראה כמה עלות נסתרות [למעלה מעלה] שהם מתלבשים והם מורכבים

לו לאדם לספר דברי זנות אפילו עם אשתו, לפי שיבא לידי קישוי ולהרהר הרהורים רעים מנשים אחרות, ועל ידי זה יהיה דש בגרנו ויזרע זריעה זרה, זהו שכתוב אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, זהו הכשר שעליו נאמר (כראשית י) והיתה בריתי בבשרכם, ואל תאמר לפני המלאך, זה המלאך ההולך לימינו של אדם, אל תאמר דברים שאינן כהוגן, אלא כל דברך בנחת ובמשקל, מה הטעם, מפני כי שגגה היא, וחייב על זה קרבן שגגה, ועוד שעל זה למה יקצף האלילים על קולך, מפני שזה הקול יוליך אותו עוף השמים ויעמיד אותו לפני הקדוש ברוך הוא לחבל את מעשה

זו זוהר

את כולם, בוא וראה זרם האלעקטרין שהוא הבל שאינו נראה כלל אם יפגע בדבר חי כמו שהוא ישרף כרגע, וכדי שנוכל להשתמש בו נצרך לכסות ולהטמין אותו והבל עד שיהיה באפשרות ליגע בהוט המתכות שנזרם בו הבל האלעקטרין, וכעין זה להבדיל באלף אלפים ורבוא רבבות הבדלות אש אוכלה של אור האין סוף ברוך הוא נצרך לצמצומים והסתרות כלי שיעור ובאין מספר ככתוב ישת חשך סתרו סביבותיו רקיעים תחת רקיעים כדי להחליש אור האין סוף ברוך הוא וכדי להקיר אשו האוכלה עד שיהיה באפשרות להכרא נבראים גשמיים, וגם שיוכלו לקבל חיות מנביעת אור האין סוף ברוך הוא המחיה את כולם, ובשביל זה יש ד' עולמות כוללים שנקראים אצילות בריאה יצירה עשיה, ובכל עולם ועולם יש כמה וכמה ספירות בפרטיות, ומקור אלו הד' עולמות כוללים הם

עד. כאן טמנתי עמי בצלחת, לא מפני עצלות אלא מפני עומק המושג וקוצר המשיג, ואף להבנה צנימה נצרך ספר שלם לפרשו, כי מאמר הזה הוא יסוד חכמת הקבלה איך שכל העולמות והספירות לאלפים ולרבבות מיוחדים ומקושרים זה בזה, זה משפיע וזאת מקבלת, זה אב וזו תולדה, ותיכף זו המקבלת נעשית אב ומשפיע להעולם שלמטה ממנו, וכל זה בשביל להסתיר ולהחליש ולצמצם אור האין סוף ברוך הוא דאיהו מלאא המחיה את כולם כמוי דאשקי לאילני, שהגם שאין בהמים שום השתנות מכל מקום על ידי מיני האילנות נשתנה השקת המים למעמים שונים בכמה מיני פירות, וכל ההשתלשלות הגדולה הזאת היא למען יהיה באפשרות להכרא גם נבראים גשמיים דומם צומח חי מדבר, וגם שיוכלו לקבל חיות מהארת אור אין סוף ברוך הוא ככתוב ואתה מחיה

זוהר קהלת

לפניו, וכל המאורות שהם גבוהים מן המאורות שתחתיהם הם כתרים על ראשיהם, וסוד הדבר 'אלף' הא יוד הא' זה הסוד של עשרה כתרים שהם מורכבים על עשר ספירות, וזה הוא כי גבה מעל גבה שמר וגבהים עליהם, יוד ה' ו' ה', יוד הא ואו הא, יוד הי ו'ו' הי, יוד הי ו'ו' הי, הרי הם אלו על אלו, עשרה באורות בעשרה, זהו שכתוב (במדבר ז') עשרה עשרה הכף בשקל הקודש, למעלה על כולם עלת על כל העלות הרוכב על הכל ומושל על הכל, וכל השמות הם מרכבה אליו, ואין רוכב עליו, כי אין גבוה ממנו, ובשביל זה נקרא עלת על כל העלות, ושמות

בספירות, והספירות מרכבה להם, שהם נעלמים מן מחשבות האנשים, ועליהם נאמר כי גבוה מעל גבוה שמר וגבהים עליהם, שם מאורות מצוחצחים אלו על אלו, ואלו המקבלין הן כחשוכות לעומת האחרים שעליהן שמקבלין מהם, ואותו שנקרא עלת על כל העלות הוא גבוה על כל העליונים, ואין מי גבוה עליו, אין מאורי אור קיימים לפניו, ועוד כתר עליון אף על פי שהוא אור קדמון אור צח ואור מצוחצח, הוא השוך לעומת עלת כל העלות, וכל החילות התלויים ממנו נאמר בהם (שיר ה') קוצותיו תלתלים שחורות כעורב, שאין מאור קיים לפני אורו, וכל מאורות המצוחצחים נחשכים

זוהר קהלת

ומזרות השמים שיפעלו בפרטיות בעולם הזה על פי השגחה העליונה בסוד ואתה מחיה את כולם, ומובן מזה שהחיות הנובע ממקור החיים כשבא ומניע להתפשט בעולם הזה אחר כל אותן הצמצומים אין לה דמיון כלל עם עצמיות אור האין סוף ברוך הוא מקור החיים כמו שהוא במקורו ובעצמותו, ואף על פי כן דבוקים ומקושרים כל העולמות אלה באלו כעין האברים שבגוף האדם באחדות הגמור, אף שאין לדמות אצבעות הרגלים עם המוח או עם הלב, וכמו שמצויר בהמאמר הנפלא והעמוק פתח אליהו, ומכאן יסבר פיות המלעיונים על חכמת הקבלה לאמר שהנוצרים מאמינים בשילוש ובעלי הקבלה בעשירות הם והלילה, כי אדרבא כל חכמת הקבלה היא להבין כ' השאלות הקשות ביותר, היינו איך היה באפשרות להברא גשמיים מן הרוחני שברוהניות, וגם איך היה באפשרות להברא כה המומאה שנקרא סטרא אחרא עם כל החילות שלהם מן הקדושה שבקדושות, ועל פי חכמת הקבלה מובן היטב ענינים האלה למי שזוכה להבין באמת, ומובן היטב אחדות הגמור שהוא אחד ואין שני, מגביהי לשבת ומשפילי לראות בשמים ובארץ.

אלו ד' מילואים של השם הוי"ה ברוך הוא, והשם אהי"ה במילואו ממעל להם כעין כתר, וכן גם בשביל זה נקראין הספירות חכמה ובינה אבא ואמא, והספירות תפארת ומלכות ברא וברתא או התן וכלה שהן תולדות לאבא ואמא, וענין זכר ונקבה הוא כמו בנבראים הגשמיים טפת זרע שנשפע מן הזכר להנקבה נשתנה בה לגמרי על ידי עיבור והולדה, וכן כעין זה באור האין סוף ברוך הוא שאך כעין טפה אחת נשפע ממנו באמצעות הכתר לספירת החכמה וממנו לספירת הבינה ועל ידי הזדווגות חכמה ובינה נשתנה זה האור לגמרי בספירת הבינה בבחינת עיבור והולדה, וכאשר זה היה מעט להחליש ולהקיר אור האין סוף ברוך הוא נצרך פעם שנית הזדווגות כזאת על ידי ספירות תפארת ומלכות, וכל זה בפרטיות בעולם האצילות וכן בכל העולמות, ובדרך כוללות נקרא כל עולם האצילות לכל פרטיותו בשם אבא, ועולם הבינה לכל פרטיותו בשם אמא, ומהם נמשך שפע האור האין סוף לעולם היצירה שנקרא על דרך הכולל בשם בן, וממנו נמשך האור לעולם המלכות שנקרא בכללו בשם בת, ורק אחר כל אותן מיני הזדווגות מתפשטת השפע במזלות

וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל (היא) הוּא מֶלֶךְ לְשָׂדֶה נְעֵבֵד: ט אֵת בְּ
 כֶסֶף לֹא יִשְׁבַּע כֶּסֶף וּבְמֵי אֵהָב בְּהִמּוֹן לֹא תִבְוָאָה גַם זֶה
 הַבָּל: י בְּרִבּוֹת הַטּוֹבָה רַבּוּ אוֹכְלֶיהָ וּמֵה כֶּשֶׁרׁוֹן לִבְעָלֶיהָ
 כִּי אִם (ראיה) רְאוּת עֵינָיו: יא מִתּוֹקָה שְׁנַת הָעֵבֶד אִם מֵעֵט

זוהר קהלת

**המלכות מוציאה נשמות כאשר
 האדם עוסק בפריה ורביה**

רבי אלעזר אמר מלך לשדה נעבד,
 הרבה אופנים של סודות עליונים יש
 כאן, מלך, זו השכינה שאינה שורה
 בבית להתתקן בו, אלא בזמן שהאדם
 בעל אשה ומזדווג באשתו להוליד
 ולעשות פירות, והיא תוציא נשמות
 לשכון בהם, ולפיכך לשדה נעבד ולא
 לאחר.

**פעמים שהמלכות מתחברת לסטרא
 אחרא**

דבר אחר, מלך, זו אשה יראת ה',
 כמו שכתוב (משלי לא) אשה יראת ה' היא
 תתהלל, לשדה נעבד, זו אשה זרה,
 כמו שכתוב (שם ז) לשמרך מאשה זרה,
 לפי שיש שדה ויש שדה, יש שדה שכל
 הברכות והקדושות שוכנות בו, כמו
 שכתוב כריח שדה אשר ברכו ה', ויש
 שדה שכל חורבה וטומאה וכליה והריגה
 ומלחמות שוכנות בו, וזה המלך לפעמים
 הוא נעבד לזה השדה, ועל זה כתוב (שם
 ז) תחת שלש רגזה ארץ וגו' תחת עבד

האלה הם צנורות, והשמות שעליהם
 הם מעינות שנמשכים להצנורות, וכל
 הצנורות הם כאברים של שיעור קומה
 שהולכים בשיעור במדה ובמשקל, זהו
 שכתוב (איוב כח) ומים תכן במדה,
 וזה נתבאר שכל אחד הוא מקבל כפי
 שיעורו וכפי מדה שלו, והמעין ההוא
 שהוא גבוה על כולם אין לו מדה ושיעור
 ומשקל, וזה נתבאר. (תיקוני זוהר תיקון ע')

**מלך העליון מחובר לשדה שהיא
 המלכות כשהיא נעבד**

ויתרון ארץ בכל היא מלך לשדה
 נעבד, אמר רבי יוסי ויתרון 'ארץ בכל'
 היא ודאי, שהרי משם יוצאים רוחות
 ונשמות וקיום לעולם^{ע"ה} מלך לשדה
 נעבד, איזה מלך, זה הקדוש ברוך הוא,
 לשדה נעבד, כאשר הוא בתיקון הראוי,
 מלך, זה מלך העליון מתחבר לשדה
 כאשר הוא נעבד, איזה שדה, זה השדה
 אשר ברכו ה', שנאמר (בראשית כז) כריח
 שדה אשר ברכו ה', שכאשר הוא נעבד
 ונתתקן בכל מה שנצרך לו כראוי, אז
 מלך העליון מתחבר עמו.

זו זוהר

שהיא המלכות להשפיע בה שפע כל טוב כאשר
 זה השדה נעבד בתיקון הראוי על ידי עבודת
 ישראל בתורה ותפלה ומצות.

עה. פרוש המלכות שנקראת 'ארץ' בא לה
 יתרון השפע על ידי ספירות היסוד שנקרא 'כל',
 והמלך שהוא התפארת מתחבר ומזדווג לשדה

וְאִם הֲרֵבָה יֹאכַל וְהִשְׁבֵּעַ לְעֵשִׂיר אֵינָנו מְנַיֵן לוֹ לִישׁוֹן: י
 יֵשׁ רָעָה זֹוֹלָה רְאִיתִי תַזוּת הַשְּׂמֵשׁ עֵשֶׂר שְׂמוֹר לְבַעְלִיו
 לְרַעְתּוֹ: י וְאֶבֶד הָעֵשֶׂר הֵהוּא בְּעֵינָי רָע וְהוֹלִיד בֵּן וְאִין בְּיָדוֹ
 מְאוּמָה: י כַּאֲשֶׁר יֵצֵא מִבְּטָן אִמּוֹ עָרוֹם יָשׁוּב לְלֶכֶת כְּשֶׁבֶא

זוהר קהלת

יש ימלך וגו' ושפחה כי תירש גבירתה, ואז מלך הזה נתכסה אורו ונחשך, עד שנמהר ונתחבר למעלה. (ב-קכב).

על ידי היסוד נשפע השפע למלכות הנקראת גוף

ויתרון ארץ בכל הוא, מהו בכל, אמר ההוא טייעא בוא וראה כבוד עליון ההוא הוא רוח לרוח ונשמה לנשמה, עד שמוניע למקום אחד למטה שנקרא גוף^{ש"י} ובוה נכנס רוח אחד של מקור החיים שנקרא 'כל', ובוה הוא כל טוב וכל מזון וכל פרנסה של הגוף ההוא, זהו שכתוב ויתרון 'ארץ בכל' הוא, בזה 'הכל' שהוא רוח לגוף החווא. (ב-קנז).

עושר שמור לבעליו

יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור לבעליו לרעתו, אמר רבי אבא יש רעה חולה, וכי יש רעה שהיא חולה ויש רעה שאינה חולה, אלא ודאי

יש רעה חולה, שלמדנו מצד השמאל יוצאים כמה שרי עונשין שבוקעים באויר, וכאשר מבקשים לצאת הולכים ונבלעים בהקליפה שנקראת נקב תהום רבה^{ש"י} אחר כך יוצאים ומתחברים יחד ובוקעים אוירים ומשוטטים בעולם, ומתקרבים אצל אנשים, וכל אחד נקרא רעה, כמו שכתוב לא תאונה אליך רעה, מהו לא תאונה, לפי שבאה בתאונה על האנשים, חולה, מפני מה נקראת חולה, לפי שכאשר היא שורה על האנשים תעשה אותם לקמצנים בממונם, באים גבאי צדקה אליו היא תמחה בידו, אומרת לו אל תוציא משלך, באים עניים היא תמחה בידו, בא הוא עצמו לאכול מממונו תמחה בידו, בשביל שיהיה נשמר לאחר, ומן היום שאותה הרעה שורה על האיש הוא חולה, כאיש החולה שאינו יכול לאכול ולשתות, ועל כן היא רעה חולה,

זוהר זוהר

עו. הלשון קשה להבין אבל כוונתו מבואר, ורצה לומר שהכבוד העליון שהוא עולם החכמה הוא רוח לרוח, פירוש שהוא משפיע הארתו אל התפארת שנקרא רוח, ונשמתא לנשמה, פירוש שזה נעשה על ידי שמשפיע קודם הארתו אל הבינה שנקראת נשמה בהודווגותו עמה, וכן נתפשט השפע הלאה והלאה עד שנאסף השפע אל תוך המלכות שנקראת גוף וגם נפש, וזה

נעשה על ידי הרוח שנקרא 'כל', והיינו ספירות היסוד שנקרא 'כל' שהוא מעביר השפע דלעילא מן התפארת אל המלכות, ובשביל התפארת נקרא גם יסוד בשם רוח דאינון חד בידוע.

עז. אלו שלוחי השמן שנשתלחים ממנו להתפשט בעולם לפתות האנשים לרע, וקודם שיוצאים לשוטט בעולם נאספים ונבלעים במקור הקליפה לקחת ממנה כחות למלאכתם.

ובמאומה לא ישא בעמלו שילך בידו: טו וגם זה רעה זוּוּלָה
 כל עֲמֹת שֶׁבָא כֵן יֵלֵךְ וּבִמָּה יִתְרוֹן לוֹ שְׂיַעֲמֹל לָרוּז: טז ג
 כֹּל יָמָיו בְּזוּשָׁךְ יֹאכֵל וְכַעַס הִרְבֵּה וּזְזָלָיו וְקִצְפָּה: יז הַגָּה אֲשֶׁר
 רָאִיתִי אָנִי טוֹב אֲשֶׁר יָפָה לְאָכּוֹל וּלְשִׁתּוֹת וּלְרֵאוֹת טוֹבָה
 בְּכֹל עֲמָלוֹ שְׂיַעֲמֹל תַּזְזַת הַשְּׂמִישׁ מִסֶּפֶר יָמָיו (יח) זְזִיּוֹ אֲשֶׁר
 נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים כִּי הוּא זְזָלָקוֹ: יט ג כֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר נָתַן
 לוֹ הָאֱלֹהִים עֵשֶׂר וּנְכָסִים וְהִשְׁלִיטוֹ לְאָכֹל מִמֶּנּוּ וּלְשִׂאת אֶת
 זְזָלָקוֹ וּלְשִׁמּוֹן בְּעַמְלּוֹ זֶה מִתַּת אֱלֹהִים הִיא: יט כִּי לֹא הִרְבֵּה
 יִזְכֹּר אֶת יָמָיו זְזִיּוֹ כִּי הָאֱלֹהִים מֵעַנָּה בְּשִׁמּוֹת לָבוֹ:

זוהר קהלת

ונאחו בה, וכל דרכיו כאיש חולה שאינו
 אוכל ואינו שותה, ולא יקרב לממונו
 להוציא ממנו, רק ישמרנו עד שיצא מן
 העולם ויבא אחר ויקחנו שהוא בעליו,
 ועל זה שלמה המלך צווה ואמר, עשר
 שמור לבעליו לרעתו, איזה בעליו, זה
 האחר שיורש אותנו, ומפני מה זכה אחר
 ההוא להיות בעליו של עושר הזה, לפי
 שזה הראשון האמין לרעה ההיא והפיץ
 בה ונדבק בה, ולפיכך זה האחר שלא
 נדבק ברעה ההיא זכה להיות בעליו של
 עושר הזה, זהו שכתוב לרעתו, כלומר
 בשביל רעתו שהוא היה מתדבק בה,
 הרויח אחר ההוא את עושרו. (ב-סה.)

ושלמה המלך צווה בחכמה ואמר (קהלת)
 (י) איש אשר יתן לו האלהים עושר
 ונכסים וכבוד וגו' ולא ישליטנו האלהים
 לאכל ממנו וגו', מקרא זה אין ראשו
 סופו ואין סופו ראשו, כתוב איש אשר
 יתן לו האלהים עושר ונכסים וכבוד וגו',
 מהו ולא ישליטנו האלהים לאכול ממנו,
 שאם כן הלא אין זה ניתן ברשותו של
 האיש, אלא אם היה נכתב ולא יעזבנו
 האלהים לאכל ממנו יש להקשות כך,
 אבל ולא ישליטנו כתוב, שבשביל
 שהוא האמין לרעה ההיא ונאחו בה,
 לא השליטו הקדוש ברוך הוא עליה
 שתכנע תחתיו, כיון שהוא הפץ בה

א יש רעה אשר ראיתי תזות השמש ורבה היא על האדם:
 ב איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד ואיננו זוסר
 לנפשו מכל אשר יתאה ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו
 כי איש נכרי יאכלנו זה הכל וזולי רע הוא: ג אם יוליד איש
 מאה ושנים רבות יזיה ורב שיהיו ימי שניו ונפשו לא תשבע
 מן הטובה וגם קבורה לא היתה לו אמרתי טוב ממנו הנפל:
 ד כי בהכל בא ובוזשך ילך ובוזשך שמו יכסה: ה גם שמש
 לא ראה ולא ידע זזת לזה מזה: ו ואלו זזיה אלק שנים
 פעמים וטובה לא ראה הלא אל מקום אזור הכל הולך: ז
 כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא: ח כי מה יותר
 לזככם מן הכסיל מה לעני יודע להלך נגד הזזים: ט טוב
 מראה עינים מזהלך נפש גם זה הכל ורעות רוז: י מה שיהיה
 כפר נקרא שמו ונודע אשר הוא אדם ולא יוכל לדון עם
 (שהתקיף) שיתקיף ממנו: יא כי יש דברים הרבה מרבים הכל
 מה יתר לאדם: יב כי מי יודע מה טוב לאדם בזזים מספר

זוהר קהלת

ואותו הקרן יקבלנו לאחר שיצא מעולם הזה, לפי שהקרן ההוא עין החיים של עולם ההוא, ולא נמצא בעולם הזה אלא הפירות שיוצאים ממנו, ועל כן הפירות שלו אוכל האיש הזוכה בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא לזכות בו בחיים העליונים שלמעלה, ומי שמטמא עצמו ונמשך אחר שרירות לבו, ואינו מחסר לנפשו ולגופו כלום, ועין ההוא נשאר ריק ולא ישימו לנגדו ביראה ודאגה שיקבלנו למעלה בעולם ההוא, בכלן ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו ולזכות על ידי העושר שלו, אלא ודאי איש נכרי יאכלנו, כמו שכתוב (איוב כז)

לנצל את העושר לקרן לעולם הבא יש רעה אשר ראיתי תחת השמש וגו', איש אשר יתן לו האלהים עשר וגו', אמר רבי אבא מקרא זה קשה, כיון שכתוב ואיננו חסר לנפשו מכל אשר יתאה, מה זה ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו, הלא אינו מחסר לנפשו כלום, אלא מקרא זה כך פירושו, שהאיש הולך בעולם הזה והקדוש ברוך הוא נותן לו עושר, בשביל שיזכה על ידו לעולם הבא, וישאר אצלו הקרן, מהו קרן, זה שהוא מתקיים, שהוא המקום שהנשמה צרורה בו, לפיכך צריך האיש להשאיר אחריו עושרו לקרן ההוא,

**יְמֵי זֵמִי הִבְּלִו וַיַּעֲשֶׂם כַּצֵּל אֲשֶׁר מִי יַגִּיד לְאָדָם מִה יִהְיֶה
אֲזָרְיוֹ תַּזְזַת הַשְּׂבִיטָה:**

זוהר קהלת

יבין וצדיק ילבש, לפיכך צריך האיש לראות שיזכה על ידי העושר שנתן לו הקדוש ברוך הוא לעולם הבא, ובכך יאכל ממנו הפירות בעולם הזה, וישאר עבורו קרן שהוא לעולם האחר, להיות נשמתו צרורה בצרור החיים. (ג-קנא).

« טוֹב שֵׁם מִשְׁמֵן טוֹב וַיּוֹם הַמְּנוֹת מַיּוֹם הַהוּלָדוֹ: » טוֹב לְלֶכֶת
אֶל בַּיִת אֲבָל מַלְכֵת אֶל בַּיִת מִשְׁתָּה בְּאֶשֶׁר הוּא סוֹף כָּל
הָאָדָם וְהוּזִי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ: » טוֹב כְּעַס מִשְׁזוֹק כִּי בָרַע פָּנִים
יֵיטֵב לֵב: » לֵב זֹכְמִים בְּבַיִת אֲבָל וְלֵב פְּסִילִים בְּבַיִת

זוהר קהלת

כל המאורות מאירים מהחכמה

טוב שם משמן טוב, מהו שמן הזה, רבי יצחק אמר כמו שכתוב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש יורד וגו', רבי אלעזר אומר אלו הרי אפרסמון המהורש¹ אמר רבי שמעון טוב שם, כמה טוב שם העליון של מאורות עליונים הקדושים כאשר כולם מאירים משמן טוב, כי השם הקדוש משמן יוצא להתברך ולהאיר מאורות הקדושים. (ב-
(פז)

תלמידי חכמים אחזים בעץ החיים
טובה חכמה עם נחלה ויתר לראי

השמש, אמר רבי שמעון טובה חכמה, זו היא חכמה שהיא תחת השמש והיא כסא מתוקנת לוי"ש² טובה חכמה עם נחלה, טוב ויפה היא כאשר היא שוכנת עם ישראל, שהם נחלתה וגורל שלה להתקשר בה, אבל שבחה יותר לרואי השמש, לאותן הזוכים להתחבר בשמש ולהתקשר בו³ שהרי זה נאחו בעץ החיים, ומי שנאחו בו בכל נאחו, בחיים של עולם הזה ובחיים של עולם הבא, וזהו שכתוב ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה, מהו ויתרון דעת, זה עץ החיים, יתרון שלו מהו, החכמה ודאי, זו היא התורה שהיא מחכמה העליונה

זו זהר

ותיקון בהבינה שתוכל להתפשט ולרדת הלאה למטה, אבל רבי שמעון דורש טוב שם, שאין זו המלכות שמא תתאה אלא שזו הבינה שמא עלאה שממנה תתפשט שפע החכמה לברצין עלאין קדישין שהן ספירות העליונות, וטוב שמן היינו שפע החכמה, ועל זה מסיים דשמו קדישא משמן נפקא, פירוש שהבינה נשתלשלה מן החכמה, כי מן המילוי של אות יוד נעשה ה' כידוע.

עט. זו המלכות שנקראת חכמה זעירא, והיא כסא מתתקנא להשמש שהוא התפארת.

פ. אלו תלמידי החכמים שעל ידי התקשרותם בתורה הם דבקים בהשמש שהוא התפארת עץ החיים, והם ככח להמשיך שפע והיות מן החכמה העליונה לתפארת ומלכות, מה שאין כן אתם בני ישראל שהם רק בעלי נחלה.

עח. נראה לפי עניות דעתי לפרש שרבי יצחק ורבי אלעזר שניהם דורשים טוב שם על מדת המלכות, כי כן הוא על פי רוב מקומות דתם שם היינו שם כבוד מלכותו וכן ושמו אחד, אלא שרבי יצחק דורש שמן טוב שהוא השפע הנשפעת מן החכמה, כי על פי רוב שמן מורה על חכמה, ומשמעותו שטוב להמלכות כשמוניע אליה שמן טוב, דהיינו שפע החכמה, כי כן הפסוק כשמן הטוב יורד וגו' מורה על שפע החכמה היורד בצניור החכמה בצד הימין על ספירת החסד דהיינו זקן אהרן, ורבי אלעזר דורש שמן טוב על הרי אפרסמון המהור, דהיינו שפע הבא מן הבינה, כיון שאין נשפע מן החכמה אל המלכות ישר כי אם על ידי הבינה, ולפי זה טוב אינו כמו הטוב אלא מלשון הטבת הנרות שמשמעותו תיקון ועיבוד, כי שפע החכמה יש לה הטבה

שְׂמוֹנָה: ה טוֹב לְשִׁמְעַת זְעֵרַת זֹכֶם מֵאִישׁ שֶׁמַּעַ שִׁיר פְּסִילִים:
 ו כִּי כְּקוֹל הַסִּירִים תִּזְוֹת הַסִּיר כֵּן שִׁזְזֹק הַכְּסִיל וְגַם זֶה הַבָּל:
 ז כִּי הָעֵשֶׁק יְהוֹלֵל זֹכֶם וַיֵּאבֵד אֶת לֵב מִתְנָה: ח טוֹב אֲזוּרִית
 הַדָּבָר מִרְאשִׁיתוֹ טוֹב אַרְךָ רוּזֹן מִגְּבַה רוּזֹן: ט אֵל תִּבְדֹּל
 בְּרוּזֹה לְכַעֵס כִּי כַעַס בְּזוּיָק פְּסִילִים לְזוּזֹ: י אֵל תֵּאמַר מִה
 הָיָה שֶׁהַיָּמִים הָרְאשִׁימִים הָיוּ טוֹבִים מֵאַלְהָה כִּי לֹא מִזְכָּמָה
 שִׁאֲלָתָה עַל זֶה: יא טוֹבָה זֹכָמָה עִם זְוֹלָה וַיִּתֵּר לְרֵאֵי הַשְּׁמִשׁ:
 יב כִּי בְּצֵל הַזְּכָמָה בְּצֵל הַכְּסָף וַיִּתְרוֹן דַּעַת הַזְּכָמָה תְּזוּזִיה
 בְּעַלְיָה: יג רֵאֵה אֶת מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי מִי יוֹכֵל לְתַקֵּן אֶת
 אֲשֶׁר עָשָׂתוּ: יד בְּיוֹם טוֹבָה הָיָה בְּטוֹב וּבְיוֹם רָעָה רֵאֵה גַם אֶת

זוהר קהלת

יוצאת. (ג-קפב.)

בימים שחסד שולט בעולם ילך בשוק אבל לא בימים שיש דין

ביום טובה היה בטוב וביום רעה
 ראה גם את זה לעמת זה וגו', פתח
 רבי אלעזר ואמר ביום טובה היה
 בטוב, בזמן שהקדוש ברוך הוא מרבה
 חסד בעולם צריך האיש ללכת בשוק
 ולהתראות לפני כל, שהרי כאשר
 שורה טובתו של הקדוש ברוך הוא
 בעולם בכל שורה, ועם הכל עושה
 טובה ומרבה החסד בעולם, ולפיכך
 יתראה האיש בהתגלות בשוק ויעשה
 טוב, כדי שישורה עליו טוב העליון, זהו
 שכתוב ביום טובה היה בטוב, תהיה
 בטוב ודאי, וביום רעה ראה, לא כתוב
 וביום רעה היה ברע, אלא וביום רעה

ראה, שהרי בזמן שהדין תולה בעולם,
 לא נצרך לו לאיש להתראות בשוק
 וללכת יחידי בעולם, שהרי כאשר
 הדין שורה בעולם על הכל שורה, ומי
 שפוגע בו ונתראה לפניו יהיה נידון
 באותו הדין, ובכן כתוב (משלי יג) ויש
 נספה בלא משפט, שהרי ה'משפט'
 נפרד מן 'צדק' ואין שוכנים זה
 בזו בשביל העולם, ועל כן ראה, ראה
 והשמר, תשגיח ותסתכל לכל צד,
 ויתודע לך שבכולם שורה הדין, אל
 תצא לחוץ ולא תתראה בשוק, למען
 לא ישרה עליך, מה הטעם, לפי שגם
 את זה לעומת זה עשה האלהים, כמו
 שכאשר שורה הטוב בעולם שורה על
 הכל, כך כאשר שורה הדין בעולם
 שורה על הכל, ומי שפוגע בו נתפס.

(ג-נד.)

זוהר

פא. פירוש התפארת נפרד מן המלכות.

זֶה לְעֹמֶת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים עַל הַבְּרִית שֶׁלֹא יִמָּצֵא הָאָדָם

הסודות התלויים במיני האילנות

גם את זה לעומת זה עשה האלהים, אמר רבי יהודה כדמיון שברקיע עשה הקדוש ברוך הוא בארץ, והכל רמז על מה שלמעלה, שכאשר ראה רבי אבא עץ אחד שהפרי שלו נעשה עוף הפורח ממנו היה בוכה ואמר, אם היו האנשים יודעים על מה זה הרמז, היו קורעין בגדיהם עד טבורם על שנשכח החכמה מהם, כל שכן בשאר הדברים שעשה הקדוש ברוך הוא בארץ, כמו שאמר ר' יוסי אותן עצים שנראה מהם חכמה, כגון הרוב, דקל, פסתוקי^{יב} וכדומה להם כולם מהרכבה אחת הורכבו, כל אותן שעושים פירות מלבד תפוחים סוד אחד למו, מלבד שיש ביניהם הפרש נתיבות, כל אותן שאין עושים פירות והם עצמם גדולים, מלבד ערבי נחל שיש להם סוד מיוחד, כדמיון שלמעלה מן יניקה אחת יונקים, וכל אחד מאותן הקטנים, מלבד אזוב, מאם אחת נולדו, כל עשבי הארץ שנתמנו עליהם שרים תקיפים בשמים, כל עשב ועשב יש לו סוד מיוחד כדמיון שלמעלה, ולפיכך כתוב (ויקרא יט) שדך לא תזרע כלאים, כי כל אחד ואחד נכנס בלבדו ויוצא בלבדו, זהו שכתוב (איוב לח) הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ.

(ב-טו:)

מקום שאין בני אדם מתים שם

מקום יש בישוב שאין מלאך המות שולט בו, ולא ניתנה לו רשות ליכנס שמה, וכל אותן הדרים שם אין מתים עד שיוצאים חוץ לעיר, ואן לך איש מכל הדרים שם שלא ימותו, וכולם שמתים כשאר אנשים, אבל לא בעיר, מה הטעם, לפי שאין יכולים לשבת תמיד בעיר, אלא אלו יוצאים ואלו נכנסים ועל כן כולם מתים, ומפני מה אין שולט שם אותו מלאך המשיחית, אפשר תאמר לפי שאין מקום זה ברשותו, הלא ארץ הקדושה שאין עומדת ברשות אחר ומתים שם, ומדוע במקום ההוא אין מתים, ואפשר תאמר בשביל קדושה, הלא אין מקום קדוש בכל הישוב כמו ארץ ישראל, ואפשר תאמר בשביל איש ההוא שבנה אותה, הלא כמה אנשים היו שזכותם יתירה משלו, אמר רבי יצחק אני לא שמעתי ולא אומר, באו ושאלו את רבי שמעון, אמר להם ודאי שמקום ההוא אין שולט עליו מלאך המות, והקדוש ברוך הוא אינו רוצה שבמקום ההוא ימות איש לעולם, ואפשר תאמר שמקודם לזה במקום ההוא טרם שנבנה העיר מתו שם אנשים, לא כן, אלא מיום שנברא העולם נתתן מקום ההוא לקיום, ויש כאן סודי סודות לאותן המסתכלים בסוד החכמה.

אֲזַזְרִיו מֵאוֹמָה: ^{טו} אֶת הַכֹּל רֵאִיתִי בְיָמַי הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק אֶבֶד
בְּצַדְקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע מֵאַרְיָה בְּרַעְיוֹ: ^{טז} אֶל תְּהִי צְדִיק הַרְבֵּה

זוהר קהלת

אות 'ש' היא האות של חיים

כאשר ברא הקדוש ברוך הוא את העולם בראו בסוד האותיות, שנתגלגלו האותיות וברא העולם בחקיקת השם הקדוש, נתגלגלו האותיות וסובבו לעולם בחקיקתן, וכשנתגלה ונתפשט העולם ונברא, והיו האותיות סובבות לברוא, אמר הקדוש ברוך הוא לגמור באות 'יוד' כיין שאמר הקדוש ברוך הוא לגמור ב'יוד' נשארה אות 'שית' בלבדה תלויה באויר על גבי מקום ההוא, 'שית' היא אות המאירה חיים, לפיכך הרואה 'שית' בחלומו סימן טוב הוא לו וחיים נתתקנו לו, ועל כן מפני שנשארה 'שית' תלויה על גבי המקום ההוא אין שולט בו מיתה... ואם תשאל אם כן שבמקום ההוא ישכון חיים, מדוע לא נבנה שם בית המקדש ליתן חיים ליושביה, אלא שכאן במקום הזה קיומו הוא רק בשביל אות אחת השוכנת עליו, אבל בבית המקדש כל האותיות שוכנות בו, ובהן נברא הוא בלבדו כדמיון של כל העולם, ועוד שבית המקדש נותן חיים וכפרה ליושביו בעולם ההוא, ומקום הזה לא כן, נותן חיים למקום ההוא בעולם הזה

ולא בעולם הבא, ובית המקדש להיפוך משם, שבשבילו יש להם חלק לישראל בעולם ההוא ולא בעולם הזה, ועל כן עומד בית המקדש לכפרת עון ולזכותם לישראל בעולם הבא, בוא וראה 'שית' אור החיים בכל מקום, ועל כן פתח בה המקרא בטוב, שנאמר וירא אלהים את האור כי טוב, ומאות הזאת בורח מלאך המשיחית, ואל תאמר בורח אלא שלא ניתנה לו רשות ליכנס שמה... ועל כן המקום הזה אין שולט בו כלל צד הטומאה, ונותן חיים של עולם הזה ליושבים תחת אות הזאת אם אינם יוצאים לחוץ, וכשיצא לחוץ יש רשות לצד הטומאה לשלוט בו. (ב-קנא:)

צדיקים נתפסים בעוון הדור

את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו, אמר רבי שמעון בוא וראה שלמה שהיתה חכמתו יתירה על הכל מה אמר במקרא הזה, אלא שלמה רמוז של חכמה הוא מרמוז, כי הלא אנו רואים שאין כן דרכי הקדוש ברוך הוא, שהרי כתוב (ירמיה יז) ולתת לאיש

זוהר זיו הזוהר

ונתקיים באות 'בית', כך היה בענין בריאת זה העולם שנתגלגלו האותיות למפרע זוג זוג בתחלה תש אחר כך רק צפ עם נמ לכ יש חז זה דג בא, וזהו שאמר שכאשר אמר הקדוש ברוך הוא שיסתיים הכריאה באות 'יוד' נשארה אות 'שית' בלבדה, רצינו לומר בלי בן זוגה תלויה באויר נגד מקום עיר לזו.

פג. מי יוכל להבין סדר בריאת העולם, ורק בצלאל נתפאר בזה שידע לצרף האותיות שנבראו בהן שמים וארץ. אבל אך להבין משמעות לשון הזוהר דכאן יש לומר כי כמו בענין התחלת התורה אמרו חכמינו זכרונם לברכה שנתגלגלו האותיות למפרע מן אות 'תיו' ובקשה כל אחת שהתורה תתחיל בה

זוהר קהלת

(מלכים א' ה') ויחכם מכל האדם, ונאמר (דברי הימים א' כט) וישב שלמה על כסא ה' למלך, אמר בימי הבלי, הבל הבלים.. אלא הסוד של הבל יקר הוא, וזהו ההבל שיוצא מן הפה שנעשה ממנו קול¹ ולמדנו אין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבם שלא הטאו, שלא הטאו ממש, והבל נעשה ברוח ומים [ואש], וכל מה שנעשה בעולם בהבל נעשה, וסוד הדבר שמזה ההבל של תינוקות נעשה קול ונתפשט בעולם² והם שומרי העולם ושומרי העיר, זהו שכתוב אם ה' לא ישמר עיר וגו', ובוא וראה היינו הבל היינו קול, מה בין זה לזה, ההבל עומד בכח להוציא קול, והקול ממש עומד בקיומו להוציא דבור³ והבל ההוא שהיה נחלת אביו קרא לו שלמה הבלי, וממנו ראה כל מה שראה⁴ ואף על פי שעזר רב אחר מלמעלה היה לו, וכדי להודיע הדבר

כדרכיו וכפרי מעלליו, אלא שני ענינים הם שהוא מרמז כאן, שלמדנו כאשר עיני הקדוש ברוך הוא באות להשגיח בעולם לעיין בדינם, כמו שכתוב (דברי הימים ב' טו) כי ה' עיניו משוטטות בכל הארץ, ומוצא רשעים בעולם, אותו צדיק שנמצא בדור ההוא נתפס ברשעתם, והרשעים מאריך הקדוש ברוך הוא כעסו עליהם עד שישובו, ואם אין לא נמצא מי שיבקש רחמים עליהם, זהו שכתוב יש צדיק אוכד בצדקו, לפי שהוא צדיק נסתלק מן העולם, לפיכך למדנו לעולם אל ידור אדם אלא במקום שאנשי מעשה יושבים בתוכו, מה הטעם, לפי שאוי לו לזה שמדורו בין רשעים, שהוא נתפס ברשעתם, ואם מדורו בין זכאים מטיבים לו בשבילם.

הכל תלוי בהבל

דבר אחר את הכל ראיתי בימי הבלי, וכי שלמה שמדרגות עליונות של חכמה היו בו על כל בני דורו, שנאמר

זו הזוהר

גבורה ותפארת חסד דין ורחמים שכל עניני העולם נעשים על פי ההנהגה של חסד דין ורחמים.

פא. זהו אותו ענין שזכר קודם שהבל של מלכות פה מעורר הכח של הקול שהוא התפארת להמשיך ולהוציא שפע מן הבינה, והקול ממש שהוא התפארת נתחזק בכחו להוציא הדבור, רצה לומר להשפיע שפע למלכות שנקראת דבור.

פב. הבל של נחלת אביו זו מדת המלכות שדוד המלך נעשה לה מרכבה, ולשמה קרא לזה ההבל הבלי, ומן זה ההבל ראה הכל ברוח הקודש, כי זה ההבל היינו הך רוח הקודש.

פד. רצה לומר על פי סוד שהמלכות היא בבחינת פה ודבור, והתפארת הוא בבחינת קול, ומן הבל פה של מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה נעשה קול, כלומר שנתעלה אותו הבל פה אל התפארת, ועל ידי זה נתעורר התפארת להזדווג במלכות להוציא דבר, היינו להשפיע בה שפע דלעילא למען יהיה לה להוציא שפע לעולם התחתון.

פה. זה ענין אחר שמן הבל התינוקות של תלמוד תורה נעשה קול שמתפשט בעולם לקיום העולם, והיינו שנבראים מזה מלאכים המורכבים מן אש מים ורוח היוצא מן פיהם של התינוקות, והן גם כן ג' כחות של חסד

זוהר קהלת

חכמה לשלמה ראה הכל בזמן שליטת
הלבנה¹²¹ יש 'צדיק', זה עמוד העולם,
אובד, כמו שכתוב (ישעי' נז) הצדיק אבד,
בזמן הגלות¹²² בצדקו, לפי ש'צדק' שלו
היא שוכבת לעפר, 'צדק' הזאת כל זמן
שישראל בגלות היא עמהם בגלות,
ולפיכך 'צדיק' אובד בצדקו, שהרי אין
מגיעות אליו אותן ברכות העליונות,
ויש רשע מאריך ברעתו, זה סמא"ל
שמאריך שקט ושלוה לאדום, במה,
ברעתו, באותו אשה רעה שלו נחש
התקיף, שהרי לא הגיע עליהם שקט
ושלוה אלא בשביל שהתדבקו בנקבה
החיא, וכדמיון הזה לשאר האומות,
עד שהקדוש ברוך הוא יקימה מעפר
לאותה סוכת דוד הנופלת, שנאמר
(עמוס ט) ביום ההוא אקים את סוכת דוד
הנופלת. (ב-יא.)

כשגוברים צדיקים בעולם 'צדיק' מתחבר עם ה'לבנה'

את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק
אובד בצדקו ויש רשע מאריך ברעתו,
פתח עלם ההוא ואמר, את הכל ראיתי
בימי הבלי, מקרא זה קשה, וכי שלמה
המלך שהיה חכם על הכל, איך אמר

אמר בימי הבלי, כי דבר הזה משם
הוא בא¹²³ וסוד הדבר הכל הבל, את
הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד
בצדקו, זה הוא סוד הדבר שהיה מגלה
ומפרסם שהכל תולה בימי הבלי, כלומר
בזמן שהבל ההוא יונק מן הדין לעשות
דין, אז צדיק אובד בצדקו, ובזמן שהכל
ההוא יונק מן רחמים, אז רשע מאריך
ברעתו, שניהם תלויים בהבל ההוא¹²⁴
ולפיכך כתוב בימי הבלי ולא כתוב
ביום, כי הכל תולה בימי הבל ההוא,
מי שפוגע בדין, הוא בדין, מי שפוגע
ברחמים, הוא ברחמים, ואם תשאל יש
צדיק אובד, ואינו אמר אבוד¹²⁵ שכך
הוא אובד ממש, כי הדין ההוא מאביד
לצדיק מן העולם ומן הדור, ויש רשע
מאריך ברעתו, מאריך ממש, שההבל
ההוא כשיונק מן רחמים מביא רחמים
לרשע הזה ומאריך לו. (ב-לט.)

כשסוכת דוד נופלת נקבה של ס"מ בשקט ובשלוה

את הכל ראיתי בימי הבלי יש
צדיק אבד בצדקו ויש רשע מאריך
ברעתו, אמר רבי אלעזר מקרא זה
ביארו החברים, אבל כאשר ניתנה

זו זוהר

פעול או נאבד בלשון נפעל, ואומר מעמו שהפעל
אובד אין מוסב על הצדיק אלא על ההבל של
בחינת דין, והוא פועל יוצא שלפעמים אותו
ההבל אובד את הצדיק מן העולם ומן הדור,
שאבדתו קשה לעולם בכלל וקשה להדור בפרט.
צ"א. פירוש בימי שליטת מדת המלכות בשלימות.
צ"ב. 'צדיק' היינו ספירת היסוד, ו'צדק' היינו
מדת המלכות והשכינה הקדושה, והענין מובן
מאליו למבין.

פ"ח. פירוש שדבר זה שבא לומר בא משם, היינו
מזוהר המלכות, וזהו הסוד של הכל הבל,
ענינו שמלכותו בכל משלה כיון שנמסר בידה
הנהגת עולם הזה.

פ"ט. כי המלכות יונקת לפעמים מן הימין שהוא
החסד, ולפעמים מן השמאל שהוא דין, ולפיכך
אמר בימי הבלי בלשון רבים כיון ששני מיני
ימים לה ימים טובים וימים רעים.

צ"ג. שלפי משמעות הפשט היה לו לומר בלשון

וְאֵל תִּתְּנוּכֶם יוֹתֵר לְמִנְה תְּשׁוּמִים: יי אֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה וְאֵל לִ
 תְּהִי סֶכֶל לְמִנְה תְּמוּת בְּלֹא עֲתֶרָה: יי טוֹב אֲשֶׁר תִּאָּזְזוּ בְּיָנָה
 וְגַם מִיָּנָה אֵל תִּנְּזוּ אֶת יָדְךָ כִּי יֵרָא אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת כָּלָם:

זוהר קהלת

בעולם והלבנה נחשבת, אז צדיק אובד בצדקו, צדיק נאבד לא כתוב, אלא צדיק אובד, שהרי אינו מתחבר בהלבנה, ואינו מקבל שפע וגדולה ושמחה למלאותה ולהזדווג עמה, ולכך 'צדיק' אובד, 'בצדקו', זו הלבנה, כי יען שהלבנה אינה נמצאת להזדווג עמו הוא אובד^{צ"ח} שאינו שואב מן השמחה שלמעלה כמו שהיה עושה, ואז כל צד השמאל נתעורר והרשעים מאריכים בשלוח בעולם, זהו שכתוב ויש רשע מאריך ברעתו, מהו ברעתו, בצד הרע ההוא שנדבק בו.

צדיק נתפס בעון הדור אם לא הוכיחם

ועוד יש צדיק אובד בצדקו, שכאשר הרשעים מתרבים בעולם והדין תולה, צדיק אובד בצדקו, הוא נתפס בעונות בני עירו, אם הוא לא הזהירם ולא היה מוחה בידם ולא היה מביישם לעולם. (ג-מו.)

כך שהוא ראה הכל בזמן שהיה הולך בחשכות העולם, הלא כל מי שעוסק בחשכות העולם אינו רואה כלום ואינו יודע מאומה, אלא כך 'פורש', בימי שלמה המלך עמדה הלבנה בשלימות, ויחכם שלמה על כל בני העולם, ואז ראה הכל וידע הכל, ומה ראה, ראה שהמדרגה 'כל' אינו סר מן 'הלבנה' והיה מאיר לה השמש^{צ"ח} זהו שכתוב את ה'כל' ראיתי בימי הבלי, איזה הבלי, זו 'הלבנה' שנכלל מן הכל, מן מים אש ורוח כאחד, כהבל היוצא מן הפה שהוא כולל מן הכל^{צ"ח} והוא ראה ה'כל' שנאחו בו באותו הכל שלו, יש צדיק אובד בצדקו, בוא וראה בזמן שנתרבו צדיקים בעולם, זה ה'כל' אינו סר מן 'הלבנה' לעולם, וזה ה'כל' מקבל כל השפע וגדולה ושמחה שלמעלה, וכאשר נתמלא הוא שמה ונתגדל בשביל להזדווג בהלבנה' והוא מרויח בעבורה, אבל בזמן שנתרבו רשעים

זוהר זוהר

חקל תפוחין קדישין כיון שהתפוח יש בו ג' גוונים לבן אדום ירוק המורים גם כן על 'הדר'.
צה. כוונתו שמשמעות אובד הוא כמו תעיתי כשה אובד (תהלים קט) ליש אובד מבלי טרף (איוב ד').

צג. 'כל' זה ספירת היסוד, 'לבנה' זו מדת המלכות, שמש זה התפארת.
צד. יבואר בזה הטעם שהכל מרמז על מדת המלכות, כיון שההכל יש בו ג' כחות, מים אש ורוח, וכן המלכות מנהגת העולם בחסד דין ורחמים, והיינו כעין זה שהמלכות נקראת

יט הַחֲכָמָה תֵּעַז לְזֹכֶם מִעֲשֶׂרָה שְׁלִיטִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּעִיר: כ
 כ כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יזטא: כא ג
 לְכֹל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִדְּבָרוּ אֶל תִּתֵּן לִבָּךְ אֲשֶׁר לֹא תִשְׁמַע
 אֶת עֲבָדֶיךָ מִקְלָלֶיךָ: כב כי ג
 ג (את) אֶתֶּה קַלְלֵת אֲזוּרִים: כג כָּל זֶה נִסִּיתִי בְּזֹכְמָה אֲמַרְתִּי
 אֲזֹכְמָה וְהִיא רְזוּזָה בְּמִנֵּי: כד רְזוּזָה בַּהּ שְׁהִיָּה וְעַמְּךָ עִמָּךְ

בזמן שלמה האירה המלכות מכל
 הצדדים

כל זה נסיתי בחכמה אמרתי
 אַחֲכָמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמִּנִּי, הָרִי לְמַדְנוּ
 שְׁשֵׁלְמָה הַמֶּלֶךְ נָחַל אֶת 'הַלְּבָנָה' מִכָּל
 הַצַּדִּדִּים, וּבִמְיוֹ עֲמַדָּה בְּשִׁלְמוֹת לְבָנָה
 הָיָא וְהִיתָה מְבֹרַכַת מֵהַכֵּל.. וּבְכָל
 הָאִירָה הַלְּבָנָה, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (מַלְכִים א'
 ה') וְתֵרַב חֲכַמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכַמַת כָּל
 בְּנֵי קֶדֶם וּמִכָּל חֲכַמַת מִצְרַיִם, וְתֵרַב
 דּוּקָא, מִחֲכַמַת כָּל בְּנֵי קֶדֶם, זֶה סוּד
 עֲלִיּוֹן הוּא, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית לו')
 וְאֵלֶּה הַמַּלְכִים אֲשֶׁר מִלְּכּוּ בְּאַרְצָא אָדוּם
 וְגו', וְאֵלֶּה נִקְרָאִים בְּנֵי קֶדֶם, שְׁכַלְס לֹא
 נִתְקַיְּמוּ מִלְּבַד מִזֶּה הַכּוּלָּל זָכַר וְנִקְבָּה
 שְׁנִקְרָא הַדֵּר, שְׁנִאֲמַר וַיִּמְלֹךְ תַּחְתּוֹ
 הַדֵּר וְגו', וְלִמְדֵנוּ שְׁאָף עַל פִּי שְׁהִאִירָה
 הַלְּבָנָה לֹא הָאִירָה בְּשִׁלְמוֹת, עַד שְׁבֵא
 שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ שְׁהִיָּה רֵאוֹי לְעוֹמַתָּה, כְּמוֹ
 שְׁבִיאֲרָנוּ שְׁבִשְׁבִיל זֶה אֲמוֹ בַת שֶׁבַע
 הִיתָהוֹי"א וּמִכָּל חֲכַמַת מִצְרַיִם, זֶה חֲכַמָּה
 הַתַּחְתּוֹנָה שְׁנִקְרָאָת שְׁפַחָה אֲשֶׁר אַחַר

העוסק בתורה התורה מגינה עליו
 החכמה תעז לחכם מעשרה
 שליטים אשר היו בעיר, אמר ההוא
 טייעא החכמה תעז לחכם, זה משה
 כשעלה לקבל התורה נזדעזעו אותן
 מחנות העליונים, ונאספו על משה
 לשורפו, ונתחזק משה כמו שביארו
 החברים שהקדוש ברוך הוא אמר
 לו למשה וכו"א אבל החכמה תעז
 לחכם, כל מי שעוסק בתורה ומתיגע
 בה לשמה, מתחזק בה בתורה בשעה
 שנצרך להיות לו התחזקות וכה להגן
 עליו, והתחזקות והכח ההוא מאיזה
 מקום מתחזק, חוזר ואומר מעשרה
 שליטים, אלו עשרת הדברות הכתובים
 בתורה, שהם שליטים עליונים שהאדם
 מתחזק בהם בעולם הזה ובעולם הבא,
 כל רזי העולם וכל המצות וכל החכמה
 שלמעלה ושלמטה בהם תלויים, ובהם
 נכלל הכל, והכל נמצא בתורה, אשרי
 חלקו מי שמתגע בתורה להיות נתחזק
 בהתחזקות לעולם הבא. (ב-קנא:)

צו. בת שבע רומז על מדת המלכות ספירה
 שביעית.

צו. כדאיתא במסכת שבת דף פח:.

מי ימְצָאֵנוּ: כה סבותי אָנִי וּלְבִי לְדַעַת וְלִתְּוֹר וּבְקֶשׁ זִכְמוֹתָ
 וְזִשְׁבוּן וְלְדַעַת רְשַׁע כְּסָל וְהַסְכָּלוֹת הוֹלְלוֹת: כו וּמוֹצֵא אָנִי בֹר
 בְּמִוֹת אֶת הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִיא מְצוּדִים וְזוֹרְמִים לְבָה אֲסוּרִים
 יְדִיָּה טוֹב לְפָנַי הָאֱלֹהִים יְמַלֵּט מִמֶּנָּה וְזוֹטָא יְלָכָד בָּהּ: כז
 רֵאָה זֶה מְצָאתִי אֲמָרָה קִהְלֵת אֲזוֹת לְאֲזוֹת לְמִצָּא זִשְׁבוּן: כח
 אֲשֶׁר עוֹד בְּקֶשֶׁה נְפִשִׁי וְלֹא מְצָאתִי אָדָם אֲזוֹד בְּמִאֲלָף מְצָאתִי
 וְאִשָּׁה בְּכָל אֶלֶה לֹא מְצָאתִי: כט לְבָד רֵאָה זֶה מְצָאתִי אֲשֶׁר
 עָשִׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהִבְּהָ בְּקֶשׁוֹ זִשְׁבָּנוֹת רַבִּים:

❧
❧
 זוהר קהלת

הריחום^{צ"ח} והכל היתה כוללת חכמת שלמה, בקש לעמוד להבין מצות התורה אמר,
 חכמת בני קדם וחכמת מצרים.. וכאשר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. (א-רכה)

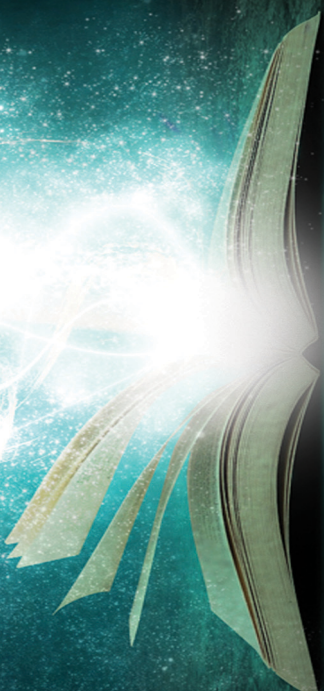
❧ זיו זוהר ❧

צ"ח. היינו חכמות של כחות הטבע.

”בספר הזוהר יציא: פני ישראל צא מזהקות פנתמי”
”התעב” קבנ”

מגני - תעמי - וילמי

פרק 1

מגני - תעמי - וילמי

ספר הזוהר פליטון מקודש

הזוהר

מקדו מזהר פליטון מקודש
ספר הזוהר פליטון מקודש

תורת הזוהר

לזוהר מקדו וילמי קבנ”

התעב? קבנ”

ספר הזוהר מקודש

קבנ”

מקדו מזהר פליטון מקודש

ספר הזוהר וילמי קבנ”

תורת הזוהר

7191-3141762-057

א מי כְּהֶזְזֶכֶם וּמִי יוֹדֵעַ פֶּשֶׁר דְּבַר זִכְמוֹת אֲדָם תְּאִיר פְּנָיו וְעַן
 ב פְּנָיו יִשְׁנָא: ב אֲנִי פִי מִלֶּךְ שְׂמוֹר וְעַל דְּבַרְתָּ שְׁבוּעַת אֱלֹהִים:
 ג אַל תִּבְהַל מִפְּנֵיו תִּלְךָ אַל תִּעֲמֹד בְּדַבַּר רָע כִּי כָּל אֲשֶׁר
 ד יִזְפֹּץ יַעֲשֶׂה: ד בְּאֲשֶׁר דָּבַר מֶלֶךְ שֶׁלְטוֹן וּמִי יֹאמֵר לוֹ מִה
 ה תִּעֲשֶׂה: ה שְׂמוֹר מִצְוָה לֹא יִדַּע דְּבַר רָע וְעַתּוֹ וּמִשְׁפֹּט יִדַּע לֵב
 ו זִכְמוֹ: ו כִּי לְכָל זֹפֶץ יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפֹּט כִּי רַעַת הָאָדָם רַבָּה
 ז עָלָיו: ז כִּי אֵינְנוּ יוֹדֵעַ מִה שִׁיְהִיָּה כִּי פֶּאֶשֶׁר יִהְיֶה מִי יִגִּיד לוֹ:
 ח אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּז לְכֹלֹא אֶת הָרוּז וְאֵין שֶׁלְטוֹן בְּיוֹם
 ט הַמּוֹת וְאֵין מִשְׁלֹזַת בְּמִלְזוּמָה וְלֹא יִמְלֹט רִשְׁעֵי אֶת בְּעָלָיו:
 ט אֶת כָּל זֶה רְאִיתִי וְנָתַן אֶת לְבָבִי לְכָל מַעֲשֵׂה אֲשֶׁר נִעְשֶׂה
 י תַּזוֹת הַשָּׁמַיִשׁ עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ: י וּבִכֵּן
 י רְאִיתִי רִשְׁעִים קְבָרִים וּבָאוּ וּמִמְקוֹם קְדוֹשׁ יִהְלְכוּ וַיִּשְׁתַּכְּחוּ

זוהר קהלת

משל לאומן שהיה לו כלי כסף מעורב
 במזין אחר, כשרוצה לבררו וללבנו מה
 עושה, הוא מתיך אותו בכור כמה
 פעמים עד שנתברר ונתלבן באש,
 וסוד הדבר (איוב כב) אשר קומטו ולא
 עת נהר יוצק יסודם, מהו נהר, זה נהר
 דינור ששם תוצק הנשמה עד שתתלבן,
 ומהו אשר קומטו ולא עת, אלו תתקע"ד
 דורות שנקמטו בלא עת ונסתלקו קודם
 זמנם, ומביאם הקדוש ברוך הוא בגלגול
 על כל דור ודור ומחזירם אל היסוד, וזה
 הוא נהר יוצק יסודם. (זוהר חדש תיקונים)

**יש צדיקים שמתים קודם זמנם כדי
 שלא יחטאו**

יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר
 יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה

**רשעים שאינם גמורים יש להם חלק
 בקדושה**

ובכך ראיתי רשעים קבורים ובאו
 וממקום קדוש יהלכו וגו', מקרא זה
 יש לעיין בו, שהלא אם הם רשעים
 אין להם חלק במקום של קדושה, אבל
 לא כל הרשעים שוים, יש רשע גמור
 ויש רשע שאינו גמור, רשע שאינו
 גמור יש לו חלק בקדושה ויש לו חלק
 בטומאה, שמעורבים בו שניהם. ועל
 זה נאמר ראיתי רשעים קבורים ובאו
 וממקום קדוש יהלכו, ולא אמר ראיתי
 רשעים גמורים, כי רשע גמור אין לו
 חלק בקדושה בודאי, אבל רשע שאין
 הוא גמור יש לו חלק בקדושה, ובשביל
 שיטהר מטומאתו מורידים לו בגלגול
 כמה פעמים עד שיטהר מזוהם ההוא,

בְּעִיר אֲשֶׁר כֵּן עָשׂוּ גַם זֶה הַכֹּל: יא אֲשֶׁר אֵין נַעֲשֶׂה פְתָגָם
 מַעֲשֵׂה הָרָעָה מִהֲרָה עַל כֵּן מִלֹּא לֵב בְּנֵי הָאָדָם בָּהֶם
 לַעֲשׂוֹת רָע: יב אֲשֶׁר זֹטָא עֲשֶׂה רָע מֵאֵת וּמֵאֲרִיךְ לוֹ כִּי גַם
 יוֹדֵעַ אָנִי אֲשֶׁר יִהְיֶה טוֹב לְיִרְאֵי הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יִירָאוּ מִלְּפָנָיו:
 יג וְטוֹב לֹא יִהְיֶה לְרָשָׁע וְלֹא יֵאֲרִיךְ יָמִים כִּצֵּל אֲשֶׁר אֵינְנו
 יִירָא מִלְּפָנֵי אֱלֹהִים: יד יֵשׁ הַכֹּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 יֵשׁ צְדִיקִים אֲשֶׁר מוֹנִיעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֵׂה הָרָשָׁעִים וַיֵּשׁ רָשָׁעִים

זוהר קהלת

יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים וגו', פתח רבי אלעזר ואמר יש הבל, שלמה המלך עשה ספר הזה והעמידו על ז' הבלים שהעולם עומד עליהם, והם ז' עמודים יסודי העולם כנגד ז' רקיעים, ואלו הם, וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות,^[א-ג] וכנגדם הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל, וכמו שאותן שבעה רקיעים יש רקיעים אחרים דבקים בהם ומתפשטים ויוצאים מהם, אף כך יש הבלים אחרים שמתפשטים ויוצאים מאלה, וכולם אמר שלמה, וכאן סוד של חכמה יש בו, יש הבל שיוצא מאותן הבלים העליונים שהעולם עומד עליהם^[א] וזה נעשה על הארץ, נתקיים בקיומו ונתחזק בתוקפו

הרשעים וגו', אמר רבי יוסי הרי ביארנו דרכי הקדוש ברוך הוא, שאם רואה שלאחר זמן יסרה, מקדים ומסלקו מן העולם בעוד שהוא זכאי קודם שהגיע זמנו, ועושה בהם דין מתוך אהבתו להם, זהו שכתוב יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים.

פעמים שה' מאריך אפו לרשעים

ויש רשעים אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים, שהקדוש ברוך הוא מאריך להם ימים ומאריך מלכעום עליהם בשביל שישבו אליו, או לבעבור שעתיד לצאת מהם בנים טובים. (א-ג):

ז' הבלים כנגד ז' רקיעים

יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר

זוהר

ומסתבר שהכל הבל נגד ערבות, כי הבינה הכל בה והיא מולדת הכל. ק. זה הסוד הוא אותו הסוד שנרמז בהפסוק ואופן אחד בארץ, כידוע דהיינו אור מדת המלכות שמתפשט בעולם הזה בשם שכינה, שכל תוקפה והתחזקותה בעולם הזה הוא על ידי עבודת ישראל בתורה ותפלה ומצות שהיא מעלה אותם לעילא ועל ידה תבא השפעת לעולם הזה להתחלק בפרטיות.

צ. שבעה רקיעים שהושב כאן הוא כמובא במסכת הגינה (יב): אבל המפורשים על פי חכמת הקבלה יחשבו אותם לשמנה רקיעים, והגמרא הושב שחקים שהם שני רקיעים לרקיע אחד, וכך סדרם, וילון מלכות, רקיע יסוד, שחקים נצה והוד, זבול תפארת, מעון חסד, מכון גבורה, ערבות בינה, וכן השב שלמה רק ז' הבלים, הבל א', הבלים ב' הרי ג', ועוד הפעם הבל הבלים הרי ששה, הכל הבל הרי ז',

זוהר קהלת

אליהם כמעשה הצדיקים שיושבים בשקט ושלוה בעולם הזה, דין אין מגיע עליהם כאילו עשו מעשים של צדיקים, ולמה אלא לפי שנגלה לפני הקדוש ברוך הוא שיחזרו בתשובה, או שיצא מהם זרע אנשי אמת בעולם, כגון תרה שיצא ממנו אברהם אחז שיצא ממנו הזקיהו, ולפיכך הן מצד הצדיקים והן מצד הרשעים ההבל שאמרנו נעשה ונתחזק על הארץ כמו שנתבאר.

צדיקים ורשעים העומדים בנסיגות

דבר אחר יש הבל אשר נעשה על הארץ, כמו שאמרנו שנתחזק על הארץ, ובמה, מפני שיש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים, מגיע לידם שיעשו כמעשה הרשעים, כגון בת עובד כוכבים ומזלות או אחד מאותן המעשים שהם מעשה הרשעים, והם עומדים בנסיגת מאימת רבונם ואין רוצים להטמא, כגון כמה צדיקי אמת שהגיע לידם כמעשה הרשעים, והם היו גבורי כח שעשו רצון קונם ולא הטאו, ובשביל זה ההבל נעשה על הארץ ונתחזק בתוקפו, ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים, שמגיע לידם מצוה אחת שהוא מעשה הצדיקים, וזוכים בה ועושים אותה, כגון גזלן מרצח היה נמצא בהרים עם גזלנים

במעשים טובים שעל הארץ ובעלייתם שהם עולים מן הארץ, וזה ההבל נתמנה על הארץ, וכל תוקפו וקיומו באותן נשמות הצדיקים שנלקטים מן הארץ כאשר הם זכאים עד לא סרהו, בעוד שנותנים ריה טוב¹⁰⁴ כגון הנוך שנאמר בו ואיננו כי לקח אותו אלהים, ולקחו טרם שהגיע זמנו ומשתעשע בו, וכן שאר צדיקי עולם, שלמדנו על שני דברים נסתלקים צדיקים מן העולם טרם שמגיע זמנם, אחד על עונות הדור שכאשר מתרבים הרשעים בעולם אותן צדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בשביל עונות הרשעים, ואחד כאשר נגלה לפני הקדוש ברוך הוא שיחטאו אחר זמן, מסלקם מן העולם טרם שמגיע זמנם, זהו שכתוב אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים, מגיע עליהם דין שלמעלה כאילו עשו חטאים ומעשים של רשעים, שהרי פעם אחת שאל רבי יוסי בן רבי יעקב איש כפר אונז לרבי מאיר, בזמן שרבי עקיבא וחבריו נסתלקו מן העולם ומתו במיתות משונות, ואמר לו איזה נמצא ענין זה בכל התורה כולה, אמר לו ולא, והא אמר שלמה אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים, שמגיע עליהם דין מלמעלה כאילו עשו פשעים ומעשים של רשעים, ויש רשעים שמגיע

זוהר קהלת

הצדיקים, ועל ידי אותן נשמות הצדיקים ניתן לה תוקף ועוז שלא תהיה ברוגז על זה העולם ולא תסתלק השמימה, ועל פי זה המשמעות של יש הבל אשר נעשה על הארץ, היינו שמדת המלכות והשכינה הקדושה נתתקנת ונתחזקה על הארץ על ידי עבודת הצדיקים.

קא. פירוש שתוקפה וקיומה של השכינה בעולם הזה בזמן שרשעים מתרבים בעולם ואין לה מקום לשכון בארץ ומבקשת להסתלק ולעלות השמימה, ואם יהיה כך יעשה מדת הדין חורבן גדול בארץ, ואז הקדוש ברוך הוא עושה רפואה הידועה שיוורד בגנים ללקוט שושנים נשמות

שְׂמִינִיעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֵׂה הַצְּדִיקִים אָמַרְתִּי שְׁגָם זֶה הַבָּל: ^{טו}
 וּשְׂבֻזֹּתַי אֲנִי אֶת הַשְּׂבֻזָּה אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם תְּזוּזַת הַשְּׂמִישׁ
 כִּי אִם לְאָכּוֹל וּלְשִׂתוֹת וּלְשִׂמוּז וְהוּא יִלְוֵנוּ בְּעַמְלוֹ יָמֵי זְמִינוֹ
 אֲשֶׁר נָתַן לּוֹ הָאֱלֹהִים תְּזוּזַת הַשְּׂמִישׁ: ^{טז} כִּפְאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת לְבִי
 לְדַעַת זֹכְמָה וּלְרְאוֹת אֶת הָעֵנָן אֲשֶׁר נִעְשָׂה עַל הָאָרֶץ כִּי
 גַם בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שִׁנָּה בְּעֵינָיו אֵינְנוּ רְאוּהָ: ^{יז} וְרֵאִיתִי אֶת כָּל

זוהר קהלת

**מהכל משובח אדם שאוכל ושותה
 ושמה עם ה'**

ושבחתני אני את השמחה אשר
 אין טוב לאדם תחת השמש כי אם
 לאכל ולשתות ולשמוח והוא ילונו
 בעמלו וגו', אמר רבי שמעון וכי
 שלמה המלך משבח כל זה, אלא
 ושבחתני אני את השמחה, זו שמחת
 המלך הקדוש בזמנים של שבת וימים
 טובים, שמכל מעשים טובים שהאדם
 עושה אין טוב לאדם תחת השמש כי
 אם לאכול ולשתות, ולהראות שמחה
 באותן הזמנים, בשביל שיהיה לו חלק
 לעולם הבא, והוא ילונו בעמלו, מי
 ילונו, זה הקדוש ברוך הוא, הוא ילונו
 וילך עמו להכניסו לעולם הבא.

**הוצאות שבתות וימים טובים
 נקראים הלואה לה'**

דבר אחר והוא ילונו, מי זה האדם
 שאוכל ושותה ושמח בשבת וימים
 טובים, כל מה שמוציא על אכילה

עובדי כוכבים ומזלות, וכאשר יהודי
 היה עובר שם היה מצילו ומשמרו מהם,
 והיה קורא עליו רבי עקיבא יש רשעים
 אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים,
 וכגון אותו רשע שהיה בשכנותו של
 רבי חייא, שבלילה אחד פגע בה באשה
 ההיא שהיתה הולכת לבית בתה, רצה
 לאנסה, אמרה לו בבקשה ממך הוקיר
 לרבונך ואל תחטא עמי, הניחה ולא
 חטא עמה, על זה נאמר ויש רשעים
 אשר מגיע אליהם כמעשה הצדיקים,
 אמרתי שגם זה הכל, וכמו שמתחזק
 הבל ההוא עם אותן הצדיקים שמגיע
 לידם מעשה רשעים ואין חוטאים, אף
 כך מתחזק עם אותן הרשעים שמגיע
 לידם מעשים של צדיקים ועושים
 אותם, שלמדנו ברא הקדוש ברוך הוא
 צדיקים ורשעים בעולם, וכמו שהוא
 מתכבד בעולם במעשה הצדיקים, אף
 כך מתכבד הוא ברשעים כאשר עושים
 מעשים טובים בעולם כמו שאמרנו, ועל
 כך כתוב את הכל עשה יפה בעתו. (ב-:)

בַּעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם לְמַצּוֹא אֶת הַמַּעֲשֵׂה
אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תְּזוּת הַשְּׁמַשׁ בְּשֵׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל הָאָדָם לְבַקֵּשׁ
וְלֹא יִמָּצֵא וְגַם אִם יֹאמַר הַזֹּזְכִים לְדַעַת לֹא יוּכַל לְמַצּוֹא:

זוהר קהלת

כל הנוגע באשה או מקבל ממנה מידה לידו [בשביל שישתכל בה] לא ינקה מדינה של גיהנם, שנאמר יד ליד לא ינקה רע, זהו שכתוב אסורים ידיה ודאי, וחד אמר מן הנקבות באות כל מיני נחש וכישוף וכל הרהורים רעים, ואלמלי שאסורים ידיה, שאין מניחים אותה מן שמים, היו הורגין וממיתין כרצונן כל עת וזמן שהנקבות יודעות בכשפיהן להשביע לאנשים שישלימו רצון שלהן, ובמה בשמות של מומאה ובדברים עמוקים אחרים, לפיכך כתוב מכשפה לא תחיה ולא כתיב מכשף.

(זוהר חדש מדרש רות)

ושתיה הוא ילונו להקדוש ברוך הוא בהלואה, והקדוש ברוך הוא יתן לו כפל כפלים מכל מה שהוציא על זה, בשני דברים מלוח האדם להקדוש ברוך הוא, כאשר מרחם על עניים, וכאשר מוציא על שבתות ומועדים להתענג בהם, בזה מלוח הכל להקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (משלי יט) מלוח ה' חונן דל וגמולו ישלם לו. (ב-רנה).

חומר איסור נגיעת אשה או קבלה

מן האשה

ומוצא אני מר ממות את האשה ונו' אסורים ידיה ונו', מה אסורים ידיה, רבי ינאי ורבי יהושעא, חד אמר

מִי שֶׁנֶחֱמָה לְהַחֲזִיק בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה לְעַלְמֵי עוֹלָם

מִי שֶׁנֶחֱמָה לְהַחֲזִיק בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה לְעַלְמֵי עוֹלָם

0527-65194
 מִטְעֵן הַתּוֹרָה הָעוֹלָמִית
 לְעַלְמֵי עוֹלָם

נִי לֹא תִשְׁכַּח מִיָּד יְרֵאָה

מִי שֶׁנֶחֱמָה לְהַחֲזִיק בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה לְעַלְמֵי עוֹלָם

לְעוֹלָם וָעוֹלָם

פִּתְחֵי הַתּוֹרָה

סֵפֶר

חֵלֶק א'

בן נְכֻרְכוּ 34 עֶלְוֵי "אור הַתּוֹרָה"
 1-34

מל"ג פְּעוּמָה תִּשְׁס"ט עַד חוֹדֶשׁ תְּשַׁרִי תשע"א
 שִׁינְאוֹ לְאוֹר עַל יְדֵי
 "מְפָעֵל הַתּוֹרָה הָעוֹלָמִית"

יְהוָה
 שְׂמֵחָה
 מְבִיא

מִי שֶׁנֶחֱמָה לְהַחֲזִיק בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה לְעַלְמֵי עוֹלָם

א כִּי אֶת כָּל זֶה נָתַתִּי אֵל לְבִי וְלִבּוֹר אֶת כָּל זֶה אֲשֶׁר
הַצַּדִּיקִים וְהַזֹּכְכִים וְעַבְדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים גַּם אֶהְבֶּה גַּם
שִׁנְאָה אֵין יוֹדַע הָאָדָם הַכֹּל לִפְנֵיהֶם: הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכָל
מִקְרָה אֲזוּד לְצַדִּיק וְלִרְשָׁע לְטוֹב וְלִטְהוֹר וְלִטְמֵא וְלִזְבוֹן
וְלֵאשֶׁר אֵינְנו זְבוֹן כְּטוֹב כְּזוֹטָא הַנְּשֻׁבָע כַּאֲשֶׁר שְׂבוּעָה יֵרָא:
זֶה רַע בְּכָל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַזוֹת הַשְּׂמֵשׁ כִּי מִקְרָה אֲזוּד
לְכָל וְגַם לֵב בְּנֵי הָאָדָם מְלֵא רַע וְהוֹלְלוֹת בְּלִבָּבָם בְּזוּיֵיהֶם

זוהר קהלת

חומר איסור הוצאת זרע לבטלה

זה רע בכל אשר נעשה תחת
השמש כי מקרה אחד לכל וגו', אמר
רב חגי מהו זה רע, זה הוא מי שמוציא
זרע לבטלה ומשחית דרכו, לפי שזה
אין הקדוש ברוך הוא משרה שכינתו
עליו, ולא יהיה לו חלק בעולם הבא, זהו
שכתוב (תהלים ה') כי לא אל הפיץ רשע
אתה לא יגורך רע, ועל כן אמר זה רע,
שלא יהיה לו מדור למעלה, כי 'מקרה'
אחד לכל וגם לב בני האדם מלא רע
והוללות בלבבם בחייהם, שמות נשרש
בלבבם, הם מחוסרי אמונה^{קכ} ואין להם
חלק בהקדוש ברוך הוא ובאותן בני
האמונה, לא בעולם הזה ולא בעולם
הבא, זהו שכתוב ואחריו אל המתים^{קכא}
בוא וראה הקדוש ברוך הוא הוזהר
לבני העולם ואמר (דברים ל') ובחרת

בחיים למען תחיה וגו', עיקרו של
חיים בעולם הבא הוא, ואותן הרשעים
מחוסרי אמונה מה הם אומרים, כי מי
אשר יבחר אל כל החיים יש בטחון, כל
החיים בעולם הזה הוא, ומסורת בידם
כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת,
וכיון שאומרים כך איך יהיה להם חיים
בעולם ההוא, ועל כן זה רע ודאי, שלא
ידורו אצל מלך העליון ולא יהיה להם
חלק בו. (ג-קנת).

בעולם הזה הצדיקים יודעים שעתידיים ליתן את הדין

כי החיים יודעים שימותו והמתים
אינם יודעים מאומה, אמר רבי פרחיה
הרי אמרו שאפילו הרשעים יודעים
בעולם ההוא, יודעים בצער שלהם
ויודעים בכבוד הצדיקים ובדינם של
הרשעים, אם כן מהו והמתים אינם

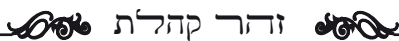
זוהר קהלת

מאן דיהיב חיי יהיב מזוני.

קכ. ואחריו אל המתים, כי מי שנושא אשה
ומוליד בנים הרי נשאר אחריו דור אל החיים,
אבל מי שאין רוצה להוליד בנים הרי אחריו אל
המתים.

קכ. הם מחוסרי אמונה שיראים לישא אשה
ולהוליד בנים שזה רחיים על צוארם, והם בעלי
מקרה משחיתים דרכם ומוציאים זרע לבטלה,
ומתים בלא בנים, ולכך אין להם חלק בעולם
הבא, אבל מי שהוא איש אמונה בוטח על
הקדוש ברוך הוא נושא אשה ומוליד בנים כי

וְאֹזְרוּ אֶל הַמִּתִּים: ד כִּי מִי אֲשֶׁר (בזוהר) יִזְכָּר אֶל כָּל הַזֵּוּיִם
 יֵשׁ בְּפִזּוֹן כִּי לְכָלֵב זֶה הוּא טוֹב מִן הָאֲרִיָּה הַמִּת: ה כִּי
 הַזֵּוּיִם יוֹדְעִים שְׂמִתוֹ וְהַמִּתִּים אֵינָם יוֹדְעִים מְאוּמָה וְאֵין עוֹד
 לָהֶם שָׂכָר כִּי נִשְׁכָּחוּ וְכָרָם: ו גַּם אֲהַבְתֶּם גַּם שִׁנְאַתֶּם גַּם
 קִנְאַתֶּם כְּכָר אֲבָדָה וְזוֹלָק אֵין לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם בְּכָל אֲשֶׁר
 נַעֲשֶׂה תַנּוֹת הַשְּׂמִשׁ: ז לֶךְ אֲכַל בְּשִׁמּוּזָה לְזִמְרָה וְשִׁתָּה בְּכָלֵב
 טוֹב יִינֶךָ כִּי כְּכָר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ: ח בְּכָל עֵת

זוהר קהלת

אכל בשמחה לחמך וגו', מה היה רואה שלמה שאמר מקרא הזה, אלא שלמה כל דבריו בחכמה היו, וזהו שאמר לך אכול בשמחה לחמך, שבשעה שהאדם הולך בדרכיו של הקדוש ברוך הוא, מקרבו הקדוש ברוך הוא אליו ונותן לו שלווה ומנוחה, ואז הלחם והיין שהוא אוכל ושותה בשמחת הלב, תהיה בשביל שהקדוש ברוך הוא רצה במעשיו^{ק"ל}.

לעטר את המלכות בחסד וגבורה

אמר לו זה הנער אם כן הרי אמרת שכל דברי שלמה בחכמה היו, איה היא החכמה כאן^{ק"ל} אמר לו בני תבשל בשולך ותבין מקרא הזה^{ק"ל} אמר לו עוד טרם שאבשל ידעתי, אמר לו מניין לך, אמר לו שמעתי קול אחד מאבי שהיה אומר במקרא הזה, ששלמה הוא מזהיר לו לאדם להעטירה לכנסת ישראל

יודעים מאומה, אלא זהו בעולם הזה כתוב, הצדיקים נקראים חיים, שמסתכלים ויודעים שימותו ושעתידים ליתן את הדיון, שיש דיון ויש דיין, כמו שכתוב והחי יתן אל לבו, אבל הרשעים נקראים מתים, שאין יודעים ואין משגיחים ואין מסתכלים בעניני עולם הבא, שהוא עולם של חיי הנשמות והרוחות, אלא מסתכלים במעשים של עולם הזה שהוא עולם הגוף, ולפיכך נקראים מתים, שאין הם מן בני החיים.

(זוהר חדש מדרש רות)

אדם ההולך בדרכי ה' יש לו שלוח
 לך אכל בשמחה לחמך ושתה
 בלב טוב יינך כי כבר רצה האלהים
 את מעשיך, רבי חייא קם לילה אחד
 לעסוק בתורה, והיה עמו ר' יוסי זוטא
 כשהיה נער, פתח רבי חייא ואמר, לך

זוהר

קד. פירוש שלא תהיה השמחה בשביל טוב הגשמיות שנתן לו ה' יתברך אלא בעבור הרוחניות, שעל ידי זה הוא מבין שרצה ה' יתברך את מעשיו, וזהו על דרך שחשבו חכמינו זכרונם לברכה הזמנים שיוצא כרוז מן השמים לישראל זה הפסוק, כמו לאחר יום הכפורים ועוד

כדומה.

קד. הוא לא הסתפק בכונה של חסידות בפשטיות, אלא חפץ דוקא להעמים כאן איזה טעם על פי סוד.

קו. פירוש עודך נער כמו פרי בוסר טרם הבישול.

יְהִיוּ בְגִדֶיךָ לְבָנִים וְשִׁמּוֹן עַל רֵאשֶׁךָ אֵל יוֹזֵר: ט רֵאָה זֵוִיִּים

זוהר קהלת

וראה הקדוש ברוך הוא ברא את האדם כבוד של חכמה, ועשה אותו באומנות גדולה, ונפח באפיו נשמת חיים, להבין ולהשכיל בסודות החכמה לדעת בכבוד רבוננו, כמו שכתוב (ישעי' מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ולכבודי בראתיו דוקא^{ק"ט} וסוד הדבר של ולכבודי בראתיו למדתו, שהרי הכבוד שלמטה סוד כסא הקדוש אינו נתתקן למעלה אלא מתוך התקון של בני העולם^{ק"ט}, כאשר הם אנשים זכאים וחסידים ויודעים לתקן תקונים זהו שכתוב ולכבודי בראתיו, בשביל כבודי הזה לתקנו בעמודים חזקים^{ק"ט} ולפארו בתקונים ועדיים שלמטה, למען יתעלה כבודי הזה בזכות הצדיקים אשר על הארץ, לפיכך בראתיו בדמיון של כבוד העליון שאלו התקונים בוי^{ק"ט}

בשמחה, שהוא צד בחינת ימין, והוא הלחם שיתעטר בשמחה, ואחר כך שיתעטר ביין שהוא בחינת שמאל, בשביל שתהיה נמצאת בהאמונה של הכל, שמחה שלימה בימין ושמאל, וכאשר תהיה בין שניהם אז כל הברכות שריוות בעולם^{ק"ט} וכל זה כאשר הקדוש ברוך הוא מרוצה במעשה האנשים, זהו שכתוב כי כבר רצה האלהים את מעשיך, בא רבי חייה ונשקו, אמר חייד בני שדבר הזה הנחתי בעבורך, ועתה אני יודע שהקדוש ברוך הוא רוצה לעמוד בתורה. (ב-כג.)

האדם שלמטה דמיון שלמעלה

בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמון על ראשך אל יחסר, אמר רבי אלעזר מקרא זה נתבאר ונדרש, אבל בוא

זוהר קהלת

קז. כסא עם שם התואר אחד היינו מלכות, ועם ב' שמות התואר כמו כרסיא יקרא קדישא או כרסיא קדישא עלאה היינו בינה, וכרסיא קדישא היינו המלכות והשכינה הקדושה שנקראין כבוד תתאה תתעלה ותתתקן להודווג עם התפארת כבוד עלאה על ידי עבודת ישראל בתורה תפלה ומצות כדי להמשיך שפע מלמעלה למטה.

קח. עמודים תקיפין הם תורה ועבודה וגמילות חסדים, והתכשיטין הם המחשבות בכוונות ויהודים.

קיא. רצה לומר שכדי שיהיה לאדם כח הגדול הזה לגרום תיקונים למעלה בעבודתו בראו הקדוש ברוך הוא עם כחות של בריאה יצירה ועשיה שיהיה בו נשמה ורוח ונפש אלהות כדמיון כבוד העליון שאלו ג' התיקונים בו, וצריך לומר שכבוד העליון דכאן היינו התפארת, ומה שאומר שתיקונים האלו בו, בריאה בשמאל

פירוש שהשכינה הקדושה נקראת לחם, והמכוון הוא לעטרה תחלה במדת החסד והרחמים, שזה מביא שמחה, ואחר כך לעטרה במדת הגבורה, כי יין מורה על גבורה, ועל ידי מה, על ידי כי כבר רצה האלהים את מעשיך, פירוש על ידי מצות ומעשים טובים, וכיון שנשקו רבי חייה זה מורה שיש להעמים כאן מכיון הזה, הגם שקשה להבין על פי זה משמעות הכתוב, ואולי אפשר לפרש על פי הכתוב לנו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי, כי לחם מורה על תורה שבכתב, ויין מורה על תורה שבעל פה ואף על פי כן אין המדרש עיקר אלא המעשה.

קה. בראתיו דוקא, פירוש שעיקר תכלית בריאת האדם הוא בשביל שיזכה להנשמה ולתקנה, והנשמה מקורה בעולם הבריאה בינה, אבל הרוח מקורו בעולם היצירה תפארת, וגוף ונפש מעולם העשייה מלכות.

זוהר קהלת

הזה ברא את האדם בארץ שהוא כדמיון אותו כבוד העליון, לתקן לזה הכבוד שיהיה נכלל מכל הצדדים, כבוד העליון יש בו שלשה אלה, האדם למטה יש בו שלשה אלה, שיהיה נכלל כבוד התחתון ההוא מלמעלה ומלמטה להיות שלם בכל הצדדים¹¹¹ זכאי הוא האדם שזוכה במעשיו להיות כדמיון הזה, ועל כן כתוב בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר, כמו שלכבוד העליון ההוא שמן משחת הקודש לא נמנע ממנו מסוד עולם הבא¹¹² אף כך להאדם שמעשיו מתלבנים תמיד, שמן משחת קודש ההוא לא יהיה נמנע ממנו תמיד, ובמה זוכה האדם להתענג בענג העליון ההוא, בשלחן שלו, כמו שהוא מענג על שלחנו נפשות עניים, שנאמר (ישעיה נח) ונפש נענה תשביע, מה כתוב אחריו, אז תתענג על ה' וגו', שאף כך הקדוש ברוך הוא משיביעו בכל אותן התענוגים של שמן משחת קודש העליון, שנשפע ונמשך תמיד לאותו כבוד העליון. (ב-קנה).

בריאה לצד השמאל, יצירה בימין כמו שכתוב (ישעי' מה) יוצר אור ובורא חשך, עשיה באמצע, כמו שכתוב אני ה' עושה כל, וכתוב עושה שלום ובורא רע, וכתוב עושה שלום במרומיו, ועל כן בראתיו יצרתיו אף עשיתיו כתקון העליון, ולכך מפני שהאדם הוא בארץ ויש לו לתקן כבודי ההוא, עשיתי בו תקונים של כבוד העליון, שיש בו גם כן בריאה ועל כן בראתיו, ובאותו כבוד העליון יש בו יצירה, ועל כן יצרתיו, תקון זה נתתי בו באדם להיות הוא בארץ בדמיון אותו כבוד העליון, בכבוד העליון ההוא יש בו עשיה, ועל כן אף גם באדם כתוב עשיתיו, להיות הוא כדמיון אותו כבוד העליון שמתקן ומברך לכבוד התחתון, ומניין שכבוד העליון ההוא יש בו שלשה אלה, שכתוב בו יוצר אור ובורא חשך עושה שלום, יוצר אור הרי יצירה, ובורא חשך הרי בריאה, עושה שלום הרי עשיה, וזה הוא כבוד העליון שמתקן ומברך ומפרנס בכל צרכיו לכבוד התחתון¹¹³ וכדמיון

זוהר קהלת

ק"ב. פירוש שהתפארת משפיע למלכות כל הפרנסה שנצרכה לפרנס את התחתונים.
ק"ג. התכללות המלכות והשכינה מעילא ומתתא היינו שנעשית כסולם שהיא מעלה מלמטה למעלה עבודת ישראל, ומורידה מלמעלה למטה שפע הנצרכת לעולם הזה, והיינו עולים ויורדים בו.
ק"ד. פירוש שמעולם הבינה שנקרא עלמא דאתי נשפע השפע מן החכמה להתפארת על ידי הבינה, ובשביל זה נקרא שפע החכמה שמן משחת קודש.

יצירה בימין ועשיה באמצע קשה להבין ומפרשי זוהר נדחקו בפירושו, כי הלא התפארת הוא שורש עולם היצירה, ואולי אפשר לומר כונתו שהתפארת בעצמו יש בו גם כן ג' מדרגות של נפש רוח נשמה, וכיון שהוא עלול לעומת הבינה עילתו וכל עלול אינו יכול להשיג לגמרי עילתו והשובה כחשך לעומתו לכך נקראת הבריאה אצל התפארת סטר שמאלא וחשך, כיון שהשגתו בה הלושה, כמו אדם התחתון שאין יכול להשיג נשמה שבראשו, הגם שהיא אור אבל אצל השגת האדם היא חשך.

עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אָהַבְתָּ כָּל יְמֵי הַבְּלָקָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ תַּזוּת
הַשְּׁמֶשׁ כָּל יְמֵי הַבְּלָקָה כִּי הוּא זִלְקָה בְּזוּזִים וּבַעֲמֻלָּהּ אֲשֶׁר
אָתָּה עֹמֵל תַּזוּת הַשְּׁמֶשׁ: כִּי כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת
בְּכֹזֶה עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְזוֹשְׁבוֹן וְדַעַת וְזוֹכְמָה בְּשִׂאוֹל

זוהר קהלת

**האדם צריך לגרום שיהיה יהודי
קודשא בריך הוא ושכינתיה**

ראה חיים עם אשה אשר אהבת
כל ימי חיי הבלך וגו', אמר רבי שמעון
כאן יש סוד, שצריך האדם להכליל חיים
במקום הזה, זה בלא זה אין יכול להיות,
וצריך האדם להכליל מדת יום בלילה
ומדת לילה ביום, וזהו ראה חיים עם
אשה אשר אהבת^{קפ"ז} מה הטעם מפני
כי הוא חלקך בחיים, שהחיים לא ינחו
אלא על זה, ובעמלך אשר אתה עמל
תחת השמש, כמו שכתוב (משלי ג) בכל
דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך. (ג-קעז)

אשרי הזוכה לעולם הבא

ראה חיים עם אשה אשר אהבת
וגו', כי הוא חלקך בחיים וגו', אמר רבי
שמעון בוא וראה, מקרא זה סוד עליון
הוא ונתבאר, ראה חיים, אלו החיים של
עולם הבא, שזכאי הוא אדם הזוכה בו
כראוי, עם אשה אשר אהבת, זו כנסת
ישראל, לפי שבה כתוב אהבה, שנאמר

(ירמיה לא) ואהבת עולם אהבתיך, מתי,
בזמן שצד הימין אוחז בה, שנאמר על
כן משכתיך חסד, כל ימי חיי הבלך^{קפ"ז}
לפי שהיא מתקשרת בחיים, והוא עולם
שחיים שורה בו^{קפ"ז} שהרי עולם הזה אין
שורה בו חיים, לפי שהם תחת השמש,
ואין מגיעים לכאן אותן האורות של
השמש ההוא, ונעברו מן העולם מיום
שנחרב בית המקדש, שנאמר (ישעיה
ג) חשך השמש בצאתו וגו', מהו חשך
השמש, שהעלה אורו ואינו מאיר, כמו
שכתוב (שם נז) הצדיק אבד וגו', כי הוא
חלקך בחיים, זה הוא הזדוגות 'השמש'
בה'לכנה', ונצרך לחבר הלכנה בהשמש
והשמש בהלכנה שלא להפרידם, וזה
הוא חלקו של אדם ליכנס בו לעולם
הבא, מה כתוב אחריו.

צריך לעשות טוב לנשמה

**כל אשר תמצא ירך לעשות בכחך
עשה, כי אין מעשה וחשבון ודעת
וחכמה בשאויל אשר אתה הולך שמה,**

זוהר קהלת

קפ"ז. כל ימי חיי הבלך יפורש על כל הימים
שאתה גורם הארת אור החיים בהבלך, זו כנסת
ישראל מדת המלכות שנקראת הכל כנוצר
לעיל והיא תשוקתה להתקשר בחיים, פירוש
בהתפארת שנקרא עין החיים, על ידי עבודת
ישראל.

ק"ז. אם נגרום ואיהו בו' לשון זכר יפורש
שהתפארת הוא עולם דחיים שריין ביה, ועלמא

קפ"ו. כוונתו שאשה היינו מלכות מדת לילה,
וחיים זה התפארת שנקרא עין חיים מדת יום,
וצריך האדם לגרום יהוד שניהם, היינו יהוד
קודשא בריך הוא ושכינתיה, ועל זה מביא הפסוק
בכל דרכיך דעהו, רצונו לומר שבכל דרכי האיש
צריך לגרום היהוד של ה' עם ו', וזהו 'דעהו'
כלומר דע ה' ו', דע הוא מלשון והאדם ידע וגו',
ה' מלכות שכינתא קדישא, ו' תפארת.

זוהר קהלת

יש לעיין בו, וכי שלמה שחכמה עליונה היתה בו יותר על כל בני העולם יאמר מקראות המורים שהותרה רצועה, אלא ודאי כל דברי שלמה המלך על סודות החכמה נאמרו, בוא וראה כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה, זה הוא שצריך האדם להכליל שמאל בימין, וכל מה שהוא עושה נצרך לו שלא יהיה אלא התכללות בימין^{קס"ו} כל אשר תמצא ידך, זו השמאל, לעשות בכחך, זה הוא הימין, כמו שכתוב ימין ה' נאדרי בכה, וכיון שהאדם יהיה נזהר שכל מעשיו יהיו לצד הימין ויכליל שמאל בימין, בכך ישרה הקדוש ברוך הוא שכינתו עליו בעולם הזה, ויאסוף אותו אליו לעולם הבא, ואל יאמר האדם בשעה שאבוא לעולם ההוא אז אבקש רחמים מאת המלך ואשוב לפניו, אלא כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה לאחר שנפטר האדם מעולם הזה, ואך אם הפץ האיש שהמלך הקדוש יאיר לו בעולם ההוא, ויתן לו חלק לעולם הבא, יעמל בעולם הזה להכליל מעשיו בימין, וכל מעשיו יהיו לשמו של הקדוש ברוך הוא, שהרי אחר כך כאשר יהיה נאסף מעולם הזה להיות נידון בדין תקיף בדינה של גיהנם, אין שם עצה וחכמה ודעת להנצל מן הדין.

מקרא זה יש לעיין בו, כל אשר תמצא ידך לעשות, וכי הותרה רצועה איש כל מה שיכול, אלא לעשות בכחך כתוב, מהו בכחך, זו נשמת האדם שהיא כחו של אדם לזכות בה לעולם הזה ולעולם הבא.

יעשה מצות בעולם הזה וישאר לו פירותיו לעולם הבא

דבר אחר בכחך, זו היא אותה האשה שאמרנו^{קס"ז} שהיא הכח להתחזק בה בעולם הזה ובעולם הבא, וצריך האדם לזכות בה בעולם הזה באותו הכח, בשביל שיתחזק בה בעולם ההוא, מה הטעם, לפי שלאחר שיוצא האדם מעולם הזה אין בו כח לעשות דבר, ולומר עתה מכאן והלאה אעשה מעשים טובים, כי בודאי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול וגו', אם אין האדם זוכה בעולם הזה לא יזכה בה אחר כך בעולם ההוא, ויש מעשים טובים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה, והקרן נשאר לו לעולם הבא להתפרנס מהם. (ב-קצו:)

צריך להכליל שמאל בימין

כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול וגו', אמר רבי שמעון מקרא זה

זוהר

קיה. זו השכינה הקדושה.
קיט. פירוש שכל המעשים יהיו מיוסדים על מדת החסד, ומלבד זה גם בכל מלאכה ועשיה פשוטה צריך ליתן קדימה לצד הימין בכוונה להגביר הימין על השמאל בהנהגת העולם.

דא יפורש על המלכות וכי, ואם נגרום ואיהי בי' לשון נקבה יפורש על המלכות, שכאשר ישראל גורמים בעבודתם יהוד תפארת ומלכות אז נעשית היא עולם דחיון שריין ביה, ולפי זה יפורש ועלמא דא כפשוטו שמוכס על עולם הזה וכי.

זוהר קהלת

הצדיקים מביטים ברשעים בשאול ואינם נשארים שם

דבר אחר כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול, בגיהנם יש בו מדורים על מדורים, מדור התחתון שאול, מדור תחתון ממנו אבדון, זה סמוך לזה, מי שיורד לשאול ידונו אותו שם, ומשם יצפצף ויעלה, זהו שכתוב (שמואל א' ב') מוריד שאול ויעל, ומי שיורד לאבדון אינו עולה משם לעולם, ומי שיש בו מעשה, זהו מעשים טובים, או מי שהוא מן בעלי השבון, כיון שבכל לילה ולילה מרם ישכב צריך האדם לעשות חשבון ממעשיו שעשה כל אותו היום, וישוב מהם אם הם רעים ויבקש עליהם רחמים, מפני מה באותה שעה, לפי שבשעה ההיא עין של מיתה שורה בעולם, וכל בני העולם מועמים מעם מיתה, ואלה נקראים בעלי השבון, או מי שמתניגע בדעת ובחכמה לדעת את קונו, כל אלה כאשר יוליכום במדרגה של שאול להביט ולהסתכל באותן הרשעים שנמרדו בגיהנם, הם לא ישארו שם ולא יהיו נמצאים ביניהם, זהו שכתוב כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול, הם לא יהיו נמצאים להשאר שם, אלא יעלו משם למעלה מעלה במקום שהרבה מאורות ומנורות והרבה תענוגים נמצאים שם, והקדוש ברוך הוא יבוא להשתעשע עמו עם שאר הצדיקים הנמצאים בגן עדן. (ג-קעח).

כל זמן שהנר דולק...

כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה, אמר רבי אבא משם רבי פנחס בן יאיר, כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה וגו', כמה יפה לו לאדם בעוד שהנר דולק ושורה על ראשו להתיגע ולעשות רצון קונני^א לפי שאור הנר ההוא נקרא 'כח' השורה עליו, ועל זה כתוב יגדל נא כח ה', כח ה' זה הוא 'כח' השורה על ראשיהם של צדיקים, ועל כל אותן שמתניגעים לעשות רצון קונם, וזהו שלמדנו כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו וכו', שהרי בודאי נצרך לעורר כל האיברים בכח חזק, לפי שבהתעוררות חזקה שמתחזק נתעורר אותו 'כח' עליון הקדוש, ונתעלה בתוך הקדושה ונשבר הכח ותוקף של צד הטומאה, ועל כן בכחך אתה צריך לעשות רצון קונך, כי אין מעשה וחשבון וגו', לפי שבאותו הכח יש מעשה היגיעה^א להתיגע בזה העולם שנקרא מעשה עולם המעשה להשלים סוף המחשבה וחשבון, זה הוא עולם שתולה בדבור, שהרי החשבון בדבור תולה, ועל כן כל גימטריאות ותקופות ועבורין שבעולם הם בהלכנה, ודעת, זה הוא הסוד של ששה צדדים התלויים במחשבה, ונקראים עולם המחשבה

זוהר קהלת

קכא. פירוש כי כל הבא לטהר מסייעין לו מן השמים שיחיה לו כח להתיגע בעבודת ה' יתברך, והזהר בא לו מן זה הכח של אור השכינה.

קכב. זה ניצוץ אור השכינה שנקראת כח ה' כיון שכל הנחגת עולם הזה מכה מדת המלכות והשכינה הקדושה היא ככתוב ומלכותו בכל משלה.

אֲשֶׁר אֶתְּהַלֵּךְ הַלֵּךְ שְׂמֵהּ: י' שִׁבְתִּי וְרָאִיתִי תְּזוּזַת הַשָּׁמַיִשׁ כִּי לֹא לִקְלִים הַמִּירוּץ וְלֹא לַגְּבוּרִים הַמְּלֻזְמָה וְגַם לֹא לַזֹּכְמִים לְזוּם וְגַם לֹא לַגְּבִינִים עֵשֶׁר וְגַם לֹא לַיָּדְעִים זֶזֶן כִּי עֵת וּפְגַע יִקְרָה אֶת כָּלָם: י"ב כִּי גַם לֹא יָדַע הָאָדָם אֶת עֵתוֹ כִּדְגִים שֶׁנֶּאֱזָזִים בְּמִצּוֹדָה רָעָה וְכִצְפָּרִים הָאֲזוּזֹת בְּפוּז כָּהֵם וּיִקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לְעֵת רָעָה כְּשֶׁתְּפֹל עֲלֵיהֶם פֶּתָאֵם: י"ג גַּם זֶה רָאִיתִי זֹכְמָה תְּזוּזַת הַשָּׁמַיִשׁ וְגִדּוּלָה הִיא אֵלַי: י"ד עֵיר קִטְנָה

זוהר קהלת

שואל ויעל, מלבד אותן הרשעים שלא הרהרו בתשובה לעולם שיורדים ואין עולים, ואפילו צדיקים גמורים יורדים שמה, ולמה יורדים מפני שלוקחים כמה רשעים משם ומעלים אותן למעלה, ומי הם, אלו אותן שהרהרו בתשובה בעולם הזה ולא יכלו ונסתלקו מן העולם, והצדיקים יורדים בשביל אותן הרשעים לשאול ולקוחים אותם ומעלים אותם משם. (ג-ר.כ).

חכם זוכה ליכנס לאור המלכות

עיר קטנה ואנשים בה מעט ובא אליה מלך גדול וסבב אותה וגוי, פתח רבי אבא אמר עיר קטנה זה נתבאר, אבל עיר קטנה כמו שכתוב (ישעיה כו) עיר עז לנו ישועה ישית חומות וחיל

היא, וחכמה, שהכל תולה ממנו, וכל אלה נכללים באותו 'כח' מה שאין כן בצד של שאול מדרגה של גיהנם, שהרי כל איש שאינו מתייגע באותו 'כח' בעולם הזה להמציא בו במעשה וחשבון ודעת וחכמה, סופו ליכנס בשאול שאין בו מעשה וחשבון ודעת וחכמה, שהרי צד הטומאה דרך שאול הוא, שכתוב (משלי ז) דרכי שאול ביתה, מי שמתרפה מאותו 'כח' הקדוש מתגברת בו צד הטומאה אשר שאול ביתה.

הצדיקים יורדים לשאול להעלות משם נשמות

אשר אתה הולך שמה, וכי כל בני עולם הולכים לשאול, כך הוא, אבל עולים מיד, שנאמר (שמואל א' ב') מוריד

זו זוהר

נמצא שזה הכח ניצוץ אור השכינה קדושה השורה על ראשי הצדיקים והחסידים והישרים הוא כמו למשל חבל ארוך שנשתלשל ממקום גבוה מאוד עד למטה מטה דרך כמה וכמה היכלות ונסרך ממנו איזו חיבור והתקשרות לכל היכל והיכל, נמצא שכשהאדם אוזו בקצה החבל למטה ומושך ומוגיע נעשה מזה התעוררות עד למעלה מעלה, והמבין יבין את הנמשל.

קכב. יבאר בזה איך שזה הכח שהוא סוף מעשה הוא מקושר עד המחשבה תחילה שהיא ספירות החכמה והכל נכלל בה, הן כח המעשה, והן כח הדבור והחשבון, והן כח הדעת שהוא נסתר בהבינה ומקשר ששת הספירות להיותן תלויות בג' ספירות הראשונות שנקראות בכלל עולם המחשבה, כי חכמה בינה דעת כלל המחשבה הם, והן כח החכמה ספירה הראשונה שהיא ראשית המחשבה והכל תולה ממנו,

וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעֵט וּבָא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֶתָּה וּבִנְתָּה
עָלֶיהָ מִצְדוּדִים גְּדֹלִים: טו וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מִסְכֵּן זֹכֶם וּמַלְטָה
הוּא אֶת הָעִיר בְּזֹכְמָתוֹ וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן

זוהר קהלת

של מצות תורת המלך, וחכם, שזכה בה בחכמה ההיא^[קפ"ו] וחכם, שהוא חכם יותר מכולם לעיין בעבודת רבונו, בשביל לזכות בה וליכנס בה, זהו שכתוב ומלט הוא את העיר בחכמתו, ומלט, כמו שכתוב (שמואל א' ב') אמלטה נא ואראה את אחי (בראשית יט) אמלטה נא שמה, אף כאן ומלט הוא את העיר בחכמתו^[קפ"ז] ואדם לא זכר את האיש המסכן ההוא, ואדם לא זכר לעשות מצות התורה ולעסוק בתורה כמו אותו איש מסכן שהתחבר בכל בשביל לזכות בה, ואמרתי אני טובה חכמה מגבורה, שהרי לעולם ההוא אין נותנים רשות ליכנס אלא לצדיקי אמת, אותן העוסקים בתורה יומם ולילה, ומתעטרים במצות התורה בעולם הזה ליכנס בהן לעולם הבא, וחכמת המסכן בזויה ודבריו אינם נשמעים, שהרי האנשים אין מסתכלים בו ואין חפצים להתחבר בו ולשמוע לדבריו. (ג-סח:)

וגו', וכתוב (הושע יא) ולא אבא בעירי^[קפ"ח] עיר קטנה, קטנה היא שהיא האחרונה מהכל תחתונה מהכל, חומותיה גדולות חזקות קדושות, עיר הקדש נקראת, ואנשים בה מעט, מעטים הם הצדיקים לעלות לתוכה ולשכון בה, כמו שכתוב מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו וגו', ועל כן ואנשים בה מעט, ובא אליה מלך גדול, זה הקדוש ברוך הוא, להזדווג בה ולשכון בה, וסבב אותה, כמו שכתוב (זכריה ב') ואני אהיה לה נאום ה' חומת איש סביב וגו', ובנה עליה מצודים גדולים, שבנה חומותיה גדולות חזקות קדושות נאות ויפות, עיר הקדש נקראת, וכל היקר של מלך הכנים בתוכה^[קפ"ט] ולפיכך היא לבדה נכללת מכל עטרות המלך, וכל עטרות המלך בה מתעטרות^[קצ"א] ומצא בה איש מסכן וחכם, זהו שכתוב נקי כפים ובר לבב, מסכן, כמו שכתוב ויבן ערי מסכנות לפרעה^[קצ"ב] שנתעטר בעטרות חזקות בעטרות של התורה ובעטרות

זיו הזוהר

קכג. דורש איש מסכן בעל אוצר, אדם שאוצרו יראת ה' עם תורה ומצות.

קכז. אור המלכות נקרא חכמה זעירא.

קכח. דורש ומלט שמלט את עצמו, והיינו ומלט 'הוא', ודורש את העיר כלומר להיות עם העיר שנקראת עיר עוז לנו ישועה שזוכה לעלות על הר ה' ומקום קדשו.

קכג. מוסב על מדת המלכות ונקראת קטנה כי היא התחתונה שבספירות, וחומותיה היינו אור מקיף ומבוהן להאור מקיף עוד חומות אחרים.

קכד. זו השפע של התפארת.

קכה. פירוש שהשפע בא אליה מן הארת כל הספירות.

זוהר קהלת

את העיר בחכמתו, זה משיח האהרון
משיח בן דוד. (זוהר חדש מדרש רות)

שלמה המלך מלט את התורה מאפיקורסים

דבר אחר עיר קטנה, זו התורה,
ואנשים בה מעט, מפני מה היא קטנה,
והכתיב ארוכה מארץ מדה וגו', אלא
לפי שאנשים בה מעט הם, ובא אליה
מלך גדול וסבב אותה, זה שלמה המלך
עליו השלום, שהתקין לה נר והאיר
לה אור במשלו בספריו, ומלט הוא
את העיר בחכמתו, מידי האפיקורסים
ומינים, שהוא התקין אזנים לתורה,
שלמדנו קודם שבא שלמה היתה
התורה כיוורה רותחת שאין לה אזנים,
ומי שקרב אליה נשרף, כיון שבא
שלמה ועשה לה אזנים וניצולו בני
העולם בעצתו, נתן בעיר ההוא כביכול
הצלה, ובמה, בחכמתו, וכל תיקון הזה
שתיקן והיגיעה שהתיגע בעבורה
[מפני שמצא בה איש מסכן חכם] איש
מסכן חכם הוא דוד^{קכ"א} שלא היה אדם
שהתיגע בה כמו דוד המלך, ואדם לא
זכר את האיש המסכן ההוא, זה אדם
הראשון שנתן לו משנותיו ע' שנה,
ולמדנו ראוי היה דוד המלך להתקיים
בעולם מאה שנה, ואלמלי נתקיים דוד
מאה שנה היה מתקן להמנורה תקון
חזק שלא יסיר לעולם ולא יחרב בית
המקדש, אבל כמה חסרון הן אותן

ליצר הטוב לא מאזינים רק ליער הרע

עיר קטנה ואנשים בה מעט ובא
אליה מלך גדול וגו', ומצא בה איש
מסכן וחכם ומלט הוא וגו', ואדם לא
זכר וגו', רבי חסדא פתח, כך אמר רבי
יוסי משמיה דרבי יצחק, עיר קטנה, זה
גופו של אדם, ואנשים בה מעט, אלו
האברים, ובא אליה מלך גדול, זה יצר
הרע, ומצא בה איש מסכן וחכם, זה
יצר טוב שהוא מסכן ואין מאזין לו,
וחכם, שהוא מחכים למאזין לו ומצילו
מעונשה של גיהנם, ומלט הוא את
העיר בחכמתו, זו נשמתו של אדם
שלא תחטא לפני בוראת, ואדם לא זכר
את האיש המסכן ההוא, אין זוכר אותו,
וישוב האדם לחטוא בההוא יצר הרע.

כשיבוא ישמעאל על ירושלים ימצא בה את משיח בן יוסף

פתח ההוא ינוקא ואמר, עיר קטנה
זו ירושלים שהיא בזמן הזה קטנה
והריבה, ואנשים בה מעט, ומעטים הם
היהודים שיש בה, ובא אליה מלך גדול
וסבב אותה, זה הוא מלך מבני ישמעאל
שנאמר עליו בדניאל (דניאל ב') שקוהי די
פרזל, וכפרזלא די מרעע כל אלין תדק
ותדע, שזה המלך מהדק ומחליש כל
אותן הממלכות, ובזמן שהוא יסובב את
ירושלים ימצא בה איש מסכן וחכם, זה
משיח ראשון משיח בן יוסף, ומלט הוא

זוהר קהלת

והיא שורש התורה שבעל פה, ולזאת עלה
ביד שלמה לתקן אזנים לתורה שבכתב על ידי
התורה שבעל פה.

קכ"א. דוד המלך קרא עצמו עני ואביון על שם
מדת המלכות דלית לה מגרמה כלום, ונקרא
חכם על שם שהמלכות נקראת חכמה זעירא

ההוא: טו ואמרתני אני טובה וזכמה מגבורה וזכמת המספן
 בזויה ודבריו אינם נשמעים: יז דברי זכמים בזנות נשמעים
 מועקת מושל בפסילים: יח טובה וזכמה מכלי קרב וזוטא
 אזור יאבד טובה הרבה:

זוהר קהלת

שנה אחת היה בורח מפני אבשלום בנו,
 ולפיכך נגרע תיקון המנורה עד שהיה
 כפשע בינו ובין המות, וכל זה לפי שאדם
 לא זכר אותו בתחלה להוסיף לו אותן
 שלושים שנה למטה להשלימו למאה,
 ונגרעו שלושים שנה למטה מאותן
 שבעים שנה, שהיתה חכמתו בזויה
 ודבריו אינם נשמעים. (זוהר חדש מדרש רות)

השנים שלא נתקיימו לדוד.. לפי
 שאדם הראשון כאשר נתן לו משנתו
 לא זכר עבורו אלא ע' שנה ולא יותר, ל'
 שנים היו שהלכו לבטלה, מהן במדבר
 ומהם בצאן, ובזמן ההוא וחכמת
 המסכן בזויה, ודבריו אינם נשמעים
 לפני שאול המלך, נמצא שלא נשאר
 בו אלא ארבעים חסר אחת^{קל} שהרי

זיו הזוהר

שהגימטריא של 'לא' רמז על שלושים ואחת
 שנגרעו משנתו של דוד, ואדם לא זכר
 גרעון הזה להשלימו.

קל. נמצא שחסר לו ל"א שנה, ואפשר
 שעשה זה החשבון לרמז על ואדם 'לא'
 זכר, 'לא' תרתי משמע, אחד כפשוטו, ועוד

א זְבוּבֵי מוֹת יִבְאִישׁ יִבְיַע שְׁמֵן רוֹקֵן יִקַּר מִזֹּזְכָמָה מִכְבוֹד
 סְכָלוֹת מְעֵט: ב לֵב זֹזְכָם לִימֵינוּ וְלֵב פְּסִיל לְשִׁבְמָלוֹ: ג וְגַם
 בְּהֶרֶךְ (כשהסכל) כְּשֶׁסְּכַל הֶלֶךְ לָבוּ זֹזֶר וְאָמַר לְכָל סְכָל הוּא:
 ד אִם רוּז הַמוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עָלֶיךָ מִקוֹמָה אֵל תַּנּוּז כִּי מִרְפָּא יִנּוּז
 וְזֹטָאִים גְּדוֹלִים: ה יֵשׁ רָעָה רְאִיתִי תַזוֹת הַשְּׂמֵשׁ כְּשֶׁגָּגָה שְׂיַצָּא
 מִלְּפָנָי הַשְּׂלִיטָה: ו גִּתָן הַסְּכָל בְּמִרוּבֵי רַבִּים וְעִשְׂרִים בְּשֶׁפֶל

זוהר קהלת

יתרון האור מן החושך

יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט, אמר רבי יוסי יקר מחכמה מכבוד, כלומר כבוד החכמה ויפוי שלה ויקר של כבוד העליון מה הוא, סכלות מעט, מעט של שמות מראה ומגלה יקר החכמה וכבוד העליון יותר מכל הדרכים שבעולם, כיתרון האור מן החשך, שתועלת האור לא נראה אלא מן החשך, התיקון של לבנונית מה הוא, שחור, שלולי השחור לא היה ניכר הלובן, ובשביל השחור נתעלה הלובן ונתכבד, וכן התנהג רב המנונא סבא, כאשר היו לומדים ממנו החברים סודות החכמה, היה מסדר לפנייהם פרק של דברי שמות^{קלא} בשביל שיבינו תועלת החכמה מן השמות, זהו שכתוב יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט, לפי שהוא תקון של חכמה וכבודה של חכמה, ועל כן כתוב (קהלת ב) ולבי נוהג בחכמה ולאחוז בסכלות, אמר רב יצחק משל למתוק ומר, שאין איש יודע בטוב טעם המתוק עד שטועם טעם המר, מי עשה

להבין בטוב המתוק, הוה אומר זה טעם המר, וזהו שכתוב (קהלת ז) כי גם את זה לעומת זה עשה האלהים, וכתוב (שם) טוב אשר תאחוז בזה וגם מזה אל תנח ידך. (ג-מז):

תפילת הדרך

גם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר ואמר לכל סכל הוא, אמר רבי שמעון כאשר האדם רוצה שדרכו יהיה נכון לפני הקדוש ברוך הוא, טרם שיצא לדרך צריך להמלך בו ולהתפלל לפניו על דרכו, כמו שלמדנו שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו, שהרי השכינה לא תפרד ממנו, ומי שאין לו אמונה ברבוננו מה כתוב בו, וגם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר, איזה לבו, זה הקדוש ברוך הוא שאינו הולך עמו בדרך ונגרע מן עזרתו בדרכו, לפי שאיש הזה שאין לו אמונה ברבוננו אינו מתפלל טרם שיצא לדרך על עזרת רבוננו, ואף בדרך כשהוא הולך אינו עוסק בדברי תורה, ולפיכך לבו חסר,

זוהר קהלת

סותר, זה חולם וזה פותר.

קלא. היינו איזה חכמה מחכמות הטבעיות ואיזה טעות של החוקרים איך זה בונה וזה

יֵשְׁבוּ: ז רְאִיתִי עֲבָדִים עַל סוּסִים וְשָׂרִים הַלְכִים כְּעֲבָדִים עַל
הָאָרֶץ: ח זֹפֵר גּוֹמֵץ בּו יפול וּפְרִץ גָּדֵר יִשְׁכְּנוּ נְזוּשׁ: ט מִסִּיעַ
אֲבָנִים יַעֲצֵב בָּהֶם בּוֹקֵעַ עֵצִים יִסְכֵּן בָּם: י אִם קָהָה הַבְּרוֹל
וְהוּא לֹא פָנִים קִלְקַל וְזוּזִילִים יִגְבֵּר וַיִּתְרוֹן הַכְּשִׁיר זֻכְמָה:
יא אִם יִשָּׁךְ הַנְּזוּשׁ בְּלוֹא לְזוּשׁ וְאִין יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְשׁוֹן: יב
הַבְּרִי פִי זֻכָּם זוּן וְשִׁפְתוֹת כְּסִיל תִּבְלַעְנֻ: יג תְּזוּלַת הַבְּרִי פִיהוּ
סְכָלוֹת וְאִזְזָרִית פִּיהוּ הוֹלְלוֹת רָעָה: יד וְהַסְכָּל יִרְבֶּה הַבְּרִים
לֹא יֵדַע הָאָדָם מַה שִׁיְהִיָּה וְאִשֶּׁר יִהְיֶה מֵאִזְזָרִיו מִי יִגִּיד לוֹ:
טו עֲמַל הַכְּסִילִים תִּנְגַּעְנֻ אִשֶּׁר לֹא יֵדַע לְלַכֵּת אֶל עִיר: טז א י

זוהר קהלת

הוא נסים לאנשים, והכל ביד הקדוש ברוך הוא תולה, וכל הבריות הם מעשי ידיו והעולם צריך להם, ואם לא שהם נצרכים להעולם לא עשה אותם הקדוש ברוך הוא. (ב-סה)

ממלך העליון כולם ניזונים

אשריך ארץ שמלכך בן חורים
ושריך בעת יאכלו, אמר רבי שמעון למדנו מה ארץ, ארץ שתם^{קלג} ארץ זו הוא סוד שמוסב על הכתרים של המלך הקדוש, כמו שכתוב (בראשית ב') ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים^{קלד} וארץ הזאת כל מה שיונקת וניזונית הוא מן המקום שהוא שנקרא שמים, ולא ניזונית ארץ הזאת אלא מן השלימות הקדוש שנקרא שמים.. זהו שכתוב אשריך ארץ שמלכך בן חורים, שזן אותך ברוב כל

שאינו הולך עם רבונו ואין השכינה נמצאת עמו בדרכו, ואמר לכל סכל הוא, אפילו כשהוא שומע ענין אמונה של רבונו הוא אומר שזאת היא אולת לעסוק בו, כענין זה ששאלו לאיש על דבר אות הכרית הרשום בכשר האדם, ואמר שאין בזה אמונה, שמע רב ייבא סבא והביט בו ונעשה גל של עצמות. (א-נה)

אין נעשה כלום למטה עד שמכריזים עליו מלמעלה

אם ישך הנחש בלא להש, אמר רבי אלעזר אין הנחש נושך לאיש עד שמלחשים לו מלמעלה ואומרים לו לך הרוג לפלוני, ולפעמים כמו שעושה הריגה כן גם מציל לאיש ממותה שעל ידי אחרים, ועל ידו מזמין הקדוש ברוך

זוהר קלג

קלג. ה' אלהים היינו תפארת ומלכות וכן ארץ זו מלכות ושמים זה התפארת.

קלכ. שתם ארץ יש לפרש כפשוטו וגם על פי סוד שזהו מדת המלכות ארץ העליונה כתר העשירי.

לך ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו: י אשריך ארץ
 שמלכך בן זורים ושריך בעת יאכלו בגבורה ולא בשתי:
 יו בעצלותים ימר המקרה ובשפלות ידים ידלף הבית: יט
 לשווק עשים לזום ויין ישמוז זויים והכסף יענה את הכל:
 כ גם במדעך מלך אל תקלל ובזדרי משכבך אל תקלל

זוהר קהלת

בלי יראה מאחר, ומאותו מלך העליון
 הכל ניוונים^{קל"ז} ושריך בעת יאכלו, כמו
 שכתוב (במדבר כג) בעת יאמר ליעקב
 ולישראל מה פעל אל^{קל"ח} אי לך ארץ
 שמלכך נער, כמו שכתוב (ישעיה יג)
 ונתתי נערים שריהם, כי אוי לארץ
 כשהיא יונקת משמאל, ושריך בבקר
 יאכלו, בחשכות ההוא שעוד לא האיר
 ואין מושל הראוי למשול. (ב-קעה).

צריך שהשפע יהיה מהמלכות והתפארת ולא דרך ממוצע אחר

אשריך ארץ שמלכך בן חורים
 ושריך בעת יאכלו, וכתוב אי לך
 ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו,
 מקראות האלה סותרים זה את זה, ואין
 קשה, מה שכתוב אשריך ארץ, זו ארץ
 שלמעלה המושלת על כל אותן החיים
 שלמעלה, ולפיכך נקראת ארץ החיים,
 ועליה כתוב (דברים יא) ארץ אשר ה'

אלהיך דורש אותה תמיד, וכתוב (דברים
 ח) ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה
 לחם לא תחסר כל בה, לא תחסר כל
 בה דוקא^{קל"ח} וכל כך למה, מפני שמלכך
 בן חורים, זה הקדוש ברוך הוא^{קל"ח} כמו
 שכתוב (שמות ד) בני בכורי ישראל, בן
 חורים, מהו בן חורים, כמו שכתוב (ויקרא
 כה) יובל היא קדש תהיה לכם, וכתוב
 וקראתם דרור בארץ, שהרי כל חירות
 מן יובל הוא בא, לפיכך בן חורים^{קל"ח}
 ואם תשאל מפני מה בן חורים ולא
 כתוב בן חירות^{קל"ט} כך הוא ודאי שכן
 חירות היה צריך לומר, אבל בכרייתא
 הנסתר שלנו למדנו, כאשר מתחברין
 י' בה' בכך כתוב ונהר יוצא מעדן
 להשקות את הגן^{קמ"א} ואל תאמר כאשר
 מתחברין אלא מתחברין ודאי, ולפיכך
 כתוב בן חורים^{קמ"א} ועל כן אשריך ארץ
 שמלכך בן חורים ושריך בעת יאכלו,
 בשמחה בשלימות ברצון, אי לך

זיו זוהר

קל"ז. כי הלא חורים הוא לשון רבים.
קמ. יוד/ בי'הא' היינו הודווגות חכמה עם בינה,
 עדן חכמה, נהר בינה, והודווגות שלהם הוא
 תמידית.
קמ"א. בזה מתורץ חורים בלשון רבים,
 כלומר בן שרים הגדולים, שהוא בן לחכמה
 ובינה.

קל"ד. מלכא עלאה זה התפארת.
קל"ח. עת הזאת מוסב על זמן הגאולה.
קל"ז. ארץ היינו המלכות, כל' זה היסוד שמעביר
 השפע למלכות.
קל"ז. זה התפארת.
קל"ח. עולם הבינה נקרא יובל מקור החירות,
 והתפארת הוא בן לאם הבינה.

עֲשִׂיר כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךָ אֶת הַקּוֹל וּבַעַל (הַכֹּנָפִים) כָּנָפָיִם
 יִגִּיד הַדָּבָר:

זוהר קהלת

זהו קמ"ג וכאשר ישראל בגלות יניקתם
 כמו שיונק מרשות אחר, ושריך בקר
 יאכלו, ולא בכל היום, בבקר ולא בזמן
 אחר של יום שלמדנו בשעה שהחמה
 זורח ובאים ומשתחיים לו, רוגז תולה
 בעולם, ובשעת מנחה רוגז תולה
 בעולם קמ"ד מי גורם זה, מפני שמלכך
 נער, זה שנקרא נער. (א-צה.)

ארץ שמלכך נער, זו ארץ שלמטה,
 שלמדנו כל שאר ארצות העמים
 עובדי כוכבים ומזלות, ניתנו לשרים
 מושלים הממונים עליהם, ולמעלה מכל
 זה שכתוב בו (תהלים לו) נער הייתי גם
 זקנתי וקמ"ב ולמדנו שמקרא זה שר של
 עולם אמרו, ועל כן כתוב אי לך ארץ
 שמלכך נער, אוי לעולם כשיונק מצד

זיו זוהר

בהמלאך מטטרוז ועל ידי זה השפע בצמצום
 ומדת הדין בריוח.
 קמ"ד. כי עובדי החמה משתחיים לחמה גם קודם
 השקיעה.

קמ"ב. זה המלאך הגדול מטטרוז שר הפנים
 שנקרא נער ונקרא שר של זה העולם.
 קמ"ג. הצרה היא שזה מורה שאין העולם
 כדאי להנזן ישר מן מדת המלכות אלא על ידי
 שהמלכות שבמלכות מתלבשת ומתצמצמת

א שְׁלוֹחַ לְזוּמָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם כִּי בָרַב הַיָּמִים תִּמְצָאֲנֹוּ = תָּן
 זוֹלָק לְשִׁבְעָה וְגַם לְשִׁמוּנָה כִּי לֹא תִדַע מַה יִּהְיֶה רָעָה עַל
 הָאָרֶץ: ג אִם יִמְלְאוּ הָעֵבִים גָּשֶׁם עַל הָאָרֶץ יִרְיָקוּ וְאִם יִפּוּל
 עֵץ בְּדָרוֹם וְאִם בְּצָפוֹן מִקּוֹם שִׁיפּוּל הָעֵץ שָׁם יִהְיֶה: ד שִׁמְר
 רוּחַ לֹא יִזְרַע וְרָאָה בְּעֵבִים לֹא יִקְצוֹר: ה כַּאֲשֶׁר אֵינָה יוֹדֵעַ
 מַה הָרֶךְ הָרוּחַ פֶּעֶצְמִים בְּבִטָּן הַמְּלֵאָה כָּכֵה לֹא תִדַע אֶת
 מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת הַכֹּל: ו בְּבִקֵּר זֶרַע אֶת
 זֶרְעָה וְלַעֲרַב אֶל תַּנְּזוּ יֶדְךָ כִּי אֵינָה יוֹדֵעַ אִי זֶה יִכְשָׁר הַזֶּה
 או זֶה וְאִם שְׁנֵיהֶם כְּאֶזְרָד טוֹבִים: ז וּמִתּוֹק הָאוֹר וְטוֹב לַעֲיִנַּיִם
 לְרֵאוֹת אֶת הַשָּׁמֶשׁ: ח כִּי אִם שְׁנַיִם הִרְבִּיהַ יוֹזִיֶה הָאָדָם

זוהר קהלת

**אף בימי הזקנה יוליד בנים שאולי
בעבורם יזכה לנחלת ה'**

**בבקר זרע את זרעך ולערב אל
תנח ירך וגו', אמר רבי חייא בוא וראה
מקרא זה נתבאר, בבקר, זה הוא בזמן
שהאדם עומד בכחו ועודנו בבחרותו, אז
יעמל להוליד בנים עם אשה הראויה לו,
שכתוב בבקר זרע את זרעך, שהרי אז
זמן הראוי הוא, כמו שכתוב (תהלים קכו)
כחצים ביד גבור כן בני הנעורים, לפי
שיוכל ללמדם דרכי הקדוש ברוך הוא,
ויהיה לו שכר טוב לעולם הבא, שכתוב
אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם
לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער,
לא יבושו בעולם ההוא בזמן ששרי
הדין יבאו לקטרג עליהם, שאין לך שכר
טוב בעולם ההוא כזה שמלמד לבניו
יראת שמים בדרכי התורה, בוא וראה**

מה נאמר באברהם שכתוב (בראשית יח)
כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו
ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות
צדקה ומשפט, ולכך עמדה לו זכות הזה
בעולם ההוא לפני כל שרי הדין ולפיכך
בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח
ידך, אפילו בימי הזקנה שהוא הזמן
שהאדם זקן מה כתוב, אל תנח ירך, אל
ינוח מלהוליד בעולם הזה, מה הטעם,
לפי כי אינך יודע אי זה יכשר הזה או
הזה, לפני האלהים, כי יעמדו בעבורו
בעולם ההוא, ועל כן כתוב (תהלים קלז)
הנה נחלת ה' בנים, נחלת ה', זה צרור
של הנשמה צד של עולם הבא, ולאותה
נחלה מי מזכה לו לאדם ליכנס בה, בנים,
אותן בנים הטובים מזכים לו לנחלת ה',
ועל כן זכאי הוא אדם שזוכה ללמוד לבניו
דרכי התורה כמו שנתבאר. (א-קפת).

בְּכֶלֶם יִשְׁמְוּ וַיִּזְכֹּר אֶת יַמֵּי הַזְּיוֹשָׁף כִּי הִרְבֵּה יָהִי כָּל שְׂפָא
הַבָּל: ט שְׂמְוּ בְּזוֹר בְּיִלְדוּתֶיךָ וַיִּטִּיבְךָ לְבָרָה בַּיָּמִי בְּזוֹרוּתֶךָ
וְהִלַּךְ בְּדַרְכֵי לְבָרָה וּבְמַרְאֵי עֵינֶיךָ וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה יִבְיֵאֶךָ

זוהר קהלת

לעינים, ואם סוד של חכמה הוא מי יכול להבינו, מיד חזר ואמר כתוב (בראשית לו) אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו', מקרא זה של קהלת הוא משל להחכמה של מקרא שהוא שבתורה, וזה משל לזה^{קמ"ח} שמח בחור בילדותך, והוא נער, ויטיבך לך, היה רעה את אחיו בצאן, בימי בחורותיך, את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו, ודע כי על כל אלה, ויבא יוסף את דבתם רעה, יביאך אלהים במשפט, אלה תולדות יעקב יוסף, שנכלל יוסף בעקב, והסודות של סתרי תורה מי יוכל להבינם. (ב-קמ"ח).

סוד של ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם

שמה בחור בילדותך ויטיבך לך בימי בחורותך וגו', אמר רבי יוסי ספר קהלת הוא בסוד העליון, והוא בדרך משל, שאין בו מקרא שלא יהיה בחכמה העליונה ובדרך משל, אפילו מקרא קטן שבו, שכאשר היה מגיע רב המנונא סבא הראשון למקרא הזה שמח בחור בילדותך, היה בוכה ואמר מקרא זה יפה הוא והוא בדרך משל, ומי יכול לעשות דרשה במשל הזה, ואם לעשות דרשה אין בו דרשה אלא כמו שנראה

זוהר

יעקב יוסף, זהו העונש שנכלל יוסף בעקב כמו שדרשו חכמינו זכרונם לברכה כל מה שאירע ליעקב אירע ליוסף, עד כאן בפשטיות, וכדי שלא יתרעמו עלי המבינים בחכמת הקבלה שהסתרתי מהם הסוד העמוק שנרמזו כאן על פי חכמת הקבלה לכן אביא לכאן דברי המקדש מלך, וזה לשונו, שמח בחור בילדותך – והוא נער, פירש מוריני שהוא מורה על יסוד דועיר בהיותו בסוד הקטנות, ויטיבך לך – היה רעה את אחיו בצאן, פירש מורה על יסוד בהיותו בסוד הגדלות והיא ספירה כשאר ספירות דועיר וזהו שאמר היה רועה את אחיו, בימי בחורותיך – את בני בלהה וכו', פירש מורה על יסוד כשמזדווג עם המלכות וכו' במדרגת לאה ובמדרגת רחל, ודע כי על כל אלה – ויבא יוסף את דבתם רעה, פירוש בשעה שישאל אינם הגונים אזי יוסף העליון מביא דבתם לפני אין סוף ברוך הוא [נראה לי שמוטב לגרום

קמ"ח. יש לפרש כי מצוה לפרש מאמר הזה גם על דרך דרוש ורמז שיוכל כל בר דעת להבין, שבודאי רצון שלמה שנצדיק את דבריו כל מה דאפשר להבין בנקל, כי הסוד העמוק הגנוז כאן לאו כל מוחא סביל דא, והנה על דרך דרוש ורמז יש לפרש שמוסב על יוסף התחתון עם יעקב והשבטים, שמח בחור בילדותך – והוא נער, היינו כשהיה יוסף בימי הילדות ממסלל בשער, ויטיבך לך – היה רועה את אחיו בצאן, היינו כשהיה חי עם כל השבטים באהדות ואז ראוי היה להקרא טוב לך, בימי בחורותיך – את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו, רצה ומר שזהו כשהתחיל לעשות בחירות לחלק את השבטים ולחשוב אלה טובים יותר להתחבר עמם מעם השאר, ודע כי על כל אלה – ויבא יוסף דבתם רעה, רצה לומר כי תיבת 'אלה' נזכר אצל עבודה זרה, וחטא לשון הרע כחטא של עבודה זרה, יביאך אלהים במשפט – אלה תולדות

הָאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט: וְהָסֵר כַּעַס מִלִּבָּהּ וְהַעֲבִיר רָעָה מִבְּשָׂרָהּ כִּי הַיְלָדוֹת וְהַשְּׂזוֹרוֹת הִבְּלָ:

זיו זוהר

לפי שבכתוב הוא שלא כסדר שהתחיל אלה תולדות יעקב יוסף, שמורה על שישראל אינם הגונים שנכלל יוסף ביעקב, וחזר לומר את אחיו בצאן, שמורה בהיותו ספירה כשאר הספירות, ואחר כך נער מורה על הקטנות, לכך שלמה סידר הכל על נכון, עד כאן לשון מורנו, העתקנו כל הפירוש כמו שמוכא במקדש מלך, הדברים עמוקים והמבין יבין.

לפני הקדוש ברוך הוא ודורש 'אלה' כמו אלה אלהיך ישראל, יביאך אלהים במשפט - אלה תולדות יעקב יוסף, פירוש באותה שעה יסוד נכלל בתפארת, וזהו שאמר יביאך אלהים שהיא בינה במשפט שהוא התפארת, וזהו שאמר הזוהר יוסף אתכליל ביעקב, ומה שאמר לעיל האי קרא דקהלת איהו משל להכמתא דקרא, לכאורה קשה מה חידש לנו שלמה בזה, אלא

הִידְעָתָּה מַה מוֹשֶׁה רִבְּנֵנו עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם
צוּעֵק וּמִבְקֵשׁ מֵאַלְהֵינוּ הַנְּבִיא ז"ל?!

ספר הזוהר הקדוש המחולק לתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

בְּשֵׁהֲנֶנּוּ מִקְדִּישׁ דְּקָה בְּלִבְד לְלִמּוּד דְּף זֵהר
וּמִצְטָרֵף ל־250,000 לִזְמַנֵּי הַהַר הַקְּדוּשׁ
נִחְשָׁב כְּאֵלוֹ אֶתֶּה מִסִּים 250,000
פְּעָמִים כָּל סֵפֶר הַהַר!!!

עַל כֵּן כָּל אֲדָמוּר, רֵאשׁ יִשְׁבֵּה, רַב עִיר,
רַב שְׂכוּנָה, רַב בֵּית מִדְרָשׁ, מְגִיד שְׁעוֹר שֶׁל
דְּף הַיּוֹמִי, מְלַמֵּד, יִקַּח בְּחֻשְׁבוֹן אֵינָה נַחַת
רוּחַ הוּא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת לְהַקְבִּ"ה, וְלִהְצִיל
אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִכָּל הַצָּרוֹת בְּלִמּוּדוֹ זֵהר
הַקְּדוּשׁ דְּף הַיּוֹמִי דְּקָה אַחַת עִם הַצָּבוֹר.

תְּפִילָּה קְצָרָה לְאוֹמְרָה קֹדֶם הַלִּמּוּד:

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, בְּדַחֲלוֹ
וּרְחִימוֹ, וּרְחִימוֹ וְדַחֲלוֹ, לְיַחְדָּא שְׁם יו"ד ק"י
בְּנֵא ו"ו ק"י לְאַקְמָא שְׂכִינְתָהּ מִעַפְרָא, וְלַעֲלוֹי
שְׂכִינַת עוֹזְנוֹ אִם הַבְּנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא
טָמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הַרְיֵי מְקַשֵּׁר
עֲצָמֵי בְלִמּוּד הַקְּדוּשׁ הַזֶּה לְנִשְׁמַת כָּל הַתְּנַאִים
הַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ וּבְרֵאשֻׁם
הַתְּנַא הָאֱלוֹקֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי וּרְבִי אֶלְעָזָר
בְּנוֹ, לְמַעַן שְׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ, וּבְהַדִּין סֵפֶר סֵפֶר הַזֵּהר,
יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי. יִרְאֶה אֵל עֲבָדֶיךָ
פְּעֻלָּה וְהַדְרָךְ עַל בְּנֵיהֶם.

וְיֵהִי נַעַם אֲדָנֵי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָה
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ. [ב' פעמים], (סוד ה')

לימודו בכל יום מחוברת זו שבידכם,
וכך תזכו לסיים את כל ספר הזוהר הקדוש
בדקה בלבד

נשיא ארגון "מפעל הזוהר העולמי"
מחברם של
למעלה מאלף ספרים

מפעל הזוהר העולמי

סניף בת ים רח' בר יהודה 50, בת ים

ha-zohar.net • allzohar.com • ha-zohar.com • ha-zohar.info •
dzss.org • dafzoharyomi.com • dailyzohar.com • unityzohar.com

580454064 י"ו

גדולי הדור פסקו! תרמו למפעל הזוהר העולמי (ישירות לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל
ידי חלוקת דפי הזוהר היומי ספרים ועלונים חינם טל: 0527651911 - www.ha-zohar.info

א וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ בְּיָמֵי בְּזוֹרוֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יִבְאוּ
יְמֵי הָרָעָה וְהִזְעִיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין לִי בָּהֶם זִפְקָן:

זוהר קהלת

ימים של טוב וימים של רע כבר מבריא את העולם

וזכור את בוראך בימי בחורותיך
עד אשר לא יבאו ימי הרעה, אמר רבי
יצחק אייזה הם ימי הרעה, התעלה על
דעתך שהם ימי זקנה, לא כן שהרי ימי
זקנה אם האדם זוכה בבנים ובני בנים
ימים טובים הם, ואיזו הם ימי הרעה,
אלא סוד הדבר כאשר ברא הקדוש
ברוך הוא את העולם ברא אותו עם
אותיות התורה, וכל אות ואות נכנסה
לפניו עד שנתקיימו כל האותיות באות
ב', וכל אותן 'אלפא ביתות' שנתגלגלו,
עמדו כל האותיות לברוא בהן את
העולם, כיון שנתגלגלו ונתחברו שתי
אלה האותיות 'טר' ביחד עלתה^[קמז] ולא
נתישבה במקומה, אמרה לפניו, הלא
בראת אותי להיות אות הראשונה בטוב,
שהרי התורה פתחה בי כי טוב^[קמח] ואיך
אני אתחבר להתישב באות 'ר' שהיא
רע, אמר לה שובי למקומך שהלא את
צריכה לה, יען כי האיש שאני רוצה
לברוא, בכך שניכר אכליל אותו יחד
ויברא^[קמט] אבל את לימין והיא לשמאל,
ובכך שבת ונתישבו זו בזו יחדו, בשעה
ההיא הפרישן הקדוש ברוך הוא בזה

שברא להן לכל אחת ואחת ימים ושנים
ידועים, אלו לימין ואלו לשמאל, אלו של
ימין נקראים ימי הטוב, ואלו של שמאל
נקראים ימי הרעה, ועל כן אמר שלמה
עד אשר לא יבאו ימי הרעה, שאל
יסובבו לו לאדם בעבור הטאוי שהוא
עושה, כיון שנבראו ימים של טוב וימים
של רע, אז חזרו ונתישבו שיתכלל בהן
האדם, ולפיכך אמר דוד (תהלים מט) למה
אירע בימי רע עון עקבי יסבני. (כ-ד)

חורבן בית המקדש וגלות ישראל

והגאולה

וזכור את בוראך בימי בחורותיך,
רבי רחומאי פתח ואמר, זכור את
בוראך, הוה מתתקן ומתרגל עצמך
בתורה במצות ובמעשים טובים,
בימי בחורותיך, בזמן שאותו המאור
שלמעלה מאיר על ישראל כדוגמת
האור על הפתילה, עד אשר לא יבאו ימי
הרעה וגו', זה הזמן שהלכנה מתמעטת
ותשלט הרעה, והימים והשנים שלה
אין בהם חפץ, עד אשר לא תחשך
השמש, זה הנחר שיוצא מעדן, דכתיב
ונהר יוצא מעדן, ועליו נאמר ונהר
יחרכ ויבש, והאור, זה האור שברא

זיו הזוהר

רש הע ופ זין חק טר יש כת.
קמז. אות 'שית' נזכרת פעם ראשון בתורה
אצל תיבת טוב, והוא הפסוק וירא אלהים את
האור כי טוב.
קמח. פירוש שיהיה לו יצר טוב ויצר רע.

קמז. ענין תמורות צירופי 'אלפא ביתות' נזכר
בספר יצירה שהן כ"ב 'אלפא ביתות' שנברא
בהן העולם, והן מתחלפות בסידורן וצירופן על
הרכה אופנים בלי מספר, ואיזו מהן יש שסידורן
עולה ב' האותיות 'טר' בזוג אחד, כגון אל בט גג

זוהר קהלת

בקדוש ברוך הוא ונתעטף בו והוא ימינו, ועליו נאמר (איכה ב') השיב אהור ימינו, והירה, זה הים שנתמלא מאותו הנהר, ועליו נאמר (ישעיה יט) אולו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, והכוכבים, אלו שנים עשר המזלות הידועים לה, ושבו העבים, אלו שרי אומות העולם, אחר הגשם, אחר בכייתן של מלאכי השרת, שנאמר מלאכי שלום מר יבכיון (ישעיה לג) כיום שיוועו שומרי הבית, אלו שומרי החומות, שנאמר על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים (ישעיה סב) והתעוותו אנשי החיל, אלו הם ששים גבורים סביב לה, ובטלו המוחנות, אלו הם אוכלי הקרבנות, כי מעטו, כנפי היות, וחשכו הראות בארובות, אלו הם עיני ה' המשוטטות בכל הארץ, והם שבעה עיני ה', וסגרו דלתים בשוק, אלו הם השערים שכלם ננעלו זולתי שערי דמעות שלא ננעלו, בשפל קול המהנה וגו', זו סוכת דוד שנפלה ונשפלה לעפר, וקולה שהיתה משוררת תמיד בשיר האהבה נשפל, וישחו כל בנות השיר, הם המלאכים הנחלקים במשמרותם על השיר, מהם משוררים כיום ומהם משמרות משוררים בלילה, גם מגבוה ייראו, זה שכתוב כי גבוה מעל גבוה שומר, שומר זה מזה ומקבל זה מזה בנעימה ובקדושה, ובחרבן בית המקדש יצאה מארה ודין חזק מצוי לפניו, וגבוה יירא מגבוה ממנו ומן דינו, והתחתים בדרך, זהו שכתוב (ישעיה מג) הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה, ובאותו דרך היה יורד ובא הטל מראשו של הקדוש ברוך הוא, וכל שמחה וכל טוב וכל רצון

באותו הדרך היה בא, ובחרבן בית המקדש תבירו על תבירו שבר על שבר באותו הדרך נמצא, וכל רוגז ופחד ותוקף הדין בדרך ההוא נתהוים, וינאיץ השקד, כמו שנאמר (דניאל ט') וישקד ה' על הרעה, מקל שקד אני רואה, שיצמח השקד אחד ועשרים יום מן י"ז בתמוז עד תשעה באב, ומיום שהשקד ניץ אין הפרח מוציא פרי עד כ"א יום, ויסתבל החגב, ינתן הסבל על שכמו של בית דוד, ותפר האביונה, זו עבודת בית המקדש למטה, והאנשים צועקים ואין נענים, מפני מה, כי הולך האדם אל בית עולמו וגו', שנסתלק כבוד העליון למעלה, וישראל צועקים ואין מי שישגיח בהם, לפי שכבוד העליון נסתלק לבית עולמו שיצא ממנו, ולפיכך נמצא מארה ורעה ומות ומקרים רעים בעולם, ומספידים וצועקים בכל יום, שנאמר (ירמיה ט') כי עלה מות בחלוננו, עד אשר לא ירתק חבל הכסף, זה החוט של חסד הנמשך מלמעלה למטה, ותרץ גלת הזהב, אותה גלת הזהב שיוורדת בחוט ההוא נרתק החט ונפלה הגלה, ותשבר כד על המבוע, שהתורה נשתכחה בגלות, ואותו המשאב 'ופיאל' (נ"א יפיה) השר אינו שואב ממעין התורה, ובני אדם נבוכים בה, ונרץ הגלגל אל הבור, שניתנה רשות למלאך המשוהית לחבל בכל יום, וישבו העפר על הארץ כשהיה, שיכלו כל הנשמות והעולם יבלה, כי העפר שהכל נהיה ממנו ישוב כבתחלה ויהיה העולם חרב כשהיה, והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה, ויתחדש העולם כבתחלה, ועל אותו זמן

זוהר קהלת

כתוב ורבים משינוי אדמת עפר יקיצו.

(זוהר חדש מדה"נ שיר השירים)

חורבן בית המקדש וגלות ישראל

וזכור את בוראך בימי בחורותיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה וגו', רבנן בני ארעא קדישא אוקמוהו ליה להאי פרשתא בישראל כד הוו בארעא קדישא, וזכור את בוראך, הלא תזכר כל אותו הטובות וכל האותות והמופתים שעשה לך הקדוש ברוך הוא בימים הראשונים, כאשר היית נער בהאמונה, כמו שכתוב (הושע יא) כי נער ישראל ואהבהו, בימי בחורותיך, בזמן שהוא בחר בך מכל אומות העולם, עד אשר לא יבואו ימי הרעה, ימים שימשלו בך שאר העמים ויפזרו אותך בכל האומות, ועוד בימי בחורותיך, אלו ימי השנה שהם מאירים לך ושמירה עליונה עליך, והם ארבעה חדשי השנה, אדר ניסן אייר סיון, אלו אותן הימים שהקדוש ברוך הוא בחר בישראל ועשה בהם נסים לישראל, וכנסת ישראל נתעטרה בכעלה ונתקרבה אליו, עדין שר לא יבאו ימי הרעה, אלה הם תמוז [אב] טבת שבט אף על פי [ששבט] לא נתגלה בו הרעה כל כך, וסימנך ושבט לנו חסר לב (משלי כו) והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ, אלו שנות הגלות שהלכו ישראל מטולטלים, ואין בהם חפץ, שלמדנו ימים יבאו בזמן הגלות שלא יהיה נמצא ביד איש כמה לקנות בשוק, כי אז תכלה פרוטה מן הכיס, עד אשר לא תחשך השמש, זה זיו הפנים של השכינה מלמעלה ומלמטה,

מי הם מלמטה, אלו בעלי משנה שהיו בארץ ישראל, פטישי ברזל מפוצצי סלעים ועוקרי הרים גבוהים, והאור, זה התלמוד ירושלמי המאיר אור התורה, ולאחר שנתבטל זה כביכול נשארו בחשכות, שכתוב (איכה ג) במחשכים הושיבני, זה תלמוד בבלי שהולכים בו בני העולם במחשכים, והירה, אלו הן הברייתות שהיו מאירות אור של חכמה נסתרת, והכוכבים, אלו הם המשכילים שהיו בארץ הקדושה, כל אלה תנאים ואמוראים שכל העולם נתקיים בזכותם, וכאשר היו עומדים יחד היה אומר אחד לחברו, מתוך דבור זה שפרח מפיו אני רואה מה שהיה היום או למחר כך וכך.

בטלו האורות ונסגרו השערים

דבר אחר עד אשר לא תחשך השמש, זו הארת זיו פני השכינה שהיה האור מאיר לה בכל יום, ובשביל אותו האור נתקיים העולם וישראל היו שרוים על הארץ לבטח, והאור, זה האור שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית, שהיה מאיר מקצה העולם וסוף העולם ונגננו, והקדוש ברוך הוא היה מאיר והוציא ממנו חוט אחד של ימין הקדוש ברוך הוא שהיה נאחו ב'הלכנה' ובזמן החורבן ההוא כתוב (איכה ב') השיב אחור ימינו, והירה, שכתוב צדק ילין בה, והכוכבים, אלו מלאכי השרת שהיו באים אצלה וכבדו אותה נתבטלו מקיומם, ושבו העבים אחר הגשם, אלה שנקראים מלאכי השלום, שכתוב (ישעיה ג) מלאכי שלום מר יכביון, ביום שיועו שומרי הבית, אלו שלשה בתי דינים

עַד אֲשֶׁר לֹא תִזְעַק הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְהַיָּרֵחוֹ וְהַכּוֹכָבִים וְשָׁבוּ
הַעֲבִים אֲזוּר הַגָּשֶׁם: גְּבִיּוֹם שִׁינְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת וְהַתְּעוֹתוֹ אֲנָשֵׁי

זוהר קהלת

והתחתים בדרך, שהרי היו הולכים עם ריחיים על צואריהם, ומן ההדוק שהיה חזק נפלו אצבעותיהם בדרך, ירמיהו הנביא היה לוקמן במליתו, נשק אותן ובכה עליהן והיה אמר עליהן, בני בני, האם לא אמרתי לכם תנו לה' אלהיכם כבוד בטרם יחשיך וגו' (ירמיה ט) וינאץ השקד, מן היום אשר יציצו עצים המלבלכים עד היום שעושים פירות כ"א ימים הם, אף כך מן י"ז בתמוז עד ט' באב כ"א ימים ביניהם, זהו שכתוב מקל שקד אני רואה (ירמיה א) ויסתבל החגב, שניתן סבל על כתפות זרע דוד, ותפר האביונה, שנתבטלה עבודת בית אלהים, כי הולך האדם לבית עולמו וסכבו בשוק הסופדים, זהו כבוד העליון שנסתלק למעלה, והאנשים צועקים ואין מי שישגיח בהם, עד אשר לא ירתק הבל הכסף, זהו המקום שהיה הכהן מקטיר קמרת על המזבח שבפנים, ותרופן גלת הזהב, זהו בית קדש הקדשים אשר שם כרובי הזהב, ותשבר כד על המבוע וגו', זו מלכות בית דוד שנשבר, וישוב העפר על הארץ כשהיה, שיהרב בית המקדש ויהיה כעפר, והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה, זו השכינה והסתלקות רוח הנבואה מן העולם. (זוהר חדש מדרש איכה)

עלם האדם מסתלק ל' יום לפני

מותו

עד אשר אל תחשך השמש וגו', אמר חזקיהו זו הנשמה הקדושה

שהיו מלמדים תורה בלשכת הגזית, והתעוּתו אנשי החיל, אלו סנהדרי גדולה וסנהדרי קטנה, ובטלו המוחנות, אלו כהנים ולוים וכל המשמרות שהיו עומדים בירשלים, וחשכו הראות בארבות, אלו נביאים וצופים שהיו רואים בנבואה וברוח הקודש, וסגרו דלתים בשוק, שאנשים צועקים ואין עונה להם, שהרי כל השערים ננעלו מן היום שחרב בית המקדש ובטלה עבודת בית אלהינו, בשפל קול המהנה, אלו הם טוהני הקמרת שהיו משמיעים קול המהנה בכל ים במכתשת שלו.

בקשו את הלוויים לנגן ולא רצו

דבר אחר קול המהנה, זה קול השכינה שצעקה בכל יום שובו בנים שובכים ואין מי שישגיח בה, וישחו כל בנות השיר, אלו הם העולים בדוכן בכל יום מנגנים בנגינות השיר, כל, לרבות מלאכים העליונים למעלה, שהיו חלוקי משמורות למעלה לעומת אותן משמורות שלמטה, גם מגבוה ייראו, אף על פי שהם היו מן גבוהים, מן קמן כנגם היו יראים וישחו הם לפי שהרי פ' אלף לויים היו ידיהם מהודקות לאחור, וכאשר באו לנהרות בכל היו תולין כנורותיהם על העצים אשר שם, וכשהיו מבקשים אותם לנגן אמרו (תהלים קלו) איך נשיר את שיר ה' על אדמת נבר, נשכו בשיניהם בוהני ידיהם וכרתו אותן ולא יכלו לנגן והרגום,

הַזֵּינִיל וּבִטְלוּ הַטְּוֹנוֹת כִּי מֵעַטּוֹ וַיִּזְשְׁכוּ הָרְאוֹת בְּאַרְבּוֹת: ד
 וּסְגְרוּ הַלְתֵּימִם בְּשׁוֹק בְּשֹׁפֵל קוֹל הַטְּוֹנוֹהָ וַיְקוּם לְקוֹל הַצִּפּוֹר
 וַיִּשְׁוֹזוּ כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר: ה גַּם מִגִּבְהַ יִּרְאוּ וַיִּזְתַּזְזוּתִים בְּהַרְךָ
 וַיִּנְאַץ הַשֶּׁקֶד וַיִּסְתַּבֵּל הַזֹּגֵב וַתִּפֹּר הָאֲבִיוֹנָה כִּי הֵלֵךְ הָאָדָם
 אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ וְסָבְבוּ בְשׁוֹק הַסְּפָדִים: ו עַד אֲשֶׁר לֹא (רוח)
 יִרְתֵּק זֶבֶל הַכֶּסֶף וַתִּרְץ גְּלֵת הַזָּהָב וַתִּשְׁבֵּר כַּד עַל הַמְּבוּעַ
 וַתִּרְץ הַגְּלָגָל אֶל הַבּוֹר: ז וַיֵּשֶׁב הָעֹפֵר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָהָה
 וַהֲרוֹזוּ תְּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה: ח הַבֵּל הַבְּלִים אָמַר

זוהר קהלת

ואז התדבק בידיעת החכמה העליונה, כדמיון זה כל אדם שבעולם הוא כולל מלמעלה מלמטה, וכל אותן היודיעם להתקדש בעולם הזה כראוי כאשר מולידים בן, מושכים עליו רוח קדוש מהמקום שכל הקדושות יוצאות ממנו, ואלה נקראים בנים להקדוש ברוך הוא, לפי שהגוף נעשה בקדושה כראוי, כמו כן נותנים לו רוח ממקום עליון קדוש כראוי וזה נתבאר.

תחיית המתים

ובוא וראה בשעה שעתידי האדם ליתן חשבון על מעשיו טרם יצא מן העולם, יום הזה יום החשבון הוא שהגוף והנשמה נותנים חשבון, אחר כך הנשמה נפרדת ממנו והגוף ישוב לארץ, והכל חוזר להמקום שנלקח משם וזה נתבאר, ועד הזמן שעתידי הקדוש ברוך הוא לתחיות המתים הכל נגזר לפניו, ואותו הגוף ממש ונשמה ההיא ממש עתידי הקדוש ברוך הוא לתחזיר לעולם כמקדם ולחדש פני העולם, זהו שכתוב (ישעיה כו) יחיו מתיך נבלתי

שנמנעת מן האדם שלשים יום קודם שיצא מן העולם, ואז צלמו נמנע ממנו ולא נראה, מפני מה נמנע ממנו, לפי שהנשמה הקדושה מסתלקת ועוברת ממנו, שלא תאמר שכאשר מת האדם לאחר מחלתו עוברת נשמתו ממנו, אלא כשהוא בחייו בתוקפו עוברת ממנו נשמתו שלשים יום קודם מותו, היא אינה מאירה לתרוה, והרוח אינו מאיר לנפש, ואז הצלם נמנע ממנו, הנפש נחלשת ואכילה וכל תאוות הגוף הנגרעות ממנו ועוברות. (א-רכו:)

המתקשים ממשיכים לבניהם רוח קדוש

וישוב העפר אעל הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה, אמר רבי יצחק בוא וראה כאשר ברא הקדוש ברוך הוא לאדם נטל עפרו ממקום המקדש, ובנה גופו מארבע צדדי העולם שכלם נתנו לו כה, אחר כך נתן בו רוח של חיים, עמו שנאמר ויפה באפיו נשמת חיים וגו', אחר כך עמד וידע שהוא מלמעלה ומלמטה,

הַקֹּהֲלֶת הַכֹּל הַבָּל: ט וַיִּתֵּר שִׁהְיָה קֵהֶלֶת זֹכֶם עוֹד לְמוֹד
 דַּעַת אֶת הָעָם וְאַנֹן וְזֹקֵר תִּקַּן בְּשָׁלִים הַרְבֵּה: י בִּקְשׁ קֵהֶלֶת
 לְמִצָּא הַבְּרִי זֹפֵץ וְכַתּוּב יִשְׂרָהֵל הַבְּרִי אָמַת: יא הַבְּרִי זֹכְמִים
 כְּדַרְבְּנוֹת וּכְמִשְׁמֵרוֹת זְטוּעִים בְּעָלֵי אֶסְפוֹת נִתְּנוּ מִרְעָה אֶזְוֹד:
 יב וַיִּתֵּר מִהֶבְמָה בְּנֵי הַזֶּהֶר עֲשׂוֹת סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ וְלֵהֲגֹ
 הַרְבֵּה יִגְעַת בְּשֵׁר: יג סוֹף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא

זוהר קהלת

אצלך, מי לא יבכה, אוי לעולם אוי לזמן
 ההוא אוי לדור ההוא, בכה ככתחלה
 נאנח ונשתק, אחר כך חזר ואמר אוי
 לאותן העתידים להיות בעולם כאשר
 יתעורר מלך העליון מלך העולם לפקוד
 אילת הקדושה שלו. (זוהר חדש מדה"ג ויצא)

הגלות כל כך ארוכה ומי יכול לסבלו

רבי שמעון בן יוחאי כאשר הגיע
 למקרא הזה, אראנו ולא עתה אשורנו
 ולא קרוב בכה ואמר, אוי שהגלות
 יתמשך ומי יוכל לסבלו, אראנו ולא
 עתה, ראייה זו שאני רואה עתיד אני
 לראותו לא עתה בגלות ככל בבית
 ההוא שבנו עולי גולה, אשורנו, עתיד
 אני להסתכל בו פנים בפנים, ולא קרוב
 באותו בית השני, כי בין בראשון ובין
 בשני לא היתה מנוחה ולא התקרבות
 ואחדות כראוי, אוי אוי כמה קשה הדבר
 והזמן ארוך, כמה צרות על צרות
 עתידות לשונאי ישראל בגלות, וכמה
 ישלטו החיות וכמה ישאגו למרוף מרף
 מישראל בכל זמן וזמן עד סוף הימים.

(זוהר חדש בלק)

יקומון, ונשמה ההיא ממש גנוזה לפני
 הקדוש ברוך הוא וחוזרת למקומה כפי
 דרכה, כמו שכתוב והרוח תשוב אל
 האלהים אשר נתנה, ובזמן שעתיד
 הקדוש ברוך הוא להחיות מתים עתיד
 הוא להוריק טל מראשו עליהם, ובאותו
 הטל יקומו כלם מן העפר, זהו שכתוב
 (שם) כי טל אורות מלך, מהו טל אורות,
 אורות ממש, מאותן האורות שלמעלה
 שבהם עתיד להוריק חיים לעולם, לפי
 שעץ החיים יריק חיים שאין פוסקים
 לעולם. (א-ק:)

סוף הגלות

סוף דבר הכל נשמע, רבי זירא
 נכנס לפני רבי אלעזר בן ערך, מצאו
 שהיה יושב ועיניו נובעות מים והיה
 מלחש בשפתיו ובוכה, חזר רבי זירא
 לאחוריו וישב, ראה לו לרבי אלעזר
 שנכנס להדרו והיה קולו הולך בבית
 ובוכה, שמע שהיה אומר, אבן אבן,
 אבן קדוש עליון על כל העולם, בקדושת
 רבונך עתידים בני העמים לזלול בך,
 ועתידים לשים עליך תועבת העמים
 ופגרי מתיהם, וכל הטמאים יקרבו

וְאֵת מִצְוֹתָיו שְׂמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם: יי כִּי אֵת כָּל מַעֲשֵׂה
הָאֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל זֶעֱלָם אִם טוֹב וְאִם רָע:

זוהר קהלת

סוד קץ האחרון

עוד אמר רבי שמעון לסוף הימים
כפי השבון שעות היום, בזמן זריחת
השמש מן יום הששי, בעת שיזדמנו על
פי השבון מספר השנים של 'יובל ושמיטה'
כאחד, שהוא 'רעד' מן יום הששי¹⁰
עתיד קול אחד להתעורר משמי רום
הרקיעים, קול נעצב במרירות, מה
שלא היה כך מן היום שנברא העולם,
וקול ההוא יהיה דק בלחש במרירות
ועצבות, יורד ועולה עולה ויורד, וכזה
יאמר, אילתי, אהובתי היית לי מן ימים
הקדמונים ונשכת ממנו, אהבה קדומה
היה לי עמה, זכורני שחותם צורתה
היה חקוק על לבי ועל זרועי, והייתי
תקיף בתוך אהבה שלה, ורשפי שלהבת
שלה בוערים בקרבי, בשעה ההיא יגע

שלוש יללות זו אחר זו, ויזדעזעו הרקיעים
ויזדעזעו כל העולמות.. ואז יהיו כל
העולמות בערבוב, עמים בעמים אומות
באומות ומי שאינו ראוי למלוך יבא
למשול, ויבאו עמו עמים זרים ולשונות
אחרים, ולא יבינו לדון ולא ידעו משפטי
מלכות, והרבה מלחמות יחשבו לעשות,
ומתוך שפה רפה ולשון חלקלקות יעשה
כרצונו, וימשל ויחשוב כמה מחשבות
להרע, ועל עם היחידי יגזור גזרות
רעות, אז תהיה צרה על צרה בתוך עם
היחידי, צירים וחבלים יהיו להם כיולדה,
ועל זמן ההוא כתוב יענך ה' ביום צרה
ובאותו הזמן יתגבר הקדוש ברוך הוא
ויפיים לאילתו בכמה פיוסים, ויחזיק בה
ויקימה מעפר, הוא ולא אחר. (זוהר חדש
בלק)

זוהר קהלת

הארמי לפיכך לא הבין כאן כונת הזוהר.
אמנם יש להעיר שבזוהר פנחס ברעיא מהימנא
(דף ריט.) כותב שהגאולה השלימה תהיה
במספר ער"ב מן אלף הששי ככתוב 'ערב'
וידעתם כי ה' הוציא אתכם, ופשוט ששם גם כן
המכוון על השארת השנים כל כך מן אלף הששי
ולא על העברת השנים, והיינו בשנת תשכ"ח
ומה שמחולקים בשתי שנים יש לומר ששניהם
סוברים שהגלות יכולה להמשך עד י"ט מאות
שנים, אם לא יזכו לאחישה אלא שהרעיא
מהימנא הושב התחלת הגלות מן שנת תתכ"ח
באלף הרביעי כנזכר שם בפירושו, והזוהר חדש
כאן נראה שהושב התחלת הגלות מן שנת
תתכ"ז באלף הרביעי, וה' יתברך ירחם עלינו
ויחשוב לעשות את הקץ קודם, כעבור הצרות

קב"ט. כבר הייתי מגלה סוד בזהר שיש השירים
פרשה ה' בפסוק השבעתי אתכם, ואמרת
המכוון במספר 'רעד' מן יומא שתינאה שאין
כונתו שיעברו כל כך שנים כמספר 'רעד' מן
אלף הששי כמו שהשכו מפרשים הקדמונים,
יען כי לא עלתה על דעתם שתמשוך הגלות
כל כך, והם חשבו אך בהתקרבות הקץ לכן
חשבו על העברת השנים, אבל עתה לדאכוננו
נראה בעליל הכונה בפשוט... שנים מן אלף
הששי כמספר רע"ד אז יאחזמו רעד, ובשנת
תשכו תבוא גאולה השלימה לעם ישראל
בעתה אם לא נזכה... ומה שאמר לפום מנין
שנין ד'יובל ושמיטה' נכון הוא מאוד, כי 'יובל
ושמיטה' בגימטריא 'רעד', והחשבון מוכן לבעלו
וזוה.. שבה תכלית עבודת יעקב אבינו אצל לכן

בכל פעם שכנסת ישראל היתה בגלות, כאשר הגיע זמן הגאולה היתה שבה ובאה לפני המלך, ועכשיו בגלות הזה לא כן, אלא הקדוש ברוך הוא יאחז בידה ויקימה ויתפיים עמה ויחזיר אותה להיכלו, ועל כן כתוב (עמוס ט') ביום ההוא אקים את סכת דוד הנופלת, היא לא תוסיף קום כמו בפעמים האחרים, אבל אני אקים לה לסכת דוד, איזו סכת דוד, זו בתולת ישראל, הנופלת, כמו שכתוב נפלה, וזה הוא כבודה של בתולת ישראל ושבחה שלה. (ג-ו)

השמיטה

סיפור עם שני חכמים ואחד שהכין להם צרכי שבת

פתח סבא ההוא ואמר (קהלת ה') יש הבל אשר נעשה על הארץ וגו', בוא וראה הן שמעתי מעשה שהיה באיש אחד מאותן בעלי קבין שהיה מהלך בדרך, ופגע בשני חכמים גדולי הדור שהיו גדולים בחכמת התורה, אמר להם שלום עליכם רבנן, שמעתי עליכם שאתם חכמי הדור לאיזה מקום אתם הולכים אמרו לו למקום פלוני וערב שבת היה, אמר להם אני אלך שמה ואכין לכם מקום מנוחה אם אתם הפצים, אמר לו הלא אנחנו רוכבי סוסים ואתה בלי רגלים איך אפשר להיות כך, אמר להם אף על פי שאתם רוכבים על בהמות הנמהרות מאוד ואני חגר בלי רגלים אם אתם הפצים אני אקדים להכין לכם השבת, תמחו

בתולת ישראל לא תקום מאליה אלא ה' יקום אותה

שאל רבי יהודה לרבי שמעון, כתיב (עמוס ה') נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל, מי שיש לו רוגז על אשתו, ויצאה ממנו האם לא תחזור לעולם, אם כן אזי לבנים שנגרשו עמה, אמר לו רבי שמעון בוא וראה בכל הגלויות שגלו ישראל, לכולן ניתן זמן וקצבה, בכולן היו ישראל חוזרים אל הקדוש ברוך הוא, ובתולת ישראל שבה למקומה בזמן ההוא שנגזרה הגאולה עליה, ועכשיו בגלות זה האחרון לא כן, שהרי היא לא תשוב כך כמו בפעמים האחרים, ומקרא הזה מוכיח שכתוב לא תוסיף קום בתולת ישראל, נפלה ולא אוסיף להקימה לא כתוב, משל למלך שרגז על המטרונה וגירשה מהיכלו על זמן קצוב, כאשר הגיע אותו הזמן מיד נכנסת המטרונה וחזרת לפני המלך, וכן פעם אחד ושנים ושלושה פעמים, בפעם האחרון נתרחקה מהיכל המלך, וגירשה המלך מהיכלו על זמן רחוק בלי קצבה, אמר המלך פעם הוזה אין הוא כשאר פעמים שהיא תבא מעצמה לפני, אלא אני אלך עם כל בני היכלי ואתבע אותה, כאשר הגיע אצלה ראה אותה שהי שוכבת לעפר, מי ראה כבוד המטרונה באותו הזמן ופיוסים של המלך לעומתה, עד שהחזיק בה המלך בידו והקים אותה והביאה אל היכלו, ונשבע לה שלא יפרד ממנה לעולם ולא יתרחק ממנה, כך הקדוש ברוך הוא

זוהר קהלת

מאביו עד כל הדודות, נתן להם ממון הרבה והחזיר אותם למקומם כהרף עין.

אמרו החברים לסבא ההוא, רבי אמור לנו איזה רמז במקרא הזה, שלא תהיה נעלמה חכמה זו מן החברים, אמר להם, רבנן בודאי סוד עליון יש בו אבל אגלה לכם ברמז, ז' הבלים הם במקרא הזה, הבל אחד, הבלים שנים, הרי שלשה, הבל הבלים ג' הרי ששה, הכל הבל הרי שבעה, ולעומתם ז' השמות 'אבגיתץ' וכו', אלו ז' השמות הם כפולים כנגד ז' קני הנורה הכפולים, שנאמר בהם (זכריה ד') שבעה ושבעה מוצקות לנרות וגו', אלו באמירה ואלו בעשיה, והם 'יה יוד הא, וה ואו הא', אלו הם שבעה ושבעה מוצקות, והם ז' הויות שכתוב בהן באמירה יהי אור ומיד היו, והלבושים של אותן ז' הויות הם ז' השמות 'אבגיתץ' והשאר, הבל הוא להב, הבלים להבים ועליהם נאמר (תהלים כט) קול ה' חוצב להבות אש, ומי שיודע בהבלים האלו כאשר מוציאים מפיו ומלבו, ידע לכוון בשכינה העליונה שכל ההבלים ממנה תלויים, ומתלבשים בשכינה התחתונה שכוללות ז' השמות 'אבגיתץ' והשאר, שהן האותיות שבראו בהן שמים וארץ, ויש תלויות באמירה ויש בעשיה בהסוד שאומר ועושה מיד, אשרי העם שיודע להעלות תפלות באמירה ובעשיה, ועליו נאמר (ישעיה נא) ואשים דברי בפיך וגו' לנמע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון אמי אתה, והרי ביארו אל תקרא עמי אלא

עליו, בתוך כך החזירו ראשיהם אליו וראו אותו שהיה רץ ככוכב שביט, עשה להם פפיצת הדרך ומצאו עצמם לפני מערה כהרף עין, אמר להם, רבנן בואו, נכנסו אחריו מערה תוך מערה עד שבאו לפרדם אחד, ושם היה זה בעל קבין מתפשט מאותו הגוף והיה מתלבש בגוף אחר אשר פניו היו מאירים כשמש, והיה יושב על כסא מלכות, וגו' מאות תלמידים ישבו לרגליו אצל הכסא, והיו קוראים (קהלת א') הבל הבלים אמר קהלת, והיו קוראים זה הפסוק הרבה פעמים בלי מספר, אמרו אותן החכמים גדולי הדור, מה זאת, וכי אין לנו מקרא אחר בספר קהלת, מיד עמד זה בעל קבין שהיה יושב על הכסא ואחז בידיהם והכניסם לשבעה היכלות, ובכל היכל והיכל היה כתוב הבל הבלים, ובהיכל השביעי היה נשר וכתר בפיו, ודמות יונה ככתר ההוא, והיו כתוב בהכתר, כל מי שאינו יודע באלו הבלים ובסוד שלהם עליו נאמר (במדבר א') והזר הקרב יומת, מיד חזרו הם לאחור, אמר להם זה בעל קבין אתם חכמי הדור שהלכתי אחריכם עד עכשיו לדעת את חכמתכם, אכן בודאי אינכם חכמים, שהרי במקרא הזה עשיתי כל בנין הזה, ובו הייתי פורח העולם במעוף אחד, ולפעמים בשנים, ולפעמים בשלש, ולפעמים בארבע, ולפעמים בחמש, ולפעמים בשש, ולפעמים בז', ואנחנו בארץ הזאת כלם הולכים בעלי קבין, ומקרא זה ירשתי מאבי ואבי

זוהר קהלת

עמי בשותפות, כמו שנאמר בו (תהלים בשותפות עמי, שבדבורך נעשים שמים
 לג) בדבר ה' שמים נעשו וגו', כן אתה וארץ. (תיקוני זוהר ס"ט) ^{אק"י}

זיו זוהר

הגדולות והנוראות שסובל עם ישראל, וכן היה במצרים שהקדוש ברוך הוא חשב לעשות את הקץ קודם עבור צרות בישראל, ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים שיעורר רחמיו כרחם אב על בנים וימחר לגאלנו בגאולה שלמה במהרה בימינו אמן.

ק"ג. במעשה נפלא הזה רבו הדעות ויתכן דברי הרמ"ע שזה היה רוחו של שלמה המלך, ולפי שבקשו לגנוח ספר קהלת להראותם כי לא דבר ריק הוא מהם, עד כאן לשונו, והסבא אמר ברמז להחבריא ששבעה הבלים ירמזו על ז' הספירות של ימי בראשית שהן כלולין בבינה ובמלכות, והן באמירה ובעשיה, הבינה אומרת ומיד תעשה המלכות, והמבין יבין.

בעזרת ה' יתברך נשלמה
 העתקת זוהר לספר קהלת
 ביום הילולא רבא דרבי שמעון
 בר יוחאי בשנת עזרתי לפרט
 קטן, בפה עיר מאנטריאל
 מדינת קאנאדא.

ספר

סיפורי זוהר קהלת

ספר ב': מספרי זוהר קהלת

מ' לקט מכל ספרי הזוהר הק' ח"ש

גדולים מעשי הצדיקים הוצבים להבות אש, מלהיכים נפש האדם,
מדריו ומורה דרוך להתעלות בטהרה וקדושה.

בו ימצא רבנים, מגידי שעור וראשי ישיבות, מלמדים ומחנכים
את הדרוך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו. גם כל בני
אדם ימצאו בו הדרכה נפלאה איוף להדריה את ביתם לתורה
ויראת שמים.

תפלת ה, כי תלימוד בספר הזה יעשה פרות, ויטהר הלקבות,
ותרבה הדעת להתקרב לאבינו שבשמים, כמאמר הבעש"ט הק'
זי"ע וז"ק: כל מי שמספר בשבחי צדיקים, באלו עוסק במעשה
מרכבה ונזכה שיחוש לגאול ה בקרוב ברחמים, ובן שת לימוד דברי
התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי יתקיים פנו החכמה ברא
יפקן מן גלותא ברחמי, בב"א.

יצא לאור בס"ד

חודש מר השנן ה'תשע"ה

מפעל הזוהר העולמי

בניה בת ים 0527-651911

יוצא לאור על ידי
מפעל הזוהר העולמי
בראשות האדמו"ר מאלמין
הרב שלום יהודה גראם שליט"א

סניף בת ים רח' יהודה 50

טלפון: 0548436784

עימוד ועיצוב:

אומנות האותיות

052-7144672

YOS672@OKMAIL.CO.IL

ספר

סיפורי זוהר קהלת

ספר ב': מספרי זוהר קהלת
מ' לקט מפל ספרי הזוהר הק' דש

יוצא לאור על ידי

מפעל הזוהר העולמי

כתובת: רח' בר יהודה 50 בת ים

052-7651911

זוהר השבת

טוכן הספר: זוהר על פרשת השבוע - אור הזוהר מחלק. - זוהר על מעלת ושמירת השבת וימים טובים - שלחן ערוך הלכות שבת מחבר ורמ"א מחלק לכל שבתות השנה - ספורי הזוהר, ספורים מיוחדים מלוקטים מכל ספר הזוהר - סיפור מדהים בהמשכים משני בעלי תשובה בעיר קראקא - מזכה הרבים כהלכתה - ועוד הרבה ספרים בהמשכים. **ספר קדוש זה מסוגל לאהבת השם ויראת שמים טהורה, וללמוד מקודשת וצדקת רבותינו הקדושים חכמי הזוהר, הסוד והנסתר, ולהתקשר לנשמת הרשב"י ורבי אלעזר בנו זיע"א.**

ספר הזוהר הקדוש חק לישראל דף היומי עם לשון הקודש - מנוקד מופסק ומחולק לקטעים מסדר על הפרשיות

סיפורי זוהר קהלת

מעות לא יוכל לתקן וגו' (קהלת א)

עוד מעשה ברבי בון

(זוהר חדש ב' רות ל, א)

רבי בון היה הולך יום אחד בדרך. פגש בו תינוק אחד. אמר לו: רבי, התרצה שאלך עמך בדרך, ואשמש לפניך בדרך הזה? אמר לו: לך. הלך אחריו. עד שהיה חלף, פגשו בו רבי חייא ורבי אבא ורבי יודא ורבי יוסי. אמרו לו: אתה לבדך, ואין מי שיטען אחריך? אמר להם: תינוק אחד באן שהולך אחרי. אמר רבי חייא: כדאי היות שתתחייב בנפשו, שאין עמך עם מי שתדבר בדברי תורה. ישבו בשדה תחת אילן אחד.

פתח רבי חייא ואמר, (משלי ד) וארח צדיקים באור נגה חלף ואור עד נכון היום. הן חלף בדרך צריך להיות עמו מי שידבר בדברי תורה. וכן דרפן של צדיקים, חלף ואור, הולך ועמו דברי תורה, שכתוב (שם ה) ותורה אור. עד נכוון היום, עד שתשתתף עמו השכינה ולא תזוז ממנו. ששנינו, בכל מקום שיש דברי תורה, שכינה שם, שנאמר (שמות ב) בכל מקום אשר אזכיר את שמי וכו'.

פתח רבי יהודה ואמר, (משלי א) רפ אלת תהי לשרך וגו'. התורה היא רפואה לאדם, לגוף ולעצמות, בעולם הזה ובעולם הבא. שאמר רבי נחמיה אמר רבי נהוראי, הרפואה לאדם בעולם הזה בכל יום – מי שקורא קריאת שמע על תקונה. ואמר רבי נהוראי, בקריאת שמע יש מאתים ארבעים ושמונה תבות, כמנין מאתים ארבעים ושמונה איברים של אדם. והקורא קריאת שמע בתקונה, כל איבר ואיבר נוטל תבה אחת לעצמו, ומתרפא בו. וזה רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. בינתיים הגיע את התינוק עיף מהדרך, וישב לפניהם. שמע את הדברים הללו, קם על רגליו ואמר: והלא בקריאת שמע אין שם אלא מאתים ארבעים וחמש תבות? אמר לו רבי חייא: יב בני. ישב. אמר: השמעת בני בזה דבר? אמר לו: כן שמעתי מאבא, שבקריאת שמע יש מאתים ארבעים ושמונה תבות חסר שלש למנין איבריו של אדם. מה תקנתו? תקנו שהשלח צבור חוזר

סיפורי זוהר קהלת

על שלש תבנות הללו, ומתן? ה' אלהים אמת. כדי להשלים מאתים ארבעים ושמונה תבות על הקהל, וכדי שלא יפסיק לאמת, לא פחות משלש, ולא יותר משלש.

בינתים בא רבי יודא בנו של רבי פנחס, וישב אצלם, ואמר להם: בפה עסקתם? אמרו לו: בדברי קריאת שמע, וכך אמר התינוק הזה. אמר: ודאי שפך הוא, וכך אמר רבי יוחנן בן נורי אמר רבי יוסי בן דורמסקית משמו של רבי עקיבא, חסידים הראשונים תקנו קריאת שמע בנגד עשרת הדברות, ובנגד מנין איבריו של אדם. והרי חסרו מתן שלש? תקנו שיהיה שליח צבור חוזר ומשלים אתן. ומתן? ה' אלהיכם אמת.

בתפלה תקנו שלש ברכות ראשונות ושלש ברכות אחרונות. בקריאת שמע – שלשה שמות בראשונה, ה' אלהינו ה', ושלשה שמת באחרונה – ה' אלהיכם אמת. וכל הקורא קריאת שמע כמו זה, בידע שאינו נזק באותו יום.

וכל האומר קריאת שמע שלא עם הצבור, אינו משלים איבריו, מפני שהסר השלש תבות ששלח צבור חוזר. מה תקנתו? יכון בחמש עשרה וי"ם של אמת ויציב.

ועם כל זה היה קורא עליו אבא, (קהלת א) מענות לא יוכל לתקן וגו'. אותן שלש תבות שבקריאת שמע ששלח צבור חוזר אותן, לא יוכל להמנות אותם לתשלום מאתים ארבעים ושמונה בשאר הצבור. אמר לאותו התינוק, פסק פסוקך! פתח ואמר, (שם ט) עיר קמנה ואנשים בה מעט.

החכם עיניו בראשו וגו' (קהלת ב)

מעשה הינוקא

(זוהר ח"ג פרשת בלק ר – רב)

רבי יצחק ורבי יהודה היו הולכים בדרך. הגיעו לאותו מקום של כפר סכנין, שהיה שם רב המנונא סבא. התארחו אצל אשתו, שהיה לה בן אחד קטן, וכל

היום ה'יה ב'בית הספר. אותו יום עלה מ'בית הספר ובא ה'ביתה, ר'אה את אותם החכמים. אמרה לו אמו, התקרב לנ'ברים העליונים הללו ותרו'ח מהם ב'רכות. קרב אליהם, ועד שלא קרב, חזר לאחור. אמר לאמו, איני רוצה לקרב אליהם, שהרי יום זה לא קראו קריאת שמע, וכך למדונו, כל מי שלא קרא קריאת שמע ב'ענתה, הוא ב'נדוי כל אותו היום.

שמע ע'הם ותמהו, הרימו ידיהם וב'ר שהו. אמרו, ודאי ב'ך זה, ויום זה השתדלנו יחד עם ה'תן וכלה שלא היו להם צ'רכיהם והיו מתאחרים לה'זדוג, ולא ה'יה אדם שישתדל עליהם, ואנו השתדלנו בהם ולא קראנו קריאת שמע ב'ענתה, ומי שעוסק ב'מצוה – פטור מ'המצוה. אמרו לו, ב'ני, איך ידעת? אמר להם, ב'ר ח' ל'בושכם ידעתי ב'שקרבתי אליכם. תמ'ח. ישבו, נטלו ידיהם וכרכו פת.

רבי יהודה היו ידיו מלכלכות, ונטל ידיו וב'רד טרם שנ'טל. אמר לו, אם תלמידי רב שמעיה ת'חסיד אתם, לא ה'יה לכם ל'כרד ב'ידים מ'זחמות, ומי ש'מכרד ב'ידים מ'זחמות ח'יב מיתה.

פתח אותו תינוק ואמר, (שמות ל) ב'באם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימתו וגו'. למד ב' מפסוק זה, שמי שלא חושש ל'זה ויתראה לפני ה'מלך ב'ידים מ'זחמות, ח'יב מיתה. מה הפעם? משום ש'ידי האדם יושבים ב'רומו של עולם. אצבע אחת יש ב'יד האדם, והיא האצבע שהרים משה.

ב'תוב (שם כו) ועשית ב'ריחם עצי שמים ח'משה לקרשי צלע המשכן האחד וח'משה ב'ריחם לקרשי צלע המשכן השנית. וכתוב והב'ר ח' התיכון ב'תוך הקרשים מ'ברח מן הקצה אל הקצה. ואם תאמר שאותו ב'ר ח' התיכון הוא אחר, שלא ה'יה בכלל אותם ח'משה – לא ב'ך. אלא אותו ב'ר ח' התיכון ה'יה מאותם ח'משה, שנים מ'באן ושנים מ'באן ואחד ב'אמצע. הרי ה'יה ב'ר ח' התיכון עמוד יעקב, סוד מ'שה. ב'נגד זה ח'מש אצבעות ב'יד האדם. והב'ר ח' התיכון ב'אמצע, גדול ועליון מ'הכל, בו עומדים שאר האחרים.

והם ח'משה ב'ריחים, ש'נקראים ח'מש מאות שנים, שהולך בהם עין החיים. וברית קדש מתעורר (מיוס) ב'חמש אצבעות ה'ידים, וד'בר (ב'תרי) ת'מה הוא על מה שאמרתי. ולכן כל ב'רכות ה'כחן תלויות ב'אצבעות. פרישת ידי מ'שה על זה היתה. אם כל זה יש בהם, אין דין להיות ב'נקיון ב'ש'מכרכים את הק'חש ב'רוך הוא,

סיפורי זוהר קהלת

משום שבהם ובדגמתם מתברר השם הקדוש. ולכן אתם שתכמים אתם תרבה, איך לא השגחתם לזה? ולא שמשתם את רבי שמעיה החסיד, והוא אומר שכל טנוף וכל לבלוף תעלוהו לצד האחר, שהרי הצד האחר גזון מהטנוף והלב לב תזה, ועל זה מים אחרונים חובה, וחובה הם!

תמוה ולא יכלו לדבר. אומר רבי יהודה, בני מהו שם אביך? שתק תתינוק רגע אחד, עמד לפני אמו ונשק לה. אומר לה, אמי, על אבא שאלו תחכמם הללו, האם אומר להם? אמרה לו אמו, בני, בדקת אותם? אומר, הרי בדקתי ולא מצאתים בך א. לחשה לו אמו וחרז אליהם. אומר להם, אתם שאלתם על אבא, וחרז הסתלק מהעולם, ובכל יום שתסידים קדושים הולכים בדרך, הוא סוחר אחריהם. ואם אתם קדושים עליונים, איך לא מצאתם אותו, הלא הפוחר אחריהם?

אבל בהתחלה ראיתי בכם, וכעת ראיתי בכם, שאבא לא ראה חמור שלא שיען אחריו חמור לסבל על התורה. בין שלא זכיתם שאבא ישען אחריהם, לא אומר לכם מיהו אבא. אומר רבי יהודה לרבי יצחק, בנדמה לנו, תינוק זה אינו בן אדם. אכלו, ואותו תינוק היה אומר דברי תורה וחידישי תורה. אמרו, הבה נברך. אומר להם, נאה אמרתם, משום שהשם הקדוש לא מתברך בברכה זו אלא בהזמנה.

פתח ואמר, (תהלים לד) אברכה את ה' בכל עת וגו'. וכי מה ראה דוד לומר אברכה את ה'? אלא ראה דוד שצריך הזמנה, ואמר אברכה. בגלל שבשעה שאדם יושב על שלחנו, השכינה עומדת שם, והצד האחר עומד שם. בשמזמן האדם לברך את ה' חש ברוך הוא, השכינה מתתקנת (בהזמנה זו) לגבי מעלה לקבל ברכות, והצד האחר מתכופף. (ואם נתקנת בברכות לגבי מעלה והצד האחר אינו כפול) ואם לא מזמין האדם לברך את ה' חש ברוך הוא, הצד האחר שומע ומכשפש להיות לו חלק באתה ברכה.

ואם תאמר, למה אין הזמנה בשאר הברכות? אלא אותו דבר הברכה שמברכים עליו, הוא הזמנה. ובא וראה שכך זה, שזה שמברך על הפרי, אותו פרי הוא הזמנה ומברכים עליו, ואין לו חלק לצד האחר. וקדם זה שהיה אותו פרי ברשות הצד האחר, לא מברכים עליו, וכתוב (ויקרא יט) לא יאכל, בשביל שלא יברכו על אותו הפרי ולא יתברך הצד האחר. בין שיצא מרשותו, יאכל, ומברכים עליו. והיא הזמנה לברכה. וכן כל דברי העולם שמברכים עליהם, כלם הזמנה לברכה,

ואין בהם חלק לצד האחר.

ואם תאמר, אף כך לברכת זמון בום ברכה היתה הזמנה, מדוע הבה ונברך? אלא הואיל ובתחלה כשהיה שותה אמר "בורא פרי הגפן", הרי זה היה הזמנה. וכעת לברכת המזון צריכים שנוי להזמנה אחרת, שהרי בום זו היא לקח אש-ברוך-הוא, ולא למזון, ומשום זה צריך הזמנת הפה.

ואם תאמר, נברך שאכלו ומשלו זוהי הזמנה, ברוך שאכלו ומשלו זהו ברכה – כך זה בודאי. אבל נברך זוהי הזמנה אחרת, הזמנה של בורא פרי הגפן. (של הפה) שהקודמת היא ההזמנה לכוס של ברכה סתם. וכום זו, בין שנמל, היא הזמנה אחרת במלת נברך לגבי עולם העליון, שכל מזונות וברכות יוצאות משם. ומשום זה הוא בדרך נסתר, שעולם העליון הוא נסתר ואין אליו הזמנה, אלא בדרגה זו בום ברכה. (במלת נברך) אמר רבי יהודה, אשרי חלקנו שמיים העולם עד בעת לא שמענו דברים אלו, ודאי הרי אמרנו שזה אינו בן אדם.

אמר לו, בן, מלאך ה', אהובו, מה שאמרת ועשית בריהם עצי שטים המשה לקרשי צלע המשכן וגו', וחמשה בריהם וגו', וחמשה בריהם לירכתים ימה – הרי הרבה בריהם יש כאן, וידים הם שטים. אמר לו, זהו שאמרת, מפי האדם נשמע מיהו. אבל הואיל ולא השגחתם – אני אומר.

פתח ואמר, (קהלת ב) החכם עיניו בראשו וגו'. וכי איפה עיניו של האדם? אלא בראשו! שפוא בגופו או בזרועו, שהוציא את החכם יותר מכל בני העולם! אלא הפסוק כך הוא בודאי, שלמד נ, לא ילך אדם בגלוי ראש ארבע אמות. מה הפעם? ששכינה שורה על ראשו, וכל חכם עיניו ודבריו בראשו הם, באת ששורה ועומד על ראשו.

ובשעיניו שם, ידע שאותו אור שדולק על ראשו צריך שמן, משום שגוף האדם היא פתילה, ואור דולק למעלה, ושלמה המלך צוח ואמר: (שם ט) ושמן על ראשך אל יחסר, שהרי האור שבראשו צריך שמן ואותם מעשים טובים. ולכן החכם עיניו בראשו, ולא במקום אחר.

אתם חכמים, ודאי השכינה שורה על ראשיכם, איך לא השגחתם לזה? שכתוב ועשית בריהם וגו', לקרשי צלע המשכן האחד. וחמשה בריהם לקרשי צלע המשכן השנית. האחד והשנית אמר הפסוק, שלישית ורביעית לא אמר הפסוק. שהרי

סיפורי זוהר קהלת

אחד ושנית נחשבים לשני צדדים, ומשום זה החשבון בשני אלה.

באו הם ונש קהו. (בכתחלה) בכה רבי יהודה ואמר, רבי שמעון, אשרי חלקך! אשרי הדור! שחרי בזכותך אפלו תינוקות של בית רבן הם סלעים רמים תקיפים. באה אמו. אמרה להם, רבותי, בבקשה מכם אל תשגיחו על בני, אלא רק בעין טובה. אמרו לה, אשרי חלקך אשה בשרה, אשה ברורה מכל שאר הנשים, שחרי תקדוש ברוד הוא ברר חלקך והרים דגלך על כל שאר נשות העולם!

אמר התינוק, אני לא פוחד מעין רעה, שכן דג גדול ונכבד אני, ודג לא פוחד מעין רעה, שפתוב (בראשית מח) וידגו לרב בקרב הארץ. מה זה לרבי? לרבות על העין. ושנינו, מה דגי תים המים מכסים עליהם ואין עין רעה וכו'. לרב ודאי, בקרב הארץ, בתוך בני האדם על הארץ. אמרו, בו, מלאך ה', איננו בני עין רעה, ולא מצד עין רעה באנו, ותקדוש ברוד הוא מכסה עליך בכנפיו.

פתח ואמר, (ש) המלאך הנאל אתי מכל רע יברך וגו'. פסוק זה אמר יעקב ברוד תקדש. אם ברוד תקדש אמר אותו, סוד חכמה יש בו. המלאך, קורא ל מלאך, וקורא לו שמות אחרים. מדוע נקרא באן מלאך? אלא בשם שליח מלמעלה ומקבל זכר מתוך אספקלריה שלמעלה, (ש) שבשם מרכים אבא ואמא לזה, אומרים לה: בתי, לבי שמרי ביתך! פקדי את ביתך! בך עשי לביתך! לבי וזני אותם. לבי, שאותו עולם שלמטה מחכה לך, בני ביתך מחכים למזון ממה! תרי לך כל מה שתצטרכי לתת להם. ואז היא מלאך.

ואם תאמר, והרי בכמה מקומות נקרא מלאך, ולא בא לזון עולמות, ועוד, שבשם זה לא זן את העולמות, אלא בשם של השם - כך זה בודאי. בששליח מתוך אבא ואמא, נקרא מלאך. וכיון ששורה על מקומות, על שני כרובים, שמו ה'.

בשנראה למשה בתחלה נקרא מלאך. ליעקב לא נראה כך, אלא בדגמא, שפתוב (שם כט) ורחל באה. זו דמות של רחל אחרת, שפתוב (ירמיה לא) כה אמר ה' קול ברמה נשמע וגו', רחל מבכה על בניה. ורחל באה, סתם. עם הצאן, הדרגות שלה. אשר לאביה, ודאי. וכלם נמנו ותתפקדו בידיה. כי רעה היא, היא מנהיגה אותם ומפקדת עליהם.

וכך פתוב במשה, (שמות א) וירא מלאך ה' אליו בלבת אש. ואם תאמר ששבת

סיפורי זוהר קהלת

אבְרָהָם יוֹתֵר, שְׁלֹא כְתוּב בּוֹ מְלֹאָד – אֵלֵא (בראשית יח) וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֵינוּ מִמְרָא וְגו'. שֵׁם בְּאַבְרָהָם נִרְאָה לוֹ אֲדָנִי, בְּאֵלֵי"ף דַּל"ת, בְּגִלְל שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן קִבְל בְּרִית. וּמָה שֶׁעַד עַכְשָׁו הִתְפַּסֵּה מִפְּנֵי, נִרְאָה לוֹ רַבּוֹן וְשִׁלְטַן, וְכֵן נִרְאָה, שְׁחֵרֵי אֵז הִתְקַשֵּׁר בְּ אֲתָה דְרָגָה וְלֹא יוֹתֵר. וּמִשׁוֹם זֶה בְּשֵׁם שֶׁל אֲדוֹן רַבּוֹן עָלָיו.

אֲבָל מוֹשֶׁה שְׁלֹא הָיָה בּוֹ פֶּחַד, שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת ג) מוֹשֶׁה מוֹשֶׁה, שְׂאִין טַעַם מִפְּסִיק, כְּ מוֹ שְׁכַתּוֹב (בראשית כב) אַבְרָהָם אַבְרָהָם, שְׁמִפְּסִיק הַטַּעַם, בְּגִלְל שְׁכַעַת שְׁלֵם מָה שְׁלֹא הָיָה לְפָנָיו כּוּן. יֵשׁ הַפֶּרֶשׁ בֵּין אַבְרָהָם הַנּוֹכַחֵי לְבֵין אַבְרָהָם שְׁכַתּוֹבָהּ. אֲבָל מוֹשֶׁה, מִיָּד שְׁנֹלֵד, אֲסַפְקֵרְיָה הַמְּאִירָה הַיְתֵה עֲמוֹ, שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת ב) וַתֵּרָא אֹתוֹ בִּי טוֹב הוּא. וְכַתּוֹב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בִּי טוֹב. מִיָּד נִקְשֵׁר מוֹשֶׁה בְּדְרָגָתוֹ, וּמִשׁוֹם זֶה מוֹשֶׁה מוֹשֶׁה, וְלֹא מִפְּסִיק הַטַּעַם.

וְלָכֵן לְגַבֵּי מוֹשֶׁה הַקְּטִיִן עֲצֻמוֹ, שְׁכַתּוֹב מְלֹאָד ה'. יַעֲקֹב קָרָא לוֹ בְּשִׁעָה שְׁחֵרֵי מִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם. מְלֹאָד, מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁבְּ אֲתָה שְׁעָה הָיָה יוֹרֵשׁ אֹתָהּ לְשִׁלְטַן. מוֹשֶׁה בְּחַיָּיו. יַעֲקֹב לְאַחַר שֶׁהִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם. מוֹשֶׁה בְּגוֹף. יַעֲקֹב בְּרוּחַ. אֲשֵׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה.

הַגֵּאֵל אֹתִי מִכָּל רָע, שְׁלֹא הִתְקַרַּב לְעוֹלָמִים לְצַד הָרָע, וְלֹא יָכַל הָרָע לְשַׁלְטַן בּוֹ. יִבְרָךְ אֶת הַנְּעָרִים, אֵז יַעֲקֹב הָיָה מִתְקַן אֶת בֵּיתוֹ בְּאָדָם שֶׁהוּלָךְ לְבֵית חֵדֶשׁ וּמִתְקַן בְּתַקוּנָיו וּמְקַשֵּׁ טוֹ בְּקִשׁוּטָיו. יִבְרָךְ אֶת הַנְּעָרִים – אֹתָם הַנּוֹדְעִים, אֹתָם שֶׁנִּפְקַדוּ עַל הָעוֹלָם לְמִשְׁךְ מֵהֶם בְּרִכּוֹת, הֵם שְׁנֵי הַכְּרוּבִים. וַיִּקְרָא בְּהֶם שְׁמֵי, כַּעַת הִתְקִין בֵּיתוֹ, וְהוּא הִתְעַלָּה בְּדְרָגָתוֹ, מִשׁוֹם שֶׁחֲבוּר הָיָה בְּיַעֲקֹב. הַגּוֹף נִדְבַק בְּמִקּוֹם שֶׁהַצְּטֻרָה, וְשִׁתֵּי זְרוּעוֹת אֹתוֹ.

לְאַחַר שֶׁאֹתָם נְעָרִים מִתְבָּרְכִים כָּרַ אֵז, אֵז וַיִּדְגּוּ לְרַב בְּקִרְבַּ הָאָרֶץ. דְּרָךְ הַדְּגִים לְהִתְרַבּוֹת בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וְאֵם יוֹצֵאִים מִתּוֹךְ הַמַּיִם לְיִבְשָׁה, מִיָּד מוֹתִים. אֵלֵינוּ לֹא כָּה, אֵלֵא הֵם מוֹתִים הַגְּדוֹל, וְגַדְלָתָם לְהִתְרַבּוֹת וְלִהְתַּגְּדֵל בְּקִרְבַּ הָאָרֶץ הַיָּא, מָה שְׂאִין כָּה בְּכָל הַדְּגִים שְׁבַעוֹלָם.

מָה כְּתוּב לְמַעְלָה? וַיִּבְרָךְ אֶת יוֹסֵף וַיֵּאמֶר. וְלֹא מוֹצֵאֵנוּ לוֹ כְּאֵן בְּרִכּוֹת, שְׁחֵרֵי אַחַר כָּה בְּרִכּוֹ, שְׁכַתּוֹב (שֵׁם מַט) בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף. אֵלֵא, בֵּינוֹן שְׁכַרְךָ אֶת הַנְּעָרִים הַלְלוּ, בְּרָךְ אֶת יוֹסֵף. שְׁחֵרֵי לֹא יָכְלוּ לְהִתְבָּרַךְ אֵלֵא מִתּוֹךְ יוֹסֵף, וּמִתּוֹךְ שֶׁ הוּא נִסְתַּר וְלֹא נִרְאָה בְּגִלּוֹי, כְּתוּב בְּנִסְתַּר – וַיִּקְרָא בְּהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתָי. (לְכַסּוֹת עֲלָיו) מִן הָאֲבוֹת

מתברכים, ולא מפקום אחר. בקרב הארץ, זהו פסוי לכפות מה שצריך.

באו ונשק את במקדם. אמרו, הבה ונברך. אמר הוא, אני אברך, שכל מה ששמעתם עד כאן מפני הנה, ואקים בי (משלי כב) טוב עין הוא יברך. קוראים בו יברך. מה הפעם? משום שנתן מלחמו לדל. מלחם ואכל של התורה שלי אכלתם. אמר רבי יהודה, בן אהוב של הקדוש ברוך הוא, הרי שנינו בעל הפית בוצע ו ארח מברך. אמר לו, איני בעל הפית ואינכם אורחים. אכל מצאתי פסוק ואקימו, שהרי אני בודאי טוב עין, בלי שאלותיכם אמרתי עד עתה, ולחם ואכל שלי אכלתם.

לקח כוס ברכה וברך, וידיו לא יכלו לסבל את הכוס ורעדו. בשחגיגה לעל הארץ ועל המזון, אמר, (תהלים קמז) כוס ישועות אשא וכשם ה' אקרא. עמד הכוס על תקונו, והתישב בימינו וברך. בפוף אמר: יהי רצון של אחד מאלה ימשפ לו חיים מתוך (הפלו) עץ החיים, שכל החיים תלויים בו. והקדוש ברוך הוא יערב לו, ומצא ערב למטה שיסכים בער בתו אצל המלך הקדוש.

ביון שברך, סתם עיניו רגע אחד, ואחר כך פתח אותם. אמר, חברים, שלום לכם מרבון הטוב שכל העולם שלו הוא. תמה וכו', ובר שהו. לנו אותו לילה. בבקר השכימו והלכו. בשחגיגו לרבי שמעון ספרו ל את המעשה. תמה רבי שמעון, אמר, בן סלע תקיף הוא וראוי לכה, ויותר ממה שלא חשוב בן אדם, בנו של רב המנונא סבא הוא. הודעו רבי אלעזר ואמר, עלי ללכת לראות אותו נר דולק. אמר רבי שמעון, זה לא עולה בשם בעולם, שהרי דבר עליון יש בו. וסוד הוא, שהרי אור השמן שהמשכה של אביו מאיר עליו, וסוד זה לא מתפשט בין החברים.

יום אחד היו החברים יושבים ומתנגחים אלה באלה, והיו שם רבי אלעזר ורבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי ושאר החברים. אמרו, הרי כתוב (דברים ב) אל תצר את מוצב ואל תתגר בם מלחמה וגו'. בגלל רות ונעמה שהיו עתידים לצאת מהם. צפורה אשת משה שהיתה ממדין, ויתרו ובניו שיצאו ממדין, שהיו כלם צדיקי אמת, על אחת כמה וכמה. ועוד משה שגדלוהו במדין, ואמר לו הקדוש ברוך הוא, (במדבר לא) נקם נקמת בני ישראל מאת המדינים. אם כן, משוא פנים יש בדבר, שיותר ראוי בני מדין להציל ממוצב.

אמר רבי שמעון, לא דומה מי שעתידי ללקט תאנים למי שכבר לקט אותן. אמר לו רבי אלעזר, אף על גב שכבר לקט להם, שבח הוא. אמר לו, מי שלא לקט תאנים, שומר את התאנה תמיד שלא יהיה בה פגם בשביל התאנים שעתידיה להביא. בין שלקט תאנים, עוזב את התאנה, ויותר לא שומר אותה.

כך מוזב, שעתידיה להביא אותן תאנים, שומר אותן הקזש ברוך הוא, שכבתוב אל תצר את מוזב. מדין שנתן כבר תאנים ולקטו אותן, כתוב (במדבר כה) צרור את המדינים. שהרי מבאן והלאה תאנה זו לא עתידיה להביא פרות, ומשום זה ראוייה לשרפת אש. פתח ואמר, ויאמר מוזב אל זקני מדין וגו'. מוזב הם מתרים, ומשום אותן תאנים שעתידי מוזב להוציא לעולם נצלו מענש.

❖ אל תתן את פיך לחטיא את בשורך וכו' (קהלת ה)

❖ אשריך ארץ שמלכך בן חורים (קהלת י)

דורו של רבי שמעון

(זוהר ח"ג פרשת אחרי מות ע"ט ע"א וע"ב)

שנה רבי יהודה, דור שרבי שמעון בר יוחאי שרוי בתוכו, בלם צדיקים, חסידים, בלם הם יראי חטא, ושכינה שורה ביניהם, מה שאין בן בדורות אחרים. משום כך הדברים הללו מתפרשים ולא נטמנים. בדורות אחרים לא כן, ודברים של סודות עליונים לא יכולים לגלות, ואותם שיודעים פוחדים. שכאשר היה רבי שמעון אומר סוד הפסוק הזה, עיני כל החברים נבעו דמעות, וכל הדברים שאמר היו בעיניהם גלויים, כן שכבתוב (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות.

שיום אחד שאל רבי ייסא, אמר, ביצה של אמת (מדה) שייצאה מעוף ששרוי שזור ב באור, והתבקעה לארבעה צדדים, שנים עולים מהם, ואחד מתנפד, ואחד רובץ במרביץ (מבועי הפעיות) של הים הגדול. אמר רבי אבא, עשית לפני רבי שמעון קדש הל, שהרי כתוב פה אל פה אדבר בו. אמר לו רבי שמעון, טרם שתתבקע הביצה, תסתלק מן העולם. וכך היה באדרא של רבי שמעון.

סיפורי זוהר קהלת

למדך, בימי רבי שמעון היה אומר אדם לחברו: פתח פיה ויאירו דבריך. אחר שנפטר רבי שמעון, היו אומרים: (קהלת ה) אל תפתן את פיה לחטיא את בשרך וכו'. אשרי הדור שרבי שמעון בן יוחאי שרוי בתוכו. אשרי גורלו בין עליונים ותחתונים. עליו כתוב (קהלת י) אשריך ארץ שמלכוד בן חורים. מהו בן חורים? שזקף ראש לגלות ולפרש דברים ואינו פוחד. בזה שהוא בן חורין, ויאמר מה שהוא רוצה ולא פוחד. מי זה מלכוד? זה הוא רבי שמעון בן יוחאי, בעל התורה, בעל החכמה. שבשתייה רבי אבא והחברים רואים את רבי שמעון, היו רצים אחריו ואומרים: (הושע יא) אחרי ה' ילכו בארצה ישאג.

ואלו היה אלף שנים פעמים וגו' (קהלת ו)

פטירת רבי אליעזר הגדול

(זוהר וירא צו: צ"ט.)

ש' רבותינו, בשחלה רבי אליעזר הגדול, אותו יום ערב שבת היה, והושיב לימינו את הורקנוס בנו, והיה מגלה לו עמקות ונסתרות, והוא לא היה מקבל דבר בדעתו שחשב שמטרף בדעתו היה. בין שראה שדעת אביו מתישבת עליו, קבל ממונו מאה שמונים ותשע סודות עליונים.

בשהגיע לאבני שיש שמתערבים במים העליונים, בכה רבי אליעזר ופסק לומר. אומר, עמד שם בני. אומר לו, אבא, למה? אומר לו, אני רוצה שאני ממחר לחלף מן העולם. אומר לו, לך ואמר לאמך שתעלה את התפלין שלי למקום עליון, ואחר שאסתלק מן העולם, ואבא לכאן כדי לראות אותם. לא תבבו, שהם קרובים עליונים ולא תחתונים, ודעת בני אדם לא משיגה אותם.

עד שהיו יושבים, נכנסו חכמי הדור לבקר אותם, וקלל אותם על שלא באו לשמש אותם, ששנינו גדולה שמושה ותר מלמודה. עד שבא רבי עקיבא, אומר לו, עקיבא, עקיבא, למה לא באת לשמש אותי ושחרי בזה העת להצטרף? אומר לו, רבי, לא היה לי פנאי. רתח ואמר, אתמה עליד אם תמות מיתת עצמך. קלל

שמיתתו תהיה קשה מבבלם.

בכה רבי עקיבא ואמר לו, רבי, תלמד אותי תורה. פתח פיו רבי אליעזר במעשה מרובה. באה אש והקיפה את שניהם. אמרו חכמים, נשמע מזה שאין אנו ר' אים וכדאים לכה. יצאו לפתח החיצון וישבו שם. היה מה שתיה, והאש הלכה.

ולמד בביתך עזה שלש מאות הלכות פסוקות, ולמד אותו מאתים וששה עשר טעמים של פסוקי שיר השירים, והיו עיני רבי עקיבא זולגות דמעות, וחזרה האש כבתהלה. כשהגיע לפסוק (שיר) סמכוני באש שות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני, לא יכל רבי עקיבא לסבל, והרים קולו בבכיה. והרים קולו ולא היה מדבר מיראת השכינה שהיתה שם.

הורה לו כל עמקות וסודות עליונים שהיו בשיר השירים, והשביעו שבועה שלא ישתמש בשום פסוק ממנו, כדי שהקב"ה לא יחריב את העולם בגללו, ולא רוצה לפניו שהבריות ישתמשו בו מרב הקדשה שיש בו. אחר יצא רבי עקיבא ובכה, ונבעו עיניו מים, והיה אומר, וי רבי וי רבי! שהעולם נשאר יתום ממך. נכנס אליו כל שאר החכמים, ושאלו אותו, והשיב להם.

היתה דחוקה לו [השעיה] לרבי אליעזר. הוציא שתי זרועותיו ושם אותם על לבו. פתח ואמר, אוי העולם, העולם העליון חוזר להתפגם ולהגנוז מן התחתון כל אור ומאור. אוי לכם שתי זרועות, אוי לכם שתי תורות שיהו נשפחים היום הנה מן העולם. שאמר רבי יצחק, כל ימי רבי אליעזר היתה השמועה מאירה מפיו ביום שנתנה בהר סיני.

אמר, תורה ולמדתי ונמרא) הבנתי והכמה למדתי ושמוש עשיתי, שאלו יהו כל בני אנוש של העולם סופרים, לא יוכל לכתב, ולא תלמידי מחכמתי אלא במכחול בעיני, ואני מרבותי אלא כמי ששותה בים. ולא היה אלא להחזיק טובה לרבתי יותר ממנו.

והו שואלים ממנו בא ת סנדל של יבום, עד שיצאה נשמתו ואמר טהור. ולא היה שם רבי עקיבא. כשיצאה השבת, מצא אותו רבי עקיבא שפוח. קרע בגדו ושרט כל בשרו, ודם ירד ונמשך על זקנו. היה צונח ובוכה. יצא החוצה ואמר: שמים שמים, אמרו לשמש וללבנה, שהאור שהיה מאיר יותר מהם הרי נחשך.

סיפורי זוהר קהלת

אמר רבי יהודה, בשעה שנשמת הצדיק רוצה לצאת – שמחה, ונצדיק בטוח במיתתו כדי לקבל שכרו. זהו שכתוב וירא וירץ לקראתם, בשמחה לקבל פניהם. מאיזה מקום? מפתח האהל, כמו שאמרנו. וישתחו ארצה – אל השכינה.

רבי יוחנן פתח ואמר, (שיר ב) עד שיפוח היום ונסו הצללים סב דמה לך דודי לצבי או לעפר האילים. עד שיפוח היום וגו' – זו אזהרה לאדם בעולם הזה שחייב להתרחק עין. בא ראה מה כתוב, (קהלת ו) ואלו תיה אלה שנים פעמים וגו'. ביום המיתה, כל מה שתיה, נחשב ביום אחד אצל.

אמר רבי שמעון, נשמתו של אדם מתרה בו ואמרת עד שיפוח היום ונסו הצללים, וידמה בעיניו להתרחק עין בעודו בעולם הזה. ונסו הצללים, זהו שכתוב (איוב ח) כי צל ימינו עלי ארץ. בבקשה מפה, סב דמה לך דודי לצבי וגו'.

דבר אחר עד שיפוח היום וגו' – אמר רבי שמעון בן פזי, זו אזהרה לאדם בעולם הזה שהוא להתרחק עין: מה הצבי קל ברגליו – אף אפה היה קל בצבי או לעפר האילים לעשות רצון בוראך כדי שתנחל העולם הבא, שהוא הרי בשמים, הנקרא הר ה', הר התענוג, החר הטוב (ע"כ מדרש הנעלם).

❖ אין אדם שליט ברוח לכלא את הרוח וגו' (קהלת ח)

הכרזת זמנו של האדם

(זוהר ויהי ריז ע"ב)

אמר רבי יוסי, בשמתקרב ימי אותו האיש, שלשים יום מכריזים עליו בעולם, ואפלו צפרי השמים מכריזים עליו. ואם צדיק הוא, שלשים יום מכריזים עליו בין הצדיקים בגן עדן.

שנינו, כל אותם שלשים ימים נשמתו יוצאת ממונו בכל לילה, ועולה ורואה את מקומה באותו העולם, ואותו אדם לא יודע ולא משגיח ולא שולט בנשמת כל אותם שלשים יום כמו שהיה בתחלה, שכתוב (קהלת ח) אין אדם שליט ברוח לכלא את הרוח וגו'. אמר רבי יהודה, מבשמתחילים אותם שלשים יום, צלם האדם נחשף, והדמות שנראית בארץ נמנעת.

עַת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ (קהלת ח)

חמורו של רבי פנחס בן יאיר

(זוהר ח"ג פרשת שמיני ל"ו ע"א ול"ז ע"א)

רבי אלעזר היה הולך בדרך. מצא את רבי פנחס בן יאיר שהיה בא. געה חמורו. אמר רבי פנחס, ודאי במשקל (בקיול) שמחת החמור אני רואה שפנים חדשות ימצא פה. פיון שייצא מאחר ענפי החר, ראה את רבי אלעזר שהיה בא. אמר, ודאי משקל (קיול) השמחה נשלם. ירד רבי אלעזר אליו ונשק לו. אמר לו, אם צורת הדרך האחת אליך, גלף ונתחבר באחד. ואם לא, קח את דרכך ולך. אמר לו, ודי שפנגדך אני הולך, פיון שמצאתי אותך, אלך אחרך ונתחבר באחד.

פתח רבי פנחס ואמר, (תהלים קכח) 'יברכה ה' מציון וראה בטוב וגו'. יברכה ה' מציון, מה הפעם מציון? משום שהרי משם יוצאות ברכות להשתתף (להפצא). זהו שפתוב, כי שם צוה ה' את הפרכה חיים עד העולם. ומשום כך, יברכה ה' מציון, שהרי משם יוצאות ברכות לכל. וראה בטוב ירושלים, שפגלל ציון ירושלים מתברכת. שפיון שציון התמלא בברכות, אז ירושלים מתברכת, ונמצאים בה רחמים. וכשירושלים מתברכת, כל העם מתברך.

כל ימי חייה, שלא תראה קשת בימיה כמו לאביה. ועל זה – וראה בטוב ירושלים כל ימי חייה. וראה בנים לבניה, יראי הטא, חסידים, קדושים. אז – שלום על ישראל. מה זה שלום על ישראל? אלא כמי שאומר: שלום על ראש המלך, שלא יחסר כל. כך שלום על ישראל, בזמן שצדיקים ימצאו בעולם.

פתח רבי אלעזר ואמר (משלי יז) עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם. בנים – הרי באר נ בני בנים – אלו שאר בתרי המלך, כן שפנאמר (ישעיה יד) וכל בניה למודי ה'. וכתוב (איכה ד) בני ציון היקרים, כן שפנאמר ותפארת בנים אבותם. אין מתעטרים הבנים אלא באבות. מכאן למדנו שבנים לא מתעטרים ולא משקים מהשקית הנחל, אלא בזמן שהאבות מתעטרים ומברכים. זהו שפתוב ותפארת בנים אבותם.

עד שהיו הולכים, הגיע זמן תפלה. ירדו והתפללו. בעוד שהיו מתפללים, נכרך נחש אחד ברגלי חמורו של רבי פנחס. בעט (נכה) ונגעה פעמים. אחר שסימו את

סיפורי זוהר קהלת

התפלה, אמר רבי פנחס: ודאי צער הוא לבהמה שלי, שהרי היום תזה הקדמותי, והייתי מרחש בתורה, והעביר אותי במקום ששורה לכלוך, ועכשו מצערים אותו. ק"ט ור' א' נחש אחד קשור על רגליו. אמר רבי פנחס: נחש נחש, לך וסובב (צדד) את קשרך במדרון החור. בינתים נשר הנחש ונפל חתיכות חתיכות.

אמר רבי אלעזר, ומה כל כך מדקדק הן ח"ש ברוך הוא בצדיקים? אמר לו, ודאי שהן ח"ש ברוך הוא מדקדק עם הצדיקים ושומר אותם, ורוצה להוסיף להם קדשה על קדשתם, ועכשו החמור תזה, שלא שמר את הקדשה שלי, הוא הצמער. והנחש תזה היה שליח, וכמה שליחים יש לך ח"ש ברוך הוא, ובכלם הוא עושה את שליחותו, ואפלו בחיות השדה. זהו שכתוב (ויקרא כו) והשלחתי ככם את תית השדה ושבלה אתכם. ואפלו ביד גוי, זהו שכתוב (דברים כח) ישא ה' עליך גוי מרחק מקצה הארץ.

אמר רבי אלעזר, וכי ישראל עושה שליחות? אמר לו, כן, כמו רשע ביד צדיק. אבל רשע ביד ישראל רשע אחר, לא עושה בו שליחות, אלא בזמן שאינו מכונן בו. זהו שכתוב (שמות כא) ואשר לא צדה והאלהים אנה לידו. ואשר לא צדה דוקא, שלא להרג אותו. זה והאלהים אנה לידו, כדי להעניש את שניהם.

משל לבני אדם שחטאו למלך. התעורר השומר אליהם לתפש אתם ולהעניש אותם, לאותם שחטאו למלך. קם חכם אחד מהם והתערב עם בני השומר. הרים השומר את עיניו וראה אותו. אמר לו, מי נתן אותך בינינו? והרי אינך מאותם שחטא למלך. הרי אתה תעניש בראשונה! לקחו אותו והרגו אותו.

כך ישראל באים מצד הימין, ולא נדבקו בשמאל, ולא התערב בעמו לעולמים. וכשהם גורמים בעוונותיהם שנכבד הימין, והשמאל מתעורר וכל אותם שבאים מצדו - אם אחד מישראל עומד להתערב עמם, הם מפירים אותו ואומרים לו: אינך מאותם שבאים מצד הימין, שנכבד מהעונות שלהם, ואינך מאותם שחטאו למלך. מי נתן אותך אצלם? נמצא שהוא נעניש בראשונה. ושלמה המלך אוח כנגדם ואומר (קהלת ח) עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. לרע לו ודאי מפיון שאינו שליח המלך, ולא בא מאותו הצד.

לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך פי כבד רצה האלהים את מעשיך (קהלת ט)

לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך

(זוהר ח"ב פרשת וארא כח ע"א וע"ב)

רבי הייא קם לילה אחד לעסק בתורה, והיה עמו רבי יוסי הקטן, שהיה תינוק. פתח רבי הייא ואמר, (קהלת ט) לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך פי כבד רצה האלהים את מעשיך. מה ראה שלמה המלך שאמר פסוק זה?

אלא שלמה, כל דבריו היו בחכמה, וזה שאמר לך אכל בשמחה לחמך. בשעה שאדם הולך בדרך חן חש ברוד הוא, חן חש ברוד הוא מקרב אותו אליו ונותן לו שלווה וכן עתה, ואז הלחם ותינוך שאוכל ושותה בשמחת הלב, בגלל שהחן חש ברוד הוא מרצה במעשיו.

אמר לו אותו תינוק, אם כך, הרי אמרת שכל דברי שלמה היו בחכמה, איפה באן החכמה? אמר לו, בני, בשל את בשולך ותראה את הפסוק הזה. אמר לו, בטרם בשלתי ידעתי. אמר לו, מנין לך?

אמר לו, קול אחד שמעתי מאבי שהיה אומר בפסוק הזה, וכו' בא רבי הייא ונשקו. אמר, תייד בני, דבר זה השארתי בשבילך, ועכשו ידעתי שרוצה חן חש ברוד הוא לעטר אותך בתורה.

כל אשר תמצא ירך לעשות בכחך עשה וגו' (קהלת ט)

רבי פנחס בן יאיר בא בדמות צל למקום בו למד בחייו

(זוהר ח"ג פרשת פנחס רכא)

רבי אבא ורבי יוסי קמו לעסק בתורה בחצות הלילה. עד שישב ועסק בתורה וכו' עד שישב, ראו צל שעומד עליהם, הולך ובא, הולך ובא בתוך הבית. תמהו.

סיפורי זוהר קהלת

אמר רבי אבא, יוסי בני, אמר לך מה תיה לי עם המנורה הקדושה. יום אחד היינו הולכים בבקעת אונן, והיינו עוסקים בתורה כל אותו יום, ומתוך חזק השמש ישב לי יד סלע אחד בתוך נקב אחד.

אמרתי לו, מה זה שבכל שעה שמתרבים הרשעים בעולם ותדין שרוי בעולם, צדיקים שבהם לוקים עליהם? שבו שנינו, בחטא הדור, קדושים וצדיקים יתפסו. למה? אם משום שהם לא מוכיחים את העולם על מעשיהם – במה הם שמוכיחים ולא מקבלים מהם, והצדיקים כפופים לפניהם. ואם משום שאין מי שיגן על העולם – לא ימותו ולא יתפסו בחטאיהם, שחרי חדות היא לצדיקים באבודם.

אמר לו, בודאי בחטא הדור נתפסים הצדיקים, והרי באר נדברם אלו. אבל בשעה שנתפסים הצדיקים בחלאים או במכות, זה בשביל לכפר על העולם, ואז יתכפרו כל חטאי הדור. מנין לנו? מפל איברי הגוף. בשעה שכל האיברים במצוקה וחלי גדול שורה עליהם, איבר אחד צריך ללקות כדי שיתרפאו כלם. ומיהו? הן העי. הן חוץ לזקנה ומוציאים ממנה דם, ואז הרי רפואה לכל איברי הגוף.

גם כך בני העולם הם איברים זה עם זה. בשעה שרוצה תק חש ברוד הוא לתת רפואה לעולם, מלקה צדיק אחד ביניהם במחלות ומכות, ובגללו נותן רפואה לכל. מנין לנו? שבתוב (ישעיה נג) ודא מחלל מפשעינו מדבא מעונתינו וגו', ובחברתו נרפא לנו. ובחברתו – תקנות דם, כמו מי שפוקו זרוע, ובאתה חבורה נרפא לנו, רפואה הוא לנו לכל איברי הגוף.

ולעולם לא מלקה צדיק, אלא כדי לתת רפואה לדור ולכפר עליהם, (סוד זה צדיק ורע לו) שזה נוח לצד האחר שהדין שולט (לשלט) על הצדיק יותר מהכל, שלא חיש אז לכל העולם ולא משגיח בהם מהשמחה שהוא שולט עליהם. ואותו צדיק זוכה לשלמן עליון בעולם הזה ובעולם הבא. צדיק וטוב לו, שלא חיש תק חש ברוד הוא לכפר על העולם.

אמרתי לו, אלו לא היו בזמן אחד – יפה. אבל כאן יש צדיק, וכאן יש צדיק. לזה יש מחלות, ולזה יש את כל טוב העולם. אמר לי, באחד מהם או בשנים מספיק, שהק חש ברוד הוא לא רוצה להלקות הכל, (ס"א כל עוד) כי מ' שלא צריך אלא זרוע אחת להלקות ולהקין לתת רפואה לכל האיברים. גם כאן, בצדיק אחד מספיק.

ואם מתחזקת (מכבדה) המחלה על כל האיברים, אז צריך להקין משתי זרועות.

גם כּה, אם התרבו החטאים וכבדים על העולם, אז כל הצדיקים לוקים, לתת רפואה על כל הדור. אבל בזמן שלא התרבו כל כּה, אז רק צדיק אחד לוקה, ושאר הצדיקים בשלום, שהרי לא צריך תעולם שכלם ילקו. נרפא העם – נרפאו הצדיקים. ולפעמים שכל ימיהם עומדים במחלות להגן על הדור. אם מתו – הרי נרפא הכל ונתכפר, לפעמים בשחטאים הם נכבדים יותר.

קמ' וְהַלֵּב ע, וחזק השמש היתה יותר, והדרך היתה דחוקה לנו. ראינו אילנות במדבר ומים תחתיהם. ישבנו תחת צל של אילן אחד של המדבר. שאלנוהו, מה זה שכל עמי עולם לא עושים נענוע, רק ישראל לבדם? שפשעוֹסִקִים בתורה מתנענעים לכאן ולכאן בלי למוד של אדם בעולם, ולא יכולים לעמוד בעצמם

אמר לי, הזכרתני דבר עליון, ובני אדם לא יודעים ולא משגיחים. ישב שעה ובכה. אמר, אזי לבני האדם שהולכים בבהמות השדה בלי שכל. בדבר הזה לבדו נודעות נשמות קדושות של ישראל בין נשמות עמים עובדי כוכבים ומזלות. נשמות ישראל נגזרו מתוך גר קדוש שדולק, שכתוב (משלי כ) גר ה' נשמת אדם. וגר זה, בשעה שנאחו שדולק מתוך תורה העליונה, לא שוכה האר עליו אפלו רגע. וסוד זה – (תהלים כ) אלהים אל דמי לך. כמו זה כתוב – (ישעיה כב) המזכירים את ה' אל דמי לכם. אין שכוף לכם. אור הנר, בין שנאחו תוך הפתילה, אותו האור לא שוכה לעולמים, אלא מתנענע האור לכאן ולכאן ולא שוכה לעולמים.

כמו זה ישראל, שנשמותיהם מתוך אותו אור הנר – בין שאמר דבר אחד של התורה, הרי האור דולק, ולא יכולים הם לשכך, ומתנענעים לכאן ולכאן והכל הצדדים באור הנר, שהרי כתוב (משלי כ) גר ה' נשמת אדם.

וכתוב (יחזקאל לד) אדם אתם. אתם קרויים אדם ולא אמות עובדי כוכבים ומזלות. נשמות עמים עובדי כוכבים ומזלות מדעיכת הקש, בלא אור ששורה עליהם, ולכן שוככים ולא מתנענעים. שהרי אין להם תורה ולא דולקים בה, ואין אור שורה בהם. הם עומדים כמו עצים בתוך אש שדולק בלי אור ששורה עליהם, ועל זה שוככים בלי אור כלל. אמר רבי יוסי, זהו ברור הדבר! אשרי חלקי שזכיתי לזה לשמע את זה וכו'.

חזר אותו צל של קדם והלך לתוך הבית כמו דמות אדם. נפל על פניו רבי אבא. אמר רבי יוסי, נזכרתי שבמקום זה ראיתי את רבי פנחס בן יאיר, יום אחד

סיפורי זוהר קהלת

היה עומד במקום זה והיה אומר כד: פנתם בן אלעזר בן אהרן הכהן, באות י קטנה.

משום ששני א"ב רשומים - אלפא ביתא של אותיות גדולות, ואלפא ביתא של אותיות קטנות. אותיות גדולות הן בעולם הבא, ואותיות קטנות הן בעולם התחתון. י קטנה, אות ברית הקדוש. בין שפנתם קנא על ברית זו, נתוספה ל י קטנה, סוד ברית זו.

באתה שעה אמר תק חש ברוד הוא: מה לעשה עם משה? ברית זו ממשח היתה, וכלתו היתה, גנאי הוא לתת אותה לאחר בלי דעת ורצון משה. לא נאה זה. התחיל תק חש ברוד הוא ואמר למשה: משה, פנתם בן אלעזר בן אהרן הכהן. אמר לו משה: רבנו של עולם, מהו? אמר לו, אתה הוא שמסרת נפשך על ישראל שלא יאבדו מן העולם בכמה פעמים, והוא השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו'. אמר משה: מה אתה רוצה ממנו? הרי הכל שלך!

אמר לו: הרי הכל שלך היא, אמר לו שתשרה בתוכו. אמר משה: הרי בלב שלם תהיה אליו. אמר לו: אמר אתה בפיה ותרם לקד, שאתה מסרת אתה ברצון ובלב שלם. זהו שכתוב לכן אמר. אתה אמר ברצון: הנני נתן לו את בריתי שלום. שאלו תק חש ברוד הוא, היה לו לומר: לכן אמר לו הנני נתן לו את בריתי שלום. אבל לא כתוב אלא לכן אמר. ואם תאמר שהעברה ממשח - לא. אלא בנר זה שמדליקים ממנו - זה נתן ומהנה, וזה לא נגרע ממנו.

בא אותו הצל, וישב, ונשקו. שמעו קול אחד שהיה אומר: פנו מקום, פנו מקום לרבי פנתם בן יאיר, שהוא אתכם. ששנינו, שכל מקום שצדיק חדש בו דברי תורה, כש הוא באותו העולם פוקד את אותו מקום ובא אליו, וכל שכן בששורונים בו צדיקים אחרים לחדש באותו מקום שאומרים דברי תורה, כמו זה שהיה בא רבי פנתם בן יאיר לפקד את מקומו ומצא צדיקים אלו מחדשים דברי תורה, והתחדש במקדם אותו דבר של רבי פנתם בן יאיר לפניו.

אמר רבי אבא, נאה הדבר של רבי פנתם בן יאיר, שהרי לא כתוב לכן הנני נתן, אלא לכן אמר הנני נתן לו. וכי דבר זה היה גנוז מחסיד זה תחת ידך ולא היתה אומר? אשרי חלקנו שזכינו להיות בפיוע של הצל תק חש באן.

גם הוא פתח ואמר משמו של רבי פנתם, (קהלת ט) כל אשר תמצא ידך לעשות

בכחך עשה וגו' – כּמָה נָאָה לוֹ לְאָדָם בְּעוֹד שֶׁהֵנָּה דוֹלֵק וְשָׂרוּי עַל רֹאשׁוֹ לְהִשְׁתַּדֵּל וּלְעֲשׂוֹת רֵצוֹן רַבּוֹ, מִשּׁוּם שְׂאוֹתוֹ הֵנָּה הוּא כ' ח' שְׂשָׂרוּי עָלָיו, וְלִכְּן כְּתוּב (במדבר יד) יִגְדַּל נָא בַּח יי'. כַּח יי'. זֶהוּ כַּח שְׂשׂוּרָה עַל רֹאשׁ הַצַּדִּיקִים וְכָל אֹתָם שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בְּרֵצוֹן רַבּוֹנָם. וְעַל זֶה שְׂנִינּוּ, כָּל הָעוֹנֶה אֲמוֹן יֵהָא שְׂמִיָּה רַבָּא מְכַרְךָ בְּכָל כַּחוֹ. (וְהוּא כחו).

וְדַאי צָרִיךְ לְעוֹרֵר כָּל אֵיבָרָיו בְּכַח הַזֶּקֶק, מִשּׁוּם שֶׁבְּהִתְעוֹרְרוֹת הַזֶּקֶק שֶׁהִתְחַזַּק, הִתְעוֹרֵר אֹתוֹ כַּח קְדוּשׁ עֲלִיוֹן וְעֵלָה לְתוֹךְ הַקִּדְשׁ, וְנִשְׁפָּר כַּח וְהַזֶּקֶק הַצַּד הָאֲחֵר. וְלִכְּן בְּכַחךָ, שְׂצָרִיךְ לְעֲשׂוֹת רֵצוֹן רַבּוֹנָךְ.

כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְגו', מִשּׁוּם שֶׁבְּאֵת כַּח יֵשׁ מַעֲשֵׂה הַשְׁתַּדְּלוּת לְהִשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא מַעֲשֵׂה, עוֹלָם הַמַּעֲשֵׂה, לְהִשְׁלִים סוּף הַמַּחְשְׁבָה. וְחֻשְׁבוֹן – זֶהוּ עוֹלָם שְׁתְּלוּי בַּדְּבוּר, שְׁתְּרֵי הַחֻשְׁבוֹן בַּדְּבוּר תְּלוּי. וְלִכְּן כָּל הַגֵּימָטְרִיאוֹת וְתַקּוּפוֹת הָעִבְרִים שֶׁל הָעוֹלָם הֵם בְּלִבְנָה. וְדַעַת – זֶהוּ סוּד שִׁשָּׁה צְדָדִים שְׁתְּלוּיִים בְּמַחְשְׁבָה, וְנִקְרָאִים עוֹלָם שֶׁל אֹתָהּ מַחְשְׁבָה. וְחֻכְמָה – שֶׁהִפְל תְּלוּי מְמוֹנָה.

וְכָל אֵלוֹ בְּלוּלִים בְּאֵת כַּח, מֵה שְׂאִין בֵּן בְּצַד הַשְּׂאוּל, דְּרַגְתַּת הַגְּהֵנָם. שְׁתְּרֵי כָּל אָדָם שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדֵּל בְּכ"ח זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהַכְּנִס בּוֹ בְּמַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֻכְמָה, ס'פ לְהַכְּנִס בְּשְׂאוּל, שְׂאִין בּוֹ מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֻכְמָה. שְׁתְּרֵי הַצַּד הָאֲחֵר הוּא דְרָךְ שְׂאוּל, שְׁכַתּוּב (משלי ז) דְּרַכִּי שְׂאוּל בֵּיתָהּ. מִי שִׁיתְרַפָּה מִכ' ח' הֵק זֹשׁ הַזֶּה, מִתְחַזֵּק בּוֹ צַד הָאֲחֵר, שְׂשְׂאוּל בֵּיתָהּ.

אֲשֶׁר אֵתָהּ הַלֵּךְ שְׂמָהּ. וְכִי כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הוֹלְכִים לְשְׂאוּל? בֵּן, אֲבָל עוֹלָם מִיָּד, שְׁכַתּוּב (שמואל א-ב) מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. פָּרַט לְאֹתָם רְשָׁעִים שֶׁלֹּא הִרְחִירוּ תְּשׁוּבָה לְעוֹלָמִים, שִׁיּוּרְדִים וְלֹא עוֹלָם. וְאַפְלוּ צַדִּיקִים גְּמוּרִים יוֹרְדִים לְשָׁם. לָמָּה יוֹרְדִים? מִשּׁוּם שֶׁלּוֹקְחִים כְּמָה רְשָׁעִים מִשָּׁם, וּמַעֲלִים אֹתָם לְמַעְלָה. (וְשָׁם גְּמוּרִים לָהֶם לְהִרְחֵר בְּתִשְׁבָּח וְכִי הֵם? אֹתָם שֶׁהִרְחִירוּ תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יָכְלוּ, וְהִסְתַּלְּקוּ מִהָעוֹלָם. וְצַדִּיקִים יוֹרְדִים בְּגִלְל הָרְשָׁעִים לְתוֹךְ הַשְּׂאוּל, וְלוֹקְחִים אֹתָם, וּמַעֲלִים אֹתָם מִשָּׁם.)

כי החיים יודעים שימתו והמתים אינם יודעים מאומה? (קהלת)

ט

מעשה ברבי פרחיא

(זוהר חדש ב' רות נא, ב)

רבי פרחיא אומר, כל זמן שהגוף לא נח במקומו, נפשו אף כד. והוא היה תמיד משתדל לדעת באותו העולם של הנשמות.

יום אחד היה חולף בשדה, ומצא גוף אחד פתח אילן הרב מת. השגיח בו, ומצא שהוא יהודי, ומצא פריכות של מצוה, וספר של אנדה עמו.

אמר, ודאי תלמיד חכם הוא. התעסק בקברו, וחלף לעיר, ותפן לו תכריכים וקבר. והזמין בני אדם, ובכה עליו, והשתדל עליו והוציא כל מה שהיה בידו.

בין שנגנו ונקבר אותו הגוף, הנפש שלו נכנסה לתוך הישיבה העליונה. אמרו לה: אין לך בעת רשות להכנס בקבר (למקום) הסלע העליון, לבי והשלימי חסד למי שהשלים לך!

יום אחד רבי פרחיה היה יושב על השער של תפתח של לוד, והיה עצוב, שהיתה לו דחוקה השעה. בא אליו איש אחד. אמר לו: רבי, התרצה ללכת למקום פלוני עמי, ואתן לך כלי כסף, כדי שישתדל בתורה יחד בדריך? אמר לו: גלף. הל' ט. אמר לו: רבי, זה שכתוב (קהלת ט) כי החיים יודעים שימתו והמתים אינם יודעים מאומה? אמר לו: החיים אלו הצדיקים, והמתים אלו הרשעים.

אמר לו: תייד, רבי, אפלו הרשעים באותו העולם יודעים בצערם, ויודעים בכבוד הצדיקים ובדיני הרשעים. אמר לו: אם כן, מה זה והמתים אינם יודעים מאומה?

אמר לו: בעולם הזה כתוב, שהרי הצדיקים שנקראים חיים, מסתכלים ויודעים שימתו, ועתידים לתת את הדין, שיש דין ויש דין, כט שצאמר ורחי יתן אל לבו. אבל הרשעים שנקראים מתים, לא יודעים ואין משגיחים, ולא מסתכלים במעשי אותו העולם בלום. ומי שאינו מכיר במעשי אותו העולם נקרא מת, משום שהעולם הזה לא מבני החיים. שהעולם ההוא של נשמות ורוחות הוא, וזה העולם

הוא של הגוף.

אותו העולם שדורים בו אחיהם (חיות) של בני האדם, ודומים בדיקנאות, מפרים זה לזה, ויודעים כמה דומים בעולם תזה (שעתיד לבא לעולם). ומשתדלים להפיר את כבוד רבונם שם, באותו המלבוש של אותו העולם.

בשהגיעו לאת השדה, אמר לו: נתעבב בעת. נאנח. אמר לו: למה אתה נאנח? אמר לו: אבדה אבדה לי במקום תזה. אמר: הקדוש ברוך הוא יזמנה לך.

מצא מערה אחת. אמר אותו האיש: רבי, נכנס לכאן, שהרי ידעתי שאני מכיר כאן. נכנסו, ירדו במדרגות, עד שהגיעו לפרדס אחד, וראו שם אילנות מזשנים זה מזה ומשאר האילנות של העולם, ואילן אחד משנה משאר האילנות.

עלו לשם, שמעו קול אחד של מחנות רבים שהיו אומרים, (תהלים צה) באו נשתחוה ונכרעה נכרעה לפני ה' עשנו. תמה רבי פרחיא, ואמר: מה זה? אמר לו: שתק.

אמר רבי פרחיא: האלהים, בשהגעתי עמו לאמצע הפרדס תזה, וראיתי שתי דרכים, ומחנות מצד זה ומצד זה, ואמרתי לו מה זה? ואמר לי, כאן נפרדות דרכי הנפשות, מי שהולכים לגן עדן, ומי שהולכים לגיהנם. מי שהולך לגן עדן – אלו הולכים (עמו), ומשלימים לו שלום. ומי שהולך לגיהנם – אלו נזמלים לדון (איתם) את בגיהנם.

עבר לאת הפרדס, והגענו לחומות ומגדלים ושערים. בשהגענו לשער אחד, שנקרא שער המזרח, קרא אותו האיש: פתח לי שערי צדק. אמרו לו: למה? אמר להם: בשליחות של רבון העולם באתי. פתח ואמר ה' כלם: מי נתן את האשה תזה כאן במקום תזה? אמר להם: זה הוא רבי פרחיא. אמרו: זה הוא שהשלים לך החסד באותו העולם? אמר בן.

פתח לו, ואמרו: הפשיטו אותו, שאין רשות להכנס לכאן בגוף של העולם החדא. מיד הפשיטו אותו, והתלבש באוירים של הגן שלפנים.

ונכנס וראה אותו הרקיע שעל גבי אותו הגוף (הגוף). שאת הרקיע נפרד מאותו הרקיע שעומד על שאר בני העולם. הרקיע תזה נתחם בתחם מפל הגנונים של העולם. ארבעה חלונות, משקופים פתוחים בו בארבעת צדי העולם, ואחד

באמצע.

חלון אחד שבצד מזרח, בו קימים ארבעה משקופים מרקמים, בסוד של ארבע אריות יהו"ה, עולות לשמים עשרה, שלש אריות לכל אחד ואחד.

שלש פעמים ביום מתחברים אותם המשקופים, וכל האריות מתחברות לשם הקדוש. ממנה אחד עומד לאתו הצד, ושמו וזריעאל (יעריאל). וארבעה מפתחות בידו, שהוא פותח בהם ארבעה שערים, שהם על גבי אתו הרקיע, ואין מי שמביר בהם.

פרט לראשי חדשים ושבות, שבאות אותן הנפשות שמשותפות עם הגוף בקברים, לזרע ולהשתחוות לפני אותם השער ש לרבון הכל, כ ט ש נאמר (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני. כל – לרבות אותן נפשות שדרות עם הגוף, ונקראות כל בשר.

חלון אחר שבצד הדרום, בו עומדים ששה משקופים, לא נכנסים למקום הזה, אלא אותן שעוסקות בקריאת שמע ברצון ובכונה בכל יום.

אמר רבי פרחיא: האלהים, בשתתפלתי באת החלון, קרב אתו הממנה, ששמו ענאל, שמומנה על השער של צד הדרום. אמר לי, קום במקום, וראה את החלון הזה, שאין רשות להכנס לשם ולא לראות אתו, פרט לאותם שעוסקים בקריאת שמע בראוי.

וכל אותם שעוסקים בקריאת שמע בראוי, ששים ממנים נכנסים לפניו (שם המש"ח), ומכתירים אותו בכתרים קדושים, ואומרים לו: זהו הכתר של פלוני שעסק בקריאת שמע בראוי!

שאלתי אותו ואמרתי לו: אדוני, תקריאת שמע הזו בראוי, מה היא? אמר לי: אי חסיד, סוד עליון הוא באן. בקריאת שמע יש ארבע פרשיות.

הפרש הראשונה של תיחוד, שהיא שני יחודים, בשמים עשרה תבות. יש תבות בתיחוד העליון, ויש תבות בתיחוד אחר. הפרש השנייה – ואתהבת, בארבעים ושתים תבות, בסוד השם של ארבעים ושתים אריות.

הפרש השלישית – והיה אם שמוע, שנכלל תימין בשמאל, והשמאל בתימין. והיא בסוד וסתר של המרכבה הקדושה, עד ושמעתם, שהיא הפרשה ששולטת על

הכל. היא בסוד של שבועים ושתים תבות, תוך הסוד של שבועים ושתים שמות של המרכבה הקדושה.

פרש הרביעית – ושמעתם, שהיא המשים תבות, שהיא כנגד המשים שערי בינה. פרשת הציצית כלולה מכלם. ועולות הפרשיות למנין של אדם.

וכל שאר המקומות, בין במצוות התורה, בין בכל שאר המקומות בתורה, הזכר לחדו והנקבה לחדו. וכאן שהיא יחוד, שמתיוחד בו תק אל ברוך הוא, זכר ונקבה מתבנסים יחד, ועולים בשעור אחד.

הזכר נשתלם בה, מה שאין בן בכל שאר המקומות של התורה. וזהו השבח של האמונה העליונה, לדעת זה (שהנה) ה' הוא האלהים. הזכר נשלם בנקבה, ונכללם אחד עם אחד, הזכר נבנה עם הנקבה. וזהו היחוד השלם. ואין שלמות אלא בזכר ונקבה יחד.

ובא ראה, כל מי שמשלים היחוד בך אי ומכון בפרשיות הללו בכל יום, זוכה למשקופים והחלו עת הללו, להיות שלם באן. ואין מי שיעב על ידו, ובלבד שיקרא בך אי, ויבון בפודות העליונים הללו.

ואחו בימיני ואמר לי: אי חסיד, בא וראה את כבוד אותם שפיתחים את השם הקדוש בך אי ועוסקים בקריאת שמע כמו זה.

נכנסתי להיכל אחד, ובאותו היכל היו שלש מי את ששים וחמשה היכלות, כחשבון ימות השנה. אברהם יצחק ויעקב שולטים באותו ההיכל, ואדם הראשון בתוכם.

וראיתי כמה קבוצות של נשמות מלבשות ברקמה של עץ החיים, וכמה גונים של כבוד עליון, ונכנסים לתוך ההיכל, ויפואל הממנה הגדול על הכל, ממנה גדול של התורה עמם.

פתח ואמר: התעוררו קדושי העולם, הרי בניכם הקדושים, שפיתחים את השם הקדוש, ומכונים ברצון של הפרשיות של קריאת שמע.

וראיתי את אדם הראשון שמשתדל בהם. ובשעה שנכנסת קריאת שמע שקורא בן אדם, עולה בראשונה להיכל הזה, ומר ח בה אדם הראשון. אם חסרה אות אחת מקרית שמע, אינו מקבל אותה, שהרי חסר בנינו של אדם, שהוא

סיפורי זוהר קהלת

מזאתים ארבעים ושמונה, באותן התבות שחוזר עליהן הצבור.

ואם מוצא אותה בך אי, מקבל אותה, ונוטלים ממנו אברהם יצחק ויעקב, ונושקים אותה. מי ראה השמחה, מי ראה הערבוביה בכל אותם הצדיקים שבגן עדן, שבאים לאותה השמחה.

ובשעה שיבא לאותו העולם, מי יראה את שמחתו, שמושבים אותו האבות אצלם פעמים ביום, ובכל יום יורד עליו טל מראש המלך.

ובאת הפל יודעים ואוכלים המאכל שפלאים העליונים אוכלים. ויודעים מה שהיה, ומה שיהיה, ומה שעתידי להיות, עד הזמן שהקדוש ברוך הוא יקים את הגופים הפרוהים בעולם הזה, ויקיםם הקדוש ברוך הוא בבגין מתקן פראוי.

בחלון שבצד הדרום היו רשומים ש', שבצד זה ו', ובצד אחר ו', ובצד האחר ו'. שאלתי אותו האיש, ואמרתי: מהן האותיות הללו? אמר: איני יודע.

עד שבא אותו הממנה ואמר לי: אי תסיד, אותן האותיות סימני (עמודי) הפרשיות של קריאת שמע. אשרי חלקו של מי שאומר אותם בכל יום ברצון הלב.

חלון אחר שבצד צפון, בו עומדים שני משקופים, וחמש אותיות לוחטות ונוצצות בתוכם. שתי אותיות בצד זה ושתי אותיות בצד זה, ואחת למעלה מהם תלויה עליהם, והם בסוד השם הקדוש ונקרא אליהם.

בחלון הזה ובאותם המשקופים שזרים שני מוננים באת הרקיע, והם צורטק וגוריאל (עזריאל), שממנים שם באותו הצד שלא נפתח.

ושם יש היכל אחד מרקם בכמה גונם וכמה ציורים, ובו עומדים כל אותם שמקדשים את שם רבונם באמירה בכל יום, אחר שמברכים אותו, ואומרים ברוך ה' המברך לעולם ועד, ומקדישים אותו אחר כך בקדשה משלשת.

ואותו ההיכל נקרא משלש, בן שנאמר (ירמיה ז) היכל ה' היכל ה' היכל ה' הפה. ואותו ההיכל הוא משלש. ושאלתי מה זה. אמר אותו האיש: אלו הם שלא אוכלים כל ימיהם על דמם.

משום שהנשמה של אדם בעולם הזה יוצאת ממנו בכל לילה ולילה. בבקר חוזרת אליו, ושורה בחטם של האדם, ולא נכנסת ולא מתישבת במעיו עד שמברך את הקדוש ברוך הוא ומתפלל על דמו, אז מתישבת בו קמה.

ועל כן כתוב (ישעיה ב) הֲדַל לְכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָח בְּאִפּוֹ. מה זה אשר נשמח באפּוֹ? משום שיורדת בבקר, ואומר לה תקח אל ברוך הוא: לכי ושהי לו בחטמו, על מנת שיתפלל תפלתו. אם מברך הוא בראוי, היא תשרה בתוכו. ואם לא, פורחת ועולה, ונמצא האדם שחסרה מפניו אותה קדשת הנשמח.

וכיון שנשמתו חסרה מפניו, כמה נחשב הוא? אינו נחשב לכלום, באלו לא היה בעולם. ועל כן אסור לאדם לברך את חברו עד שמברך את רבו ע בראשית התפלה.

והחזן אומר בך ב את ה', והוא אומר ברוך ה' המברך לעולם ועד. וכיון שמברך לרבו ע, משם ראשית התפלה להתפלל, ועל כן שורות הקדשות. אשרי הם המברכים ומקדשים את רבונם בכל יום ברצון הלב.

ב אותה השעה למדתי, שאין רשות להתפלל בעשרה, עד שמברכים את הקדוש ברוך הוא בראשית הכל. וכיון שמברכים אותו, מתפללים תפלתם.

אמר אותו האיש: רבי, הברכה היא אינה אלא לתקן השבח לרבונם, שהחזיר להם נשמתם, שנקראת בחמשה שמות. והברכה בחמש תבות, ברוך ה' המברך כו'. ועל הברכה הזו שורה התפלה, והקדשה לא שורה אלא על הברכה, להחזיק ברבונם בכל. והברכה הזו והקדשה הזו אינה אלא בעשרה.

שאילתי אותו: למה החיכל לצד הצפון? אמר לי: בחיכל הזה נכנעים כל הצדדים הרעים שלא ישלטו בעולם.

החלון הזה נקרא החלון של נגה, ואין רשות להסתכל בו, פרט לאותם שמדורם שם, והכל הם רואים, ומסתכלים, ויכולים להסתכל. כל אותם ששם, הולכים במלבושים בדמיות העולם הזה.

ושם ראיתי רבים מן החברים, ולא נתנה לי רשות להתקרב אליהם, וכלם מפרים זה לזה, ואוכלים מאכל של חזקים עליונים.

הרמיע הזה נוסע בכל יום לארבעת צדדי העולם. וכשנוסע, מרעיף טל של חיים לתוך הגן. ובאים כל הצדיקים של שם, ורוחצים ב'א ת הטל, וזוהרים בזהר הרמיע, ונכנסים לפני המושיח, ולפני האבות, ואדם הראשון. ולא נתנה לי רשות להכיר אותם.

החלון שבצד מערב משנה מפל שאר החלונות, בגונים ובאורות. מתחם בארבע אותיות של השם הק חש, שזוהרים ונוצצים על גב אותו החלון. לפעמים מתגלים, לפעמים נסתרים. והראו לי במקום אחד פתות של צדיקים בדרגות יתרות על בלם.

וגם בדרך בשהסכל הלך לבו חסר וגו' (קהלת י)

עסק התורה בדרך

(זוהר ח"א פרשת בראשית נח ע"ב - נט, א)

רבי שמעון היה הולך בדרך והי עמו רבי אלעזר בן נורי יוסי ורבי חייא. עד שחזו הולכים, אמר רבי אלעזר לאביו, הדרך מתקנת לפנינו, רוצים לשמע דברי תורה פתח רבי שמעון ואמר, (קהלת י) וגם בדרך בשהסכל הלך לבו חסר וגו'. בשבן אדם רוצה לתקן דרכיו לפני הק חש ברוך הוא, עד שלא יצא לדרך צריך להפליג בו ולהתפלל לפניו על דרכו, כן ששנינו שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. שהרי השכינה לא נפרדת ממנו.

ומי שלא מאמין ברבוננו, מה כתוב בו? וגם בדרך שהסכל הלך לבו חסר. מי זה לבו? זה הק חש ברוך הוא שלא ילך עמו בדרך ו גרע מסיו על בדרך. משום שא ת בן אדם שלא מאמין ברבוננו, עד שלא יצא לדרך לא בקש את סיוע רבוננו.

ואפלו בדרך כש הוא הולך, לא עוסק בדברי תורה, ולכן לבו חסר, שאינו הולך יחד עם רבוננו ולא נמצא בדרך. ואמר לכל סכל הוא - ואפלו בששומע דבר אמונה של רבוננו, הוא אומר שזו טפשות לעסק בזה. כמו זה שישאלו לכן אדם על אות הברית שרשמו בבשר האדם, ואומר שלא דבר אמונה הוא. שמע זאת רבי ייבא הנקן והסתכל בו, ונעשה גל של עצמות. ואנו בדרך הזו בסיוע הק חש ברוך הוא רוצים לומר דברי תורה.

אם ישך הנחש בלוא לחש (קהלת י)

עוד מעשה ברבי בון

(זוהר חדש ב' רות ל, ב)

רבי בון הטעין יום אחד אחר רבי שמעון בן יוחאי בעלית סלע אחד, ברום ההר. ראו צפור אחת נודדת מגוזליה, ואחרים באים, ומר ש את כנפיה, ועלה אמר את הפסוק הזה, (משלי כג) בצפור נודדת מן קנה פן איש נודד ממוק מ.

בעוד שהיו הולכים, ראו נחש אחד שהורג אדם והולך לו, וראו אריה שפורק און ואוכל. אמר רבי שמעון, מה תועלת לו לנחש הזה שפורק להנם?

פתח ואמר, (איוב ט) אשר בשערה ישופני והרבה פצעי הנם. אשר בשערה – זה השמן, שדרכו כנחש, טורף והורג להנם ולא מועיל לו. ישופני – כתוב כאן ישופני, וכך נחש הוא ישופך ראש. ומשום שבשערה ישופני, הרבה פצעי הנם. שדרכו להזיק הנם, וטורף טורף להנם.

ואם תאמר שעושה בלי רשות – והנה כתוב רוח סערה עשה דבר? וכתוב (קהלת י) אם ישך הנחש בלוא לחש. נחש אינו נושך עד שלוחשים לו מלמעלה. שאמר רבי שמעון, יש שלוחשים לו מלמעלה, ולא נודע אליו אותו הנחש, והורג את מישהו אחר. אשרי מי שלא נודע אליו ולא נרשם לפניו.

מה כתוב באלמלך? (רות א) ושם האיש אלימלך. בין שנרשם אצלו, הסמין בדין עליו, עד שהרג אותו, שכתיב וימת אלימלך. בין שהתחיל בו, התחיל בבניו, והפל בענש של הדין, שאין ענש פענש של הדין. שלא יאמר הדין שהוא נענש לבדו, אלא הוא ובניו וכל ביתו יתפס בחטא הדין.

הדין יש לו לרדף ולדעת אחרי מעשי בני העיר, מפני שהוא נתפס בחטאיהם. שלא יאמר הדין, אני בדי לדון דין בין איש לחברו, ולא יותר. אלא כל מעשי בני העיר תלויים על צוארו. ואם אוטם עיניו מפעשי העיר, הוא נתפס בחטאיהם.

אלמלך יכול היה לעמוד ולהגן על דו ח, וצדיק היה. בשעה שהק זש ברוף הוא התעורר בדין על העולם, הוא משגיח בראשי העם, ורצה לכפות על אלמלך. בראשונה מה כתוב? איש סתם, ולא כתוב מי הוא. מיד קם המקורג ואמר, ושם

סיפורי זוהר קהלת

האיש אלימלך, שהוא נרשם ונדע הוא וכל ביתו.

מכאן למדנו, שאין דין בכל דור ודור שלא נרשם ונדע אצלו למעלה. ובשעה שמתעורר הדין על העולם, הוא נדון בראשונה, שכתוב שפט השפטים.

מקום שיפול העץ שם יהוא (קהלת יא)

רבי שמעון התחבא במערה עם בנו

(זוהר חדש א פרשת כי תבא צו, ב)

רבי שמעון בן יוחאי הלך לו וברח למדבר לוד, ונגנזו במערה אחת, הוא ורבי אלעזר בנו. התרחש להם גס, ויצא להם חרוב אחד ומעין מים אחד. אכלו מאת החרב, ושתו מאותם מים. הנה אליהו, זכור לטוב, בא אליהם כל יום פעמים, ומלמד אותם. ולא ידע איש עליהם.

יום אחד היו שואלים החכמים בבית המדרש, ואומרים קללות שבתורת כהנים, הן בנגד בית ראשון. קללות שבמשנה תורה בנגד בית שני וגלות אחרון. הקללות שבתורת כהנים יש בהן חבטחות וחביבות תק חש ברוך הוא לישראל, שכתוב (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב וגו'. וכתוב, ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם. הקללות שבמשנה תורה אין בהן חבטחות, ואין בהן נחמה כלל, ככתוב בקללות הראשונות, ולא היו יודעים.

קם רבי יהודה בר אלעאי ואמר, חבל על חסרונו של בר יוחאי, ואין מי שיודע עליו. ואלו ידעו, אין רשות לגלות אותו.

רבי יוסי בן רבי יהודה קם יום אחד בבקר, ראה את כל אותם עופות שהם הו טסים, ויזנה אחת הולכת ביניהם. קם על רגליו ואמר: יזנה, יזנה נאמנה, מיום חפובל דמות העם תק חש לך יפה ולך נאה. לכי ועשי לי שליחות אחת לבר יוחאי, במקום שהוא שם.

הסתובבה אתה חיונה ועמדה לפניו. כתב פתק אחד, ואמר מה שאמר. ועמדה חיונה ולקחה אותו בפיה, והלכה אל רבי שמעון, ושמה אותו בכנפיה.

הסתכל באת הפתק ובכה, הוא ורבי אלעזר בנו, ואמר: אני בוכה על הפרדה מן החברים, ואני בוכה על הדברים הללו שלא התגלו להם, מה יעשו יהודים האחרונים אם ישגוהו בזה?

בינתיים בא אליהו, זכור לטוב, ורואה שבוכה. אמר, הייתי מזמן לשליחות אחרת בעת, ותק חש ברוך הוא שלח אותי לשפך את דמי עתיד. אי רבי, אי רבי, לא תיה צריך בעת לגלות לצדיקים הדברים הללו.

אבל בך אמר תק חש ברוך הוא: בקללות הראשונות יש שלשים ושנים פסוקים, וכלם בנגד דרכי התורה. בקללות האחרונות יש בהן חמשים ושלושה פסוקים, בנגד פרשיות ודרכי התורה.

בגלות ראשונה של בית ראשון עבה ישראל אותם שבילים נסתרים של הסתר, התגלה הטאם, והתגלה קצם, והתחמקה והתבטחה שלהם. בגלות האחרונה של בית שני עבה ישראל חמשים ושלוש פרשיות ודרכים שנגלו, נסתם הטאם ונסתרו קצם, ולא כתוב בהם הבטחות ונחמות.

בינתיים עברה רוח אחת והפרידה אותם, ועלה אליהו בתוך גלגל של אש, ונשארו רבי שמעון, ובכה ונרדם על פתח המערה. בינתיים בא אליהו, זכור לטוב, ואמר: קום רבי שמעון והתעורר משינתך. אשרי חלקך, שתק חש ברוך הוא רוצה בך בדרך. כל ההבטחות והנחמות של ישראל כתובות בקללות הללו.

בא וראה, מלך שאהב את בנו, ואף על גב שקלל אותו והלקה אותו, אהבת מעיו עליו. במראה רגז חזק, אז רחמנות עליו. בך תק חש ברוך הוא – אף על גב שקלל, דבריו הם באהבה. נראים בגלוי בקללות, והם טובות גדולות, משום שאלו הקללות היו באהבה, מה שלא היה כן באותן הראשונות, שפלן היו בדין הקשה. באלו יש דין ואהבה, באב האהב את בן ור צעת הפלקת לקח בידו, עשה נתימה גדולה וקולות גדולים. והפלקות בלו את ברחמים.

וקשה מכל אותן הקללות – זהו שכתוב (דברים כח) גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה יעלם ה' עליך עד השמדך. באן הן ההבטחות של האב על בנו, באהבה רבה. לא כתוב יעלה, אלא יעלם, יכבש אותם ויכסה אותם בנקב של מקומם, שלא יצאו החוצה, ויהיו כבושים ומכסים בנקביהם.

סיפורי זוהר קהלת

עד השְׁמֵדָה – מה שלא יהיה לעולם ולעולמי עולמים, שְׁהִי גִשְׁבַע הַן חַשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא יִשְׁמִיד אֶת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים, וְזָכְרוֹנָם יִהְיֶה קַיָּם תָּמִיד, שְׁכַתּוּב (ישעיה ס) בֶּן יַעֲמֹד זָרְעֶכֶם וְשִׁמְכֶם, וְכַתּוּב (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' אִם יִמְדוּ שָׁמַיִם מִלְמַעְלָה כו'.

והואיל ובש בעה הוא שלא ישמדו ישראל, עתידים שיהו כל הפכות והחטאים טמירים ומכסים, שלא יצאו ת הצצה להרע לישראל עד הזמן שיכלו מן העולם, מה שלא יהיה לעולם ולעולמי עולמים.

הסוף של בלם והפיוס של בלם – (דברים כח) וְהָשׁ כָּךְ ה' מִצְרִים בְּאֲנִיּוֹת בְּדָרְךָ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ לֹא תִסֵּף עוֹד לְרֵאתָהּ וְהִתְמַכְרְתָם שָׁם לְאִיִּכִיד לְעַבְדִּים וּלְשִׁפְחוֹת וְאִין קָנָה. בָּאֵן הַבְּטָחוֹת וְנִחְמוֹת שְׁעַתִּיד הַן חַשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל בְּסוּף הַיָּמִים. וְהַשִּׁיבָה ה' מִצְרִים בְּאֲנִיּוֹת – הַהַבְטָחָה לְשׁוּב וּלְעֲשׂוֹת נְפִישׁ וְאוֹתוֹת שְׁעֵשָׂה הַן חַשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִצְרִים בַּיָּמִים הָרֵאשׁוֹנִים, בְּ טוֹ שְׁנַאֲמַר (מִכָּה ז) בַּיָּמִי צִאֲתָהּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנּוּ נִפְלְאוֹת.

בְּאֲנִיּוֹת – בָּאֵן הוּא, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְתָּ, שְׁאֲתָה דוֹרֵשׁ בְּעֲנִיּוֹת, שְׁתַּכְלֶה הַפְרוּטָה מִן הַיָּם. אֲכַל עֲתִידִים כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לָבֹא עַל יִשְׂרָאֵל עַל סְפִינּוֹת הַיָּם, וְיִחְשְׁבוּ לְהִשְׁמִיד אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, וְכָלם יִטְבְּעוּ בַתַּיָּם הַיָּם, בְּ טוֹ שְׁעֵשָׂה בַּיָּמִים הָרֵאשׁוֹנִים. וְשָׁם הִיא שְׁמִיחָה גְדוֹלָה. כְּתוּב בָּאֵן בְּאֲנִיּוֹת, וְכַתּוּב שָׁם (ישעיה סג) בְּאֲנִיּוֹת רִנְתֶם. מַה לְהִלֵּן רִנָּה – אַף בָּאֵן רִנָּה.

בְּדָרְךָ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָךְ. מִיּוֹם שֶׁנִּכְבְּרָא הָעוֹלָם לֹא גָלָה הַן חַשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת גְּבוּרַת לְהַר אֲתָה בְּעוֹלָם וּשְׁעַת רִצּוֹן, אֲלֵא בְּ אֲתָה דְרָךְ. כִּי כְּאֲשֶׁר רְאִיתָם אֶת מִצְרַיִם – בְּאוֹתוֹ דְרָךְ, וּבְאוֹתוֹ גִּוֹן יַעֲשֶׂה לָךְ.

שְׁהִי לְאַחַר מִכָּל שְׁאָר הַצְּדָדִים יִתְכַנְסוּ עַל יִשְׂרָאֵל, וְיִחְשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל, שְׁבִזְמוֹן תִּזְהַר יִאֲבֹדוּ, וְהֵם מְכוּרִים לִירִיבֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (דברים כח) וְהִתְמַכְרְתָם שָׁם. לֹא כְּתוּב וְנִמְכַרְתֶּם, אֲלֵא וְהִתְמַכְרְתֶם, בְּלִבְבְּכֶם תַּחֲשֹׁב שְׁאֲתֶם מְכוּרִים, וְאִין זֶה כָּךְ, שְׁהִי כְּתוּב וְאִין קָנָה, וְאִין מִי שְׁיִכּוֹל לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם.

וְכָל זֶה לְסוּף הַיָּמִים, וְהַכָּל תְּלוּי בְּתִשׁוּבָה, וְהַכָּל נִסְתָּר, כְּכַתּוּב (שם כט) לְמַעַן תִּשְׁכַּחוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן. מִי שְׁיִישׁ לוֹ לֵב, יִסְתַּכֵּל וְיִדַּע לְשׁוּב לְרַבּוֹ טוֹ.

אמר לו רבי שמעון, באיזה מקום התגלגלה גאלת ישראל בקללות הללו? אמר, השגח ודיק, מקום רע מכלם, שם זה ישנו.

השגח ודיק, ומצא שכתוב (שם כח) והי' חידד תלאים לך מנגד ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחייד. ואף על גב שתחברים יודעים הזמן, אותם חיים תלויים לפנינו ומספקים, וזהו עקר, ותדברים יציבים.

כתב פתק לעת ערב, ושם אותו כפי היונה, והלכה אל רבי יוסי, שהיה במקומו ועיניו מצפות. כיון שראה אותה, אמר: יונה, במה את נאמנה מכל עוף השמים. קרא עליה, (בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפה.

נטל הפתק, ונכנס לחברים והראה להם, וספר להם המעשה. תמ' ח. בכה רבי וחדדה ואמר: וי! אף על גב שאיננו יודעים עליו - (קהלת יא) מקום שיפול העיץ שם יחא. המקום ששם בר יוחאי, החברים עמו, ומתעוררים ממנו ולומדים ממנו.

אשרי נפשו של בר יוחאי, שהקדוש ברוך הוא עושה עמו נסים, והוא גזר - ותק חש ברוך הוא מקים, ועתיד להיות ראש לצדיקים שיושבים בגן עדן. ויקבל פני שכינה, ויראה את הקדוש ברוך הוא, וישתעשע עם הצדיקים, ויאמר להם: באו נשתחוו ונכרעה נכרכה לפני ה' עשנו.

כל עולם הזוהר הקדוש

1

2

3

36 דיסקים וגם מה אומרים כל גדולי העולם על "הזוהר הקדוש"

33 דיסקים 2,710 שעורים דף היומי תורת הזוהר, תיקוני זוהר חדש..

22 דיסקים כל דיסק 14 שעות האזנה גן עדן של כל עולם הזוהר

ליאשונה בעולם בשפת לשון קודש 8 שעות האזנה גן-עדן

378 שיעורים יומיים 5 דיסקים מהזוהר הקדוש

1000 שעות האזנה של גן עדן בעולם הזה.
בשיתוף מפעל הזוהר העולמי.. עורך ראשי: רוני אהרן הרמן
להזמנות: טלפון 054-4577956

כָּפֶר

סיפורי מדרשי קהלת

ספר ג': מספרי זוהר קהלת

ילקוט סיפורים מהבעש"ט הקדוש ותלמידיו

על מגילת קהלת

מלוקט מקדושי עליון ארזי הלכנון, שרפי מעלה, מספרים הקדושים, ומסיפורי חסידים, עם הוספות חדשות בגדל קדושת ומעלת אמירת קהלת, גדולים מצעשי הצדיקים חוצבים להבות אש, מלהיבים נפש האדם, מדריו ומורה דרוך להתעלות בטורה וקדשה.

בו ימצאו רבנים, מגידי שיעור וראשי ישיבות, מלמדים ומחנכים את הדרוך אשר ילכו בה, ואת המעשה אשר יעשון, גם כל בני אדם ימצאו בו הדרך נפלאה איו להדריו את ביתם לתורה ויראת שמים.

תפלתנו, כי הלימוד בספר הזה יעשה פרות, ויטהרו הלבבות, ותרה הדעת להתקרב לאבינו שבשמים, כמאמר הבעש"ט הק' ז"ע, וז"ל: כל מי שמספר בשבחי צדיקים, כאלו עוסק במעשה מרובה, ונזכה שיחוש לגאלנו בקרוב ברחמים, ובזכות לימוד דברי המנא האלמי רבי שמעון בר יוחאי יתקיים בנו ההבטחה בדא יפקון מן גלותא ברחמי, בב"א. יפקון מן גלותא ברחמי, בב"א.

יצא לאור בס"ד

הודש מר השון ה'תשע"ה

מפעל הזוהר העולמי

סניף בת ים 0527-651911

יוצא לאור על ידי
מפעל הזוהר העולמי
בראשות האדמו"ר מאלמין
הרב שלום יהודה גראס שליט"א

סניף בת ים רח' יהודה 50
טלפון: 0548436784

עימוד ועיצוב:
אומנות האותיות
052-7144672
YOS672@OKMAIL.CO.IL

- ספר -

סיפורי מדרשי קהלת

ספר ג': מספרי זוהר קהלת

ילקוט סיפורים מהבעש"ט הקדוש
ותלמידיו

על מגילת קהלת

מלוקט מקדושי עליון ארזי הלכנון, שרפי
מעלה, מספרים הקדושים, ומסיפורי חסידים,
עם הוספות חדשות בגודל קדושת ומעלת
אמירת קהלת,

יוצא לאור על ידי

מפעל הזוהר העולמי

כתובת: רח' בר יהודה 50 בת ים

052-7651911

סיפורי מדרשי קהלת

ספר חיי מוהר"ן שע"ז

ביטולה עבור אחרים זהו קיומה

שמעתי בשם מורנו הרב יחיאל זכרונו לברכה, אחיו של רבנו הקדוש זכרונו לברכה, שספר בשם רבנו הקדוש שפעם אחת שאל אותו על ענין שהוא זכרונו לברכה הזהיר את אחיו מורנו הרב יחיאל זכרונו לברכה שיהיה רגיל לדבר עם בני אדם כדי לקרבם על ידי זה להשם יתברך, ושאל אותו שכמה פעמים מוכרחים לדבר עם בני אדם דברים בטלים ושיחות חולין. השיב לו רבנו זכרונו לברכה מאחר שעל כל פנים נכנסין בתוך הדבורים שמספרין עמהם, איזה דברים מדברי תורה, על ידי זה נתתקנין כל הדיבורים וכעין מה שאמרו רבותינו זכרונו לברכה (שבת ל ע"ב), בקשו לגנוז ספר קהלת, ומפני מה לא גנזוהו, מפני שתחלתו דברי תורה וסופו דברי תורה. וכבר מבאר במקום אחר שמי שבקי בספריו היטב יכולין למצוא כל שיחות העולם בתוך תורתו וכו'. ואי אפשר שלא יהיה שיחה בעולם שלא יהיה לה שייכות לתורתו הקדושה:

ספה"ק עמק המלך – שער התשובה פרק ג'

..ומן הכתובים "תמצא פסוקים לאין מספר המדברים בסוד הגלגול, באיוב ובדניאל ובקהלת", כגון, "מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה, ורוח הבהמה יורדת היא למטה לארץ" [קהלת ג' כ"א], וזה הרוח הבהמה, מדבר ברשעים שעושים מעשה בהמה. וכן פסוק 'ובכן ראיתי רשעים קבורים ובאו' [קהלת ח' י'] וכהנה רבות, ואינני צריך עוד להרבות ולהאריך בראיות, עיין בשער הגלגולי הנשמות, תרווה שם צמאך.

מעשה פלא ונורא עם האר"י הק' ותלמידו הרה"ק רבי חיים זיטאל בעניין גילגולים

ואני אמרתי אספרה לך מעשה רב: שאירע במגולגל אחד, בזמן מורנו ורבנו האר"י זלה"ה, לידע ולהודיע כי אית דין ואית דיין, ואין שכחה לפני כסא כבודו יתברך, והכל בצדק

וביושר, מאריך אפו לרשעים ובסוף גובה דיליה. ומעשה שהיה כך היה, בזמן הרב הקדוש והטהור המקובל האלהי כבוד מורנו הר"ר **יצחק לוריא אשכנזי** זלה"ה בצפת תוב"ב, באשה אחת אלמנה שנכנס בה רוח אחד, וציער אותה צער גדול ורב עד למאוד. ונכנסו בני אדם אצלו, ודברו עמו, והוא השיב לכל אחד ואחד על מה ששאל לו, ובין כך נכנס חכם אחד אצלו, והיה שמו כבוד מורנו הר"ר **יוסף ארזין ז"ל, תלמידו של האר"י ז"ל**, אמר לו הרוח ברוך הבא אדוני מורי ורבי, אינו זוכר אדוני שהייתי תלמידו זמן רב במצרים, ושמי פלוני ושם אבא פלוני, מיושבי מצרים. ובראות קרובי האשה את צער כאב האשה, גדול עד למאוד, הלכו אצל החכם כבוד מורנו הר"ר **יצחק לוריא** נשמתו עדין, וחלו פניו שיוציא זה הרוח מן האשה. ולהיות שלא היה לו באותו פעם פנאי, שלח **לתלמידו כבוד מורנו הר"ר חיים זלה"ה**, ומסר לו כוונה בשמות, וצויה לו שיגזור עליו נידויים וחרמים ויוציאנו בעל כרחו. וכיון שנכנס מורנו הר"ר **חיים** נשמתו עדין, מיד הפכה האשה פניה ממנו לכותל, אמר לו מורנו הר"ר **חיים ז"ל**, רשע, למה הפכת פניך ממני. השיב לה הרוח ואמר, איני יכול להסתכל בפניך, שהרשעים אינם יכולים להסתכל בפני השכינה. מיד גזר עליו מורנו הר"ר **חיים** שיהפוך פניו, מיד עשה כן, ותכף שאל אותו מורנו הר"ר **חיים** ואמר לו, מה חטאת עדין שבענישך עונש גדול וחמור כזה. והשיב לו ואמר, חטאתי באשת איש והעמדתי ממזרים. והנה זה לי כ"ה שנים שאני הולך נע ונד בארץ, ואין לי מנוחה, כי שלשה מלאכי חבלה, הם הולכים עמי אל כל המקומות אשר אני הולך, ומענישין אותי מכין אותי ומכריזין לפני, ככה יעשה לאיש אשר הרבה ממזרים בישראל ואלו הג' מלאכי חבלה הם רמוזין בפסוק, "הפקד עליו רשע, ושטן יעמוד על ימינו" [תהלים ק"ט ו'], ואמר הרוח למורנו הר"ר **חיים**, אינך רואה אדוני, איך עומד אחד על ימיני ואחד על שמאלי ומכריזין, והשלישי עומד ומכה אותי מכת מות. אמר לו מורנו הר"ר **חיים**, והלא אמרו רז"ל משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש, השיב לו ואמר, אינך יודע הבנת זה המאמר, שמה שאמרו רז"ל, משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש, פירושו הוא לאחר שסבלו כל עונשם חוץ לגיהנם, אזי מכניסין אותם בגיהנם, ושם עומדים י"ב חודש. ומלבנין ומכבסין אותם, כדי להוציא מהם כל כתמי הנשמה, כדי שיהיו מזומנים ומוכנים לכנס לגן עדן, והוא משל לרופא מומחה שנותן בתחילה סממנים קשים וחריפים, על גבי המכה, האוכלים בשר החי, ואחר כך כשאכלו בשר החי שבמכה, הוא נותן על המכה משיחות ואיספלנית הטובות, המקררים והמגדלים הבשר כבראשונה, כך הוא ענין הגיהנם. כי צער של גיהנם אינו אלא חלק אחד מששים חלקים, שסובלת הנפש החוטאת, קודם כניסתה לגיהנם, ושאל אותו מורנו הר"ר **חיים**, איך היה מיתתך, והשיב לו הוא ואמר, מיתתי היתה חנק, שאף על פי שארבע מיתות בית דין בטלו, דין ארבע מיתות לא בטלו [כתובות ל' א]. ואני כאשר יצאתי מאלכסנדריאה של מצרים בספינה ללכת לעיר ראשיט, פגעה ספינתי במקום שנכנס הנילוס בים, ושם נטבעה הספינה, ונטבעתי בתוכו. אמר לו מורנו הר"ר **חיים**,

ולמה לא אמרת הוידוי, והתודית על עונך בשעת יציאת נפשך מגופך, שמא היה מועיל לך. השיב לו הרוח, וי לי, לא היה לי זמן להתודות, כי תכף חנקו אותי המים בגרוני, גם כי תכף בטביעותי בים נטרפה דעתי. ושאלו אותו הרב, מה נעשה בכך אחר יציאת נשמתך מן הגוף. השיב לו הרוח ואמר, תדע כי נודע הדבר בראשיט בטביעת הספינה, ותכף יצאו היהודים מראשיט על שפת הים, והוציאו את כל היהודים אשר נטבעו בספינתי, וקברו אותנו תכף ומיד. כשהלכו היהודים מבית החיים, בא מלאך אחד אכזרי ושבט של אש בידו, והכה בשבט על קברי, מיד נבקע הקבר מן ההכאה הגדולה, אשר היתה כל כך גדולה וחזקה עד למאוד. מיד אמר לי אותו המלאך, רשע רשע קום בדן. מיד לקח אותי ושמני בכף הקלע וקלע אותי. בפעם אחת, מן עיר ראשיט עד לפני הפתח של גיהנם שבמדבר. ואני בנפילתי שמה לפני הפתח של הגיהנם, יצאו מן הגיהנם אלף אלפים נפשות של רשעים הנידונים בגיהנם, וכלם צעקו כנגדי וקללו אותי, ואמרו לי 'צא צא איש הדמים' [שמואל ב' ט"ז ז], צא מכאן רשע עוכר ישראל, אין אתה כדאי עדיין לכנס פה, ועדיין אין לך רשות להכנס לגיהנם. אזי הלכתי מהר להר ומגבעה לגבעה ואלו הג' מלאכי חבלה הולכים עמי תמיד, ומכריזין לפני ומכין אותי תמיד, ובכל עת ורגע פגעו בנו מלאכי חבלה אחרים גם רוחות רעות, ובשמעם הכרוז אשר מכריזין לפני, הוסיפו להכות בי גם הם, זה מושך אותי אצלו מכאן, וזה מושך אותי אצלו מכאן, עד שמתפקיין כל חוליות נשמת. וכן הלכתי נע ונד בארץ עד שבאתי להורמיז, והיא עיר גדולה קרובה לארץ הודו מן בבל והלאה, והיתה כוונתי לכנס לאיזה גוף של יהודי, כדי להינצל מאלו המכות והצרות. וכיון שראיתי אותם היהודים שהם רשעים רעים וחטאים לה' מאוד, בועלי גויות ונדות, ושאר עבירות, ולא יכולתי לכנס בשום אחד מהם מרוב רוחות הטומאה ששוכנים בתוכם ובסביבותיהם. ואם הייתי נכנס בתוך אחד מהם הייתי מוסיף טומאה על טומאתי, ונזק על נזקי, בכך חזרתי והלכתי מהר לגבעה ומגבעה להר שנים רבות, עד שבאתי למדבר יהודה ושם מצאתי אילה אחת מעוברת ומרוב צערי נכנסתי בה, וזה היה אחר שבע שנים שעברתי צרות ורעות רבות. וכאשר נכנסתי בגוף האילה הזאת היה לי צער גדול עד למאוד, לפי שנפש האדם ונפש הבהמה אינם שוים זה לזה, שזו הולכת זקופה וזו הולכת רבוצה, וגם הנפש של הבהמה היא מלאה זוהמא, ומאוסה, וריחה רע לפני נפש האדם, גם מאכלה אינו מאכל אדם, עוד שהיה לי צער גדול מהעובר שבמעיה. וכן האילה היה לה צער גדול עד למאוד, מחמת ששלשה נפשות אינם יכולים לעמוד יחד, וצבתה בטנה מחמת נפשי, ורצתה בהרים ובסלעים מרוב צערה, עד שנבקע כריסה ומתה. אזי יצאתי משם ובאתי לעיר שכם שבארץ ישראל, ונכנסתי בגוף כהן אחד יהודי, ותכף אותו הכהן שלח אחרי הקדישים והגלחים של הישמעאלים, ולרוב הלחשים של כוחות הטומאה והקמיעות אשר תלו בצוארי לא יכולתי לעמוד ולסבלם, ויצאתי משם. תיכף ומיד אמר לו הרב וכי כלום יש ממשות בכוחות הטומאה להרע או להטיב מאליהן,

אמר לו, לא, אלא שבשביל שהגלחים הכניסו בהשבעתם כל כך רוחות הטומאה, בגוף אותו היהודי הכהן, עד שראיתי שאם אוסיף לעמוד שם, יתדבקו בי כל אותן הרוחות, לכן לא יכולתי לעמוד עימהם ותיכף ומיד ברחתי משם, ובאתי לצפת תוב"ב, ונכנסתי בגוף האשה הזאת, וזה לי היום כ"ה שנים שאני הולך בזה הצער. אמר לו הרב עד מתי יהיה לך הצער הזה, וכי אין לך תקומה? השיב לו הרוח ואמר, עד שימותו הממזרים אשר הולדתי, כי כל זמן אשר הם חיים וקיימים אין לי תקנה. **וכל העם אשר היו שם עם רב עד מאוד, בכו כולם הרבה בכי, כי נפל פחד אימת וחרדת הדין עליהם, ונעשה התעוררות גדול בכל המדינה מאותו המעשה.** אמר לו הרב מי נתן לך רשות שתכנס בגוף האשה הזאת, השיב הרוח ואמר, לנתי לילה אחת בביתה, ובאשמורת הבוקר קמה זאת האישה ממיטתה ורצתה להוציא אש מן האבן ומן הברזל, והסמרטוט השרוף לא רצה לאחוז בו הניצוצות והפצירה עד מאוד, ולא עלתה בידה. ונתכעסה והשליכה הברזל והאבן מידה לארץ בכעס ואמרה "תהא לשטן", ומאותה מלה של השטן היה לי רשות לכנס בה, כי המלאכי חבלה נתנו לי הרשות הזה. אמר לו הרב, וכי שבביל זה העון נתנו לך רשות לכנס בגופה. השיב הרוח ואמר, שזאת האישה אין תוכה כברה, כי היא אינה מאמנת כלל ביציאת מצרים, ובליל פסח שכל ישראל הם שמחים ואומרים הלל ומספרים ביציאת מצרים, הוא בעיניה הבל והיתול ושחוק, וחושבת בלבבה שמעולם לא היה הנס הזה. מיד אמר הרב להאשה, פלונית מאמינה את באמונה שלימה שהקב"ה ברא שמים וארץ, ובידו היכולת לעשות כל אשר חפץ, ואין מי שיאמר לו מה תעשה, השיבה היא ואמרה, הן אני מאמין את הכל. אמר לה הרב, מאמין את שהקב"ה הוציאנו ממצרים, וקרע לנו את הים, השיבה היא, הן. אמר לה הרב, מאמין את כל זה באמונה שלימה ואת חוזרת בתשובה ומתחרט על הראשונות. אמרה היא, הן. והתחילה לבכות. מיד גזר הרב על אותו הרוח נידוי, שיצא, וגזר עליו שלא יצא דרך שום אבר כי אם דרך האצבע קטנה שברגל שמאל, כי הטעם הוא שמאבר שהוא יוצא, אותו האבר מתקלקל ומתבטל לגמרי, גם כיון הרב בשמות שמסר לו רבו. מיד נתנפח האצבע הקטן ונעשה כלפת, ויצא דרך שם ופרח לו. ואחר כך בא הרוח כמה לילות בחלוני הבית ובפתח, להבהיל את האשה, **וחזרו קרובי האשה אצל החכם כבוד מורנו הר"ר יצחק נשמתו עדן**, מיד חזר ושלח את תלמידו מורנו הר"ר חיים ז"ל הנזכר, לבדוק את המזוזה אם היא כשרה אם לאו, והלך ומצא את הפתח בלא מזוזה כלל. מיד צוה הרב לקבוע מזוזה בפתח, ועשו כן, ומשם ואילך לא חזר הרוח עוד. **עד כאן המעשה.**

ועתה שמעוני אנשי יהודה וירושלים ושובו בצום ובכי ובמספד גדול, למען לא יתן י"י אלהי ישראל, המשחית לבוא אל בתיכם לנגוף, ונגע לא יקרב באהליך, זו היא האשה שנקראת אוהל. לכן על פי הרוב הכישוף בנשים, מכח הזוהמא שהטילה הנחש בחוה, שהיא

היתה תחילת הקטרוג, ואינה מסוגלת במצות כמו האיש, לכן הרוח הטומאה מתדבק בהם רחמנא לצלן. וגם אמרו רבותינו ז"ל לעולם אל יפתח אדם פיו לשטן [ברכות י"ט א'], כי אף על פי שחטאה האשה הזאת בעון גדול, שלא היתה מאמנת בנס יציאת מצרים, לא היה להרוח הזה עילה וסבה לכנס בה, עד שהיתה מזכרת ברוגזה שם השטן. לכן צריך כל אדם להזהר בזה מאוד. ומכל שכן שלא יעבור עבירה חמורה כזאת, עון אשת איש רחמנא לשיזבן. ועל זה אמרו רז"ל '**מעוות אשר לא יוכל לתקון**', זה הבא על אשת איש והוליד ממנה ממזר' [מדרש רבה קהלת פרשה א' ב'] רחמנא ליצלן, אין לו תיקון עד שימותו הממזרים. וזהו סוד 'לא יבוא ממזר בקהל י"י עד עולם', ודרשינן מום זר של אל זר, מי שפגם עצמו במום זר' [עיין ירושלמי קדושין מ' א'], לא יבוא בגן עדן אשר שם יושבים קהל י"י ומלכם בראשם, וצריך תיקון לטהרו, בהליכתו נע ונד ביסורים קשים, רחמנא ליצלן. שנאמר, 'פרה למוד מדבר' [ירמיהו ב' כ"ד], רצה לומר שאיש פרא אדם הלזה, המורד כנגד אביו שבשמים רחמנא ליצלן, מרגילין אותו לילך במדבר, ולדור במקום דירת מלאכי חבלה, שמכים אותו, בשמעם קול הכרוז של העונש הלזה. **ועתה בנים שמעו לי 'יראת י"י אלמדכם' ואהבתו הקדושה, עמנו בני אל חי, למה לו כולי האי לטרוח עצמו ברשעים האלה, המכעיסים אותו בכל עת ובכל רגע. שני תשובות בדבר, התשובה הראשונה היא, הנה כל הנשמות הללו של התקע"ד דורות, אף על פי שהם רשעים גמורים, על כל זאת, הם נשמות יקרות וניצוצי קדושה בהם. אלא שהרע גברה בהם כל כך, מאותו הרע של עולם התוהו, עד שהקדושה שהיתה בהם, לא היה בה יכולת להרים ראש עד שנידונת בחיבוט הקבר, מלשון 'חבוט חבוטך' [ירושלמי יבמות י"ג ב'], כאדם המנער טליתו. ומפני שאין יכולת בחיבוט הקבר להסיר הזוהמה הנדבקת בהנפש, והיא קשה וחזקה עד מאוד, לכן צריכה להיותה נידונת בשאר עונשים קשים ומרים, בהכאות השלשלאות, עד שינתק כל הזוהמא ממנו, ואחר כך יש כח בגיהנם לשאוב אל תוכו כל הזוהמא, ונפש הרשע יזדכך, ואחר כך יהיה צדיק במעשיו, על כל פנים בסוף הצירוף.**

ואתה המעיין תראה כמה עמוק המעשה הנורא הזה, 'ועמק עמק מאוד מי ימצאנו' [קהלת ז' כ"ד], אלא אם כן יש לו הארה וגילוי מסודות העונש של הרשעים, שגילה מורינו ורבינו, אור של שבעת הימים זל"ה, רוח אפינו משיח ה', שגלה עונשם, וגילגולים שלהם בעצים ואבנים ומים, רחמנא לצלן מהאי עונשא. ואם תשאל על **גלגול הדומם מנין**, צא ולמד מאשתו של לוט שנאמר בה, 'ותהי נציב מלח' [בראשית י"ט כ"ו] שהוא דומם. **גלגול המים מנין**, שנאמר, 'ואנחנו מות נמות וכמים הנגרים ארצה' [שמואל ב' י"ד י"ד] ונאמר, "הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים ותוציאנו לרויה" [תהילים ס"ו י"ב], מהרכבת האנוש, אנוש וחלוש הזה, לראשנו שנעשה רש, כשירוד ממדרגתו לשאר הרכבה שתחתיו, דהיינו דצח"ם. **גלגול האבן של דומם מנין**, מבלעם, שנאמר, 'ויהי כעשרת הימים ויגוף י"י את נבל וימת"

[וּימַת] לבו בקרבו והוא היה לאבן דומם [שמואל א' כ"ה ל"ח ל"ז]. ויש לנו בקבלה אמינית כי לבן נוטריקון גלגול ליבן ב'לעם נ'בל, והדברים עתיקים, לעיין בסדר לשון הזוהר בפרשת בלק, באומרו, 'מכאן ואילך חברייה עביד ביה קב"ה בההוא חייבא מה דעביד' [ראה זוהר במדבר קצ"ד ב'], שהסתיר סוד גלגול הדומם שלו עם דברים אחרים השייכים לזה הסוד. וסוד הגלגול בז' ארצות אשר תחתינו וגלגול השדים רוחין וליילין, ולכן יש שדין יהודאין ועל פי הרוב הם למטה, רחמנא ליצלן, ותבין זה מעונש דור הפלגה, שאמרו רז"ל, 'מהן נעשו קופין וחתולין, ומהן נעשו שדין ומזיקין עיין שם [תנחומא נח י"ח]. הרי אם יש לאדם גילוי עינים, ימצא הכל בדברי רז"ל, ולנו קבלה ידועה בכל פרטי העונשים אשר נתגלו על ידי אליהו הנביא, הוא סנדלפון, המלאך הקושר כתרים לרבו, וכמעט אין גם אחד ניצול מהם:

וסוד הענין הוא כי כפי חטא האדם כך יתגלגל, והנה דע כי הלא הרשעים אחרי פטירתם הם נענשים בגיהנם ומתכפרים, אך הצדיקים והחכמים אינם יכולים לכנס לגיהנם, כענין אלישע אחר שאמרו חז"ל שיצא בת קול אחרי פטירתו 'לא מידן דיינוהו ולא לית לעלמא דאתי' [חגיגה ט"ו ב']. וזהו סוד האמור בזוהר רות דף כ"ח [פ"ט מאמר עשרה הרוגי מלכות] וזה לשונו, רבי יודאי הוה קמיה דרבי עזריה בר סימאי, אמר ליה צדיקים דאזדמן לון חובה מאינן כריתות דאורייתא, וחיישי תשובה ומיתו, מיתה מכפרת עלייהו או לאו, אמר ליה אין, ולזמנין דאתענשו בההוא עלמא ואתכפר להון, כגון חמא אנפוי ירוקין. אמר ליה אימא מה דתימא אורייתא היא דלא מקבלא טומאה שנאמר, הלא כה דברי כאש נאם י"י, ואינו יורד לגיהנם למרק הזוהמא שקבל, אלא שמקבל עונשו באופן אחר, כי צריכים הם להתגלגל בעולם הזה למרק איזה עון אשר להם. והנה דע כי הלוא הצדיק מעותד ומוכן לעלות במעלות, ואינם שוות, כי תחלה יתמרק קצת עונות, ואז יתנו לו מעלה אחת, וכשרוצים להעלותו מדריגה מעלה אחרת יותר גדולה, יענישוהו וימרק חטאיו היותר קלים וקטנים, כך שיעלה שנית. אחר כך מענישים אותו על דקדוקי מצות כחוט השער, אם לא היה מכויין ומסיה דעתו מתפילין בהיותם עליו, כדי להעלותם במדריגת האמיתיות, ואין צורך להאריך כאן בפרטים הללו, אלא אציגם בשער בפני עצמו, כשאבוא לפרש סוד שכר ועונש: ע"כ.

ספר החזיונות למהרח"ו (חלק א' אות ב"ט)

מעשה: הייתי בתוך ראש הדג וכשאכלה אותי בתך נכנסתי בה

שנת ה'שס"ט. **אירע דבר גדול בדמשק** ולא אכתוב פה רק הנוגע לי. הנה, יום ע"ש כ"ט לתמוז באו מצוקות ועלופים לבת רפאל עניו ויוליהו אל המכשפים ולא הועיל כלל.

ויהי בלילה, היה ליל שבת ור"ח אב אחר הדלקת נר שבת, היתה מוטלת כפגר מת בלי שום הרגש. וישמע רפאל קול א' יוצא מפיה ואומר, רפאל, בא לכאן. וישאל, מי אתה? ויאמר, אני הוא חכם פיסו, ולמה לא הדלקתם זולת ב' נרות כמנהג והיה לכם להדליק נרות הרבה לכבוד המלאכים ונשמות הצדיקים שבאים עמי ללותי ולשמור אותי ולכן הכינו להם כסאות, כי הם ו' נשמות. וכינו להם. ויאמר, הנה איני כשאר הרוחות, כי אני חכם וצדיק ולא באתי כי אם על חטא קל שנשאר לי לתקן וגם להיות שליח לכם, להשיבכם בתשובה מרוב העבירות שבכם. והנה יש כ"א יום שיצאתי מג"ע דרך נהרי ג"ע ובאתי תחת הקרקע עד נהרות דמשק ושם נכנסתי בדג א' וצד אותי הצייד והוליכני למכור לרחוב היהודים בע"ש אחר המנחה. ונזדמן שם רשע גדול איל טאויל חתן שיך אל יהוד ורצה לקנותי והשי"ת שלח לרפאל עניו שם, וקנה אותי וחתכו לכמה חתיכות, ונתן חתיכה אחת מהם לר' **יעקב אשכנזי**. ובליל שבת אכלוני, ואני הייתי בראש הדג, ואכלני בתו, ונכנסתי בה, ולא הזקתיה כלל, כי אני איני כשאר הרוחות. ולא נתנו לי רשות להתגלות ולדבר עד עתה, כי הוא שבת ור"ח, ולמאד אני עצב שלא זכיתי לעלות זה היום הקדוש למקומי בג"ע. ובחרם יהיה יהושע אל בום שלא עזרני בפעולות הספר שבידו כדי להוציאני בע"ש, אולי זכיתי לעלות כנזי. והנה, איני מתעכב רק היום הזה, כי בו בלבד נתנו לי רשות לדבר, ותכף בקר יום ראשון אחזור לג"ע למקומי. והנה, כל המלאכים והנשמות הנזכרים ממתנים להר' חיים המקובל לעשות שליחותו על ידו, לכן קראו לו ויבא. ולא רצה רפאל לבא אז, כי היה בלילה. ויאמר לו, אל תדאג על זה שאירע לכתך, כי רוח קדוש אני, ואכול ואמור קידוש. ויקדש. ויאמר לו, למה אינך זהיר להטיל מים בכוס הקדוש?

וילך ר' יעקב לביתו ויאמר לו, הזהר בחרם, אל תגד דבר. וכשחזר לבא אחר האכילה, אמר, אל יכנס מחורם זה לכאן, כי עבר על חרמי. וגם רפאל א"ל, אל תכנס, אולי אכלת זפיאר והוא רע לדברים אלו. ויאמר, לא אכלתי זפיאר. ויאמר לו הרוח, וגם אתה כזבן, והרי אכלת דגים. וגם אשתך טובה ממך, כי כאשר שאלה ממך על מה נתעכבת, אמרת, ע"ד רוח רעה שנכנס בפלונית. ואשתך צדקת ממך ואמרה לך, וכי אם אתה אומר שהוא חכם, איך אתה קורא אותו רוח רעה? אח"כ א"ל, ידעתי כי איש תם ופתי אתה, לכן הכנס. ונכנס. והתחיל לדבר לכל א' מאנשי הבית קצת עונות שבהם. גם סיפר עוונות אותם שמתו במגפה ההיא. וכל אותה חצי הלילה, היה מתדמה להם כלהבות אש בבית. ור' יעקב נתנמנם וירגיש כאילו חונקים אותו. ונתעורר. ובחצי הלילה אמר, כבר התענית ג' ימים על הצער שעברתי בזה הגלגול ואין ראוי להתענות גם בשבת. תנו לי מים לשתות ותפוח א' לאכול. ויתנו לו. ואמר להם, עתה תישנו מעט. וישנו עד אילת השחר. ויקצם, ויאמר, כבר עולה השחר, קראו להר' חיים. לא רצו, עד שגזר עליהם חרם, וא"ל, אם לא יאמין

לכם תנו לו אות, כי זה הלילה באשמורת הבקר חלם חלום גדול ואינו יודע פתרונו ונעצב. והנה תמצאוהו לבוש וראשו על הקרקע, חושב בחלום ההוא, ויבא אלי ואגיד לו. והנה מה שחלמתי אני היה שראיתי ששה צדיקים באים מעה"ב לביתי והביאו לי א' ת"ח לרפאתו ושכחתי מי הם. אז באו רפאל ור' יעקב ויגידו לי כל הנזכר והלכתי שם.

ובהכנסי בפתח א"ל ג' פעמים, ברוך הבא! ונתקרבתי אצל הנערה והנה מסוה על פניה והיא כפגר מת. ואומר לו, מנין אתה מכיר אותי? ויאמר, וכי אין אתה הר' חיים המקובל? אמרתי לו, ומי אתה? ויאמר, אני החכם פיסו. והפצתי בו להודיעני שמו, עד שא' לי בלחש, אני יעקב פיסו והייתי בירושלים נשוי עם בת החכם ר' יצחק אשכנזי ואחות אשתי נק' אסתר ונפטרת זה שלשים וחמש שנים, ועליתי למקומי בג"ע, וישבתי עד עתה שם. ונשאר לי לתקן ענין א' קטן, ובאתי עתה לתקנו, ולכן, אוי לו למי שאינו נזהר בעה"ז אפי' מחטא קל, כדי שלא יבא לידי זה שאני עובר. ונראה לי חיים, כי היה חטאו על שהחטיא רבים במנוע לימוד דרכי התשובה ועתה בא לתקן ענין התשובה. והנה החלום שחלמתי, אני הוא הת"ח ששלחו לך מן השמים שתרפא אותו ושתתפלל עליו ע"י ששה נשמות אשר הם פה יושבים אצלך והם: אליהו ז"ל והה"ר יוסף קארו והר' שמואל עמרון והר' אהרן ׳ תיפה והחכם עטיאה והחכם ארחא. ואע"פ שלמדתי עם מהרר"י לוריא רבך ז"ל, לא בא עם הנשמות הנזכר אבל גם הוא שם למעלה מתפלל עלי. והנה ידעת כי אין יכולת בעליונים להיטיב זולתי ע"י תפלת הצדיקים שבעה"ז ולכן כולם ממתנינים לך וצריכים לך ולכן התפלל עלי ורפא אותי. וכי אין כ"ת רואה האש גדולה שורף העולם? אמרתי, רוצה אתה שאקבץ כל יושבי העיר לפניך? אמר לי, ומי יתן ויבאו ויצומו שלש תעניות שני וחמשי ושני כיום הכפורים ממש, אנשים ונשים אולי ישוב ה' מחרון אפו עליהם מרוב העבירות שביניהם. אמר הכותב, חיים, זה יורה מה שכתבתי לעיל, כי החטא שלו היה ביטול התשובה ובא לתקן אותה הוא, אלא שהוצרך להיות על ידי, להיותי עדיין בעה"ז. ודי למבין. אמרתי לו, והרי אנשי דמשק אינם חפצים בדרשותי. א"ל, כבר כל זה גלוי לפני הב"ה. אמרתי, א"כ, אקבץ הת"ח בלבד. א"ל, טוב הוא. אמרתי, איני יודע את מי אקבץ. א"ל, לא תביא לפני שום חכם מהמוסתערבים אלא ת"ח ספרדים, זולתי ל"ישראל נג'ארה" לא יראה פני. אמרתי, אלך ואתפלל. א"ל, דבר זה גדול מן התפלה. אמרתי, איני מבטל התפלה בשום אופן ואח"כ ירחם ה'. א"ל, וכי אין כ"ת רוצה לרחם על צערי ולתקן מה שאמרתי? מה אעשה? והלכתי להתפלל. והלכתי ואכלתי סעודת שחרית, וחשבתי שרפאל יחזור לקרא לי ולא בא. והייתי חושב תלוי ועומד, אם אלך שם אם לא. ואשלח בעד ר' יעקב ויבא אלי ויאמר לי, לא הלכתי שם. וישבנו עד המנחה. אז אמר הרוח לרפאל, הנה החכם חושב לבא כאן, ושלח בעד פלוני. ואחר מנחה הלך ר"י שם ויאמר להם הרוח, הנה החכם לא רצה לבא

והקפיד לבא אלי והנה לא יאתה הגאווה אלא להב"ה בלבד, ולא יאמר האדם, "איני רוצה לשתות מאלו המים", כי אולי יצטרך לשתותם, והנה כל ענין השליחות שלי, לא היה אלא בעבורו, כי שלחוני מן השמים, לגלות לו רזי שמים עליונים מה שלא ידע מרבו ז"ל, וגם לשייב העולם בתשובה, כי כל תלוי בו, לתקן כל העולם, ובאתי לגלות לו עניני המשיח, כי הלא הוא תלוי כחוט השערה לבא, והנה תמיד הוא דורש שישבו לשיבא המשיח, ור"י **אבולעפיא**, מחמת קנאה, אומר אל העם, שקר הוא דובר.

כי אין המשיח בא בדור זה ומצחק עליו ואוי לו, כי עונשו גדול, כי מפני דבריו ובשביל עבירות גדולות אשר בעיר הזאת, הכבידו על המשיח חבלי ברזל עבות, ויתאחר עוד י"ב שנים, ובתוך זמן זה יבאו צרות רבות על דמשק ותתהפך כסדום וגם ירושלים תשרף, אך צפת תנצל, ואח"כ יבא גוג ומגוג ואח"כ יבא המשיח עם ח' נסיכי אדם. והחכם דרש ג' דרשות אשתקד קודם המגפה ושבו מעט בתשובה, ולפי שמנע עצמו מלדרוש עוד, לכן מתה בתו החביבה לו במגפה והיתה נפש גדולה. ואמנם בנו הקטן יהיה רב גדול בישראל. והנה הוא איבד מלשמוע רזים עליונים, כי ע"כ שלחוני מן השמים, וכשיבקשני לא ימצאני כי לא ניתן לי רשות לדבר רק בזה היום ולמחרת אחזור למקומי. ובמוצאי שבת לא דיבר עוד. ובבקר באו והגידו לי כל מה שדיבר והלכתי שם. ולא רצה לדבר עוד. ואמר לי, הנני חוזר למקומי. ויתן סימנים, כדרך הרוחות כשיוצאין, ויצא ולא חזר עוד. ואמנם, כשהוא אמר מעצמו שהרי הוא יוצא, היה עומד שם יהושע בום, ועשה השבעותיו, ואח"כ יצא. ובצאתו א"ל, כתוב קמיע פלוני שיש בספרך פלוני, ותלה על הנערה, כדי שלא יזיקוה מזיקין אחר צאתו. וכן עשה. ואכתוב עתה מה שעשיתי ע"י ר"י בום. ואח"כ אכתוב ענינים אחרים מענין הנערה הנזכר. וזה ענינו, כ"ג ביום ששי לאב הנ"ל, **הוריד ר"י בום מלאך א' ממשרתי צדקיאל שר היום ההוא, ונגלה במראה זכוכית כמנהג. ושאלתי ממנו אם חכמת מורי ז"ל האשכנזי, וגם מה שדיבר לי בעניני נשמותי ובעניני השגתי, אם הוא אמת. ויאמר, כל דבריו אמת. אמרתי, אם מה שמדבר עמי נפש הצדיק ע"י הייחודים אמת או דמיון? ויאמר כי הוא דיבור אמת, אלא שלפעמים נכנס נשמת הצדיק בלבי ומעלה דיבורו בפי ואני שומע, ולפעמים יושב בחוץ, ומתקרב אצלי ומדבר עמי. אמרתי, למה נתרחק ממני זה זמן רב? ויאמר לי, אתה גורם, כי בראשונה הרחקת כל עניני העה"ז מלבך ונדבקת בתכלית עם קונך והיית מייחד יחודים ועוסק כל היום בתורה ודורש תוכחות לכל העם. ועתה עזבת הכל וגם הוא עזבך, כי יודע אתה מ"ש לך רבך ואחרים ג"כ, כי כל העולם תלוי בך ולא באת בעולם אלא להשיבם בתשובה והגאולה תלויה בך, וכבר נסית זה עשר שנים, כשדרשת והוכחת את העם, כמה אנשים שבו בתשובה, והיו דבריך נשמעים אליהם וכשעזבתם סרו מן הדרך ורבים מהם מתו בחטאם והעון תלוי בצוארך ועתה נתרחקת**

לגמרי ונתייחדת בקרן זוית, וכמה אנשים חולמים חלומות נפלאים ומספרים אותם לך, וכל זה מן השי"ת כדי לחזק לך ועדיין לך פוסח על שתי הסעפים, ואינך מאמין בחזק באותן החלומות. ודע כי מקומך בג"ע אצל רבך האשכנזי ושני צדיקים אחרים מן התנאים הגדולים הקדמונים. ואתה צדיק גמור לפני הב"ה, אלא זה שאמרתי, והוא הגורם לך מניעת הדיבור של הצדיק ההוא, על ידי הייחודים. וגם רבך כועס עמך מעט על זה ולכן אינך חולם עמו כבראשונה. ואם תחזור לעבודתך תשיג כל רצונך בלי ספק. אבל עוד עון אחר קטן יש בך, ואין לנו רשות לגלותו, בפני אלו העומדים פה, אף אם תמחול בכך. והנה בתך החביבה לך, שהיתה נפש גדולה, ומפני אותו עון הנזכר נפטרה במגפה. גם שם הצדיק המדבר עמך, אין לנו רשות לגלותו בפני אלו, מפני כבודו.

אמנם, יש בשמו ד' אותיות. והנה הייחוד היותר נכון לך עתה, הוא ייחוד הז' של מט"ט הכתוב בספרך, וכן הייחוד של רבך ז"ל. וכן הצדיק היותר נכון לך עתה הוא **שמואל הנביא**, אעפ"י שהוא גדול מאד בעיניך. ודע, כי אם לא תשמע לדברינו להשיב העם בתשובה ושיצומו שני וחמשי ושני כיום הכפורים, ובצום ובכי וכו', תבא עליך צרה גדולה. וגם ליושבי דמשק יבאו צרות עצומות. והנה, לא שלח הב"ה מעשה זה של הרוח בבת רפאל עניו אלא כדי להשיב אנשי דמשק בתשובה, כי רוח חסיד גדול היה במקומו, בג"ע, ועל חטא קל שהיה צריך עדיין לתקן שלחוהו לקבל עונשו בנהר א' **ושם נתלבש בדג אחד, וקנאו רפאל, וכשאכלה בתו את ראשו, נכנס בה וישב בה י"ב ימים**. ויום ראשון בשבת ר"ח אב הגיע זמן עלייתו ועלה מאליו, שלא ע"י שום אדם, וביום שבת שלפניו, שלח אחריך בבקר והלכת שם ואח"כ לא חזרת שם עד יום ראשון, שכבר הגיע זמן עלייתו, והוא היה רוצה לגלות לך רזים עליונים. וכל כוונתו היתה, לשתשיב העולם בתשובה. וכמה נשמות ומלאכים ירדו עמו בליל שבת וכלם היו ממתינים לך, לדבר לך על זה, ולא האמנת לדבריהם, ואיבדת כל אותם הרזים. והנה לא שלחם הב"ה אלא לשישמעו העם מעשה ה' כי נורא הוא וע"י כן ישובו, אולי ישוב ה' מחרון אפו עליהם, כי רעה גדולה עתידה לבא עליהם מרוב עבירות שבהם. וגם כי יודע הקב"ה שאנשי דמשק לא ישמעו לקולך, כי עבירות גדולות יש בידם המעכבין תשובתם. עשה אתה המוטל עליך ותקבץ עשרה אנשים היותר ראויים שתמצא, אף אם אינן ראויין לגמרי, והשיבם, וגם עשה מה שבידך להשיב העם בתשובה. והשומע ישמע והחדל יחדל ואתה את נפשך הצלת.

יְוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מִכְאוֹב (קהלת א יח)

לא צריך לדעת את הכל

להצדיק הקדוש מגור, בעל **חדושי הרי"מ**, הציעו פעם שידוך עבור אחד מצאצאיו, והוא הסכים להשדוך, ואשתו הרבנית אמרה לו כי אחר החקירה והדרישה נודע לה שהמחותנים אינם לפי כבודה, וכי עוד מיני חסרונות שונים בהשדוך נודעו לה, אמר לה בעלה, לא טוב לדעת הכל, אספר לך מעשה, מלמד צדיק הקדוש אחד היה פעם בכפר, ובכל לילה היה הולך מחדרו לחוץ ושהה שם איזו שעות, תמה בעל הבית על כך, והפציר הרבה בהמלמד שיגיד לו במה הוא עוסק כמה שעות בחוץ, עד שהוכרח להגיד לו כי הוא עוסק בשיחת עופות, בקשו בעל הבית שילמד גם אותו להבין שיחת עופות, והשיבו המלמד שדבר קשה הוא, כי נחוץ לשם כך לעשות סגופים גדולים כגלגול שלג וכדומה, ובעל הבית אמר שמקבל עליו כל מה שיצוה עליו לעשות, כי חשקה נפשו מאוד לדעת חכמה זו, המלמד לא יכל להפטר ממנו, ואחר שבעל הבית עשה את כל מה שאמר לו, למדו שיחת עופות, אחר כך נסע המלמד משם למקום אחר, ובעל הבית נסע פעם למרחקים לרגל מסחרו, ובדרך נתעכב במלון אחד, ובחצי הלילה שמע שהעופות אומרים שבביתו יהיה לו נזק גדול, חזר מיד הביתה, והציל את עשרו, וכן היה כמה וכמה פעמים שנצל על ידי שיחת העופות מהפסדים ונזקים, אחר כך נודע לו על ידי העופות שבקרוב ימות, והיה לו מזה צער גדול, שלא יכול להציל את נפשו ממות, פתאום פגש בעיר אחת את המלמד שלו, וסח לו את כל המאורע, אמר לו המלמד למה הפצרת בי ללמדך שיחת עופות, ולמה היה לך לדעת כל כך, אם לא היית יודע מההפסדים, אזי הצער וההזקות היו מכפרים על מיתתך והיית נשאר בחיים, אבל על ידי ידיעתך הצלת את ממונך והפסדת את חייך, והרי את רואה סיים הצדיק הקדוש שלא את הכל צריכים לדעת.

לשחוק אמרתי מהולל (קהלת ב ב)

הנאתך מהבדחנות לוקחת פרנסתך

בדחן אחד היה רגיל להרבות בדברי שחוק ובדחנות, והיה עני נדכא, פעם אחת הקניטתו אשתו והציקה לו, שאין להם מה לאכל, בא הבדחן להרב הקדוש **רבי פנחס מקוריץ**, כשהוא סר וזעף, להצדיק הקדוש את מצבו, אמר לו הצדיק הקדוש, בלם פיך מלדבר דברי בדחנות

ותהיה לך הרווחה בפרנסת הבית, והוסיף ואמר, אסביר לך את טעם הדבר, "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה" אמרו רבותינו, ואין הפירוש שקוצבים לו כך וכך מדות דגן וכך וכך מדות מין אחר מצרכי הבית, אלא קוצבים לו כך וכך מדות הנאה, ואתה בדברי בדחנותך מענג את נפשך, ואתה מבזבז בזה כל ההנאה הקצובה לך, ולא נשאר לך מאומה לפרנסתך.

איסור עחוק מתנועות הצדיק הקדושים

תלמידו של הצדיק הקדוש **רבי משה לייב מסאסוב**, הצדיק הקדוש רבי **אברהם דוד מבוטשאש**, נכספה נפשו ליסוע להצדיק הקדוש **רבי לוי יצחק מברדיטשוב** לראות את עבודתו בקודש, ובקש מרבו רבי משה לייב רשות לכך, אמר לו רבי משה לייב, כתוב "ואשר כח בהם לעמד בהיכל המלך" ואמרו חכמינו ז"ל, שעצרו עצמם משינה ומשאר דברים בדורנו אנו נמצאים שני צדיקים הקדושים יסודי עולם, **רבי שמעלקה מניקלשבורג** ו**רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע**, אשר עבודתם בלהבה כיקוד אש, והם מוסרים את נפשם באמת על קדושת שמו יתברך בכל דבר שעושים, וכל איש המרגיש בעצמו שיוכל לעצור את עצמו ולא לצחוק בראותו תנועותיהם והעיוותיהם יוכל לנסוע אליהם, כי הרב מניקלשבורג עושה תנועות משונות בשעת תפלתו, והרב מברדיטשוב עושה כמוהו ביתר שאת בעת אכילתו, הבטיח לו רבי אברהם דוד שיוכל לעצור את עצמו, ולעמוד בהיכל קדשו של הרב מברדיטשוב בלי לצחוק חס ושלום, ורבי משה לייב נתן לו רשות, בא רבי אברהם דוד להרב מברדיטשוב על שבת קודש, ביום השבת, כאשר הסב על שלחנו הטהור של הצדיק הקדוש, וראה את התנועות הנפלאות שלו, לא יכל לתת מעצור לנפשו והתחיל לצחוק, תיכף יצא מדעתו והוכרחו לקחת אותו מהשולחן, אחר השבת שלחוהו בחזרה לסאסוב עם איש מיוחד לשמרו, ורבי משה לייב כתב מכתב להרב מברדיטשוב בתרעומת "שלחתי לך כלי שלם ואתה החזרת לי כלי שבור" כעבור שלושים יום נתרפא וחזר לאיתנו, והיה רגיל לעשות סעודת הודאה, ובעת הסעודה היה מספר מעשה זה וסיים, הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו.

❖ **יתרון לחכמה מן הפכלות כיתרון האור מן החשך** (קהלת ב יג)

להראות את גדלות הבורא ומוזה יגיע לענוה

לאחר פטירתו של הצדיק הקדוש השרף **רבי אורי מסטרליסק** בא חסיד אחד מחסידינו

להסתופף בצלו של הצדיק הקדוש **רבי בונים מפשיסחא**, שאל רבי בונים להחסיד, במה היה הצדיק הקדוש מדריך אתכם בעיקר בעבודת ה' ובדרכי החסידות, השיב החסיד בעיקר היה עוסק לנטוע בחסידיו מדת ענוה ושפלות, ודרכו בקודש היתה שכל מי שבא אליו, אפילו רב גדול או עשיר גדול, היה מוכרח להביא מהשוק שני כלים גדולים מלאים מים, ועוד מלאכות כאלו, בכדי להשריש בקרבם מדת הענוה, ענה רבי בונים ואמר, אספר לך מעשה, מלך אחד גזר פעם על שלושה אנשים שישבו במאסר, בבור כלוא חשוך ואפל, שנים מהאנשים היו חכמים, ואחד היה טיפש, בכל יום היו מורידים להם לאכול ולשתות, אבל השוטה, מחמת החושך שהיה שם, לא היה יכול להבין מה נותנים לו, על כף חשב שקערה היא זו, וכדומה, ולכן לא ידע איך ליטול הכלי ולהגיש לפיו את האוכל, ואחד מן החכמים לימד אותו בכל פעם על ידי סימנים להבין איזה כלי הוא זה, אבל בכל פעם היו נותנים להם כלים אחרים ודברים אחרים, ולכן היה צריך בכל פעם ללמדו שוב ושוב, והחכם השני היה יושב ושותק, פעם שאל החכם הראשון את השני, מדוע אתה יושב כל הזמן ולא מלמד כלום להשוטה, וכי אני בלבד צריך לטרוח תמיד וללמדו השיב לו החכם השני, כשאתה טורח ולומד אתו בכל פעם, לא תבוא לעולם לגבול וקץ, כי מה תעשה אם מחר יביאו שוב כלי אחר, וכן בכל יום ויום, אני עוסק באופן אחר, אני יושב ומתבונן איך לחתור חתירה בכותל שזריחת אור השמש תגיע לפה, ואז ממילא יראה הכל.

❖ **לכל זמן** (קהלת ג' א')

בעת התפילה לא הרגיש כלום

עבודתו של הגאון הצדיק הקדוש רבי **חיים מצאנז** בשעת התפלה היתה בכל כחו ובכל נפשו, בדביקות עצומה ובהתפשטות הגשמיות, רקע ברגליו ורקד, אף על פי שרגלו אחת היתה מלאה פצעים אנושים, עוד בימי נעורו כשבא פעם אל הצדיק הקדוש רבי **נפתלי מרופשיץ** והיה מתפלל כדרכו בהתלהבות גדולה ורקע ברגליו על הרצפה, נכנסה הרבנית אל בעלה הצדיק הקדוש ואמרה לו למה אתה נותן לו לרקוע ברגלו החולה ואינך אומר לו שירקע ברגלו הבריאה השיב לה הצדיק הקדוש אילו היה יודע ומרגיש באיזו רגל הוא רוקע, ודאי הייתי מונעו מזה, אבל מה תעשה לו ובשעת התפלה אינו יודע כלל אם הוא רוקע ברגלו הבריאה או בזו החולה.

בעת התפילה שוכח שיש תורה

וקרה פעם שהרה"ק רבי חיים מצאנז זי"ע היה אצל הצדיק הקדוש רבי אליעזר מדזיקוב זי"ע, וקדם התפילה פלפלו בני הצדיק הקדוש עמו בדבר הלכה בפלפולים עצומים ואחר כך עמד להתפלל, והתפלל כדרכו הקדושה בדביקות ובהתלהבות, אחר התפלה שאלו רבי אלעזר איך אפשר להתפלל בהתלהבות כזאת אחרי פלפולים של הלכה שנשא ונתן בהם קדם התפלה השיב רבי חיים, בשעה שאני עומד להתפלל אני שוכח אם יש תורה בעולם, ובשעה שאני עוסק בתורה, אני שוכח אם יש דבר אחר בעולם מלבד התורה,

באמצע הדין תורה הנח את הריבונו של עולם

ופעם ישב הרה"ק רבי חיים מצאנז בעל ה"דברי חיים" זי"ע בדן תורה עם עוד שני רבנים, שנתבררו מהצדדים, ורבי חיים היה השלישי כשעיינו בדן תורה, היו פתוחים על השולחן השולחן ערוך, חושן משפט עם נושאי כליהם, נתלהב פתאום אחד מן השנים, תוך כדי העמקת העיון בחקר ההלכה, וצווח בקול ריבונו של עולם אחד יחיד ומיוחד, נענה רבי חיים ואמר, בשעה שאתה עוסק בדן תורה הנח את הריבונו של עולם, ותעיין היטב בשולחן ערוך ובקצות החושן.

עת שבת לחוד ועת ימי החול לחוד

בשעה שהצדיק הקדוש רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע היה יושב בסעודה שלישית של שבת, ואומר את הזמירות ודורש אחר כך את תורתו, שררה דומית קודש בכל רחבי בית המדרש, לא קם איש תחתיו ולא השמיע איש את נשימתו, ופחד אלוקים היה על כל הנמצאים בבית המדרש, וקרה פעם שהצדיק הקדוש הכניס בלב השומעים כל כך התעוררות והרהורי תשובה בשעת תורתו, עד שלמחרת היום לא בא שום איש מהאורחים להפטר בברכת פרידה, כל בעלי העסקים נעשו בעלי תשובה ולא עלה על לבם כי צריכים הם לשוב לבתיהם ולעסקיהם, שאל הצדיק הקדוש את בניו למה אין העולם בא להיפרד, והלכו ושאלו את האורחים על כך, והשיבו להם הן אתמול המאיס רבנו כל כך את עניני עולם הזה, עד שאנו בושים להיכנס אליו ולדבר לפניו על שור על חמור על שה על שלמה ועל כל עסק שהוא, הלכו וסיפרו את הדברים אל אביהם, חיך הצדיק הקדוש ואמר, מעשה כעין זה היה פעם אצל הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרימינוב זי"ע, וציוה למסור לחסידיו, שבת לחוד וימי החול לחוד, ילכו בעלי העסקים ויחזרו לבתיהם ויעסקו במשא ומתן באמונה, וכן תאמרו גם לחסידים שלי, השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, קיפלו בעלי הבתים ואנשי העסקים את טליתותיהם, באו לקבל ברכת הדרך מהצדיק הקדוש, וחזרו איש איש לביתו ולעסקיו.

לרבי אין בשביל הבת שלי רגע אחד?!

סח הרב הקדוש כ"ק רבי אברהם מרדכי מגור ז"ע, יהודי אחד נצחני, כשנכנסתי פעם לחדרי והנה יהודי נגש אלי ומוסר לי פיתקא, אמרתי לו תאמין לי שאין לי פנאי אף רגע אחד, ענה אותו יהודי ואמר לי יש למעלה מעשרים שנה פנאי לטפל בבתי החולנית ולרבי אין בשבילה אף רגע אחד?!

ועת למות ❖ (קהלת ג ב)

הרבי מלובלין נתגלגל לעיירה כדי שזקן יוכל למות

החווה הקדוש מלובלין ז"ע נסע פעם עם תלמידיו בדרך, ובערב שבת הגיעו לפרשת דרכים, ובעל העגלה שאל לאיזו דרך יסע, לא ידע החווה, ואמר הנח את המושכות וילכו הסוסים כרצונם, נסעו והגיעו סמוך לעיר אחת, וכשפגשו באדם אחד ושאלוהו איזו עיר היא, נתברר להם שלא זו העיר ולא זו הדרך שהם מבקשים, אמר החווה היום איני רבי, שאלוהו תלמידיו ואם לא נגלה שהוא רבי, איפה נשבות בשבת כי החווה לא היה מלין אצלו פרוטה וכל מה שהיה מקבל היה בו ביום מחלק לעניים, אמר להם נלך לבית הכנסת ונהיה שם אורחים אצל בעלי בתים כמנהג ישראל וכן עשו, תלמידיו ומשמשיהו הלכו כל אחד לבעלי בתים שונים, שהזמינום לשבת, והרבי, שדרכו היתה להאריך בתפלה, נשאר בבית הכנסת, אחר התפלה ראה זקן אחד כבן שמונים יושב ואומר תיקוני שבת, שאלו הזקן לאן ילך לקדש השיבו איני יודע אמר לו הזקן ילך לאכסניה לאכול, ואחר השבת אלך ואקבץ מעות כדי לשלם לבעל האכסניה, והרבי השיבו שם אין מברכים על הנרות, ולא אקדש שם, אמר שוב הזקן בביתי יש רק בצמצום לי ולאשתי יין ולחם, אמר לו הרבי אין אני זולל וסובא, הלך עם הזקן לביתו וקדשו על היין והסבו לסעודה, אחר המוציא שאלו הזקן מאין הוא כבודו מלובלין השיבו הרבי האם הוא מכיר אותו שאלו הזקן, השיב החווה תמיד אני עמו, ובכן בקשו הזקן יספר נא לי משהו ממנו, וכי למה שאלו הרבי אתה מבקש לשמוע עליו, אמר לו הזקן, אני הייתי ריש דוכנא שלו כשהיה ילד ואז לא היה מצטיין כלל משאר הילדים, ועתה שמעתי שהוא גדול ועושה נפלאות ואני מתענה בכל שבוע יום אחד כדי שאזכה לראותו, כי עני אני וחלוש ואין באפשרותי לנסוע ללובלין אליו שאלו הרבי האם ראית בו משהו בקטנותו, אמר הזקן, בכל יום כשהייתי קוראו אל הסיידור לא הייתי מוצאו, וכשהיה בא אחר כך הייתי מכה אותו, פעם אחת עלה על דעתי לראות לאן הוא הולך,

והלכתי אחריו, עד שראיתיו מרחוק שהוא נכנס ליער ויושב בין הנמלים העוקצות וצועק שמע ישראל ד' אלקינו ה' אחד, ומאז שוב לא הכיתיו, עכשיו הבין הרבי הסיבה שמחמתה נתגלגלו לבוא לעיר זו, אמר לו הרבי, אני הוא, מיד נתעלף הזקן ובעמל רב החייהו, ובקשו שלא לגלות לשום אדם שהוא כאן, במוצאי שבת הלכו הרבי ותלמידיו לחוץ לעיר, והזקן הלך ללוותם קצת וחזר לביתו, הגיעו לכפר אחד, והסבו לסעודת מלוה מלכה, אחר הסעודה אמר הרבי, נחזר לעיר כדי ללוות את הזקן לעולמו ולהספידו.

שמוחה גם במסירות נפש ממש

מעשה הרב הקדוש הרב ר' שמעלקי מניקלשפארג עם הרב הצדיק ר' משה ליב מסאסוב זי"ע תלמידו נסעו על הים, מהנסיעה מה שנסעו הוא באריכות גדול, אך בקצור שהיה רוח סערה והספינה חשבה להישבר. הרבי ר' שמעלקי ישב משתומם והרב ר' משה ליב היה בשמחה גדולה, והיה שם אנשים יהודים ושאלו אותו ומה זו עוד השמחה, והשיב בזה הלשון: אין לי שמחה גדולה מזו, שבזמן קצר אהיה בשרשי בכביכול ב"ה. ואעפ"י שניצולו ולא הוטבעו בים עכ"פ בין כך הוא היה בשמחה גדולה. והוא זה, מצד שהצדיק מקושר תמיד ברצון הבורא ב"ה ומשתוקק תמיד לבא לזה הרצון, ועוה"ז הוא ללא נחשב אצלו והוא אך בהכרחיות גדול, ורצונו בתמידיות לבא לרצון האמת המכוון ברצונו הפשוט והטהור. ואך בשבת קודש יכולים אנחנו לבוא לזה הרצון וד"ל. (אור יצחק, יתרו)

רוח הקודש כמה שנים תחיה

פעם קרא הרב הקדוש בעל "התניא" לנכדתו, בת בנו הרה"ק הרבי האמצעי, אשת נכדו רבי מנחם מנדל בעל ה"צמח צדק", ואמר לה שתביאי לו איזה קונטרסים שבעלה רבי מנחם מנדל כותב לעצמו, היא לא ידעה לאיזה קונטרסים הוא מכוון, וכשראתה קובץ אחד גדול, מרובה בקונטרסים, הביאה לו והיה זה הדרוש הארוך על שורש מצות התפלה, כשעיין הרב בהדרוש קרא לאחיו רבי יהודה לייב ולרבי פנחס רויזס, ואמר להם כי רוצה לברך ברכת שהחינו, ושהם יענו אמן, וסיפר להם מהדרוש של נכדו שראה, ועמד וברך שהחינו בשם ומלכות, והם ענו אמן. כשנודע הדבר להצמח צדק נתרגז מאד על אשתו, ואמר מתוך רגזה כי יגרשנה, ואשתו טענה כי שמעה אשר כיבוד אבי האב הוא יותר מכיבוד אב, כי גם האב מחויב בכבודו, ומאחר שזקנה ציוה עליה להביא הכתבים, מה יכלה לעשות, ובפרט שגם הוא בעלה חייב בכבודו כמו לאב, שהרי הוא גם אבי אמו וגם רבו, ואמר הצמח צדק שיעיין בדיון, כי אשר הוציא מפיו שיגרשנה היה כמו נדר או שבועה, ועד אשר יגמור העיון לא יוכל לדור עמה, אשתו בכתה כמה ימים וחכתה כשני חדשים, ואחר כך ספרה

הדבר לאביה, כשהתחיל אביה לדבר עמו על כך, ראה כי דעתו תקיפה בענין זה, וספר את הדבר לאביו הרב בשבת אחרי התורה שאמר הרב, כשכל החסידים יצאו, אמר הרב לנכדו רבי מנחם מנדל, אני יודע כי יש לך עיון בדבר הלכה, והיות שאתה נוגע בדבר וקשה לך לכון אל האמת, לכן הבה ונעיין ביחד את הדבר, ושנינו ודאי שנברר את ההלכה לאמתה, בררו את הדבר להיתר, והרב אמר לנכדו, בכדי להוציא מלבך שום קפיידא עליה, ואדרבה תשמח אותה, אלמד עמך מעתה שיעורים קבועים בנגלה ובנסתר, ויקויים בכם: ישעיה (יז) ^י תְּטַעֲי נְטַעֲי נְעַמְנִים וְזָמַרְתָּ זָר תִּזְרְעֶנּוּ: (יא) נְטַעֲךָ תִּשְׁשְׁגִי וּבִבְקָר זָרְעֶךָ תִּפְרִיחִי, והרב נשען על ידו בדברו כדרכו ונאנח אנחה עמוקה וסיים לשון הכתוב: (סג) נָד קָצִיר בְּיוֹם נַחֲלָה וּכְאֵב אָנוּשׁ: הדבר היה בשנת תקס"ז, מאותו זמן עברו חמישים וארבע שנה, ובטבת תרכ"א נפטרה הרבנית, אשת הצמח צדק, ובהתרגשות גדולה אמר אז הצמח צדק, עכשיו אני מבין מה שאמר לי זקני, רבנו הגדול, לפני חמישים וארבע שנה, נד קציר ביום נחלה, ואני מבין עכשיו אף את האנחה העמוקה שנאנח אז רבנו, נתקיימו עתה דברי קדשו של רבנו, ונאנח אנחה גדולה.

פטירתו של האדמו"ר האמצעי

בקיץ תקפ"ז נסע הרבי האמצעי, בנו של הרב בעל התניא להדיץ להשתטח על ציון אביו הרב, בכל הדרך לא דרש מאמרי חסידות, כדרכו, ולא רצה שיתקבצו אליו החסידים, וכשהיה רוצה לכתוב מאמרי חסידות היו מזדמנות לו בכל פעם מניעות, וכמה פעמים נפל העט מידו, וזה היה לו לסימן על תוקף הדינים, והיה מרמז לאנ"ש על הסתלקותו, פעם אמר אאמו"ר היה בן חמישים וארבע שנה כשנלקח לפטרבורג בפעם השניה ונתנו לו אז בררה מן השמים, או יסורים או הסתלקות, ובחר ביסורים, ולפי הנראה שאופן השני הניח לי וכן היה שנסתלק בן חמישים וארבע שנה בדיוק, אחר כך בא להדיץ על ימים נוראים תקפ"ח, והיה כמה פעמים על קבר אביו הרב, ודרש הרבה חסידות בבית המדרש לפני הקבר, פעם אחרת הלך להשתטח, ושהה זמן רב, ואחר כך יצא משם בשמחה רבה ובפנים שוחקות, ואמר, פעלתי מאדוני אבי שיפטרוני מהרבנות, חשבו החסידים שכוונתו שיסע לארץ ישראל שהשתוקק לזה תמיד ואמרו לו, למה לרבנו לדבר כדברים האלה איך יעזוב אותנו כצאן בלי רועה והשיב להם, הלוא עמכם חתני רבי מנחם מנדל הוא בעל הצמח צדק שמלא מקומו אחריו הוא יהיה לכם לרועה נאמן, אחר כך נסע משם לשוב לביתו דרך עיר ניזין, ושם נחלה מאוד והוכרח להתעכב שם, השיגו רופאים גדולים, וכולם אמרו שאינם יודעים תרופה למחלתו והזהירו אותו שלא ידרוש חסידות כלל, וזה היה לו למורת רוח, ואמר קצתי בחיי ומחלתו גברה עליו ביותר עד שלא היו יכולים לנגע בו כי תכף היה

מתעלף והיו משיבים נפשו על ידי סממנים חריפים, בחדש כסליו שבוע לפני פטירתו, ראו הרופאים שהוא שוכב בלי שום חיות גופנית, עד שנתפלאו ממה הוא חי, ואמר אחד מהם לחבריו, אראה לכם דבר פלא הנכם רואים שהוא שוכב בלי חיות, הבה ונרשה לו לומר חסידות, ויקום מיד בחיות חדש, המה כן עשו, והוא קם תיכף בפנים לטהרות, וציוה לתקן לו מושבו, ונתקבצו כל אנ"ש עד שנתמלא הבית, והרבי אמר עתה אמר לכם חדשות שלא גליתי מימי, אך מה' היתה נסבה שלא יגלה הדברים הנסתרים, כי סמוך אליו עמד איש אחד על ספסל וראשו כפוף, ופתאום נפל הכובע מעל ראשו על הרבי ובלבל אותו, ואמר נראה שמן השמים אין רוצים שאגלה והתחיל לומר דרוש ארוך של חסידות, בליל ט' כסלו נתעלף כמה פעמים ובפעם האחרונה לא יכלו לעוררו, ותהי צעקה גדולה בבית, ונתקבצו כל החסידים ואנשי העיר והחברה קדישא, ואמרו שימשכו ידם מלעוררו, כי אפסה תקוה, פתאום פתח את עינויו ופניו היו שוחקות, ואמר שמעתי קול קורא מה צריכה נשמה כזו בעולם הזה אחר כך אמר שילבישו אותו בכתונת לבנה, ולבש לבנים ונתעטף לבנים דומה למלאך ה' צבאות, והתחיל ללמד זכות על ישראל שנוזהרים מאד במצות מעשיות ובפרט במצות צדקה, שכל אחד נותן יותר מיכלתו, אחר כך אמר לאנ"ש ולבני ביתו שיהיו בלילה זה בשמחה כי שמחה ממתקת דינים, ואמר שיקראו את אשי המדע מהחסידים, כי רצונו לדרוש חסידות, ונתמלא כל הבית אורה ושמחה, והיה שמח מאד באנ"ש, עד שכולם חשבו שכעת יחזור לאיתנו והוא הכין את עצמו לדרוש, ואמר לאחד מהניצבים עליו, בעת אמירת החסידות תשגיח עלי היטב, כי יכול להיות שאתנמנם, ואז תגע בי בידך ואתעורר. ודרש שלוש פעמים, פעמים על הפסוק אחרי ה' תלכו, ופעם השלישית על פסוק זכר רב טובך, והיה הולך ודורש בהתלהבות עצומה, וכמה פעמים שאל אם האיר השחר, קודם עלות השחר, כשהגיע הדרוש לדברים אלה כי עמך מקור חיים מחי החיים פרוחה רוחו ונשמתו עלתה למעלה, ונתקיים בו את מספר ימיך אמלא, כי בו ביום בט' כסלו שנת תקל"ד נולד, וחתנו בעל צמח צדק אמר, הסתלקות כזו לא מצינו מיום פטירת רבי שמעון בן יוחאי, שאמרו באדרא כי כשאמר רשב"י כי שם ציוה ה' את הברכה חיים לא סיים לומר חיים עד שנסתלק.

מת ונקבר בסמוך לעיון הקדוש

דרכם של בני העיר ניזון להתפלל ביום היארצייט של הרה"ק בעל אדמו"ר האמצעי בנו של הרב בעל ה"תניא", בבית המדרש הבנוי על אהל הצדיק הקדוש הטמון שם, ולומדים משניות מאותיות של שמו הקדוש, קרה פעם, שאיש אחד נשתטח על האהל כל היום בצעקות ובבכיות ובמרירות עצומה עד אחר תפלת ערבית, בנו של הצדיק הקדוש, הרב

רבי נחום, שדר בניזיון, לקח את האיש על העגלה שלו, כדי להיודע ממנו על מה בכה כל כך יום תמים, בדרך נסיעתם בקשו הרב לספר לו עניין בכיותיו ולא רצה, עד שהפציר בו הרבה והשיב לו, אגלה לו סודי אני הנני מקושר מאוד לכבוד קדושת הרבי, ולא היה בכוחי להיפרד ממקום מנוחתו, ועלה ברצוני בהסכם חזק שלא אזוז מכאן עד צאת נפשי ופה אקבר, ויהיו עצמותי מגולגלים בקרוב מקום לקדושת מחמד עיני, וזו היתה בקשתי כל היום, עד שבעזרת ה' הצלחתי ופעלתי שיתמלא רצוני, שאלו הרב, וכי זו מנין לך שפעלת בבקשתך, וכי אבי השיב לך?! אמר האיש מה לכבודו לחקור בדבר בעיני יראה ויבין שכדברי כן הוא, שברוך ה' פעלתי מה שבקשתי, כשבאו לבית הרב, והרב בקשו לאכול עמו סעודת ערבית, לא רצה האיש לטעום מאומה, נתן לו הרב מקום בחדר מיוחד לנוח ולישון, וכאור הבקר הלך הרב לבקרו, והנה הוא שוכב מת, וקברו אותו בכבוד גדול בסמוך לאהל הרבי.

הצמח צדק בנבואה מתי יסתלק בנו הנולד

באייר תקצ"ד נולד הרבי מהר"ש מליובאוויץ, ביום השמיני ציוה אביו, הרבי בעל הצמח צדק, להשכים בתפילת שחרית, הקדימו ובשעה העשירית כבר באו כל בני המשפחה לברית אבל הרבי עדין לא יצא מחדרו, כשהגיע קרוב לשתי שעות אחר הצהרים, והרבי עדיין סגור בהיכלו, התחילו הנאספים להתרגש, אמר הרב רבי חיים אברהם, בנו של הרב בעל התניא, הוא עסוק עכשיו עם קרואים יותר חשובים מאתנו, ונאנח, כעבור עוד חצי שעה, יצא הרבי מחדרו, כשעיניו דומעות ומטפחת אדומה בידו ואמר הברית תתקיים היום, וחזר לחדרו, התרגשות הקרואים הלכה וגדלה, כעבר עוד חצי שעה יצא שוב מחדרו בפנים צוהלות ואמר לקרואים שייטיבו את לבם, והברית תהיה היום, ושוב חזר לחדרו, אחרי שעה קלה יצא שוב, והתחיל סדר הברית, ובתוך הסעודה אמר הרבי, ימי שנותינו בהם שבעים שנה כמה מדרגות יש בימי האדם שמונים שבעים ויש בהם עם אותיותיו, ובסוף חודש סיון שנת תרמ"ב אמר הרבי מהר"ש אבא אמר בהם עם אותיותיו, זאת אומרת חמישים, בהם ארבעים ושבע ושלוש האותיות ונאנח מאד, וכעבור חמישים שנה נסתלק.

צריך ללמוד לדעת איך למות

כעבור שנתיים מפטירתו של הרבי הקדוש רבי בונים מפשיסחא נסע בנו הצדיק הקדוש רבי אברהם משה, שמלא מקומו אחריו, לעיר ביאלא, כשהגיע לשם, אמר פה אשב כי אויתה, ולאמו פנה ואמר נתחשק לי למות, אמרה לו אמו, שמעתי מאביך, שאדם צריך ללמוד לדעת איך למות, השיב לה, כבר למדתי למות, אמר לו שוב, אבל שמעתי מאביך,

שאדם צריך ללמוד הרבה כדי לדעת למות, אמר לה, כבר למדתי הרבה ואני יודע איך למות, ונפטר שם.

זמן שחורים ומצא לבנים

בשנה האחרונה לימי חייו של הצדיק הקדוש רבי נח מלכוּיטש זי"ע שנת תקצ"ג רצו החסידים לעשות לו בגד חדש, הזמינו חייט ושלחו אותו אל הצדיק הקדוש למדוד את האורך והרוחב כנהוג, כשנכנס החייט לחדרו פנימה, ראה והנה הצדיק הקדוש רץ בחדרו הנה והנה בדבקות נפלאה, ואמר זימן שחורים ומצא לבנים.

עם הילד הזה טוב לשכב ביחד

בשנת תרי"ז היה שגור על שפתיו של הצדיק הקדוש רבי שלמה זלמן מויליפולי, המאמר שבגמרא ריש ברכות (ב) תנא אקרא קאי, והמלים אקרא קאי היה מבליע ביחד, כאלו אומר אקראקא, לא הבינו השומעים כוונתו, ולמה הוא מרבה לחזור על מאמר זה, בשנת תרי"ח חלה הצדיק הקדוש את חליו ונסעו עמו לקראקא, לדרוש ברופאים הרפואות לא הועילו, וביום י"ג כסלו נסתלק, ואז הבינו למפרע את דברי הצדיק הקדוש, וקודם יציאת נשמתו סיפר להעומדים על יד מטתו ספור זה. הרב הקדוש רבי קלונימוס בעל "מאור ושמש", שמנוחתו כבוד בקראקא, נסע פעם להרב הקדוש המגיד מקוז'ניץ, והתאכסן בדרך בבית אבי בעיר פצ'ינוב, ולן שם, אני הייתי אז ילד כבן חמש שנים, והוא ישן עמי במיטתו, כשהשכים בבוקר אמר רבי קלונימוס עם הילד זה טוב לשכב ביחד, הבינו האנשים מדבריו כי רצונו להיות מנוחתו כבוד אצל הרב הקדוש בעל "מאור ושמש", מסרו את הדברים לחברה קדישא, והמה כן עשו ומלאו את רצונו של הצדיק הקדוש.

תסע עמדי לארץ ישראל

אחד מחסידי הצדיק הקדוש רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זי"ע רצה לנסוע לארץ ישראל ובא אל רבו לשאול בעצתו, אמר לו הצדיק הקדוש, המתן מעט ותסע יחד עמדי לארץ ישראל, המתין החסיד אבל לא עבר זמן רב והצדיק הקדוש נפטר, כששמע אותו חסיד מפטירתו, אמר כנראה הגיעה השעה שאף אני אתכוון לשום לדרך פעמי, שכן אמר לי רבנו שאסע לארץ ישראל יחד עמו, הלך וטבל במקוה שלח לקרוא אליו את החברה קדישא, אמר וידוי, וכתב צוואה לבניו, ואחרי ימים אחדים נפטר והלך לעולמו.

גמרתי את תפקידי בעולם ואני מוסר נפשי לה'

קודם הסתלקותו של הצדיק הקדוש רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים בעל ה"ייטב לב", בן בנו של בעל ה"ישמח משה" זיעוכ"א, רצו להביא אליו פרופסור גדול, אולי ימצא רפאות תעלה, לא נתן הצדיק הקדוש לעשות כן, ואמר אספר לכם סיפור, ה"ח ביקר פעם אצל חתנו ה"ט"ז, וכל בני העיר באו לקבל פניו, והיה שם אברך אחד, שלא נתן לו שלום, שאלו ה"ט"ז היתכן והשיב לו האברך, כי נאמר לו מפי אליהו זכור לטוב, כי חמיו ה"ח הוא חס ושלום בנידוי, מפני שפעם נסע בדרך ועבר דרך עיר אחת והיה שם סכסוך בין שני אנשים, בשל עגלה של עצמם שאחד מהם קנה מהשני, וזה אמר שקנה במחיר שלושה זהובים והלה אמר שמכר לו בשלושה זהובים ועשירית זהוב, וכשפגשו את ה"ח עכבו אותו ובקשוהו שידון להם דין תורה, שאל ה"ח על איזה סכום הוא הסכסוך, אמר לו, על עשירית הזהוב, כעס עליהם ה"ח, ואמר בשביל עשירית הזהוב יעמידו אותי באמצע הדרך, והיה עליו קטרוג גדול בשמים, שהרי דין פרוטה כדין מאה, שאל ה"ט"ז את ה"ח אם ארע לפני מעשה כזה, ואמר הן, הבינו שהאברך הזה הוא שליח לתקן את הדבר, ומיד הושיבו בית דין והתירו את הנידוי, וה"ח אמר להאברך, מכיון שאתה אדם חשוב בשמים, אבקשך דבר אחד, אני אתן לך את ספרי ה"ח שחברתי, וברצוני להדפיסו, ואתה תשים את עינך עליהם לראות אם טובים הם, נתרצה האברך ולקחם לעיון, לימים שאל אותו ה"ח אם כבר עיין בהם ואם יכול כבר להחזירם לו, השיבו האברך, אפילו אחר עשרים שנה איני רוצה להחזיר לו את הספרים, למה שאל ה"ח אם הספר לא מצא חן בעיניך אדרבה תגיד לי, שהרי על מנת כן נתתי לך שתבקר אותו והאברך השיבו, ספרך הוא טוב ומטיב, אבל מיד כשתדפיס את הספר ותפיצו על פני תבל כבר תתקן את עצמך, ואין לך עוד מה לעשות בעולם, ולכן אני רוצה לעכב את הדפסת הספר, בשביל שתחיה עוד בזה העולם, אמר לו ה"ח אם זוהי המניעה, הרי אני מוסר את נפשי ונשמתי להבורא, ובשביל כך לא אעכב מלהדפיס את ספרי שהוא נחוץ להעולם, הוכרח האברך להחזירו, וכאשר פתר כן היה בגמר הדפסת ה"ח נפטר המחבר. ואף אני סיים הצדיק הקדוש אם ברוך ה' כבר תקנתי את עצמי, אין לי עוד מה לעשות בזה העולם, ואינני רוצה שיקראו לרופא.

יום ג' סובב והולך

בשנת הסתלקותו של הצדיק הקדוש מדו"יקוב רבי מאיר הורביץ בעל "אמרי נועם", היה משחק בחנוכה עם בניו בסביבון ובכל פעם שהיה מסבב את הסביבון היה נופל עם האות ג' למעלה, אמר הצדיק הקדוש, הנה יום ג' סובב והולך, וכך שנה ושילש דיבור זה, ופסק מלשחק, לא הבינו בניו וכל הנוכחים שם למה ירמזון מיליו, עד אשר ביום ג' ה' תמוז

של אותה השנה נפטר, ואז הבינו למה נתכוון.

הסתלקות הרה"ק מפרמישלאן ומרוז'ין

חסיד אחד בא פעם להצדיק הקדוש רבי מאיר מפרמישלאן והגיש לו פתקא, כהרגלו, נשען הצדיק הקדוש בראשו על ידיו, והתעמק במחשבותיו, ואחר כך אמר להאישי, דע לך כי אתה בצרה גדולה, ואתה זקוק לרחמים רבים, אבל יש לי עצה להצילך, מדי שנה בשנה אני שולח לעניי ארץ ישראל שבע מאות ושנים אדומים, כמנין שבת, החצי אני שולח לפני הפסח והחצי לפני ראש השנה, והנה עתה כבר קרוב לפסח ואין לי אף פרוטה ובכן תן לי שלש מאות וחמשים ואחד אדומים לשלוח לארץ ישראל ותניצל מכל רע, אמר האישי בחרדה ודאי אני רוצה לעשות כרצון רבנו, אבל אין אתי כאן סכום זה, אסע אפוא ללבוב, אלוה שם את הסכום ואביא לרבנו, השיבו הצדיק הקדוש, אם אין לך כסף יהיה פדיוןך בדרך אחרת, תיסע בשליחות בשמי להצדיק הקדוש רבי ישראל מרוז'ין, הדר בסדיגורא, ואינך צריך לתת את סכום הכסף, מיד הסכים החסיד להיות שליח מרבו להצדיק הקדוש מרוז'ין, ושמח בלבו על עצם ההזדמנות להיות אצל הרב מרוז'ין ולמסור לו דברים בשם רבו, והצדיק הקדוש אמר לו תיסע ישר מכאן לסדיגורא, ובבואך לשם תסור מיד לחצר הצדיק הקדוש ותאמר למשמשי שיש לך שליחות ממני, בערב שבת בבוקר תגיע לשם וכשתכנס להצדיק הקדוש **תאמר לו כך**: מאיר פקד עליו בזה הלשון הפספורטים שלנו כבר נחתמו ללכת חפשי על כל הגבולות, אמת שעל כבודו מחכים שמונה מאות אלף נשמות לקבל פניו, אבל על מאיר מחכים הרבה יותר נשמות, אלא שהפספורט של מאיר מסתיים קודם לזה של כבודו. כשמוע החסיד שליחות זו חורו פניו, וחרדה אחזתו, והתחיל להתנצל לפני הצדיק הקדוש שאי אפשר לו לקבל עליו שליחות זו, והוא מוכן לתת הסכום שדרש לעניי ארץ ישראל, ובלבד שישחררו מהשליחות, אבל לא הועיל מאומה, הצדיק הקדוש צוה עליו במפגיע לקיים השליחות בשלימותה, בעל כרחו קבל החסיד את השליחות ונסע לדרכו, וכשהגיע בערב שבת בבקר לבית הרב מרוז'ין לא רצה הגבאי לתת לו להיכנס, כי אין זה זמנו של הצדיק הקדוש לקבל אנשים עכשיו, אבל החסיד אמר לו שיש לו שליחות מרבינו מאיר מפרמישלאן, מיד הלך הגבאי לשאול את פי הצדיק הקדוש, והוא ציוה להכניסו מיד, כבואו, נגש החסיד אל הצדיק הקדוש עם פיתקא בידו, אמר לו הצדיק הקדוש אין העת עכשיו לקבל פתקאות, אמור איפוא את השליחות שלך, אמר לו החסיד, אני רוצה בברכת הרבי, טרם מסרי את השליחות, כי מורי הקדוש מפרמישלאן אמר לי שרואה עלי דינים קשים, ולכן אבקש שהרבי יקבל את הפיתקא שלי ויברכני, ברכו הצדיק הקדוש, ואחר כך אמר לו החסיד את דבר השליחות מילה במילה כפי שאמר לו רבי מאיר,

והרב מרוזיין ישב על מקומו, בלי שום תנועה, כאילו לא לו נוגעים הדברים, עברו חדשים אחדים, וביום החמישי בשבת אמר רבי מאיר לכל האנשים שהיו אצלו, מי שאינו רוצה שתהיה לו שבת מופרת יסע לביתו, לא הבינו אנשים כוונתו, ונסעו כולם לבתיהם, אך הצדיק הקדוש רבי ישראל מקאליש בקש ממנו רשות להישאר על שבת, והצדיק הקדוש אמר לו, אם רצונך להיות כאן, תוכל להישאר, אבל דע לך כי שבת הוא שבת, ובאותו שבת נסתלק, ובמוצאי שבת, כשישב הצדיק הקדוש מרוזיין על כסאו אצל השלחן, ושני נרות דולקים לפניו נכבה פתאום נר אחד, הדליקו את הנר, ונכבה הנר השני, אמר הצדיק הקדוש חשכה גדולה בעולם, ולמחרת שמעו מפטירת הצדיק הקדוש מפרמישלאן וכעבור עוד חדשים אחדים נסתלק גם הצדיק הקדוש מרוזיין.

נפטר בזיחווסט

נכבדי העיר זיחווסט בקשו פעם את הרב החסיד הק' רבי משה מרזודוב שיקבל עליו את משרת הרבנות בעירם, שאל רבי משה בעצתו של הרבי הקדוש מקוצק ז"ע, ולא הסכים בשום אופן. כעבור שנים רבות, בימי זקנתו של רבי משה, כשהיה אצל הרבי, אמר לו הרבי מקוצק בשעת פרידתו כמדומה לי שאמרת לי פעם שזיחווסט רוצה בך, מה אכפת לך סע לשם ותנוח שם, בחזרתו לעירו נסע דרך זיחווסט, ומיד בהיכנסו לעיר חלה ואחר כמה ימים נפטר ונקבר שם, הבינו אז מקורביו הטעם שהרב מקוצק מנע אותו בתחלה לקבל הרבנות בעיר זו. 1111

ועת לרפוא (קהלת ג ב)

על ידי שמחה ריפא את נכדו

נכדו הבכור של הצדיק הקדוש רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב הרב מחודורוב, חלה פעם במחלה מסוכנת, אביו, הרב רבי סנדר ליפא בנו בכורו של הצדיק הקדוש מזידיטשוב, והזכיר את בנו החולה כמה פעמים לפני אביו, ולחולה לא הוטב, באחד הימים בא שליח מיוחד והודיע שהחולה הגיע עד שערי מות, השעה היתה מאוחרת בלילה, בעת שרבי אייזיקיל עסוק בעבודת הקודש בחדרו, ולא הניח מעולם שום אדם, אפילו את אחד מבניו, לבוא אליו באותו זמן, נתקבצו כל בני הצדיק הקדוש ונתייעצו מי ילך ויודיע לאביהם על מצבו החמור של החולה, ונתנו עיניהם בנכדו הצדיק רבי יהודא צבי, שברבות הימים היה הרבי מדולינא, ובזמן ההוא היה ילד, והיה אהוב וחביב אצל זקנו, הדליקו לו את הפנס,

הוא טפס ועלה במדרגות המוליכות לחדר העליה של הצדיק הקדוש כשהגיע לפתח החדר, השתעל אחת ושתים, הצדיק הקדוש פתח את הדלת, ושאל ברמיזה מה רצונך, פתח הילד את פיו בחכמה ואמר באתי, זקני, לבשר לך שמצבו של נכדך הרב מחודרוב הולך וטוב, וצריך אתה אפוא לבקש רחמים שיוטב לו לגמרי צהלו פניו של הצדיק הקדוש, ורמז לנכדו שיכנס לחדרו, והלך אל הארון והוציא משם מלא כפו עשבי תה ונתן להילד ואמר אתה הזה יבשלו ויתנו להחולה לשתות ויזיע והמחלה כליל תחלוף, המה כן עשו ושלחו מיד את התה למקום החולה ושתה, ושעות אחדות הזיע ונתרפא, למחרתו בא משם שליח מבשר טוב, ואבי החולה רבי סנדר ליפא נכנס לבשר להצדיק הקדוש, הוכיחו הצדיק הקדוש ואמר, פרק בהלכות חסידות אתה צריך ללמוד אצל נכדי הקטן יודא צבי, כי בעוד שאתה הוספת לי צער על צערי, השכיל זה הקטן והחיה את נפשי בבשורה טובה, ותנח עלי הרוח להמשיך אל החולה רפואה באמת.

ועת לשחק (קהלת ג ד)

מי שיגרום לו שישחוק יהיה לו עולם הבא

בתחילת התגלותו של הבעל שם טוב הק' היתה עליו התנגדות גדולה מחכמי הקלויז בברוד, ובראשם הגאון הקדוש רבי חיים צנזר, אחר כך שלח רבי חיים את אחד מתלמידיו הגדולים לתהות על קנקנו של הבעל שם טוב, התלמיד בא וישב זמן ידוע אצל הבעל שם טוב והתקשר אליו, כשנשסע ממנו ובא לקבל ברכת הפרדה, אמר לו הבעל שם טוב, גוזרני עליך שכל מה שראית איזה דבר שלא נראה בעיניך, תספר לרבך, כי רבי חיים הוא מגדולי וצדיק הקדוש הדור, והוא מנשמת רבי יוחנן, ומעודו לא שחק, כמאמרו של רבי יוחנן, אסור לאדם שימלא שחוק פיו ומי שיעשה לו נחת רוח שישחק, יקנה לו עולם הבא, ומכיון שהוא מתנגד לנו, אולי כשתדבר עלי תמלא רצונו ותביאו לידי שחוק.

ועת רקוד (קהלת ג ד)

הרקידה של ר' שבתי כורך הספרים אבי הרה"ק מקוזניץ בליל שבת

בסעודת ליל שבת ישב פעם הבעל שם טוב הק' עם החבראי קדישא שלו, ומיד אחר

קידוש שחק שחוק גדול, אחר כך ישב קצת על ידי השולחן ושחק פעם שנית, המתין מעט ושחק פעם שלישית, הדבר היה לפלא בעיני התלמידים, אבל לא הרהיבו לשאלו על כך, ובקשו את **רבי זאב קיצעס** שבמוצאי שבת ישאל הוא את הבעל שם טוב, כי כן היה דרכו שבכל מוצאי שבת בעת שהבעל שם טוב מעשן את מקטרתו, היה שואלו על מה שעבר ביום השבת, ובמוצאי שבת נכנס רבי זאב אל הבעל שם טוב ושאלו לפשר השחוק בליל שבת, השיבו הבעל שם טוב, אני אראה לכם מה גרם לאותו שחוק, ומיד ציוה הבעל שם טוב למשרתו הנכרי לרתום את הסוסים, כי כן היה נוהג בכל מוצאי שבת לנסוע קצת מחוץ לעיר, רתם המשרת את הסוסים, והבעל שם טוב ציוה לכל החבורה שישבו בעגלה, ישבו כולם ונסעו כל הלילה, מבלי שידעו לאן הם נוסעים, כאור הבוקר והם הגיעו לעיר גדולה בשם קוז'ניץ, והבעל שם טוב התאכסן אצל פרנס החדש, אחר התפלה ציוה הבעל שם טוב לקרוא אליו **את רבי שבתי כורך ספרים**, אמר לו פרנס החדש מה לכבודו ולאיש הזה, אשר אם אמנם איש ישר הוא, אבל איש פשוט מאוד ואינו בן תורה כלל, והבעל שם טוב אמר שבכל זאת רצונו שיבוא אליו שלחו אחריו והוא בא אמר לו הבעל שם טוב קרא נא גם לאשתך הנה, קרא לה, ובאה אף היא, אז אמר הבעל שם טוב לרבי שבתי, ספר נא לי מה עשית בליל שבת העבר, אבל תגידי האמת ולא תכחד דבר, ורבי שבתי ענה ואמר. לא אכחד מאדוני את כל אשר עשיתי, ואם חטאתי, אבקש מרבנו שיתן לי תשובה, אנכי מעודי מתפרנס ממלאכת הכריכה, וכל זמן שהיה לי כוח הייתי מתפרנס ברווח, והייתי נוהג שביום חמישי קנו בביתי כל צרכי שבת בהרחבה, ובערב שבת קודש בשעה העשירית כליתי מלאכתי והלכתי לבית הכנסת לומר שיר השירים ותיקוני שבת, והייתי נשאר בבית הכנסת עד אחר תפילת ליל שבת, עתה לעת זקנותי אין בי עוד כוח להתפרנס ממלאכתי די הצורך, ואני חי חיי צער, ואין באפשרותי להכניס כל צרכי שבת הביתה ביום חמישי, אבל מצוה זו של הליכה לבית הכנסת בערב שבת בשעה עשירית איני מזניח, ויעבר עלי מה אני עושה בערב שבת את שלי, בערב שבת העבר הגיעה שעה עשירית, ועדיין אין בידי אף פרוטה אחת על שבת, ואף קמח לחלות לא הכינו מאתמול, בראותי כי אין לי שום סיכויים להשיג צרכי השבת, ובאשר כל חיי לא הוצרכתי לבריות, החלטתי גם היום לא לבקש משום אדם ולא מקופת הצדקה וגמרתי בלבי שיותר טוב להתענות ביום השבת מלקבל מתנת בשר ודם, הזהרתי גם את אשתי, שאף אם השכנים ירגישו שאין לנו שום דבר על שבת וירצו ליתן לה חלות או דגים או בשר, לא תקבל מהם בשום אופן, אלא נקבל באהבה את אשר נגזר עלינו מן השמים, ולא זזתי מן הבית עד שלקחתי ממנה תקיעת כף על כך, הלכתי כדרכי תמיד בשעה עשירית לבית הכנסת, ונשארתי שם מאוחר בערב, ולא הלכתי יחד עם כל המתפללים הביתה, בכדי שלא ישאלוני למה אין נר דולק בביתך ולא אדע מה להשיב, ואשתי כשהלכתי לבית הכנסת, כבדה במטאטא את הבית לכבוד שבת,

וניקתה את האבק שבכל הפינות והחורים, ומצאה בתי ידים ישנים, שנאבדו ממנה זה כמה שנים ועל אותו הבגד היו כפתורים ופרחים של כסף, כמו שהיה נהוג בבגדים ישנים, תכף הלכה לצורף מכרה אותם, והמעות הספיקו לה על כל צרכי שבת ברוח וגם נשאר לה על יום ראשון, היא קנתה מיד חלות ובשר ודגים והכינה הכל לשבת, בערב, כשכל הקהל כבר גמרו לצאת מבתי כנסיות והלכו הביתה הלכתי גם אני לביתי, וכשראיתי מרחוק נרות דולקים בביתי, אמרתי לעצמי ודאי לא עצרה כוח הזקנה שלי להתאפק מלקחת מתנת בשר ודם, ונכנסתי לבית וראיתי שלחן ערוך בכל טוב, ואמרתי בלבי אם אקניט אותה עכשיו אפריע את קדושת השבת, ולכן התאפקתי וקדשתי על היין ונטלתי את ידי וברכתי המוציא ואכלתי את הדגים, אחר כך אמרתי לה במענה רך, כנראה, שלא תוכלי לקבל את הרע, לא הניחה אותי לגמור את דברי, ואמרה לי התזכור את הבגד עם כפתורי הכסף, שבתי היד ממנו נאבדו לנו זה כמה שנים, אמרתי ודאי אני זוכר ובכן אמרה אשתי היום בכבדי את הבית לכבוד שבת מצאתים, ואת הכסף מכרתי לצורף ועשיתי את כל צרכי השבת, כשמעי זאת, זלגו עיני דמעות מרוב שמחה, הודיתי לה' יתברך הודאה רבה, ולא יכלתי להתאפק ולקחתי את אשתי בידה ורקדתי עמה שעה רצופה מתוך שמחה רבה, ואחר אכילת מרק של שבת, נתחמם שוב לבבי והלכתי עמה עוד הפעם במחול, וכן אחר אכילת הלפתן, בקיצור, שלוש פעמים רקדתי עם אשתי, כי לא יכלתי להכיל בקרבי רוב השמחה על שזכני ה' יתברך להתענג ביום השבת בכל טוב ממתנת ידו הקדושה ולא מבשר ודם, ועתה רבנו, אם חטאתי בזה, אבקש מאוד לתן לי תשובה, ועלי לקיים ככל אשר יצווה עלי.

פנה הבעל שם טוב אל תלמידיו, ואמר, תאמינו לי כי כל הפמליא של מעלה שחקו ורקדו עמו, ולכן שחקתי גם אני, ולאשת רבי שבתי פנה ואמר מה תרצי אם לחיות שארית ימך בעושר וכבוד או שיהיה לך בן לעת זקנותך כי היו עד אז חשוכי בנים, ענתה האשה, כמה עוד ימי חיינו הלוא אנשים זקנים אנחנו, ומה בצע לנו בעושר טוב שיהיה לנו שארית בבן הגון, אמר לה הבעל שם טוב, ובכן תתבשרי לשנה הבאה כעת חיה את יולדת בן, וקראת שמו כשמי, ישראל, והוא יאיר לך מאוד בעולם האמת, כשתודיעוני, אבוא על הברית ואהיה סנדק, וכן היה לשנה הבאה ילדה בן, שנתפרסם לגדול הדור, הוא המגיד הקדוש ר' ישראל מקוז'ניץ זיע"א.

הרגלים כאבו בגלל שהפסיק לרקוד

מנהגו של הצדיק הקדוש רבי חיים מקוסוב בעל ה"תורת חיים" היה לרקוד בכל ליל שבת בהתלהבות רבה, ופניו היו בוערות כלפיך אש, פעם נפל ספסל על רגליו, ומחמת כאב הרגלים פסק זמן מה מלרקוד אבל לא עברו ימים מועטים והוא התחיל שוב לרקוד באותה

ההתלהבות, כאילו לא קרה כלום, רצו החסידים למנעו, שכן רגליו היו עדין כואבות, אמר להם רבי חיים, כסבורים אתם שהפסקתי לרקוד מפני שכאבו לי הרגלים לא כי אלא כאבו לי הרגלים מפני שהפסקתי לרקוד.

לרקוד כמו שצריך כי אם לא חבל על הנעלים שלו

בשעה שתלמידיו של הצדיק הקדוש רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע היו עומדים בבית מדרשו בתפלה בהתלהבות והתפעלות, היה רבי נפתלי מטייל ביניהם והטלית על כתפיו, והיה צופה ומביט, סוקר ובוחן, את כל אחד ואחד מהם, פעם אחת אחר התפלה אמר הצדיק הקדוש, עברתי היום בין השורות לראות עבודת החסידים, וראיתי את הרה"ק רבי צבי משרת רוקד ברוב התפעלות, הוא יכול לרקוד ורקידותיו אינן לחנם, הוא יהיה לאילן גדול, ובצלו יסתופפו רבים וכן שלמים אבל ראיתי את פלוני רוקד, וחבל על הנעלים שלו שהוא מקלקל אותן לחנם ברקידותיו.

עַתָּה לְקַרְוֵעַ וְעַתָּה לְתַפּוּר (קהלת ג ז)

לתקן את הישן ושלא לקלקל את החדש

כשנשתדכו שני הצדדים, הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין והרה"ק רבי צבי הכהן מרימינוב נכדו של הרב מרוז'ין, בנו של הצדיק הקדוש רבי אברהם יעקב מסדיגורא עם בתו של הרבי מרימינוב, פנה הרה"ק מרוז'ין לפנ כתיבת התנאים להרה"ק מרימינוב ואמר. מחותן דרכי תמיד בעת התקשרות של תנאים לשוחח עם המחותן על סדר יחוסנו, ואף עתה אנהג כך, הנה שלשלת יחוסי, אבי אבי זקני, הוא רבי בעריש ז"ל, ואבי זקני הוא בנו רבי אברהם המלאך ז"ל, ודודי זקני רבי נחום מטשערנביל ז"ל, ודודי בנו רבי מוטל ז"ל, ולא אמר שום תואר ושבח עליהם, רק קראם בשמותם, ועתה סיים הרה"ק מרוז'ין יספר לי כבוד מחתני את יחוסו, נענה רבי צבי ואמר, אבי ואמי נעדרו בהיותי ילד בן עשר שנים, ולא הכרתים היטב ולכן לא אדע למנות את שבחם, אבל זאת אדע, כי היו תמימים וישרים בלבותם, וכשנתייתמתי בילדותי, נתנני קרובי לאומן חייט, ללמוד אצלו את מלאכת התפירה, חמש שנים הייתי אצלו, והייתי פועל אמת, אף כי צעיר לימים הייתי, נזהרתי תמיד בשני דברים שלא לקלקל את החדש, ולתקן את הישן, כשמוע הרה"ק מרוז'ין את דבריו, הבין לרעו כי עמקו מחשבותיו, וענה בקול, השידוך קיים וישר לפני שני הצדדים, וכתבו את התנאים בשמחה רבה.

לקרוע את החוטים שנתפרו בגאווה

חייט אחד היה גר בסביבות פשיסחא, שהיה חשוב הרבה אצל הפריצים, פעם קנה פריץ אחד סחורה בפריו לבגד, קרא להחייט ואמר לו הסחורה הזאת היא יקרה מאוד, ולכן תשתדל שהבגד יהיה טוב, כראוי לסחורה כזו, שחק החייט ואמר למה יאמר אדוני כזאת, והלוא אני החייט הממחה ביותר, מסר לו הפריץ את הסחורה, והוא עשה את הבגד, כשהביא את הבגד להפריץ ולבשו לראות אם הוא לפי מדתו, התחילו הפריץ ואנשיו לצעוק על החייט בקול גדול שקלקל את הבגד, וגרשו אותו בכעס גדול מן החצר וזרקו אחריו גם את הבגד, סוף דבר החייט נעשה מחוסר פרנסה, אמרה לו אשתו הרי כל העולם נוסע להצדיק הקדוש רבי ירחמיאל, בנו של היהודי הקדוש מפשיסחא, שמע אפוא לקולי וסע גם אתה אליו, בא החייט לרבי ירחמיאל וסיפר לו את כל המעשה, והשיבו הצדיק הקדוש, תתיר את כל התפרים של הבגד, ותתפור אותו מחדש באותם התפרים עצמם, ותביאו להפריץ, צחק החייט בלבו לעצה זו, אבל לא היתה לו ברירה אחרת, ועשה כן, כשהביא את הבגד שוב להפריץ, קרא לאשתו שאף היא תראה אותו והוטב מאוד בעיניהם, ופייסו את החייט והוסיפו לו על שכרו, כשבא החייט להצדיק הקדוש וסיפר לו את הדבר, אמר לו הצדיק הקדוש, הכרתי כך שבפעם הראשונה עשית את הבגד בגאווה ויהירות, וגאווה אין לה חן, ולכן לא הוטב בעיניהם וכשבאת אצלי ראיתי שאתה בשפלות והכנעה, ולכן אמרתי לך להתיר את תפרי הגאווה ולתפרו מחדש בשפלות, ויהיה לו חן.

עַתָּה לַחֲשׂוֹת וְעַתָּה לְדַבֵּר (קהלת ג' ז')

אם לדרוש לשם יופי מוטב להאלם

נזדמן פעם שהרב הקדוש מברהלוב, בעל ספר "מים קדושים" היה משובתי שבת אצל הרב הקדוש רבי ברוך ממז'יבוז', בסעודת ליל שבת בקש רבי ברוך את הרב מברהלוב שיאמר דברי תורה, סירב הרב ואמר כשאנחנו רואים את מר, נסתמו מאתנו כל מעינות החכמה, ואיני יכול לומר כלום, למחרתו, בסעודת יום השבת, בקש הרב את רבי ברוך שיאמר הוא דברי תורה, ואמר הלוא מר נאה דורש יגיד נא דברי תורה, נענה רבי ברוך ואמר. דרוש נוי ואולמי, אם לדרוש לשם נוי ויופי מוטב יותר להאלם, ולא אמר כלום.

צערה גדול מפני השתיקה רחמתי עליה ועניתי לה

הרבנית **שיינדל אשתו של היהודי הקדוש מפשיסחא**, היתה מציקה תמיד לבעלה בצעקות וגידופים, והוא היה שומע ושותק, פעם השיב לה היהודי והיא החזירה לו כפליים, והיהודי השיב לה שוב, והיא מוסיפה כהנה וכהנה, היה באותו מעמד תלמידו רבי **שמחה בונים**, והתפלא על רבו ששינה הפעם מגדרו להיות מהנעלבים ואינם עולבים, פנה לרבו ושאלו מה יום מיומיים השיבו היהודי הק', ראיתי שצערה גדול ביותר בגלל שתיקתי, רחמתי עליה ועניתי לה.

אל תרבה שיחה עם האשה

כשהסתופף הצדיק הקדוש רבי **מנחם מנדל מקוצק** זי"ע בצילו של **הרבי מפשיסחא**, הלך פעם ברחוב יחד עם חברו הצדיק הקדוש רבי **יצחק מוורקא**, ופגשו אשה זקנה המוכרת סכינים, בקש רבי יצחק לקנות סכין קטן, האשה בקשה ארבע פרוטות בעד הסכין, ורבי יצחק הציע לה שלוש פרוטות, צעק רבי מנחם מנדל, איצ'ה אף אל תרבה שיחה עם האשה שווה פרוטה אחת.

כלו הדיבורים של אותו שבוע

זקן אחד שהיה מתלמידי הרב הקדוש רבי **צבי מזידיטשוב** זי"ע, בא להרב הקדוש רבי **יצחק אייזיק**, בן אחיו של רבי צבי, בשעת רבנותו של רבי יצחק אייזיק בזידיטשוב, הצדיק הקדוש תמה ואמר לו בהתמרמרות כבודו זכה להכיר צדיק וקדוש עליון כרבינו, ועכשיו בא אלי, והזקן סח לפניו צערו, שאחד מנכדיו חולה במחלה קשה, ובא אליו שיבקש רחמים עליו, שתק הצדיק הקדוש ולא ענה כלום, הדבר היה בערב שבת, למחרתו, בשבת, אחר התפלה, אמר לו הצדיק הקדוש שלא ידאג, כי ברוך ה' הוקלה מחלתו של נכדו, אף הוא התנצל לפניו על שלא השיב לו כלום קודם השבת, כי בכל שבת ושבת הוא מקבל מן שמים מספר ידוע של דיבורים לכל השבוע, ובשעה שספר לו על מחלת נכדו כבר כלו לו הדיבורים של אותו שבוע, עד שבא יום השבת ויש לו כבר אומר הבא מן החדש, ויברכהו.

יותר טוב לשמוע מלהגיד

הצדיק הקדוש רבי **נתן דוד משידלובצה** זי"ע שבת פעם אצל הרב הקדוש רבי **חיים מצאנז** זי"ע, כדרכו בקודש להיות כפעם בפעם אצל הצדיק הקדוש מצאנז, בשעת מסיבת הסעודה, על יד השלחן, אמר הרה"ק מצאנז להרה"ק משידלובצה, שיאמר תורה, הרה"ק

משידלובצה בא במבוכה ולא ידע מה לעשות, לא רצה לעבור על דברי הצדיק הקדוש מצאנז, וגם קשה היה לו לומר תורה בפני הצדיק הקדוש ועל שלחנו, נמלך ואמר, **וישמע משה וייטב בעיניו** דרכו של משה רבנו תמיד היתה לומר דברי תורה, ואהרן היה השומע, אבל באותה שעה נאמר וידבר אהרן הן היום הקריבו וגוי, ואז היה הוא משה השומע וראה שיותר טוב לשמע דברי תורה מלומר בעצמו, וכך יצא הרה"ק משידלובצה ידי שניהם.

לענות בלי קול

כידוע היתה עבודתו של הצדיק הקדוש **רבי מנחם מנדל מוורקא** בשתיקה, היה ממעט מאוד בדבור, ופעם ישב עם החסידים כל הלילה ולא נשמע אף דיבור קל, וכל החסידים ישבו באימה ובביטול, פעם ישב בין המסובים על שלחנו, הרב הצדיק הקדוש רבי **בעריש מביאלא** השלחן נמשך כמה שעות ושום דיבור לא נשמע, לא מהצדיק הקדוש ולא מהחסידים, וכלום ישבו במורא ובדרך ארץ, והדממה היתה כך שאף קול פריחתו של זבוב על הכותל נשמע, אחר ברכת המזון אמר הרב מביאלא, היה זה לנו היום שלחן, הוא למד עמי וקרע את כל הגידים שלי, אבל אני לא נתתי את עצמי, עניתי לו על כל מה ששאל אותי.

לא כל פעם עריך לדבר

פעם נסע הצדיק הקדוש כ"ק בעל **השפת אמת מגור** לחוץ לארץ, והחסידים נסעו ללוותו, כשבאו סמוך לגבול, נטלו רשות להיפרד, וחסיד אחד, מהמקורבים אל הצדיק הקדוש, נגש אליו ובקש מאיתו מתנת פרידה שקוראים לעצט געלט, כוונתו היתה שהרבי יגיד לו איזה דבר תורה, השיבו הצדיק הקדוש התדע למה יש בכוח הקטר של מסילת הברזל למשוך את כל הקרוגות, הרי זה מפני שעוצר את הקיטור בתוכו...

❖ **וְלִרְאוֹת 'שְׁחָם בְּהִמָּה הַמָּה לְחֵם'** (קהלת ג יח)

קח את הסוסים והמרכבה

האחים הקדושים רבי **אלימלך ורבי זושא**, בימי גלותם, כשהלכו רגלי מעיר לעיר, היו רגילים להתאכסן בעיר לודמיר אצל חסיד עני אחד בשם רבי אהרן מחותנו של רבי **אהרן הגדול מקארלין**, אחר כך בימי התגלותם, כשנתפרסמו בעולם, נסעו פעם ללודמיר

במרכבה עם סוסים ובלווי של חסידים, וכשהגיעו לכפר הסמוך בא לקראתם גביר אחד ובקש שיתאכסנו אצלו, אמרו לו הצדיקים הקדושים שיסע העירה קודם להם, והם יבואו בעצמם לעיר, והם נסעו ובאו כדרכם מאז לידידם העני, בא הגביר אליהם בטענה, השיבו לו האחים הצדיק הקדושים, הלוא אנחנו הננו אותם האנשים שהיינו קודם, ולא חל בנו כל שנוי, ועלינו אפוא לא לשנות את האכסניה שלנו, אלא מה בא שינוי בסוסים ובמרכבה שלנו ומשום כך אתה מבקש שנתאכסן אצלך, קח אפוא את הסוסים והמרכבה והם יתאכסנו אצלך.

הסוסים הם עושים סיגופים גדולים ונשאים סוסים

אברך אחד מסביבות העיר אפטא היה נוהג בסיגופים לא אכל בשר ושום דבר מן החי, ולא היה ישן במיטה ובכלל ישן מעט מאוד וכמעט שהיה ער בכל הלילות, פעם עלה בדעתו לנסוע אל הרב הקדוש מאפטא, בעל אוהב ישראל, והיה אם הצדיק הקדוש יהיה מבין עליו ויכיר את מעלותיו, ישאר להיות מהחסידים שלו, ואם לא יכיר אותו ישוב הביתה ולא יסע יותר אליו, כשבא אל הצדיק הקדוש מצאו שהוא יושב על יד שלחנו ואוכל סעודת צהרים, והצדיק הקדוש לא נתן לו שלום ולא כבוד כלל, האברך נסוג אחור והלך לדרכו, וחשב בליבו שהצדיק הקדוש אינו יודע מאומה, והצדיק הקדוש שלח להודיעו שימתין עד שיגמור סעודתו וידבר עמו, כשבא אחר כך, נתן לו הצדיק הקדוש שלום והלך עמו לטייל בגן, והראה לו את ארוות הסוסים שלו, והאיש מתפלא ושאל אותו למה הוא מראה לו את הסוסים, אמר לו הצדיק הקדוש, הסוסים האלה ישנים מעט מאוד וישנים רק על האדמה, ואינם אוכלים דבר מן החי, כללו של דבר, יש להם כל הסגופים, ולבסוף אינם אלא סוסים, הבין האברך את רוח הקודש של הצדיק הקדוש, ונשאר אצלו, והצדיק הקדוש הדריכו בדרכי החסידות עד שנעשה לחסיד גדול.

היה נראה לי ראש של סוס

בשבת הצדיק הקדוש מרוזין על כסא מלכותו ברוזין, קרה פעם, בתחילת החורף, שהדרכים היו מקולקלות ברפש וטיט, ובחצר הצדיק הקדוש לא נראו אורחים חדשים, פתאום בא איש אחד, שהיה זקוק לאיזו בקשה דחופה מהצדיק הקדוש, ונתן סכום גדול למשמשים, שיתנו לו להיכנס מיד להצדיק הקדוש, והניחוהו להיכנס מבלי שאלת רשות מקודם, כשיצא, אמר הצדיק הקדוש למשמשיו, למה נתתם להיכנס אלי איש, מבלי להודיעני מקודם, תדעו שקודם שאנשים נכנסים אצלי, צריך אני להכנה, כדי שהבריות יהיו נראים בעיני בדמות בני אדם, ואתם שלחתם אלי פתאום איש שהיה נראה לי דומה לראש של סוס.

אתה נוהג כבהמה בהמתך נוהגת כבן אדם

עגלון אחד בא להצדיק הקדוש רבי ישראל יצחק מאלכסנדר זי"ע, והתאונן לפניו שסוסו אינו רוצה לאכול שאלו הרבי וכיצד אתה נוהג באכילתך ענה העגלון, כדרך כל העגלונים השיבו האיש בבוקר, בקומי משנתי, אני נוטל ידי ובערב קודם שאני הולך לישון, אני מברך ברכת המזון, אמר לו הצדיק הקדוש מפני שאתה נוהג כבהמה, סוסך נוהג כאדם, תתחיל להתנהג כאדם, ואז סוסך יאכל כבהמה.

אתם רוצים להפוך בני אדם לסוסים?!

הצדיק הקדוש רבי בן ציון מבאבוב זי"ע בא פעם לקראקא, וחסידיו רצו להתיר את הסוסים ממרכבתו ולהירתם בעצמם במקומם, סירב הצדיק הקדוש ואמר כל ימי אני עובד בשביל להפוך סוסים לבני אדם ואתם רוצים להפוך בני אדם לסוסים.

וְשִׁבַח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׂכָרָר מִתּוֹ מִן הַחַיִּים אֲשֶׁר הַמָּוֶה חַיִּים עֲרָנָה: (קהלת ד ב)

יש לכאוב על החיים שלמדו מן המתים

מסור אחד היה בעיר פולנאה, שציער הרבה את אנשי עירו בהלשנותיו, כשמת, **ציוה המוכיח מפולנאה**, תלמיד הבעל שם טוב, להודיע לו זמן הלוייה, כי הוא רוצה ללכת להלוויתו, כשראו כל העם שהמוכיח, שהיה איש קדוש, הולך ללוותו, הלכו כל העיר, אנשים ונשים, להלוויה, ובנו של המסור שמח מאוד על הכבוד שעשו לאביו, כשהגיעו עד בית העלמין והשיבו את המת אצל האהל, כנהוג, נגש המוכיח ועמד אצל המת כדי לומר עליו דברי הספד, נהנה מאוד בנו של המסור, והמוכיח פתח דבריו במשל ואמר, פעם אחת היה לאדון אחד כלב ונקרא בשמו בריטון, תכף כששמע בנו הפתיחה של המשל, הבין שידבר עליו דברי גנות, וחזר לאחוריו ללכת למבצר ולקחת משם עבדי האדון לעשות להמוכיח בזיון או להלקותו, וחסיד אחד תפס את המוכיח בשפולי בגדו ולחש לו שכן המסור הלך למבצר להלשין עליו, והמוכיח לא ענהו דבר והמשיך את הספדו, לכלב הזה היה טוב מאוד אצל האדון, כי היה צד תמיד כל מיני חיות כשהאדון נסע לצוד ציד, כנהוג בין השרים, והיה היום והכלב הזה מת והמוכיח הראה בידו על המת והיתה שמחה גדולה בין החיות, שנעשו חפשיים מצודות הכלב, אמר להם הפקח שבחיות, השועל הוי סכלים, מה

אתם שמחים, אלו מת הכלב הזה קודם שלמדו ממנו שאר הכלבים לצוד חיות, היה מהראוי לשמוח, אבל עכשיו שכבר למדו ממנו גם שאר הכלבים של האדון, הלוא טוב טוב היה לכם אילו היה הכלב הזה חי, כי כשראו שאר הכלבים שאם הם צדים חיות בא הכלב הזה, בריטון, וחוטף מהם בפיו מה שכבר נצוד על ידם ומביא אל האדון, והכל נקרא על שמו, היו הם מניחים את כל העסק הזה ולא צדו כלל, כי אמרו, מה לנו להטריח את עצמנו בשביל הכלב הזה, אבל עתה שבריטון מת יתחילו כל הכלבים לצוד, כדי לישא חן בעיני האדון, ומה לכם לשמוח, והמוכיח סיים זהו שאמר הכתוב (קהלת) "ושבח אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר המה חיים עדנה", כי אילו היה מת המסור הזה מכבר, קודם שלמדו ממנו שאר המוסרים, היה משבח על מיתתו, אבל עכשיו אין לנו שמחה מחמת החיים אשר חיים עדנה, שכבר למדו ממנו שאר המוסרים שחיים עדיין, ואדרבה, עתה יזדרזו במלאכתם ביותר, שהמסור הזה לא יחטוף בפיו את חלקם, הקהל הבין שהדברים נכונים, וגעו כל העם בבכיה, והמוכיח מיד כשגמר את דבריו ישב על העגלה שהיתה מוכנת לו וברח מחוץ לעיר, בדרך ראו שאופן אחד מאופני העגלה אינו מתגלגל, אמר המוכיח, המסור מעכב את האופן ומדבר עמי ומחזיק לי טובה שעשיתי לו הבזיון, ומבקש ממני שעל כל פנים מכאן ואלך לא אדבר עליו דברים קשים כאלו, והבעל שם טוב אמר כבר היה עומד מוכן כלב אחד בשם בריטון, שתכף כשיקבר המסור יתגלגל בכלב זה, אלא שהבזיון שעשה לו המוכיח הוציא אותו מעונש זה.

יש אֶחָד וְאֵין שְׁנַי (קהלת ד ח)

כוונה רק לאחד בדור

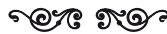
בחמשה עשר לחודש תמוז שנת תק"ג נפטר בעיה"ק ירושלים הרב הקדוש מורינו רבי חיים בן עטר זיע"א, בעל ה"אור החיים" הק', באותו יום שבת קודש פרשת פנחס, כשישב הבעל שם טוב הק' בסעודה שלישית, מיד לאחר שברך ברכת המוציא, אמר לתלמידיו, "כבה נר מערבי", בשבת לא היה הבעל שם טוב מדבר אלא בלשון הקודש, ואף היה ממעט בכלל בדבור, ולכן לא שאלוהו תלמידיו לפשר הדברים שאמר, ובמוצאי שבת פירש להם הבעל שם טוב, כי כוונתו שרבי חיים בן עטר איננו, והוא מארצות המערב, ולכן נקרא נר מערבי, על שאלת התלמידים מנין לו זה, השיב, יש כונה אחת בנטילת ידים לאכילה שאין מגלים אותה אלא לחד בדרא, והיא היתה עד עתה לנחלה לרבי חיים בן עטר, ועתה בשעת נטילת ידים לסעודה שלישית נגלתה לי סוד זה, וזה האות שרבי חיים בן עטר כבר איננו.

❖ מִזְבֵּן יֶלֶד מִזְבֵּן וְחֶכֶם מִמְּלֶךְ זֶקֶן וְכֶסֶל (קהלת ד יג)

הילד שהגיע לעולם לומר תירוץ על מי מריבה

בתו של המגיד מקוז'ניץ זיע"א ילדה בן, שחי רק עד שבע שנים, והיה חכם גדול, בשבת שקודם פטירתו, ופרשת חוקת היתה אותה שבת, בעת שלוש סעודות, הלך וישב בשולחנו הקדוש של זקנו המגיד על יד זקנו, מה שלא היה רגיל כן קודם לכן, המגיד אמר דברי תורה על ענין מי מריבה, פתח הינוקא את פיו ואמר תירוץ על ענין זה, שמשה רבנו הכה את הסלע, ביום שלישי בשחרית היה בבית מדרשו של המגיד והתפלל שמונה עשרה באריכות וביגיעה רבה, כשגמר את תפלתו, שאלו זקנו למה האריך היום כל כך בתפלה, והשיבו הילד, דע לך, זקני, כי הודיעו לי מן השמים שאפטר מן העולם, ואני אומר לך שלא תתאמץ בתפילה על כך, שכבר נגזרה גזרה ולא תוכל לבטלה, אחר כך הלך לבית הוריו, ומיד נחלה, וביום החמישי נפטר, בערב שבת ישבה אמו הצדקנית ובכתה, אמר לה אביה המגיד, **אם היית רואה השמחה הגדולה בגן עדן** כשבא בנך הקדוש לשם, לא היית בוכה, אמרו על ינוקא זה צדיקי הדור, שהיתה בו **נשמת משה רבנו**, ולא בא לעולם אלא בשביל זה בלבד, שיאמר תרוץ על חטא משה במי מריבה.

❖ מְלֶכֶךְ זֶקֶן וְכֶסֶל (קהלת ד יג)

עז פנים כנגד הזקן וכסיל

זקן אחד מהמתנגדים, והוא למדן גדול, בא פעם להצדיק הרה"ק **רבי מרדכי מלכוויטש** זי"ע ושאלו, למה זה אברך מהמתנגדים כשיושב ולומד בבית המדרש הוא בעל דרך ארץ, וכשהוא מתחבר לעדת החסידים נעשה מיד עז פנים, השיבו הצדיק, הלוא יודע אתה שהיצר הרע הוא גם זקן וגם למדן, זקן שכן שלמה המלך כבר קרא אותו בשם מלך זקן וכסיל, ולמדן שכן הוא לומד יחד עם כל הלומדים, וזקן למדן זה כשהוא בא לאיזה אברך ומתחיל לפתותו שילך אחר עצתו ובדרכיו, אם אותו אברך הוא ביישן ובעל דרך ארץ, לא יוכל להעז פניו כנגדו ולגרשו מעל פניו, ולכן מוכרחים החסידים להיות עזי פנים.

הוא אינו שוטה

איש חסיד, או מתחסד, היה **ברופשיץ**, שהיה לובש שק על בשרו, והיו בני העיר קוראים

אותו בשם לייבלה שוטה, פעם בא אל הצדיק רבי נפתלי, וכשהגיע קרוב לפתח ביתו של הצדיק הוציא קצת מן השק שמתחת לבגדיו, שיתראה החוצה, בכדי שהצדיק יראה שהוא לבוש שק, כשנכנס לחדרו של הצדיק, מיד כשראהו הצדיק, אמר כמו לעצמו, לא איננו שוטה, איננו שוטה, האיש חשב שהצדיק אמר הדברים עליו, ולכן ניגש אל השולחן ואמר, ובכן גם הרבי אומר שאינני שוטה, ומדוע אפוא מכנים אותי בשם שוטה, השיב לו הצדיק, לא נתכוונתי עליך, אלא על היצר הרע שלמה המלך כנהו בשם מלך זקן וכסיל, ואני אינני רואה אותו כשוטה, שכן יכול הוא להונות אדם שכמותך ולהכניסו לתוך השק.

❖ **טוֹב לְשִׁמּוֹעַ גְּעֵרַת חָכָם מֵאִישׁ שִׁמְעֵ שִׁיר כְּסִילִים:** (קהלת ז ה)

מחכם שיודע כל החכמות שומעים כשאומר שצריך לעסוק בתורה

האחים הקדושים רבי שמעלקע ורבי פנחס בעל ההפלאה זצ"ל נתבקשו לכסא הרבנות בקהלת פרנקורט-דמיין וניקלשבורג, ואנשי הקהילות לא הכריעו ביניהם מי מהם ישב על כסא פרנקפורט ומי יכהן בניקלשבורג, והחליטו שהאחים בעצמם יכריעו ביניהם, רבי שמעלקע היה קשיש מרבי פנחס, אך ברוב ענותנותו אמר כי אחיו רבי פנחס הגון יותר לרבנות פרנקפורט, שהיתה קהילה גדולה יותר וחשובה יותר מניקלשבורג, ורבי פנחס לא רצה לקבל רבנות פרנקפורט מפני אחיו הגדול, והסכימו לנסוע להמגיד הגדול ממזריטש לשאול את עצתו, וכאשר יאמר להם כן יעשו, כשבאו לבית המגיד, התחילו מתדיינים זה עם זה מי יכנס בראש פנימה, וכל אחד אמר לאחיו שהוא גדול ממנו, פתח המגיד את הדלת ואמר, הרב דניקלשבורג יכנס בראש כי הוא גדול האחים, גורלם נחתך, וכן עשו, כשהגיע רבי שמעלקע לניקלשבורג, דרש בכל שבת דרוש על חכמה אחת משבע החכמות, עד שדבר על כל שבע החכמות, הדבר היה לפליאה גדולה בעיני הקהל, כי חשבו שהרב ודאי ידרוש בפלפול ובמוסר, אמר להם רבי שמעלקע, הכתוב אומר (קהלת ז ה) "טוב לשמוע גערת חכם מאיש שומע שיר כסילים", לפי הענין היה צריך לומר משמוע שיר כסילים, ומה הלשון אומרת, מאיש שומע שיר כסילים, אבל כך היא כוונת הכתוב טוב לשמוע גערת חכם מאיש כזה שהוא שומע גם שיר כסילים, שאם החכם אין לו ידיעה בחכמות העולם, יאמרו לו אינך יודע בטיב החכמות ולכן אתה ממאס אותם, אבל מי שהוא יודע היטב בשבע חכמות ואף על פי כן הוא מרעיש עולמות לעסוק רק בחכמת התורה, לחכם כזה ישמעו, ואחר כך התחיל לדרוש לפניהם דברים גלגלים בהלכה ובתוכחת מוסר.

אל תאמר שהימים הראשונים היו טובים מאלה (קהלת ז י)

בכל דור יש בעל שם טוב באתכסיא

בבית מדרשו של הצדיק הקדוש רבי חיים מקוסוב ישבו פעם בערב חסידים ועסקו בסיפורי צדיקים, ערבה להם שיחתם, ושיחתם נמשכה עד קרוב לחצות, לאחרונה סיפר חסיד אחד סיפור פלא **מהבעל שם טוב** כשגמר לספר, נאנח חסיד אחד ואמר הוי היכן מוצאים כעת בעל שם טוב כזה, בו ברגע נשמעו פסיעות על המדרגות שהיו מעלית הבית של הצדיק לבית המדרש שהיה בקומה התחתונה של הבית, נתפלאו החסידים מי זה הולך אליהם בחצות הלילה, בתוך כך נפתח פתח בית המדרש והצדיק הופיע לפניהם כשהוא נשאר עומד על יד הפתח, נענה הצדיק ואמר, שוטים שכמותכם בכל דור ודור יש בעל שם טוב, אלא שאז היה באתגליא ועכשיו הוא באתכסיא, סגר הצדיק את הדלת וחזר לביתו, והחסידים נשארו משתוממים ודוממים בראותם את רוח קדשו של הצדיק שהרגיש בדבריהם.

כי אין אדם אין צדיק אשר יעשה טוב ולא יחטא. (קהלת פ"ז ב')

הצדיק יורד ממדרגתו לחטוא בשביל להיות שווה עם האנשים

מעשה שהיה אצל אא"ז זצוק"ל מקאזמיר שפעם אחת בליל חג השבועות, אחרי הסעודה בזה השלחן אשר לפני ה', אשר ערך בקהל חסידיו בבית המדרש שלו, ונגמר כאור היום, והנה אחרי הנפש זמן מה בחדר הקודש פנימה, יצא ובא לו להיכנס בחדר אחר אשר בביתו, וכאשר פתח הדלת מצא חבורת חסידים יושבים ושותים שכר וכבר האיר היום בעצם תוקפו. והם לא פללו על ביאתו פתאום, ונבהלו כולם מפניו, כי מי יודע מה יוכיחם ואיזה פסק יתן להם.

אבל אא"ז הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצוק"ל פנה ואמר, תנו גם לי כוס שכר, והוסיף לאמר, משה רבנו גם כן עשה כך, כשירד מן השמים וראה אותו מעשה, עגל מסכה וחטאה גדולה אשר עשו ישראל, אמר משה, איני רוצה להישאר צדיק לבדי, מה עשה שבר הלוחות וחטא גם הוא עמהם, ועל ידי זה הציל את ישראל עכדה"ק.

וראה זה פלא, כעין זה במדרש (שמו"ר פרשה מו א) ראה משה שאין לישראל עמידה וחבר נפשו עמהם ושבר את הלוחות ואמר להקב"ה הם חטאו ואני חטאתי ששברתי הלוחות, אם

מוחל אתה להם אף לי מחול שנאמר ועתה אם תשא חטאתם כן לחטאתי מחול, ואם אין אתה מוחל להם אל תמחול לי אלא מחני נא מספרך אשר כתבת, א"ר אחא לא זז משם עד שפנה חטייה שלהם שנאמר ויפן וירד משה עכ"ל. (אמרי שאול פרשת עקב - מודז'ץ)

❖ ואשה בכל אלה לא מצאתי (קהלת ז כח)

האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי...

סח היהודי הקדוש מפשיסחא, חסיד אחד בא לאחר פטירתו לפני בית דין של מעלה, והיו לו הרבה מלאכים מליצים טובים לזכותו, כי היה נקי מחטאים, כבר היו רוצים לזכותו בדין, והנה בא מלאך גדול אחד וקטרג עליו בחטא אחד שמצא בו, שאלו להחסיד למה עשה כן, והשיב שעשה מחמת הכרח, כי אשתו הציקתו לכך, כשמוע אותו מלאך את תשובת החסיד פתח פיו בשחוק ואמר, וכי זהו תירוץ, ששמע לקול אשתו, ויצא הפסק מלפני בית דין של מעלה, שהחסיד יקבל עונשו על החטא, והמלאך המקטרג מפני ששחק על החסיד יבוא בגלגול בעולם הזה וישא אישה, ויראו איך יתנהג הוא, והחסידים ששמעו את הסיפור של היהודי הקדוש אמרו שהוא נתכוון באותו מלאך לעצמו.

גיננדל תקללי

סח הצדיק רבי הק' אברהם מסלונים, בעל "יסוד העבודה", אשתו של הצדיק הרה"ק הרבי זושא מאניפולי ז"ע היתה מצערת אותו מאוד, פעם עלתה על דעתו של רבי זושא מחשבה זו הרי אמרו חכמים (עירובין מ"א ע"ב) מי שיש לו אשה רעה אינו רואה פני גיהנם, ובכן איפוא מי יודע אולי הגיהנם טוב לפני יותר מאשה רעה, והראו לו מן השמים את הגיהנם, ומיד התחיל לצעוק גיננדל תקללי גיננדל תקללי...

❖ אשר עשה האלהים את האדם ישר (קהלת ז כט)

לא הטח את עצמו אל הכף

הממשלה הרוסית לחצה, כידוע, על השלטונות האוסטריים להסגיר לידיה את הצדיק מרוז'ין, שנמלט לאוסטריה מרדיפותיה של ממשלת רוסיה, היה צורך במאמצים מיוחדים

להשפיע על ממשלת אוסטריה, שלא תענה לדרישת רוסיה, ושני חסידים יצאו דחופים לוינה להשתדל במקומות הדרושים, והם מצאו לנחוץ לסור קודם לכן אל הגאון רבי **דובריש מיזליש**, רבה של קראקא, לבקשו על המלצה ידוע מצדו, והגאון שאל את השליחים על טיבו של הצדיק מרוז'ין, ובמה כוחו גדול, נענה אחד השליחים ואמר, הצדיק מרוז'ין יודע לשלוט על עצמו במדה שאן דוגמתה, וכי זו מנין לך שאל הגאון, השיב החסיד מעודו לא כפף את ראשו אף כחוט השערה אל הכף, בשעת האוכל, הנוכחים בבית הרב פרצו כולם בצחוק, לשמע תשובה זו, והרב אמר, אף אני יכול לעשות כך, אותה שעה הסב הרב לסעודה, והחסיד השליח אמר לו, ינסה נא כבוד הרב לעשות כן, והרב העלה את הכף במתינות אל פיו, אולם ברגע האחרון הטה את פיו אל הכף, נסיונו לא עלה יפה, והוא סרב לנסות פעם שנית, והודה להחסיד שהצדק עמו, אף הוא השיב לשאלת הממשלה, בדברי שבח על הצדיק והמליץ לטובתו.

למעלה ראש אסור על פי הזוהר

בשנה האחרונה לחייו של הצדיק הקי מגור, כ"ק בעל **שפת אמת**, חלה במחלה קשה, והרופאים לא ידעו לה תרופה, גופו היה משותק, והרופאים קבעו שהאיברים הפנימיים הם משותקים, את ידו בלבד יכול היה עוד להניע, כשבא הרופא לבדקו, אמר לו להרים את הידיים, הצדיק הרים, אמר לו הרופא להרים עוד יותר גבוה מהראש, אמר הצדיק, יותר גבוה מן הראש איני יכול, כי על פי הזוהר אסור להרים את הידים למעלה מן הראש.

❖ **כאשר שבועה ירא** (קהלת ט ב)

למסור נפשו על האמת

איש אחד חטא פעם נגד חוקי המדינה, באופן שנתחייב ראשו למלכות, והשופטים התנו תנאי שאם שני צדיקי הדור, **רבי משה מסווראן ורבי רפאל מברשיד** ישבעו כי יודעים הם שיהודי זה לא חטא יפטר והוה לשלום, הצדיק רבי משה מסווראן בראותו כי רעה נגד פני הנאשם, פסק שפיקוח נפש דוחה איסור השבועה, והורה היתר לעצמו להישבע, ואפילו אם יש איסור בדבר החליט הצדיק שמוטב לו שיקבל ענשו בגיהנם ובלבד שיציל נפש מישראל ממיתה, בשגם כי בחייו של האיש תלויים גם חיי אשתו וילדיו, אבל הצדיק רבי רפאל שהלך בדרכי רבו הקדוש **רבי פנחס מקוריץ**, שמידת האמת היתה לו היסוד העיקרי של העבודה, וברח אף משמץ חשש של שקר, לא יכול לקבל עליו אותה שבועה, אשת

הנאשם וילדיו לא נתנו לו מנוח, ובכו בביתו השכם והערב שיציל את חייהם, והוא שמעודו לא השיב פני איש ריקם, והיה תמיד מוכן להפקיר את נפשו ומאודו בשביל דמעה אחת מישראל, הפעם הקשיח את לבו ולא שמע אליהם, בהגיע יום האחרון, שלמחרתו הוקבע זמן השבועה, לא זזו מביתו כל היום ובכו בכי תמרורים, בלילה ההוא ישב הצדיק בחדרו סגור ומסוגר, ולא ידע מנוח, מהצד האחד יודע הוא שבידו להציל את נפש היהודי ואשתו ובניו, והרי פיקוח נפש דוחה כל איסורים שבתורה, וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא (סנהדרין פ"ד מ"ה) ומהצד השני איך יעשה נבלה כזאת, אשר כל ימיו התרחק ממנה כמטחווי קשת, כמה יגיעות יגע וכמה טרחות טרח לנקות את נפשו מחשש כל שהוא של שקר, והיתכן שהוא ישבע עכשיו לשקר, הוא שמימיו לא אמר אפילו על הן הן ועל לאו לאו, מיראתו שמא יתבדה, הוא שמימיו לא לבש בגדים צבועים, מפני שנראה כשקר, הוא שהורה ולמד שהשקר הוא אבי אבות הטומאה והאמת הוא מקור כל קודש, הוא ילך עכשיו וישקר בשבועה, אבל האשה וילדיה דמי משפחה שלימה עומדים עליו ומה יעשה, ויתן את קולו בבכי רבוננו של עולם, אתה יודע ועד שמסרתי נפשי ורוחי ונשמתני להאמת, ועתה כאשר זקנתי ושבתני הבאתני לידי ניסיון, ובכן אפוא קח נא ה' את נפשי ממני, קחני מן העולם, ואל אראה ברעתי, וכך התמוגג בדמעות, עד אשר יצאה נשמתו, בבוקר השכם באו לבשרו כי הנאשם הודה על חטאתו, והצדיקים שוחררו משבועתם, אבל מצאו את הצדיק שוכב, ונשמתו בגנזי מרומים..

אכול בשמחה לחמך (קהלת ט ז)

למה עושה יצחק היום סעודה

גביר מפורסם ונדבן היה בעיר אוסטראה בשם רבי יוזפא, שהחזיק עשרה תלמידי חכמים בבית מדרשו על חשבוננו, פעם חלתה בתו, והלך לבית מדרשו ונתן לכל אחד מתלמידי החכמים סכום נוסף על לחם חוקם התמידית, וביקש מאיתם שיצומו ויאמרו תהלים ויבקשו רחמים על בתו שתתרפא, בין תלמידי החכמים היה גם הרב הקדוש רבי יצחק מדרוהוביטש, אביו של הרב הקדוש רבי מיכל מזלוטשוב, לקח רבי יצחק את הסכום שנתן לו הגביר והלך לביתו ואמר לאשתו, היות שיש לי היום סכום מה יותר מההוצאה הרגילה, לכן תלכי מיד לשוק ותקני בשר ודגים ושאר מטעמים ותכיני סעודה כסעודת השבת, והיא כן עשתה, לאחר שנתרפאה בתו של הגביר, עשה סעודת הודאה, ובלב תלמידי החכמים היתה טינא על רבי יצחק שלא צם באותו יום, וספרו הדבר לרבי יוזפא,

ואף הוא תמה מאוד על כך בשעת סעודת ההודאה שאל את רבי יצחק מה היתה כונתו בזה, כי ידע שהוא איש גדול, השיב לו רבי יצחק, אלו צמתי גם אני, לא היה הדבר עושה שום רושם למעלה, שכבר הורגלו שם עם התעניתים והסגופים שלי, אבל כשעשיתי פתאום ביום חול סעודה גדולה, נעשה רעש בשמים, מהיכן באה הרחבת הדעת ליצחק, ואז נודע הדבר כי ביתו של רבי יוזפא חלתה והיא מסוכנת, והוא חלק צדקה ונתן גם לי סכום נוסף ופסקו בשמים שזכות זו תגן עליה ותתרפא.

על ידי אכילה נפסק הקטרוג

צדיק גדול אחד חלה ושלח את שני בניו להרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ זי"ע לבקש רחמים עליו, ורבי פנחס אמר לאשתו הרבנית, שתכין סעודה חשובה לכבוד האורחים, ותעשה לביבות שקורין קרעפליך ממולאות בגבינה, בשעת הסעודה אמר רבי פנחס בכל פעם שטעם מהלביבות, כמה טוב הוא מאכל הזה עם הגבינה, וכך חזר ושנה כמה וכמה פעמים לשבח את הגבינה כי טוב הוא מאוד, האחים בני הצדיק תמהו מאוד על כך, אבל שתקו ולא אמרו דבר, בשעת פרידתם אמר להם רבי פנחס, לכו לשלום, ואביכם יתרפא אם ירצה ה', ומעשה שהיה כך היה, אותו צדיק מעודו לא אכל גבינה, ומאכל זה קטרג עליו בשמים, שמחמת שהצדיק אינו אוכלו לא תקן אותו, כדרך שהצדיקים מתקנים את המאכלים שאוכלים ומעלים אותם לשרשם למעלה כשהצדיק חלה ונפל למשכב נתעורר קטרוג זה ביותר ועל ידי שבניו הצדיקים אכלו עתה את הגבינה ורבי פנחס שבח את המאכל, נשתתק הקטרוג והצדיק נתרפא.

בכל עת יהיו בגדיך לבנים (קהלת ט ח)

נבהל ונשתומם שהוא הביא בגדים מלוכלכים

קרה פעם שהצדיק הקדוש רבי חייקל מאמדור זי"ע שהיה מתלמידי המגיד ממזריטש נתעלף לפני השינה, והחסידיים עוררוהו בקושי לתחייה, כששאלוהו מה קרה, השיב, למלך אחד היו עבדים עושי מלאכתו, זה בכך וזה בכך, וציוה המלך שבכל לילה יבואו כולם איש איש ממלאכתו אשר המה עושים, ויביאו לפני המלך אותם הכלים והבגדים שתקנו באותו יום וישימו אותם באוצרות המלך, ומחר יתנו להם כלים אחרים לתקן, והיה ביניהם שוטה אחד ועצלן, ולא זו בלבד שלא תיקן מאומה, אלא עוד לכלך את הבגדים שנתנו לו, לעת ערב הביא גם הוא את מעשה היום שלו לפני המלך, וכשראה שכולם הביאו

בגדים מקושטים ומתוקנים יפים ובהירים והוא הביא סמרטוטים להניח באוצר המלך, נבהל ונשתומם ביותר מחרפה ובושה.

❖ **לא לחכמים לחם** (קהלת ט יא)

אם חכם אתה חפש פרנסה בעצמך

איש אחד היה חרוץ באומנות ידיו ובעל חשבון, אבל לא היה מצליח במעשיו פעם קרא אותו הרבי **"הרה"ק מקוצק זצ"ל**, ואמר לו האם יודע אתה הפירוש של הפסוק (קהלת ט יא) לא לחכמים לחם, שתק האיש המשיך הרבי אני אגיד לך הפירוש הקדוש ברוך הוא אומר אם חכם אתה תחפש לך פרנסתך בעצמך.

❖ **לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו** (קהלת י ב)

כל פניות שאתה פונה לא יהיו אלא לימין

בנו בכורו של הצדיק הקדוש רבי **יצחק אייזיק מזידיטשוב**, הרב רבי **סנדר ליפא**, נזדמן פעם אחרי פטירתו של אביו, להיות בעיר אחת, וכל חסידי העיר באו לבקרו, בתוך הבאים היה גם איש אחד בשם יהודה יצחק ושם אמו אסתר **פיניא**, אף הוא הגיש להרב פיתקא, כנהוג, ובשעת מסירתו את הפיתקא סיפר להרב שבכל פעם שהיה נותן לאביו הצדיק פתקא היה רגיל לומר לו בבת צחוק, כל פינות שאתה פונה לא יהיו אלא לימין, השיב לו רבי סנדר ליפא, כלום אתה חושב שאבי הקדוש היה אומר אמרים ריקים ולא אמר את דבריו אלא לשם מילתא דבדיחותא, בקשר עם שם אמך פיניא, לא כי אני אגיד לך את כונתו, בזוהר פרשת תרומה (דף קס"ו:) על הפסוק להנחיל אהבי יש (משלי ח כא) כתוב, שש"י העולמות, ר"ז מהם הם מצד הימין, חסדים, וק"ג מהם הם מצד השמאל שזה דינים, אבי הקדוש כשהציץ בפתקא שלך ראה שראשי התיבות של שמך יהודה יצחק בן אסתר פיניא, עולים במספר ר"ג שהוא מצד השמאל, רצה להמתיק את הדינים מעליך וברכך שכל פינות שאתה פונה לא יהיו אלא לימין ולא לשמאל, אלא שהסתיר את כוונתו כאילו אמר דבר צחות בלשון נופל על לשון של שם אמך.

אָם רַחַח הַמּוֹזֵיל תַּעֲלֶה עָלֶיךָ מִקּוֹמְךָ אֶל תַּנַּח (קהלת י ד)

לא עזב את רבו

לפני נסיעתו של הצדיק הרה"ק רבי מנחם מנדל מויטבסק לארץ ישראל נתאספו תלמידי המגיד הגדול ממזריטש וחלקו את תחומי השפעתם של הצדיקים תלמידי המגיד, להרב בעל התניא חלקו את מדינות ליטא ורוסיה הלבנה, ורשות מיוחדת נתנו להצדיק רבי שלמה מקארלין לבוא לשלוש הערים בשנקוביץ צשניק וליבפלי, שהן בפלך ויטבסק בתחומו של הרב מפני שכך היה נוהג רבי שלמה עוד בימי היות רבי מנדל מויטבסק בעיר הורודוק, במשך הזמן רצה רבי שלמה מקארלין לקבוע מקום דירתו בבשנקוביץ, וביקש את הסכמתו של הרב על כך, הרב הסכים, אבל רק בתנאי שרבי שלמה יקבל על עצמו שלשה דברים א. שלא יבטל את הלומדים והחריפים בלמוד הנגלה ב. שלא יבטל את אלה שהם בעלי יראת שמים טבעית, ג. שיקבע אצל חסידיו ומקושריו את חובת היגיעה העצמית בעבודת ה', ולא לבטוח על הצדיק, שהוא הצדיק יעלה אותם בעבודתו, רבי שלמה הסכים על שני התנאים הראשונים, אבל על התנאי השלישי לא הסכים, שיטתו היתה שהמקושרים אל הצדיק מתעלים בעבודת הצדיק, ואין עליהם אלא לעמוד בהתעוררות חזקה לקיום התורה והמצוות בפועל, שלא כשיטת חב"ד שיסד הרב, שכל אחד כפי יכלתו חייב לעבוד ביגיעת המוח על אלוקית, באופן שהתפעלות הלב תבוא מצד השגת המוח, לא קבע אפוא רבי שלמה את דירתו בבשנקוביץ, אבל היה בא לשם כפעם בפעם כמקדם. בשנת תקמ"ג ביקר רבי שלמה, לרגלי ענין כללי אחד, את הרב בליוזנא, הרב כבדו הרבה וכשנסע מאיתו שלח הרב כמה אברכים חסידים ללוותו, בין המלויים היה החסיד רבי בנימין מקוצק, שהיה בעל חושים נפלאים ועמקן גדול ומפורסם בין חסידי חב"ד, בדרך נסיעתם שמשו המלויים את רבי שלמה בהדרת כבוד, רבי שלמה שוחח עימהם בדברי תורה, בנגלה קבלה חקירה וחסידות, ונתפעל מאוד מעומק ידיעתם, מטרת נסיעתו של רבי שלמה היתה העיר בשנקוביץ, והאברכים חשבו ללוותו עד ויטבסק, כשהגיעו לויטבסק נפרדו ממנו המלויים, ורבי שלמה אמר לרבי בנימין שאילו היה הוא, רבי בנימין מסכים ללוותו עד בשנקוביץ, היה מחזיק לו טובה, רבי בנימין הסכים, בדרך נסיעתם מויטבסק לבשנקוביץ, ציוה רבי שלמה לבעל העגלה להתעכב בשדה, כי רצה להתפלל שם מנחה, ירד רבי שלמה מן העגלה, אבל לא מצא מים לרחוץ את ידיו קודם התפלה, עלה שוב על העגלה, וישב בדביקות פתאום התחילו הסוסים לרוץ בדרך לא דרך, ואי אפשר היה בשום אופן לעכבם רצו על שדות והרים ועמקים, עד שהגיעו לנהר אחד ועמדו, רבי שלמה חיך, ירד מהעגלה, רחץ את ידיו והתפלל מנחה בלהט ובהתלהבות כדרכו בקודש, אחר התפלה ישב רבי

שלמה שוב על העגלה אבל בעל העגלה אמר כי הסביבה בלתי ידועה לו, ואינו יודע לאן לנסוע, צוה רבי שלמה להניח להסוסים שילכו מעצמם, והסוסים רצו הלאה עד שהגיעו לדרך המלך, כשבאו לבית מלון, ציוה רבי שלמה להתעכב, ירדו והתפללו שם מעריב תקנו חצות, והתפללו שחרית, ולעת המנחה הגיעו לבשנקוביץ, היה אז יום חמישי בשבת, ואי אפשר היה לרבי בנימין להגיע בחזרה לליוזנא לשבת, ונשאר לשבות בבשנקוביץ, וכשראו חסידי הרב בבשנקוביץ שהרב מְיָקֵר כל כך בכבודו של רבי שלמה, ושלה מגדולי תלמידיו כרבי בנימין ללוותו, התחילו אף הם לחבב ביותר את רבי שלמה ולכבדו ביתר שאת, שני ימים אחר השבת, הלך רבי בנימין כמבולבל מכל מה שראה ושמע והרגיש מעבודת הקודש של רבינו, עד שהתחיל לשקול בדעתו אולי כדי להישאר זמן ידוע אצל צדיק זה, כשנכנס סוף סוף לקחת ברכת הפרידה מרבי שלמה, עיכב רבי שלמה שעות אחדות והפציר בו שישאר אצלו, והוא יגלה לו סודות נפלאים וגלויים נעלים, אף הוא הבטיחו שיבחר קבוצת תלמידים שיהיו כלים ראויים לקבלת דרכו בעבודה, והוסיף להבטיחו הבטחות רבות על גלויים גדולים, רבי בנימין הקשיב בשקט לכל דבריו, וכשגמר לדבר השיב לו פתגם פולני, (כי רבינו היה נוהג לפעמים לתבל את דבריו בפתגמים בפולנית) פֶּן טו פֶּן, נו גיה מוי, חלופץ טו חלופץ, נו גיה טווי. זאת אומרת בלה"ק: האדון הוא אדון, אבל לא שלי, הנער, הוא נער אבל לא שלך, וחזר לליוזנא.

ב. איש אחד, שהיה מסתופף תמיד הצל הצדיק **הקדוש רבי ישראל מרוז'ין**, קרה לו פעם מקרה בלתי טהור ונכשל בעבירה חמורה, והיה מתבייש לבוא אל הצדיק ולהתראות לפניו, וכך עבר זמן רב שישב בביתו ולא בא לרוז'ין, עד אשר סוף סוף נתעורר לומר עד מתי יהיה זה לי למוקש לגרשני מלהסתפח בנחלת ה' ולקבל פני מורי, והתחזק בעצמו ואמר יעבור עלי מה, ואני מוכרח לנסוע אל הרבי, בבואו התחיל להתנצל לפני הצדיק ואמר שהיה מרוחק עד עתה מחמת איזה מכשול שקרה לו ולא היה יכול לבוא, פתח הצדיק ואמר תעיין נא מה שאומר התרגום על הפסוק (קהלת שם) **אם רוח המושל תעלה עליך מקומך אל תנח**, כשיצא מהצדיק, פתח האיש את ספר קוהלת וראה בתרגום על הפסוק האמור כדברים האלה "אין רוחא דיצרא בישא מתל בך ומתגבר למיסק עלך, אתרך טב די הויתא נהיג למיקם בה לא תשבק, ארום פתגמי אורייתא אתבריא או אסו בעלמא למשבק ולמנשי מן קדם ה' חובי רברבין", ובתרגום ללשון הקודש: הפירוש הוא כך, אם רוח היצר הרע ימשול בך ויתגבר לעלות עליך, המקום הטוב שהיית נוהג לעמוד בו לא תעזוב, כי דברי תורה נבראו לרפואה בעולם, ולעזוב ולשכוח מלפני ה' חטאים גדולים.

שֵׁלַח לַחֲמֹךְ עַל פְּנֵי הַמַּיִם כִּי בָרַב הַיָּמִים תִּמְצָאֲנוּ (קהלת י"א א)

שֵׁלַח לַחֲמֹךְ עַל פְּנֵי הַמַּיִם

בימי נעוריו של הצדיק הקדוש רבי חיים מאיר יחיאל ממוגלניצה, נכדו של המגיד הקדוש מקוֹז'ניץ, היה רגיל לנסוע להרב הקדוש בעל אוהב ישראל מאפטא שהיה גר אז במז'יבוז', פעם בא בדרך נסיעתו בליל שישי לעיר אחת, רחוקה ממז'יבוז' כעשר פרסאות, וביקש מהחסידים שם שיחפשו אחר איזו הזדמנות של נסיעה, שיוכל להשתמש בה ולבוא על שבת למז'יבוז', חפשו ומצאו עשיר אחד שנסוע לביתו, ועובר דרך מז'יבוז', הפצירו בהעשיר שיקח עמו אברך אחד, שהוא נכד המגיד הקדוש מקוֹז'ניץ, נעתר להם, וציווהו לעלות במרכבתו ולישב אצל בעל העגלה, הדבר היה בחורף וקור גדול שרר אז, והאברך נתקרב מאוד, לאחר איזו שעות אמר לו העשיר הלוא אתה נכד המגיד הקדוש, שב נא על ידי ותספר לי קצת מזקנך הקדוש, עבר האברך ממקומו ועלה לשבת אצל העשיר, והתחיל להתחמם קצת, ושתק ולא אמר כלום, והעשיר פנה אליו שוב ואמר הלוא תספר לי מעט מקדושת זקנך, נענה האברך ואמר, זקני הקדוש אמר על הכתוב (קהלת י"א א) שלח לחמך על פני המים, כי ברוב הימים תמצאנו הוסיף אפילו לגוי, ולא אמר לו יותר שום דבר, כשהגיעו למז'יבוז' ירד האברך מהמרכבה, והעשיר נסע הלאה לדרכו, בדרך נסיעתו הגיע לנהר אחד, וראה שמרכבה אחת עם שר גדול בתוכה נכנסה למקום רפש ובוץ, והסוסים אינם יכולים בשום אופן לזוז ממקומם, נזכר העשיר מה שאמר לו נכד המגיד בשם זקנו, ומיד נגש למרכבת השר ורתם את הסוסים של המרכבה שלו למרכבת השר והוציאה מתוך הבוץ, השר החזיק לו טובה ורצה לתן לו מתנה הגונה, והוא לא רצה לקבל, ואמר לו כי ברוך ה' אינו זקוק לכך, כי הוא עשיר גדול, שאלו השר לשמו ושם עירו, והוציא פנקס קטן מכיסו ורשם בו את השמות, ונפרדו זה מזה, בהמשך הזמן נתגלגל הדבר שעשיר זה הלך וירד מעשרו, עד שברבות הימים נעשה עני ולא היה לו שום עסק במה להתפרנס, וישב בבית המדרש כדרך העניים הבטלנים, והשר היה הולך ועולה ונעשה לשר צבא גדול, אחר כמה שנים נזדמן שהשר עבר דרך העיר של אותו עשיר, ונזכר שבפנקסו רשום אצלו שבעיר זו דר איש אחד ששמו כך וכך והוא הציל אותו ממש ממות, שאל השר לאנשי העיר על איש זה, וכמעט כולם לא ידעו מי הוא, כי כבר עברו שנים רבות שהוא עני ונשכח כמת מלב לבסוף נזכרו ואמר כי ודאי כוונתו לפלוני העני, ואמרו להשר כי עני אחד יש אצלנו ששמו כך הוא, בקש השר שיקראו אליו אותו עני, כשבא אל השר, הכירו השר ואמר לו, התכיר אתה אותי, והאיש ענה לא, הזכיר לו השר כל אותו מעשה עד שנזכר האיש אף הוא, והשר שאלו על מצבו, וסיפר לו האיש שנהפך עליו הגלגל והוא עכשיו עני ואביון,

כשמוע השר את הדברים, דיבר אליו תנחומים, ואמר לו שבקרוב תהיה ליציטציה על עסק קבלנות לספק להצבא הצטרותם, ולכן ילך גם הוא להליציטציה ויציע מחיר זול יותר מכל האחרים, ודמי העירבון שיצטרך לתן וכן כסף לקנות כל הדברים הנצרכים יתן לו השר, האיש כן עשה והעסק נמסר לו, והיה לקבלן הצבא, והצליח מאוד עד שנעשה שוב עשיר כמקודם, ועוד יותר. עברו איזו שנים והאיש היה קודם ראש השנה בוורשה אצל שותפו העשיר רבי מאיר שכנא, פעם ישבו ושוחחו מעניני העסק שביניהם, וראה שרבי מאיר שכנא ממחר מאוד לגמור השיחה, שאלו מה יום מיומיים, והשיבו שהוא מכין עצמו לנסוע למוגלניצא להצדיק, שאלו מי הוא צדיק והשיבו כי הוא **נכד המגיד הקדוש מקוז'ניץ**, נזכר האיש שהאברך אחד **נכד המגיד נצנץ בו רוח הקודש** לפני הרבה שנים ואמר לו שלח לחמך על פני המים בתוספת המגיד, וחשב בלבו אולי הוא הוא אותו הנכד, ואמר לשותפו שגם הוא יסע עמו, כשבאו למוגלניצא ונכנסו אל הצדיק הכירו העשיר כי הוא זה ואמר להצדיק רבי הכירני אמר הצדיק, ודאי אני מכירך ודע לך, כי אילו הנחת אותי עוד קצת זמן לישב אצל בעל העגלה בקור גדול ובכזוי לא היתה לך תקנה, **ובשביל אותן השעות שישבתי שם עד שקראת אותי לישב אצלך נענשת מן השמים להיות יורד ועני כמה שנים, והצלחתך היתה גדולה שקראת אותי אחר כך על ידך ולהתחמם מעט**, ובשביל שנחמתני וגמלתני טוב נחם ה' על הרעה ועשה טוב עמך.

כאשר אינך יודע מנה דרך הרוח (קהלת יא ה)

מה שאפשר לגרום בהשקטת רוחות

בעת היות הצדיק הקדוש רבי **נפתלי מרופשיץ** אצל רבו **החזן הקדוש מלובלין**, קרה פעם, כשהלכו לבית הכנסת להתפלל, שרוח סערה חזק מפרק הרים התפרץ, ואי אפשר היה לצאת ולבוא, אמר רבי נפתלי להחזן שיראה להשקיט הרוח, למען יוכלו ללכת להתפלל, והחזן לא השיבו דבר, כפל ושלש רבי נפתלי את דבריו, והחזן שתק, עד שלבסוף אמר רבי נפתלי, אם הרבי לא ישקיט את הרוחות, אני אשקיט אותם, כי הוא כמעט סכנת נפשות, ורבי נפתלי קיים את דבריו, והרוח שקט, ויהי ממחרת באו אנשי הכפרים הסמוכים אל החזן בזעקה ובבכיה, כי בכפרים וכל הסביבה נתהוה מגיפה ומיני חלאים רעים, שלח הרבי אחר רבי נפתלי, ואמר לו, עתה תראה את אשר גרמת בהשקטת הרוחות שלך, תדע, שה' יתברך שולח רוחות המנשבים ומולכים את הפגעים הרעים אל מדבריות ומקום לא ישב בו אדם, ואתה כשהעמדת את הרוחות, נשאר הפגעים הרעים במקום הכפרים ונתהוה

שם חלאים רעים, ועליך מוטל לתקן את אשר קלקלת, ושני הצדיקים, הרבי ותלמידיו, עשו מה שעשו, ותקנו את המעות, והחולים נתרפאו.

השגחה פרטית

בקיץ שנת תרנ"ו כשהרבי הרש"ב מליובאוויטש היה במעון קיץ בכפר, הלך פעם לטייל יחד עם בנו הרבי הרי"צ טיילו בשדות, התבואה שבשדות היתה כבר כמעט בשלב, רוח קלה עברה והשבלים והעשבים התנועעו הנה והנה עם משב הרוח, אמר הרש"ב לבנו, תראה אלקות כל תנועה של שבולת בודדת ועשב יחיד היתה כלולה במחשבה הקדומה של צופה ומביט עד סוף כל הדורות, וההשגחה העליונה מוציאה לפועל לשם כוונה אלוקית, בדרך טיולם נכנסו ליער, והרי"צ היה שקוע במחשבה על ענין ההשגחה הפרטית ששמע מאביו בהיותו טרוד במחשבתו עבר על יד עץ אחד, תלש ממנו עלה והחזיקו קצת בידו, מבלי משים ומבלי שום כוונה תחלה, ובדרך הילוכו קרע מזמן לזמן את העלה וזרק לארץ, נענה הרש"ב ואמר, **כיצד אפשר להתייחס כל כך בקלות דעת לבריאה של ה' יתברך, הרי זה עתה דברנו על השגחה פרטית**, ואתה לוקח עלה מעץ, שברא ה' לשם כוונה ידועה ושיש לו חיות וגוף, ותלש אותו וקורעו לגזרים ומפזרו במקומות שונים, במה גרוע האני של העלה מהאני שלך, ודאי העלה הוא צומח ואתה מדבר והבדל גדול ביניהם, אבל כשם שהמדבר יש לו התפקיד שלו למלא, כך יש לו להצומח התפקיד שלו, **ובשניהם יש כוונה אלוקית**, הוא שאמרו אדם מועד לעולם, בין ער ובין ישן, הישן אינו רואה, והער רואה, היית ער, ועוררתי אותך לראות האלוקות שבבריאה, אלא שאדם מועד לעולם.

❖ **והסר כעם מלבך** (קהלת יא י')

נפטר ממדת הכעס

בחתונה שהיתה אצל הצדיק הקדוש רבי מרדכי מלכוויטש זי"ע לאחד מצאצאי, כשהגיע הזמן לצאת מן השולחן עמד החסיד רבי נחום שוחט ובודק על יד הפתח, ועיכב את הדרך, אמר לו הצדיק, נחום, מה אתה רוצה, השיב רבי נחום, שמעתי מרבינו **כשיש שמחה אצל המלך, הוא עת רצון לפעול רחמים**, אני רוצה להיפטר ממדת הכעס, הבטיחו הצדיק, ומאז ואילך לא היה אפשר לו בשום אופן לכעוס.

לא היה כועס

מרב אהבתו לבריות לא היה הצדיק הרה"ק רבי יצחק מוורקא זי"ע כועס מעולם על שום אדם, וקרה פעם, שאשה אחת הקניטה אותו הרבה, עד שהוכרח לגעור בה, אמר הצדיק, בכדי לכעוס, צריך אני ללבוש קפוטה אחרת, וציוה למשמשו להביא לו מלבוש אחר, כשהחליף את מלבושו, אמר להמשמש נו פייבל, עכשיו גער בה.

הכעס מונח בקופסא

סח הצדיק כ"ק רבי אברהם שלום מסטרופקוב שני בעלי דינים באו לדין תורה לפני הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מלינסק אביו של הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ, כשאמר להם את הפסק, מאן אחד מבעלי הדינים לקיים את הפסק, אמר לו הרב דע לך, שכשנתמניתי כאן לרב, הבאתי עמי קופסא אחת, והיא מונחת למעלה על הארגז, ובתוכה מונח כעס, כשאני צריך לכעוס לכבוד שמים, אני עומד על הספסל ומטפס ועולה עד שאני מגיע להארגז, ולוקח אתך הקופסא עם הכעס, ואני פותח את הקופסא ולוקח לי משם קצת כעס, וכועס, ואם אכעס עליך, לא תהיה תרופה למכתך, ובכן דע את אשר לפניך, מיד נפל מורא ופחד על בעלי הדינים וקיימו את כל מה שפסק הרב בדין תורה, וסיים הרב מסטרופקוב, זהו שאמר קוהלת (טו י) "אל תבהל ברוחך לכעוס כי כעס בחיק כסילים ינוח", כלומר אצל הכסילים הכעס הוא בחיק, מוכן ומזומן ואצל הצדיקים הוא מונח בקופסא.

עד אשר לא תחשך השמש וחשכו הראות בארבות (קהלת יב ב-ג)

למה לא התחיל ללמוד בבא בתרא

הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מקוצק אמר פעם להרב החסיד רב זעליג משרענצק, שטוב לאדם שיהיה בקי במסכת אחת בעל פה, כי לפעמים יצטרך לך, הלך רבי זעליג והתחיל ללמוד מסכת תענית, עד שהיה בקי בה בעל פה, פתאום חלה רבי זעליג בעיניו, עד שנתעוור לגמרי, שלח להרבי מקוצק, פתקא להזכירו, אמר הרב הקוצק, מדוע לא התחיל ללמוד מסכת בבא בתרא, כי אז הרי היה לו עוד זמן רב לראות.

וַאֲזַן וַחֲקַר תִּקַּן מִשְׁלִים הַרְבֵּה (קהלת יב ט)

המגיד מדובנא עם משליו

המגיד מדובנא בעל "אהל יעקב" נזדמן לו פעם להיות במעזריטש, והיה משובתי שבת אצל המגיד הגדול ממעזריטש, בסעודת ליל שבת כבדו המגיד הגדול לומר תורה, והוא אמר, כך היה גם בסעודת צהרים של שבת, וכך היה גם בסעודה שלישית, בכל פעם שתק המגיד ממעזריטש, ולא אמר תורה, רק כבד את המגיד מדובנא שהוא יאמר, במוצאי שבת נכנס הצדיק הקדוש רבי **זאב מז'יטומיר** בעל "אור המאיר" אל המגיד הגדול, ואמר לו בדרך בדיחה קרה נס שבא המגיד מדובנא על שבת, שאלמלא כן לא היינו שומעים בשבת זו דברי תורה כלל... השיבו המגיד, הבאים להיכנס להיכל המלך צריכים לעבור קודם לכן דרך כמה וכמה שערים והיכלות, בכל היכל והיכל מנסים אותו ושואלים מה בקשתו מהמלך, כי אולי יש בידם ליתן לו כאן ולא יצטרך ללכת הלאה, מי שהוא פקח אינו חפץ בשום אופן בכל המתנות ועידונים שמראים לו בכל היכל, ואומר שכל חפצו להיכנס לפני המלך דוקא, אבל מי שהוא שוטה נותנים לו צעצוע, שרון, ודעתו נחה ותאוותו נתמלאה ואינו דוחק עצמו להיכנס לפניו, המגיד מדובנא התחיל להיכנס לפניו, ונתנו לו שרון, הסברת התורה בדרך של משלים, רצייתי לעשות לו טובה, וחשבתי אולי יבין ולא יאמר תורה באיזו סעודה, אבל הוא לא הבין כלום ואמר תורה בכל הסעודות, כי נתפייס בהשעון שנתנו לו ומה אעשה לו.

המגיד עם משליו כוון אל האמת

הרב הקדוש מקוצק היה מחשיב את המגיד מדובנא, והיה אומר כי בשלושה משלים כוון המגיד אל האמת (- על דרך ר"ה"ק), ואלה שלושה המשלים, **א.** על הכתוב (ישעיהו מג כב) ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל, אמר משל לשני סוחרים שהביאו סחורה על ידי בעל עגלה אחד, סוחר אחד הביא תכשיטים ואבנים טובות ומרגליות בתיבה קטנה, והשני הביא ברזל ועופרת בתיבה גדולה, כשבאו לביתם, קרא בעל התכשיטים לסבל שיוריד את תיבתו מהעגלה ויביאה הביתה, והסבל החליף את התיבה בתיבתו של הסוחר השני, כשרצה הסוחר לשלם לו שכר טרחה לפי ערך של משא קל, אמר הסבל בעד משא כבד כזה אקבל שכר מועט, כששמע הסוחר כך, אמר אם התיבה הייתה של משא כבד ודאי אינה שלי, כי בסחורה שלי אין שום טרחה ויגיעה, הוא שאמר הכתוב "ולא אתי קראת יעקב, והראיה כי יגעת בי ישראל", בסחורה שלי אין מתייגעים, **ב.** על הכתוב (שמות לב לב) ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת, אמר משל לשר חשוב, שאחד מבני משפחתו היה גונב תמיד מאוצרות

המלך, והשר היה תמיד ממליץ בעדו, וקרה פעם שגנב גניבה גדולה מאוד, עד שלא היה להשר פתחון פה לבוא לפני המלך להמליץ עליו, אמר השר, עצה אחת יש לי, יוריד אותי אדוני המלך מגדולתי, כי כל הגניבות שקרובי היה עושה הוא מפני שסמך עלי, שבהיותי שר חשוב אצל המלך אמליץ בעדו, אבל אם לא אהיה יותר קרוב למלכות, לא יעלה עוד על מחשבתו לשוב ולגנוב, הוא שאמר משה רבנו מחני נא מספרך, ולא יסמכו עלי ישראל שאמליץ בעדם. ג. על הכתוב (ירמיה ב יא) "ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו בלוא יועיל", אמר משל לבעל הבית שלקח לבתו חתן מופלג ופסק לו מזונות על שולחנו, אחרי עבור איזו שנים אמר לחתנו, מתי תעשה לביתך, תנסה לעשות איזה משא ומתן ותרויח לך משהו, השיב לו חתנו שאינו בקי בטיב משא ומתן, ויעץ לו חותנו שיקח מעותיו בידו ויסע למקום פלוני, שיש שם סוחרים גדולים עם כל מיני סחורות, וכל דבר שירצה לקנות ילך מקודם לאיזו חנות לשאול המחיר מאותו דבר, וידע שאם קונים הרבה ביחד צריכים לקנות בפחות ממחיר החנות, כדי להרויח, וביחוד אם יקנה קרון שלם, בטח יקנה במחיר נמוך, שמע החתן לעצת חותנו ונסע ליריד גדול שבמקום פלוני, ושאל להסרסורים אם יש דבר לקנות עבורו, והביאו לו קרון שלם עם שופרות, וקנה בזול גדול, והביאם לביתו, כשראה חותנו הסחורה שהביא, צעק עליו מה עשית, קנית אמנם בזול, אבל עד מתי תוכל למכור קרון שלם של שופרות, והרי בכל עיר צריכים שופר אחד או שנים, השיבו חתנו הלוא אמרתי לו שאיני בקי במשא ומתן, באין ברירה לקח חותנו את השופרות והניחם באיזה מחסן שבחצרו, וחתנו הלך שוב לבית המדרש ללמוד, עברו עוד איזו שנים, וחותנו שאלו שוב, מה תהיה התכלית, קח עוד הפעם כסף ותסע שוב לקנות איזו סחורה, אבל תזהר מלקנות שופרות, נסע לאיזה יריד וקנה קרון מנקרי שנים בזול גדול, כי ראה שלפי ערך המחיר שבחנות קנה הוא במחיר של אחד ממאה מזה שבחנות, בא לביתו, וחותנו צעק עליו שוב, וכי אינך יודע שמנקרי השנים שקנית יספיקו לימי מתושלח, וחתנו השיבו שוב, הלוא מראש אמרתי לו שאיני יודע במשא ומתן, לקח חותנו את הסחורה החדשה והניחה באחד המקומות שבחצרו, ויהי היום נמלך חותנו, מה יהיה הסוף מהשופרות וממנקרי השנים, והביא סרסור אחד, בקי במסחר, ונתן לו השופרות למכור, ואמר לו שיוכל למכרם בכל מחיר שיתנו, הן בכסף והן בחילוף איזו סחורה שתהיה, אחר כך הביא סרסור אחד, בקי במסחר, ונתן לו השופרות למכור, ואמר לו שיוכל למכרם בכל מחיר שיתנו, הן בכסף והן בחילוף איזו סחורה שתהיה, אחר כך הביא סרסור אחר, אף הוא בקי במסחר, ונתן לו מנקרי השנים למכור, ואמר גם לו שיוכל למכרם בכל תמורה שתזדמן לו, שני הסרסורים לא ידעו אחד מהשני, ונסעו למקומות שונים למכור סחורתיהם, וקרה, שבמקום אחד נפגשו שני הסרסורים וכל אחד הציע להשני את סחורתו, ולא זו משם עד שעשו חליפין זה עם זה בסחורתיהם, כשבאו הביתה, והביאו לבעל הבית את הסחורות, בא החתן

בטענה אל חותנו כבודו אמר עלי שאני בטלן ואיני בקי במסחר, הלוא הסרסורים האלה הם בקיאים היטב במסחר, וגם הם הביאו לו זה מנקרי שנים וזה שופרות, השיבו חותנו שוטה שבעולם, הם החליפו לא כלום בלא כלום, אבל אתה הרי היו לך מעות מזומנים, טבין ותקילין, ויכלת לקנות כל טוב וקנית לא כלום, והוא שאמר הכתוב ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים, כלומר הם ממירים לא כלום בלא כלום, אבל עמי המיר כבודו בלוא יועיל.

❖ **וכתוב ישר דברי אמת** (קהלת יב י)

היה כותב מאוד מהר – השבעת הקולמוס

סח הרבי הקדוש מהר"ש מליובאוויץ זי"ע. זקני הרבי האמצעי היה כותב מאמרי חסידות במהירות בלתי מצויה ובאותיות צפופות ביותר, בעמוד אחד של נייר היו כחמישים ששים שורות, וכשהגיע לסופו של העמוד עדין לא נתייבשה הדיו של ראש העמוד, והיו החסידים אומרים כי הוא כותב בהשבעת הקולמוס, חס ושלום, אין הדבר כן, זקני לא היה משתמש בהשבעות, אלא שהיד שלו היתה מקושרת לכוח המחשבה, והיה כותב במהירות של המחשבה.

❖ **ויתר מהמה בני הזהר עשות ספרים הרבה** (קהלת יב יב)

הזהיר את בניו שלא להדפיס חידושיו!

הענוה והצניעות היו ממידותיו היסודיות של הצדיק הקדוש רבי אליעזר הורויץ מדז'יקוב, את ההתרברבות וההתהדרות שנא מאוד, כשנסתלק אביו הצדיק הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע, לא רצה למלא את מקומו ברופשיץ, ולא רצה שיספרו עליו אותות ומופתים, אף את חידושי תורתו שהיה אומר על שולחנו וכתבם בספר לא רצה להדפיס, והזהיר גם את בניו שלא להדפיסם, אף הוא אמר להם טעם לדבר, ישנם חסידים שאחרי שאוכלים ושותים לשובע בשבת קודש והולכים לישון על משכבם, לוקחים להם ספר על מיטתם לקרוא בו עד שירדמו, ואינני רוצה לשכב עמהם יחד במיטה.

